

MUSU GALVAS PILSETA

Jaunais vadonis pa Rīgu

ar vēsturiskām vietām, aprakstiem un skatiem.

Medic. un jurid. nodaļas

ar pilnu med. un juridiskā personāla sarakstiem

Firmu branžu reģistris.

Nepieciešama rokas un adr. grāmata

ikvienam pilsonim, tūristam, tirgotājam, ārstam,
advokātam, iestādēm un firmām.

UNSERE HAUPTSTADT

Neuer Führer durch Riga

deren historische Sehenswürdigkeiten,
mit Beschreibungen und Ansichten.

Medicinische-juristische Abteilungen

mit Personalverzeichniss.

Verzeichniss der Firmen lt. Berufszeige.

Unentbehrliches Handaddressbuch,

für die Turisten, Kaufleute, Ärzte, Juristen ect.

1 9 3 0

LATVIJAS KULTŪRAS VEICINĀŠANAS BIEDRĪBA

**Spiestuve „Liepājas Burtnieks” Rīgā,
:: Valdemāra ielā № 37 tālr. 20581. ::**

Ievadam.

Daudzi jūsmo par ārzemju vilinošiem kurortiem un atpūtas vietām, ilgojas kaut dažas dienas baudīt viņu jaukumus. Rodas dibināts jautājums, vai šie ceļotāji pazīst savu tuvāko apkārtni, — zina viņas pagātnes vareno vēsturi un ievērojamās vietas? Un vispirms kas būtu jāapksata, ir mūsu Galvas pilsēta — Rīga un apkārtnē. Bez pilnīga ceļa vadoņa nav iespējams vispusīgi redzēt visu Rīgu. Šo robu grib pildīt šis uzdevums, kas nepieciešams ārzemniekiem-ceļotājiem, kā arī pārējiem ekskursantiem, dodot iespēju iepazīties ar mūsu galvas pilsētas nopietno darbu un mākslu.

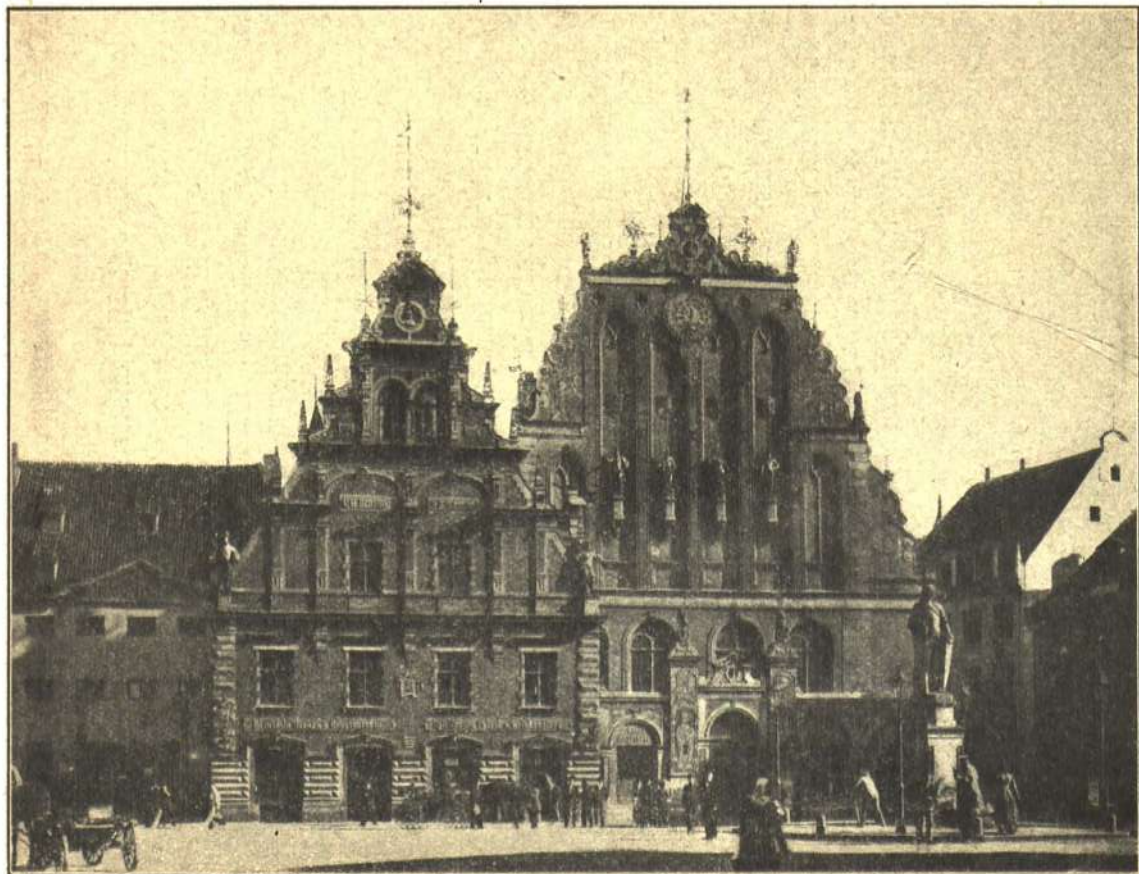
Lai gan rodās daudz grūtību, vācot daudzus dātus un aprakstus, tomēr vēlēšanās radīt vērtīgu un arī reizē praktisku grāmatu ikvienam Latvijas labvēlim, darīts iespējamais. Ir paruna: kas strādā, tas bieži kļūdas, — bet katrs nākošais solis kļūst drošāks un pilnīgāks. Cik tas pašreizējos apstākļos iespējams, viss darīts pēc labākās apziņas. Ievērotas praktiskās un aistētiskās tieksmes lai Latvijas galvas pilsētai būtu savs vadonis un reprezentācijas izdevums. Šeit galvenos vilcienos zīmēts Latvijas mākslas celms, kas zarojas neskaitāmās saknēs un stīgās, meklējams auglīgu zemi vismazākā zemē, kas slāpst un sniedzas pēc dailes un mākslas.

Rādīti galvenie zinātnes avoti un beidzot nevaram aizmirst arī to dzīves cīņas veidu patstāvības un eksistences dēļ, kas dod līdzekļus un iespēju gara dzīvei: rosīgā tirdzniecība un uzņēmēju — firmu čaklais darbs.

Radot un realizējot domu par plašāko «Jaunais Vadonis» izdevumu, redakcija centusies izpildīt sabiedrības neatliekamās prasības. Esam pārliecināti, ka ar šo vadoni esam daudz laba darījuši, lai cienīgi nostādītu Latviju un sevišķi viņas galvas pilsētu gaišākā pārskatā.

Redakcija.

1930. gada februārī.

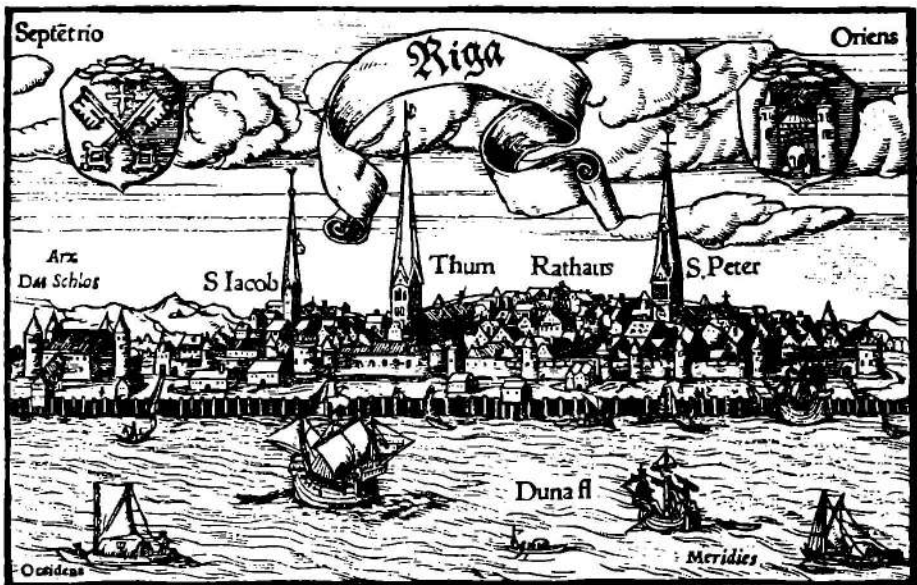
Rīgas Melngalvju nams.

Rīgas pilsētas galva A. Krieviņš.

Rīgas pilsētas domes priekšsēdētājs
K. Dēķens.

Vecā Rīga.

Īsa Rīgas vēsture.

Reti kāda pilsētas vēsture būs tik bagāta notikumiem, kā Rīga. Tas itin dabīgi, jo Rīga atrodas tirdzniecības ziņā ļoti izdevīgā vietā kādēļ arī izskaidrojamas pastāvīgās cīņas dēļ viņas.

Kad kristīgās ticības sludinātāji Meinhards un Bertolds bija no diena sskatuves aizgājuši, viņu vietā nāca kā trešais Alberts ar plašām pāvesta pilnvarām, iebraukdams Daugavā aprīlī 1200. gadā ar 23 kuģiem, vezdams līdz krusta karotājus. Albertam nepatika mītne Ikšķilē un tas nolēma tādu dibināt pie Rīdzenes upes ietekas Daugavā. Šī upe kādreiz tecēja caur Vidzemes priekšpilsētu un Vērmaņa dārzu līdz Basteja kalnam, tad pagriezās atpakaļ un tecēja starp Valņu un l. Kalēju ielu līdz Rīdzenes ielai, pa Kārļa ielu Daugavā. Pavasarī upē varēja iebraukt kuģi un atrast patvērumu. Vispār Daugava tanī laikā radījusi daudz prāvas attekas un nozarojumus. Kronikā rodām, ka Doma baznīca celta augstākā vietā, bet tagad viņa ir 2 metrus zemāk.

Rīgas dibināšana notika 1201. gadā, piedaloties pašam bīskapam Albertam, garīdzniekiem, krustkarotāju un tirgoņu klātbūtnē. Pilsētu nosauca par «Pilsēta pie Rīgas.» Vēlāk sauca tikai par Rīgu. 1202. gadā Alberts pārcēlās uz Rīgu, kur tagadējā Jāņa sētā bij uzcelta viņam koka baznīca — Doma — un dzīvoklis. Tanī laikā celtnes cēla no koka un jumtus klāja salmiem vai niedrām. Vienīgi Rīgas mūri cēla no laukakmeņiem, kaļakmeņiem un ķieģeļiem. Pie mūra celšanas piedalījās visi pilsoņi. 1204. gadā Rīgas mūri pirmo reizi sargāja pilsoņus pret lietuviešu uzbrukumiem. 1202. gadā Alberts atsauc papildspēkus un nodibināja «Zobenbrāļu ordeni», kas bija pa daļai reliģiska, pa daļai pasaulīga vienība. Iestājoties ordenī vajadzēja zvērēt, ka visu mūžu cīnīsies pret pagāniem, paklausīs pāvestam, Rīgas bīskapam un neprecēsies. Ordenim Alberts ierādīja vietu, kur tagad atrodas Svētā Gara konventa ēkas, līdzās Jāņa baznīcai. Ordens uzcēla sev tā saukto Juŗa pili un Juŗa baznīcu. Biskapa un ordeņa mītnes norobežoja mūra sētas.

1207. un 1209. gados Rīgas mūrus paaugstināja. Mūri iežogoja tā saucamo Vecrīgu un tur vēl tagad pastāv toreizējās ielas.

Jauniem mūriem stiprāku uzbrukumu nācās izturēt 1210. gadā kuršu uzbrukumā, pret kurjiem ciniņās pat sievietes un garīdznieki. Ārpus mūriem nodedzinātas visas mājas. Sākuši zvanīt ar Doma lielo zvanu, kas kuršos sacēlis apmulsumu. Tomēr kurši attapušies un gribējuši Rīgu ieņemt, apliekot mūrim kokus, sākuši tos dedzināt. Tomēr mūri izturējuši un kurši atsisti.

1215. gadā nodega gandrīz puse pilsētas, ieskaitot Doma baznīcu un bīskapa mītni. Pilsētu atjaunojot viņu paplašināja ziemeļu virzienā. Šo daļu sauca par Jaurīgu. 1211. gadā Doma baznīcu sāka celt no mūra. Jaunos mūrus pabeidza 1300. gadā.

Rīgu pārvaldīja bīskapa iecelts tiesnesis, vēlāk Rīgas padome (rāts). Padome darbojās līdz 1877. gadam. 1255. gadā atbrauca Modenas bīskaps Vilhelms un apstiprināja Gotlandes likumus. Tāpat viņš izšķīra citus jautājumus. 1226. gadā Vilhelms iesvētīja doma baznīcu.

Alberta laikā celtas Doma, Pēteru un Jēkaba baznīcas. Alberts nomira 1229. g. un apbēdīts Doma baznīcā. 1901. g. kā 700 gadu pastāvēšanas gadījumā, Rīgā nosauca vienu ielu Alberta vārdā. 1897. gadā Doma ārpusē, dienvidos, uzstādīja viņam statuju.

Pēc 1236. gada kaujas pie Saules starp zobenbrāļiem un latviešiem, bruņinieki apvienojās ar Teutoņu ordeni Prūsijā un sāka dzīties dēļ virskundzības pār visu Livoniju. Tā 1297. gadā izcēlās starp pilsoņiem un bruņiniekiem karš tilta dēļ pār Rīdzenes upi. Pētera baznīcas tornī pilsoņi uzvilka akmeņu metamās mašīnas un apšaudīja ordeņa pili, kamēr bruņinieki savukārt postīja pilsoņu mītnes. Pilsoņi ieņēma ordeņa pili, kuŗu ar Juŗa baznīcu nopostīja. Pils komandantu saniknotie pilsoņi pakēra aiz bārdas un aizveda pakārt. Tāpat pakāra 60 zobenbrāļus. Starp šīm vienībām cīņa turpinājās, neizslēdzot nekādus līdzekļus.

Rīgas nozīmes mazināšanai 1305. gadā ordenis nopirka Daugavgrīvas klosteri, kas pastāvēja no 1205. gada, un uzcēla stiprus apcietinājumus. Sākās cīņa, kuŗa ilga 33 gadus. Pēc 13 mēnešu ilgas Rīgas apnenkšanas Rīgu ieņēma.

1330. gadā Eberhards f. Manheims dibināja Rīgas pili, kuŗu pilsētai vajadzēja uzcelt par sodu noārdītās pils vietā. Tomēr miers nebija ilgstošs. 1484. gadā pilsoņi ieņēma Daugavgrīvu un Rīgas pili, kuŗu pēc noārdīja līdz pamatiem, atstājot vienu torni kā zīmi kuģiniekiem. 1491. gadā ordenis Valtera Pletenburga vadībā atkal guva uzvaru. 1492. gadā Valmierā notika miera sarunas. Pilsoņiem sešu gadu laikā vajadzēja atjaunot pili. Un atkal Rīgu pārvaldīja divi: ordenis un virsbīskaps. Pili pabeidza 1515. gadā. 13. g. s. Rīga iestājās Hanzas sabiedrībā un ieņēma viņā redzamu vietu. Biezie ugunsgrēki bija par iemeslu, ka izdeva likumu, kas piespieda visas ēkas būvēt no akmens. Pilsētu no uzbrukumiem sargāja stiprs mūris ar 18 torņiem, kuŗi atradās 100—120 metrus viens no otra. Mūri bija 16 vārti. Vēl tagad ir Pulvera tornis (agrāk saukts Smilšu t.) un Zviedru vārti. Vecie mūri saskatāmi pulvera torņa tuvumā. Mūris bijis 5—6 mtr. augsts, 1,5—2,5 m biezs. Mūri sargājusi Rīdzenes upe un grāvis. Pili sargmūri un grāvji šķīra no pilsētas. Novērošanas — Sarkanais — tornis atradās Torņkalnā pie Māras dzirnavām. 1621. gadā zviedri torni sašāva.

Pie Doma baznīcas darbojās augstākā latīņu skola pie Pētera baznīcas uzturēta. 1552. gadā Knopkens sāka sludināt Pētera baznīcā Lutera mācību un Tegetmeijers Jēkaba baznīcā.

1559. gadā Jāņa Briesmīgā kara spēks gatavojās ieņemt Rīgu un apmetās Milgrāvī un Sarkandaugavā. Rīdzinieki aizmūrēja Peldu, Svērtuves un Bīskapa vārtus un zvānīja baznīcu zvāniem. Krievi sabijās un aizgāja Kurzemes pusē. 1582. gadā Rīga nāca Polijas ķēniņa Stepana Batorija varā. Tanī laikā notika arī kalendara dumpis un pilsoņi cīnījās ar jezuitiem. Nemierus vadīja Mārtiņš Gīze un laicīgu sagrāba varu savās rokās. 1621. gadā Zviedrijas ķēniņš Gustavs Adolfs apmetās ar karaspēku tagadējā Meŗa parkā. Rīdzinieki nodedzināja priekšpilsētu un gatavojās aizstāvēties. Sākās nikna pilsētas apšaudīšana. 1621. gada septembrī Rīga padevās Gustavam Adolfam, kas kā uzvarētājs iejāja pa Svērtuves vārtiem.

1656. gadā Rīgu atkal ielenca Maskavas cara Alekseja Michailoviča pulki. Tomēr pilsētu sargāja tanī laikā piemēroti apcietinājumi, kuŗus izstrādāja šveicietis Murrers un kuŗus Zviedrija bij apstiprinājusi. Apcietinājumu līnija sākās apm. Dzirnavu ielā. Apcietinājumi nebija pabeigti, kādēļ tos atstāja, priekšpilsētu atkal nodedzināja. Krievu pulku pavēlnieks kņazs Trubeckojs atveda savu armiju un novietoja Kubas kalnā, kas atradās, kur tagad Esplanāde. Pilsētu apšaudīja. Rīgu tomēr neizdevās ieņemt un krievi atkāpušies. 1660. gadā Zviedrija noslēdza mieru. 1677. gadā Rīgā nodega 200 ēkas, ieskaitot Jāņa un Pētera baznīcas. Par dedzinātājiem apvainoja Andersenu un Franku, kuŗus mocīja Pelēkā tornī, tad viņus sadedzināja. Kauna stabs atradās Brīvības un Stabu ielas stūrī. No 1700.—1721. gadam sākās Ziemeļu karš. Krievijas nolūks bija atrast izeju uz jūru. 1700. gadā poļu sakšu

kaŗaspēks ieņēma Daugavgrīvu un Kobrana skanstis Pārdaugavā un apšaudīja Rīgu. Kārlis XII. 1701. gadā Spilvas pļavās sakāva sakšus. Krišu Lucavas salā uzcelts 1891. g. pieminēklis. 1709. gadā Pēteris Lielais uzvarēja Kārli XII. pie Poltavas un krievi Šeremetjeva vadībā aplenca Rīgu. No Kobronas skanstīm Pēters Lielais pats uz Rīgu izšāva trīs granātas. No apšaudīšanās un mēŗa Rīgā dabūjuši galu 22.000 cilvēki. 1710. g. Dreilīņu muižā Šeremetjevs parakstīja mieru. Krievi apstiprināja Rīgai visus pastāvošos likumus. 1711. gadā atbrauca Pēteris Lielais un lika uzcelt sev I. Jaun un Palasta ielu stūrī namu. Uz viņa pavēli ierīkots arī Viesturdārzs. 1812. gadā Napoleona armija gāja gar Rīgu un Esens pavēlēja nodedzināt Kurzemes priekšpilsētu. Pēc tam, pārratumu dēļ nodedzināja Latgales un Vidzemes priekšpilsētas. Nodēga 702 nami, 4 baznīcas un citas ēkas. Tomēr Napoleona pulki nemaz uz Rīgu neatnāca. 1857. gadā sāka Rīgas vaļņus norakt. Rīgas rāts pēdējo reizi noturēja sanāksmi 1877. gadā.

Līdz pasaules kaŗam Rīgā strauji uzplauka saimnieciskā un kultūrālā dzīve. Vāciem tuvojoties Rīgai, krievi evakuēja arhīvus, rūpniecību, pieminēklus. Krievu armijai atkāpjoties nodedzināja daudzas ēkas un izpostīja. Vāci Rīgu ieņēma 1917. gadā un palika līdz 1919. gada maijam, kad latvju armija atbrīvoja Rīgu, jo jau 18. novembrī 1918. gadā Nacionālā teatrī tautas pārstāvji proklamēja Latvijas valsti. 1919. gada oktobrī un novembrī Rīgai atkal uzbruka bermontieši un sašāva daudzus namus, izpostīdami arī Pārdaugavu. Kopš desmit gadiem rīdnieki bauda mieru un valdība, līdz ar pašiem pilsoņiem, pieliek visas pūles nevien kaŗa brūču dziedināšanai, bet labierīcību, kultūras un rūpniecības izveidošanai un paplašināšanai, kas arī jau ļoti lielā mēŗā izdevies.

O. Krolls.

Kurze Geschichte der Stadt Riga.

Es dürfte wohl nicht viele Städte geben, deren Geschichte an Ereignissen so reich wie die Riga ist, denn die selten günstige Handelslage dieser Stadt hat es mit sich gebracht, dass um ihren Besitz oft und heiss gekämpft worden ist.

Nach dem Tode der ersten Evangelisten Meinhard und Berthold, wird zu ihrem Nachfolger der Bremer Domherr Albert mit dem Titel Bischof von Livland ernannt. Er landet an der Mündung der Düna im Jahre 1200. mit 23 Schiffen voller Kreuzfahrer. Der Aufenthaltsort seiner Vorgänger in Ixküll erscheint ihm nicht günstig belegen, und er beschliesst eine neue Stadt zu gründen. Der geeigneten Platz zur Anlage seiner Residenz glaubt er am Ufer der Düna, bloss einige Kilometer vom Meere entfernt, da wo der kleine Rīgebach sich in der Fluss ergiesst, gefunden zu haben. Nach diesem, jetzt seit lange schon verschwundenem Bache, ist denn auch die Stadt benannt worden. Riga wurde im Frühling des Jahres 1201. gegründet; an den Gründungsfestlichkeiten nahmen Bischof Albert, die Priester und viele Kreuzfahrer teil. Der Bischof übersiedelte nach Riga im Jahre 1202; er wohnte in einem Holzhaus, welches sich in der Nähe des jetztigen Johannishof befand. Die Häuser wurden damals aus Holz gebaut und mit Stroh bedeckt, — bloss die Mauer der Stadt waren aus Stein. Sie mussten kaum zwei Jahre nach Gründung

der Stadt (1204) der Bevölkerung schon Schutz bieten, und zwar gegen Angriffe litauischer Krieger.

Albert war kaum nach Riga übersiedelt, als er schon um Hilfskräfte aus Deutschland bat; nach ihrer Ankunft gründete er — noch 1202. den livländischen Schwertbrüderorden — eine teils kirchliche, teils weltliche Institution. Die Mitglieder des Ordens mussten geloben ihr ganzes Leben dem Kampfe gegen die Heiden zu weihen, sich vollkommen dem Bischof zu unterwerfen und der Ehe zu entsagen. Der Sitz des Ordens befand sich in jetzigen Konvent zum Heil. Geist, neben der Johanniskirche. Später bauten sich die Schwertbrüder das Georgschloss und die Georgskirche.

In den Jahren 1207. und 1209. wurden die Mauer vom Riga erhöht. Sie umgaben die Altstadt, in welcher sich noch bis zum heutigen Tage einige der damaligen Strassen aufbewahrt haben.

Die neuen Mauer mussten schon 1210 einem Angriff der Kuren, an dessen Abwehr sogar die Priester und Frauen teilnahmen, standhalten. Während dieses Angriffes wurden alle Häuser ausserhalb der Stadtmauer beschädigt, es fehlte nicht viel und der Feind hätte die Stadt erobert. Da begann im kritischen Augenblicke die Glocke des Stadtdoms zu läuten und versetzte die Kuren, die ähnliche Töne nie gehört hatten, in die grösste Bestürzung. Riga war gerettet.

Es vergehen kaum fünf Jahre und Riga hat unter neuem Ungemach zu leiden: 1215. vernichtet eine Feuerbrunst die halbe Stadt, nebst der Domkirche und dem Bischofssitz. Bald allein sind jedoch die vom Feuer vernichteten Stadtteile wieder neu erstanden und in nördlicher Richtung sogar erweitert.

An der Spitze der städtischer Verwaltung stand in der ersten Zeit ein vom Bischof ernannter Richter, dessen Funktionen später vom Rigaschen Rat übernommen wurden. 1255 bestätigte Bischof Wilhelm vom Modena die gotländischen Gesetze für Riga.

Zu Lebszeiten des Bischofs Albert wurden ausser der Domkirche noch die Petri und die Johanniskirche erbaut. Albert starb 1229. und ist in der Domkirche bestattet. In Anlass des 700. jährigen Jubiläums der Stadt, ist zu Ehren des ersten Bischofs die Albertstrasse nach seinem Namen benannt worden.

Nachdem der Schwertbrüderorden 1236 von den Litauen während der Schlacht an Saule fast gänzlich vernichtet worden war, vollzog sich auf päpstlichen Befehl eine Verschmelzung desselben mit dem machtvollen deutschen Rittersorden. Der solcherart gestärkte Orden begann nach der Beherrschung des ganzen Landes zu trachten. Es wurden auch die Beziehungen zwischen den Orden und der Stadt mit jedem Tage gespannter. Im Jahre 1297 entbrannte zwischen beiden aus geringfügiger Ursache ein Kampf, der anfänglich mit einem Siege der Bürger endete: sie eroberten und vernichteten das Ordensschloss und die Georgskirche. Der Kampf wurde jedoch mit grösster Hartnäckigkeit fortgesetzt. Der Orden erwarb das Kloster in Dünamünde, verwandelte es in einer Festung und leitete aus dieser den Angriff gegen Riga. Die Stadt hielt sich jedoch tapfer, und erst nach 33 Jahren (1330) gelang es dem Orden ihren Widerstand endgültig zu brechen und Riga zu erobern. Die Stadt muss nun anstelle des seinerzeit vernichteten Ordensschlusses ein neues Schloss bauen.

Der Friede wärt jedoch nicht lange; 1484. entbrennt vom neuem der Kampf zwischen Orden und Bürgertum und endet diesmal mit dem Siege des letzteren: das befestigte Kloster in Dünamünde und das neu-erbaute Schloss werden von der Stadt zurückerobert und der Erde gleichgemacht, mit Ausnahme eines Turmes, der als weithin sichtbares Zeichen für die Schiffe stehenbleibt. Nach weiteren sieben Jahren ist es

wiederum der Orden, welcher unter seinem Meister Walter von Pletenberg den Sieg davonträgt; die Bürger, welche wieder zwei Herren — dem Bischof und dem Orden — untertan sind, müssen das Schloss von neuem erbauen. So vergehen zwei Jahrhunderte in ununterbrochenen Kämpfen.

Riga war schon nach ihrer Gründung dem Hansaverband beigetreten und trotz der erwähnten Zwistigkeiten im eigenen Hause nahm die Bedeutung der Stadt als Handelsplatz mit jedem Tage zu. Mit der Zeit wurde die Stadt bedeutend erweitert, wobei wegen der sich wiederholenden Feuerbrünste nur noch Steinhäuser gebaut wurden. Dem Schutz gegen feindliche Angriffe dienten starke, von 18 Türmen unterbrochene Mauern. In diesem Befestigungswerk, das noch durch tiefe Gräber geschützt war, gehörten, unter anderem der noch heute erhaltene Pulverturm und die Schwedenpforte.

Bis zum 16. Jahrhundert war Riga selbstverständlich katholisch. Doch schon um 1552. drangen die Lehren der lutherischen Reformation bis zum Dünaufer vor und fanden hier bald Anschlag.

Im Jahre 1559. wurde Riga von Heere Ivan des Schrecklichen bedroht, der sein Lager in Mühlgraben und an der roten Düna anschlug. Die Bürger mauerten mehrere Stadtpforte zu und begannen in allen Kirchen die Glocken zu läuten, das rief bei den Russen eine wahre Panik hervor, und sie zogen nach Kurland ab. 1582. unterwarf sich Riga dem polnischen König Stephan Bathory, der trotz seines Versprechens den protestantischen Charakter des Landes zu wahren, nicht mit Rekatholisierungs Versuchen zurückhielt. Während der polnischen Herrschaft gewannen unter anderem die Jesuiten grossen Einfluss, allerdings nicht ohne auf ernsten Widerstand der Bevölkerung zu stossen (Kalenderaufstand). Darum empfand man die Eroberung der Stadt durch den Schwedenkönig Gustav Adolf (1621.) in gewissem Sinne als Befreiung, wie denn überhaupt die Schwedenzeit in vieler Hinsicht die besten Erinnerungen hat.

Sie währte allerdings nicht allzu lange. Schon 1656. wurde Riga belagert und zwar vom russischen Zare Alexei Michailowitsch. Es sollte ihm jedoch nicht gelingen die Stadt einzunehmen, denn die Festungswerke welche bis zur jetzigen Mühlenstrasse erstreckten, waren von den Schweden gut aufgebaut worden. Der russische Befehlhaber Fürst Trubetzkoi, schlug sich mit seinem Heere bis zum Kubaberg (jetzt befindet sich an dieser Stelle der Esplanadenplatz) durch und beschoss von ihm aus die Stadt. Die Bemühungen der Russen blieben jedoch erfolglos. Der Friede wurde im Jahre 1660. geschlossen. 1677. brach in Riga wieder eine grosse Feuerbrunst aus, die 200 Häuser und mehrere Kirchen vernichtete. Zwei Bürger — Andersen und Frank — wurden der Brandstiftung angeklagt, einem peinlichen Verhör unterzogen und auf dem Scheiterhaufen verbrannt.

Auch in den nordischen Krieg (1700—1771), in welchem Russland wie bekannt, um dem Zugang zum Meere kämpfte, wurde Riga mit hineingezogen. Der Schwedische König Karl der XII. schlug im Jahre 1701. die Sachsen auf dem Spilve (Wiese auf bei Riga).

Nach der grossen Schlacht und Niederlage der Schweden bei Poltava (1709.) verfolgten die Russen das schwedische Heer bis vor Riga, welches wieder belagert wurde. Feuersbrünste, Hungersnot, Krieg und Pest vernichteten mehr als 22.000 Menschenleben. Endlich musste sich die Stadt ergeben. 1710. kam es in Dreilingshof zum Friedensschlusse, bei welchem Riga alle seine Gesetze und Privilegien garantiert wurden. Im nächsten Jahre zog Peter der Grosse in Riga ein; er liess sich Ecke der Neu- und Palaststrasse ein Haus bauen. Auch der Viesturgarten (früherer Kaiserlichergarten) wurde auf seinen Befehl angelegt.

Trotzdem Riga sich von nun an bis zum Weltkrieg ununterbrochen unter russischer Herrschaft befand, blieb es doch auch während dieser Zeit nicht von jeglichen Kriegsunheil verschont. So wurden — um nur ein Beispiel zu nennen — während des russisch-französischen Krieges 1812, als die Armee Napoleons unweit der Stadt vorbeizog, drei ihre Vorstädte durch Feuer vernichtet.

Erst 1857. ging man an die Abtragung der Städtliche Wälle und Befestigungen (Bastionen); aus dem daraus gewonnenen Material ist der Basteiberg aufgeschüttet worden.

Während der nun folgenden Friedensjahre blühte Riga sowohl in wirtschaftlicher als kultureller Beziehung auf. Diese günstige Entwicklung wurde erst durch den Weltkrieg unterbrochen, der — als die deutsche Armee sich Riga näherte — zur vollständiger Evakuation aller Archive, Industrieunternehmungen und Denkmäler führte. Als dann im Sommer 1917. die russische Armee Riga verlassen musste, sprengte sie die Dünabrücke und setzte noch im letzten Augenblick eine ganze Reihe von Gebäuden in Brand.

Die deutsche Okkupationsarmee verblieb im Lande nach der Novemberrevolution. Während dieser Zeit wurde vom Nationalrat in Riga die Selbständigkeit des Lettländischen Staates proklamiert (18. November 1918.), jedoch musste die provisorische lettische Regierung die Stadt bald verlassen, da ihr Kräfte nicht ausreichten, um dem Angriff einer bolschewistischen russischen Armee standzuhalten. Erst am 22. Mai 1919. konnte die neugebildete lettische Armee, Riga befreien. Im Oktober und November desselben Jahres musste die vielgeprüfte Stadt endlich noch einen tückischen Überfall Bermondscher Bande abweisen.

Erst in den letzten 10 Jahren ist die Ruhe ihrer Bürger nicht mehr gestört worden.

Rīgas ievērojamākās vietas.

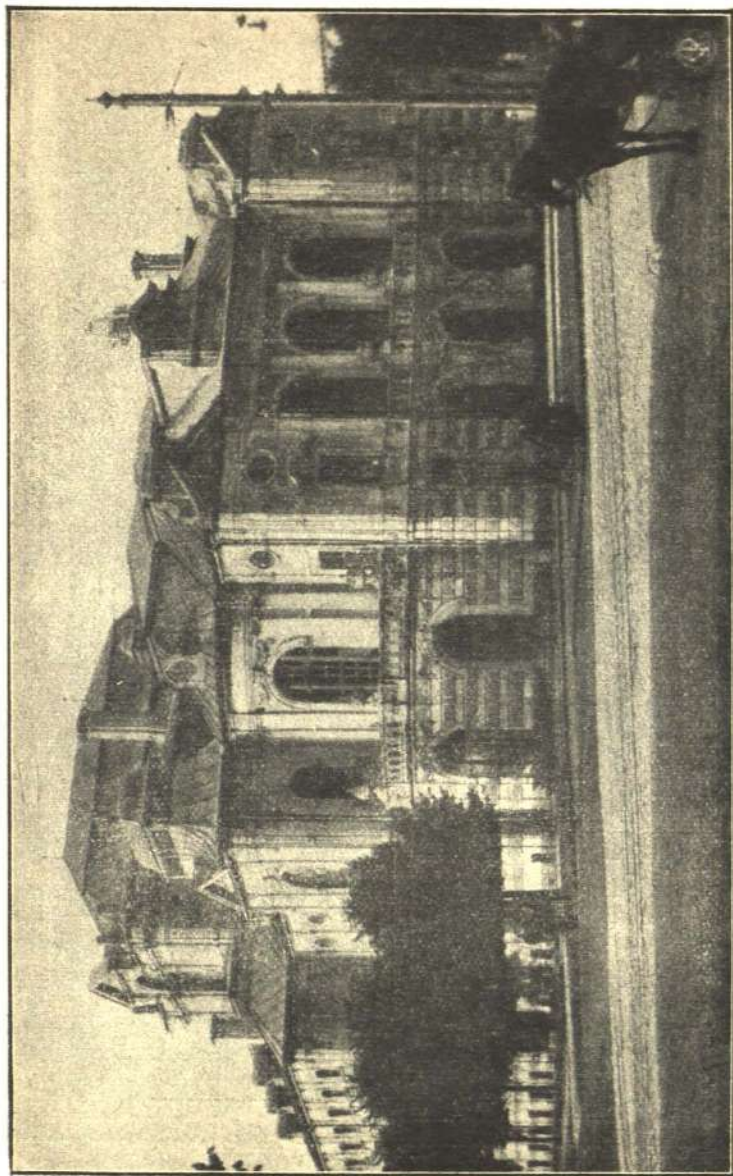
Savas gaitas pilsētu apskatot sāksim ar Bastejkalnu, kā augstāko pilsētas daļu. Tad iesim pa tuvākām ielām un vērosim viņas īpatnības un vēsturiskās vietas, vai celtnes.

Bastejkalns ir mākslīgi uzbērts un daļa no kādreizējā pilsētas smilšu vaļņa, kuŗu cēla 17. g. s., un kuŗš pastāvēja līdz 1857. gadam, kad sākās vaļņa nojaukšana un līdz ar to jauns posms Rīgas būvniecības vēsturē. Kalnā iekārtots mākslīgs ūdenskritums un pats kalns skaisti kopts kokiem, puķēm, celiņiem. Kalna galā atrodas pāvīljons atspirdzinājumiem, ar augšēju verandu.

No kalna vasarā un ziemā atveras jauks skats uz kanāla dēstījumiem, Brīvības bulvāri, Nacionālo operu, veco gāzes iestādes torni, kuŗu tagad izmanto Rīgas pilsētas uzturēšanu valde, kas mitinājas šinī pilsētas ēku kompleksā. Vecais tornis ar saviem robotiem un cakainiem izbūvējumiem, piešķir lapoto koku iežogots, vecas pils romantisku iespaidu. Vecā gāzes celtnē celta anġļu gotikas stilā pēc Kūneļa plāna 1861. gadā. 1862. g. Rīgu sāka apgaismot ar gāzi. Turpat celta pēc arhitekta Hilbiga vācu renesanses stilā ēka ar skaisti koptu dārzu. Pārejot pār tiltiņu kalna labajā pusē, mēs redzam latvju drāmas un nacionālā rakstnieka

Rūdolfa Blaumaņa pieminēkli, kuŗu atklāja 10. novembrī 1929. g. Pieminēkli veidojis skulpt. Zaļkalns. No sejiens pa gatvi nonākam līdz **I vidusskolai**, Raiņa bulv. 8. No šejienes dodamies līdz Valdemāra ielai, kur agrākā Strēlnieku dārza nodalījumā atrodas

Virsnieku klubs, Valdemāra ielā 5. Pie celtnes redzams glīts dārzs ar estradi, kur vasarā spēlē kareivju mūzika. Dārzu iekārtoja 1863. gadā. Ejot kalna virzienā, līdzās klubam, piekļaujas

Nacionālais teātris.

Ārlietu ministrija, Valdemāra ielā 3. Tani pat namā darbojas Latvijas hipotēku banka. Nams ar savām kāpēm un masīvām kolonām frontē, atstāj spēcīgu iespaidu. Ēka būvēta 1913. gadā pēc prof. Laubes plāna.

Ejot tālāk nonākam Valdemāra ielā 1, pie

II vidusskolas, kuŗa celta pēc arch. Felsko plāna 1879. gadā. Pie šīs ēkas piekļaujas Vingrotāju ielā Nr. 1,

Rīgas vingrotāju biedrības nams, kuŗa dibināta 1862. gadā. Tagadējās mūra ēkas vietā, kuŗai pamatakmeni lika 1880. gadā, bija koka celtne. Namā plaša skatuve un zāle.

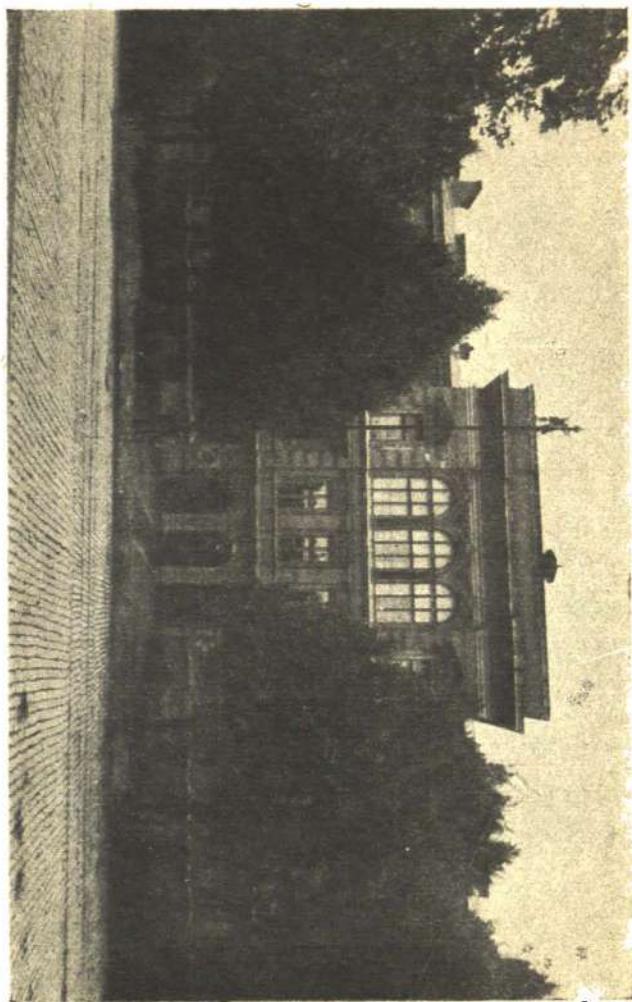
Iepretim II vidusskolai, Valdemāra ielā 2, atrodas Rīgas pilsētas

III vidusskola, celta pēc archit. Šmelinga plāna itāliešu renesanses stilā. Abas skolas un vingrot. b-ba piekļaujas pilsētas kanālam, kur ierīkotas laiviņu piestātnes.

Pārejot kanāla kreisajā pusē, nonākam pie

Nacionālā teatra, būvēta pēc archit. Reinberga plāna 1902. gadā. Nacionālais teatrs jauktā stilā, bet tas ievērojams vēsturiskā ziņā, jo

Rīgas pilsētas nams, Valdemāra ielā 2, kuŗā atrodas Rīgas Komerclūstis. III. vīdsk.

viņā 18. novembrī proklamēja Latvijas neatkarību. Turpinot ceļu gar kanālu, pēc pāris minūtēm nonākam pie

Augstskolas laboratorijas, kuŗu būvēja no 1898.—1901. gadam prof. Hofmaņa vadībā pēc prof. Kocha plāna. Pretim šai celtnei atrodas senākais Rīgas cietoksnis:

Citadele, kuŗu cēla zviedru pulkvedis Kampenhauzens, «Zviedru laikos», nostiprinādams smilšu balstījumiem un aizsargu grāvjiem. 1873. gadā balstījumus noraka un grāvjus aizbēra. Tagad Citadelē mitinājas dažas valsts iestādes un iekārtots cietums. Šinī ēku kompleksā atrodas

Pētera-Pāvila baznīca, celta uz Katrinas II pavēli zviedru koka baznīcas vietā, pēc ķeizarišķā architekta Dominico Treccini plāna. Būvdarbus vadīja rīdzinieks Kr. Haberlands, no 1776.—1786. gadam. Baznīca celta uz 2 asīm zemē iedzītiem pāļiem, viņai 2 torņi, pie kam mazais balstas uz jumta velvēm. Abi torņi ir mūra, nepielietojot koka materiālus. Uzmanīgam vērotājam nepaliks nepamanīts, ka pie ieejas ir vāzes, pilāri, kas nav pie krievu baznīcām. Baznīcu izlietoja pareizticīgo dievkalpojumiem līdz 1886. gadam, kad uzcēla katedrāli, pie Esplanādes. No šejienes ejam pār agrāko kareivju apmācības laukumu, uz kuŗa 6. augustā notika tautas sanāksme un izpriecās, arī tā sauktās badošanās dienu atmiņšana, kā piemiņa kuŗa un trūkuma gadiem no 1601.—1603. g., kad iedzīvotāji cieta badu. Pametot augstskolas **Lauksaimniecības fakultātes ēku**, agr. Nikolaja ģimnāziju. Tālāk nonākam Kronvalda bulv. pie augstskolas.

anatomikuma, kuŗu ieslēdz dārzs, un kuŗš kādreiz bija krievu garīgais seminārs. Turpinot gaitu, nonākam pie pilsētas

blokmājām, Ausēkļa ielā un kuŗas ieņem lielu zemes plankumu, no Elīzābetes ielas līdz pat Viestura dārzam. Sādas ēkas līdz šim ir Rīgā vienīgās. Līdz ar to esam nonākuši pie vēsturiskā

Viestura dārza (agr. Ķeizara dārzs). Krieviem iekaŗojot Rīgu, caram Pēterim Lielajam viņa ārkārtēji patikusi, kādēļ uzzīmējis plānu dārzam un ar pavēli 1711. gadā, agrākajā Gustava salā, iekopts holandiešu stilā ieturēts dārzs. Dārzā Pēteris licis sev uzcelt vasarnīcu, kuŗa līdz 1867. gadam vasaras pavadījis Rīgas gubernātors. Dārzā tagad 2 dīķi, kuŗos mitinājas gulbji, saistidami gājēju vēribu. Agrākā, tā sauktā, «Pie aukstā pīpja» iekārtots «Bērnu stūrītis». Kad 1721. gadā Pēteris Lielais atkal bija Rīgā, viņš iestādīja pie šīs mājiņas viksnu. No 1841. gada dārzs pārgāja pilsētas īpašumā.

Viestura dārzam līdzās atrodas jau no 1880. gada pilsētas dārzniecība, «Sporta b-ba» un uz Hanzas un plkv. Brieža ielu stūŗa Volfšmita liķieru fabrika. Mēs pagrieŗamies Daugavas virzienā, kur nonākam viņas labajā krastā un redzam dzīvu preču piēnākšanu un aizsūtīšanu, pārkravājot no kuŗiem vagonos un otrādi. Turpinādami gaitu gar Daugavu uz augšu nonākam gar blokmāju, anatomikumu, citadeles Daugavas puses frontēm pie

Muitas, kuŗa būvēta pēc prof. Kocha un atrodas Valdemāra ielas stūrī, pašā Daugavmalā. Turpat arī sākās, tā sauktas, «muitas dārzs», ar visām ceļamām un kuŗu lādējamām ierīcēm. Nogrieŗoties pa Valdemāra ielu, nonākam Pils laukumā un līdz ar to pie

Rīgas pils. Pēc rosīgās kustības un kuŗdas ostā, kuŗu tik labi varējam novērot ejot pa šo rajonu, nonākam atkal vēsturiskā vietā. Kā ap visām bruņinieku pilīm, tā arī ap Rīgas pili saistas daudz notikumu un asiņainas cīņas. Bieŗi notika sadursmes starp pilsētas iedzīvotājiem un ordeni. 1330. gadā ordeņa mestrs Eberhards fon Manheims guva uzvaru un pieprasīja no pilsoņiem jaunas pils celšanai Rīgas apcietināto vietu, kur tagad atrodas pils. No veciem pilsētas apcietinājumiem paturēja Svētā gara torni Daugavas pusē, uz kuŗa tagad plivinājas Latvijas valsts prezidenta korgs, un tagadējo «Svina torni», pie katoļu baznīcas. Šos torņus pievienoja ceļamai pilij. Abos torņos aizsarglodziņi un piemērotas telpas ar ejām. Pils pārējo ēku cēla bez izgreznojumiem, kā toreiz bija parasts. Bez tam pili norobeŗoja ar mūra sienu un mazliet tālāk no sienas, izraka kanālu, savienojot ar Daugavu. Tomēr sadursmes ar pilsoņiem atkal uzliesmoja un 1484. gadā pili izpostīja. Kad pilsoņus no jauna uzvarēja Pletenburgs, tas pavēlēja pili uzbūvēt. Domājams, ka pili pabeiguši būvēt 1515. gadā. Apskatot celtni vērigāk, redzamas, dažādas pārbūves pēdas. Galvenā vēriba piegriesta pils stiprumam un tās būvei izlietoti kaļķakmens un ķieģeļi. Valdemāra ielas

pusē piebūve, tā sauktā, priekšpils, celta poļu laikā. Zviedri savukārt šo būvi paplašināja. 1682. gadā zviedri izbūvēja kara materiālu noliktavu, kuŗu Katrīnas II laikā, 1783. g. noārdīja un uzcēla gubernātoram mītni. Nojauktas otrā stāva vecās velves un mūri pacelti par 1,65 metriem augstāk, iekārtojot trešo stāvu. 1843./44. gados pils atkal pārbūvēta. Pauluči laikā iekārtots dārziņš pie priekšpils. Pie galveniem pils vārtiem redzami labajā pusē Kristīnes vārti, kuŗus 1873. gadā nojauca citadeli, pārcēla uz šejieni.

Tagad pili dzīvo Latvijas valsts prezidents, Viņā iekārtota pieņemšanas un reprezentācijas zales un telpas. Tāpat pili atrodam «Valdības Vēstneša» redakciju un kantori, tāpat citas valdības iestādes.

Pili mitinājušies dažādi valdības galvas, starp kuŗām kā Latvijas viesi Igaunijas valsts vecākais Jaksons 1927. gadā un Zviedrijas karālis Gustavs 1929. gadā.

Pili ievietoti arī etnogrāfiskais un mākslas muzeji.

Apskatot pili no pils laukuma, viņā atstāj vienmuļu, smagu iespaidu, kuŗu kurmet mīkstina gaišā krāsa, ar ko pils krāsota. Tāpat uz pilslaukuma, vidū, starp dēstījumiem, paceļas kādreizējā

Uzvaras kolona, kuŗa celta 1817. gadā par piemiņu Krievijas cara Aleksandra I uzvarai pār Napoleonu. No kolonas uzvaras dieviete Viktorija, kuŗa vienā rokā turēja lauru vainagu, bet otrā lauru zaru, Rīgas un Krievijas ģerboņi un 4 bronzas ērgļi postamenta stūros, pasaules karā aizvesti uz Krieviju, kādēļ tagad redzama vienīgi smailā kolona ar postamentu. Līdzekļus šim pieminēklim ziedojuši pilsētas tirgotāji un tas celts vietā, kur kādreiz atradies pils aizsarga grāvis.

Pils laukuma otrā pusē atrodas

Latvijas banka un Finanšu ministrija, kamēr dažas viņas nodaļas darbojas Muitas un Valdemāra ielu stūrī, bet *Z e m e s b a n k a* taisni pretim Latvijas bankai, ar ieeju no Valdemāra ielas. Ejot pāri pils laukumam nonākam pie

Katoļu baznīcas, kuŗa ieturēta romaņu stilā un celta uz kādreizējā pils aizsargu grāvja 1785. g., kuŗā dažas interesantas svētbildes un ievērojama ar savu izbūvi. Līdzekļus baznīcas būvei ziedojuši Austrijas ķeizars Jāzeps II, poļu ķēniņš Staņislavs un krievu ķeizars Pāvils I, 1859. g. baznīcu pārbūvēja.

Ejot tālāk pa Pils ielu, pēc pāris minūtēm nonākam pie nama Nr. 11,

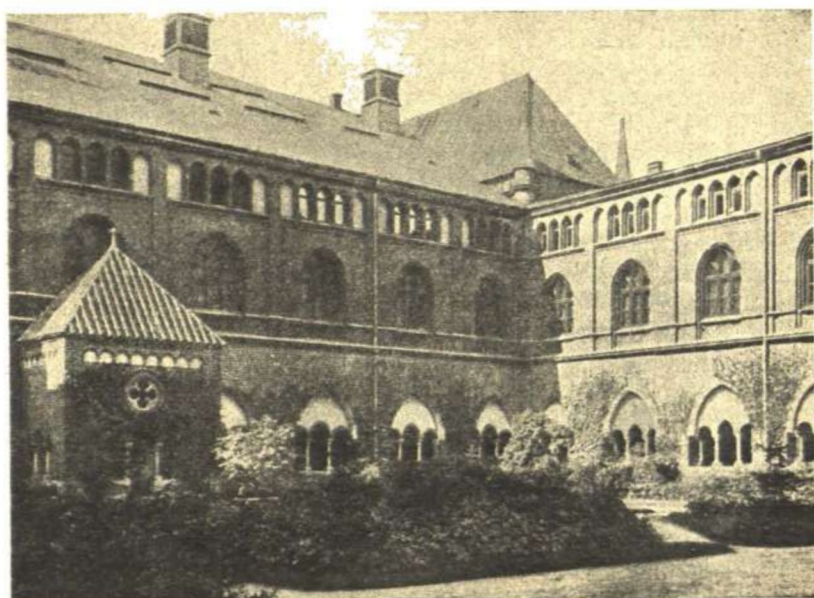
Britaņu kluba, celts pēc archit. V. Boksfala plāna 1900.—1901. gados, pa daļai romāņu stilā, ar vecās Kokneses pils logu motīviem. Brīvi stāvošie augšējo logu pilāri un pilāriņi pie balkonu atzveltnēm ir no karrariešu marmora. Klubam piekļaujas

Anglikāņu baznīca, kuŗa celta 1859. gadā pēc arch. Felsko plāna uz Paula Bastijona un ieturēta gotu stilā. Materiāli atvesti no Anglijas. Altāra gleznu gatavojis J. Bellentini Edinburgā. Turpinājot gaišu pa Pils ielu, nonākam pie nama 25, kuŗš ievērojams ar savām durvīm un veco būvi. Veclaiku durvis un izbūves ir arī namiem Nr. 6, 8, 9, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 22. Namam Nr. 25 pretim atrodas **birža**, kuŗa celta 1852.—1855. gadam pēc prof. Bose plāna renesanses stilā. Viņai pretim atrodas

Biržas banka, kuŗa būvēta pēc arch. Šela plāna 1887/88. gados un iekšiene pārbūvēta 1928/29. gados, viņu modernizējot. No bankas lajam uz

Herdera laukumu, kas nosaukts dzejnieka Herdera vārdā un kuŗš dzīvojis Rīgā no 1764.—1769. gadam, kā palīgmācītājs Gertrūdes un Jēzus baznīcās un skolotājs Doma skolā. Herders bijis liels latvju cienītājs un draugs. Viņam pieminēklis uzcelts 1864. g. Pie laukuma piekļaujas Domes laukums un

Domes jeb Māras baznīca, kuŗa kādreiz celta uz «uzkalniņa», bet tagad, pēc ielu pildījuma, atrodas 10 pēdas itkā zemē iegrimusi, ir vecākā celtne Rīgā. Pirmā Māras baznīca, domājams, atradusies Jāņa baznīcas vietā, bet tai 1215. gadā nodegot, cēla mūŗa tagadējās baznīcas vietā. Šo vietu bīskāps Alberts bija iesvētījis jau 1211. gadā, ārpus pils mūŗa. 1226. g. baznīcā Romas pāvesta sūtnis, Madenes Vilhelms, noturēja viņā sapulci. No bīskāpa Alberta laikiem ir baznīcas ārējo sienu un pilāŗu pamati, būvēti no kaltiem Kokneses un Pļaviņu laukakmeņiem. Baznīcai vēlāk izlietoti arī ķieģeļi un viņas plāns vairāk-kārt grozīts, tāpat stils, pārejot no romaņu uz gotu. Masīvais tornis celts 1775. gadā, pirms tam bijis smails tornis. 1547. g. baznīca nodega, 1709. un 1744. Daugavai izejot no krastiem tā pārplūdusi, kuŗam gadījumam baznīcā piestiprināta plāksne. 1656. g. b. cieta no Alekseja Michailoviča, 1710. no Pētera Lielā un 1919. no Bermondta bumbām, kuŗas krita apšaudot pilsētu. No 1812.—1813. gadam b. izlietoja kā labības noliktavu kuŗa spēkam.

Krusta aile — Domes baznīcā Rīgā.

Doma baznīca izgreznojumu ziņā ieņem izcilus vietu un viņā der ilgāki uzkavēties, lai pareizi iedziļinātos seno rīdzinieku dzīvē un parāšanās. Baznīcā apbedīti bīskāps Alberts, Meinhards miris 1196. gadā, apbedīts Ikšķilē, bet 14. g. s. pārvests uz Domu Rīgā. 1883. gadā, kad b. laboja, atvērts Meinharda kaps. Galvas kauss bijis vesels, kamēr cits viss izgaisis. Tālāk baznīcā apbedīts pēdējais Rīgas virsbīskāps Vilhelms fon Brandenburgs, kas 1551. gadā baznīcu pārdeva par 18.000 markām Rīgas rātij, kuŗa to nodeva pilsoņiem.

Baznīcas kancele ir no 1641. gada. Senāk Rīgas rātij, melngalviņiem, lielai un mazai ģildēm bijušas speciālas ložas, kuŗas ir joprojām. No krāsainiem stiklu logiem, kuŗus dāvinājušas dažādas cunftes un privāti, atzīmējams Gustava Ādolfa apsveikšana pie baznīcas 1621. gadā, baznīcas dibināšana un ticības brīvības atzišana 1525. g. Baznīcas ērģeļu sprospekts pagatavots 1601. gadā un ērģeles skaitas par vienām no lielākām pasaulē, ar 6825 stabulēm un 124 reģistriem. No 1895.—1902. g. baznīcu remontēja Dr. Neimaņa vadībā, atjaunojot visu, kas

pēc chronikām baznīcā bijis kā izgreznojums, kuŗus 1786. gadā tā dēvētie «apgaismotāji» no sienām nokasījuši un citādi iznīcinājuši.

Baznīcā rodam kapu vietas ar izgreznojumiem mākslinieciskā gaumē, tēliem, vāpēņiem, pilāriem, gleznām. Tāpat viņā ir veci altārtrauki, kuŗi pelna ievēribu. Izejot no baznīcas, nonākam viņas

Krusta ailē, pa dzelzsvārtiem, kuŗi taisīti 18. g. s. Šāda būve nav sastopama visā Latvijā un ir viena no greznākām arī salīdzinot ar Vācijā tādām. Aile būvēta 13. g. s., reizē ar baznīcu, 29 velvēm, gotu stilā, izkrāsotu sodrējiem, sarkano okeru un kaļķa pienu. Pagalmā un pa aili staigājuši garīdznieki, kādu bijis 12, kuŗi kopā ar virsbīskāpu pārvaldījuši īpašumus Livonijā un kuŗi mitinājās virs krusta ailes.

Ar 1663. gadu, kad padzina katoļus, pagalmā sarīkoja Jāņa tirdziņu un garīdznieku sapulču zālē, austrumu pusē, glabāts vīns. 1892/93. gados aili renovēja un saveda pēc iespējas agrākā veidojumā. Tagad sapulču zālē notiek iesvētamo bērnu mācības un citi baznīcas draudžu rīkotie vakari.

Kad 1893. gadā renovēja, atrada miroņu kaulus un kapa akmeņus. Kaulus apbedīja kopā un uzlika plāksni ar uzrakstu, bet kapa akmeņus piebūvēja sienās.

Baznīcas pagalma dienvidos pie ailes redzams 1895. pēc dokumentiem atjaunotais tonsorijs, kuŗā notikusi ceremoniālā uzņemšana mūku kārtā. Pie baznīcas dienvidus sienas 1897. uzstādīta bīskāpa Alberta bronzas statūja. Pagalmā atrodas prāvs akmens trauks kristīšanai, kas atvests no Iķšķiles.

Dārzā no 1910. g. atrodas urna uz granīta pilāra, ar rakstnieka Kārļa Jochmaņa pelniem, kuŗš mira Naumburgā, bet vēlējās, lai viņa pelnus atved uz Domas baznīcas dārzu. Velvēs ierakstīti to vārdi, kuŗi palīdzēja aili savest agrākā kārtībā.

Interesanti atzīmēt, ka virs ailes vārtiem, atradusies Rīgas augstākā mācības iestāde — Doma skola, kuŗa Katrinas II. laikā pārvērsta par gubernas un beidzot par pilsētas ģimnāziju.

1888/89. gados telpas virs ailes pārbūvēja gotu stilā un tajās ievietoja

Doma muzeju, ar plašu dabas zinātnisko un vēsturisko nodaļām. Muzejā atrodam daudz interesantu pieminēkļu no Rīgas senatnes un vispār Latvijas, bet arī no citām zemēm un tautām. Ievēribu pelna plašā vēsturiskā bibliotēka, kuŗā redzamas grāmatas par Latviju. Dosimies tālāk pa Palasta ielu, m. Jaunielu, līdz

Rātslaukumam, kuŗš agrāk noderēja par tirgusi laukumam, soda vietu, svinību sarīkošanai. Laukumā atradušies pilsētas svāri, kuŗu dēļ ielu no Daugavas līdz laukumam un vātiem sauķuši par Svērtuves. Viduslaikos laukumā bijis kauna stabs, pie kuŗa piesieti noziedznieki. Turpat izpildīja nāves sodus un rāte algoja bendi. Bendes zobens un zagļiem nocirstā roka, kā pēdējie, redzami Doma muzejā. Gadus desmit atpakaļ uz laukuma sarīkoja Ziemassvētku tirdziņu. Laukuma vidū ir artēziska aka un Silēzijas smilšakmenī pēc Dr. Neimaņa zīmējuma Folca izcirsts bruņinieka tēls. Viduslaikos bruņinieka vietā stāvēja Rolanda tēls. Pie laukuma redzam

Rāts namu, kas celts vecā nama vietā no 1750.—1755. gadam. Pirmais nams atradies Tirgoņu ielā, bet ar 14. g. s. tagadējā vietā. Nama iesvētīšanas gadījumā dzejnieks Herders skolā, kur noticis iesvētīšanas akts, turējis runu. 1791. g. ēkai pārtaisnots jumts, bet 1874. arch. Felsko uzbūvējis trešo stāvu. Tornī, kā rātsnamos parasts, pulkstens. Rāts torņnieks, ikritus skandinot rīta dziesmu, mēdzis paziņot dienas un rūpju sākšanos. Fasadē redzams Rīgas ģērbonis un virs tā patiesības dieves Justīcijas tēls aizsietām acīm, svāriem rokā. No balkona pēdējo reizi runāts 1877. g., paziņojot jaunus pilsētas liku-

mus. Balkonu balsta toskaniešu pilāri. Rātsnamam apkārt 49 dižgabali ar galiem zemē ierakti. Uz viena redzams Rīgas vapenis un 1581. gads, kas liecina, ka rīdzinieki paši pratuši dižgabalus taisīt.

No 1891. g. namā ievietota pilsētas bibliotēka, kurā pāri par 100.000 sējumu. Bez tam namā ievietota pilsētas diskontbanka un bāriņu tiesa. Iznākot no Rātsnama, labajā pusē atrodas, Svērtuves ielā 11,

Jakša un komp. tirdzniecības nams, kas būvēts 1900.—1901. gados, pēc Nirnbergas arch. Eiricha un Kārļa Felsko, rīdzinieka, planiem. Nams viens no greznākiem Rīgā un ievērojams ar saviem mozaīka izstrādājumiem fasadē. No pirmās celtnes vecie griesti ar 17. g. s. zīmētu gleznu: Zabas karalienes ierašanos pie Zālamana, redzam kantoņa griestos. Rātsnamam pretim, laukuma otrā pusē, redzam īpatnējo visvecāko celtni Rīgā, —

Melngalvju namu. Nams celts 1334. un to ilgi sauca par «Jauno namu». 1477. g. hronikas vēsta, ka nama augšstāvu noīrējuši melngalvji, kuŗu īpašumā viņš pārgāja 1713. Melngalvju sabiedrības statūti apstiprināti 1416. g. Melngalvji sastādījās no jauniem, bagātiem cilvēkiem, kuŗi pulcējās dzīvi baudīt pilniem malkiem. 1524. melngalvji izsita Pēterā baznīcu, aizstāvēdami Lutera mācību, izdzina katolicismu no baznīcas un viņas sudraba traukus izlietoja savu sudraba trauku pagatavošanai. Melngalvju patronats ir moris Mauricijs, romiešu kareivis, kuŗš Kristus mācību dēļ miris moku nāvē 287. gadā. Melngalvji svinēja ar plašām dzīrēm gavenā sākumu, lai tad gavenī lūgtu Dievu. Otri bija strēlnieku svētki, kad labāko šāvēju iecēla par strēlnieku ķēniņu. Trešie bija maija svētki, kad arī izvēlēja maija grāfu, kā zimbolu dabas atmodai. Nama ieejas katrā pusē redzam akmens stabu, pie kam uz kreisā augšā ir Rīgas ģerbonis, bet apakšā Marija ar Kristus bērnu. Uz labā augšā Mauricija galva, bet apakšā pamācība par uzvešanos. Vārti apzīmēti ar 1522. Nama fasade celta 1620. Virsu grezno dzelzs izrotājumi, pār kuŗiem pacelas vara Sv. Jura figūra. 1622. fasadē ietaisīts pulkstens ar kalendari. Pulksteņa koka ritenu vietā 1776. ielika metāla. Pulkstens 100 gadus negāja, kamēr 1926. viņu izlaboja.

Nama zāles sienas grezno zviedru un krievu valdnieku portrejas. «Zelta grāmatā» ierakstījušies melngalvju sabiedrības vecākie un ķeizarišķo namu augstas personas, kuŗas apmeklējušas namu. Viņā ir Krievijas valdnieku Aleksandra II, Aleksandra III, Bismarka, Nikolaja II, Zviedrijas karāļa Gustava V. u. c. paraksti.

Melngalvju namā interesants piemiņu krājums, to starpā arī sudrablietas.

Rātslaukuma stūrī, Nr. 12, atrodas

Rīgas jātnieku gvardes mantu noliktavas, kuŗas 1883. pārgāja pilsētas īpašumā. Nama fasadē vecs Rīgas vapenis no 1554. gada. Gvardes dibināšana nezināma, tomēr 17. g. s. par viņu runā kā par noorganizētu vienību. Gvardisti bija divi grupās: zilie un zaļie, vēlāk abas sakusa kopā un nēsāja zaļu ģerbu. Gvarde likvidēta 1891. Viņas uzdevums bijis godam saņemt augstus viesus un stāvēt pie viņu mītnēm sargvietās.

Nogriežoties pa Pēterbaznīcas ielu, nonākam Pēterbaznīcas laukumā, kur norisinājās kalendara dumpis un Mārtiņš Gīze cīnījās oret poļu karaspēku. Turpat atrodas arī jau 1209. gadā minētā

Pēterā baznīca. Koka baznīca nodegusi 1215. Baznīca atjaunota no koka, bet 1408. gadā viņas vietā celta mūra, vispirms koris, kamēr tornis pabeigts 1491. un tas izskatījies citādi, nekā tagad. 1666. gadā tornis nogāzies, satriekdams namus un nosisdams 8 cilvēkus. Torni sāka atjaunot, bet nepaguva pabeigt, kad baznīca 1677. nodega. Baznīcu atkal atjaunoja, tomēr tagadējo torni tikai 1690., bet 1721. to atkal no-

spēra zibins. Toreiz Rīgā bijis arī Pēteris Lielais un vadījis dzēšanas darbus. Tornis atkal uzcēla 1746. pilnīgi pēc iznīcinātā torņa zīmējuma. Tornis ir 123 metrus augsts un no viņa atverās plašs skats uz apkārtni. Bermondta laikā baznīcu apšaudīja un sabojāja torņa pilāru, kuŗu vēlāk, tāpat citus bojājumus, izlaboja. 1753. taisītais torņa pulkstens laiku rāda vēl tagad. Torņa gailis un bumba zem viņa katrs sver 3 pudus. 1746. bumbā ielika baznīcas plānu un dokumentus.

Trīs galvenās durvis 1750. izgreznotas boroka stilā ar cirstiem tēliem Kokneses akmeņos. 1522. Knopkens sāka viņā sludināt Lutera mācību, 1621. Zviedrijas karālis Gustavs Ādolfs pieņēma pilsoņus uz ticības zvērastu. 1721. Pēteris Lielais piedalījās dievkalpošanā. 1524. melngalvji baznīcas veco iekārtu iznīcināja, kādēļ tagad redzamais ir no pēcreformas laikiem. Baltā marmora kancele pagatavota 1794. Itālijā. Minams, ka līdzās altaram ir plāksne Knopkena piemiņai, kuŗš apbedīts aiz altaŗa. Altaŗa otrā pusē ir plāksne Pētera Lielā un Aleksandra I. vārdiem, kuŗi baznīcu apmeklējuši. Vēribu pelna kroņlukturs un vecie baznīcas trauki. Apskatot baznīcu arī no ārienes, lai izejam uz Šķūņu ielas, kur pie Jāņa sētas atrodas

Sv. Jāņa baznīca, kuŗa izskatās no ārienes ārkārtēji veca. Viņai raksturīga gotu stila fasāde, tornis celts 1853. jaungotu stilā. Otrā fasādē redzam vienā dobumā Jāni Kristītāju cietumā un otrā Salomi ar nocirsto Jāņa galvu. Skārņu ielas baznīcas sienā ir galva, pa kuŗas muti, domājams, baznīcas kalps ārā stāvošiem pilsoņiem ziņojis par sprediķa sākšanos. 1677. baznīca nodega. 1741., eksplodējot Mārstaļu ielā pulvera noliktavām, baznīca atkal cieta, 1710. krievi, apšaudot pilsetu, apšaudīja arī baznīcu. No 1582. gada baznīca pārgāja Latviešu rīcībā.

Ieejot pa veciem klostera vārtiem Jāņa sētā, nonākam visvecākā Rīgas apdzīvotā vietā, jo te Alberts uzcēlis pirmo koka baznīcu un sev mītni, no kurienes viņš, pēc lielā ugunsgrēkā 1215. pārgāja uz tagadējo Doma baznīcu. 1244. telpas nodeva «melno mūku», jeb dominikanu klosterim, kuŗu tanī pat gadā arī nodibināja. Mūki tur rikojušies līdz 1523. g., kad viņus Lutera piekritēji nav vairs ielaiduši un tie aizbraukuši. Pēc tam klostera baznīcu izlietoja govju un zirgu stalliem, par kādu pārkāpumu vācu ķeizars Rīgu sodījis ar 18.000 markām. Bet tad baznīcu līdz 1582. gadam izlietoja kā arsenālu.

Skārņu ielā atrodas

Ekkes konvents, kuŗa sienā, reliefā attēls: Kristus sniedz roku lūdzošai sievietei. Konvents celts 1529. trūcīgām atraitnēm. Līdzās redzam

Sv. Gara konventu, kas pastāv no Rīgas dibināšanas. Pirms Sv. Gara konvents bija tagadējās pils vietā, kādēļ tornis, virs kuŗa plivinājas valsts prezidenta karogs, sauc par Sv. Gara torni. 1330. konventu pārvietoja uz tagadējo vietu. Konventa pagalmā atrodas 1492. dibinātā

Kampenbauza natvērsme, kas celta 1488. Namā mitinājušās sievietes, kas kokušas slimniekus un dzīvojušas mūkenēm līdzīgu dzīvi, bet varējušas izstāties un precēties. Tepat atrodas kādreizējā ordeņa

Sv. Juŗa baznīca. Domā, ka viņa visvecākā būve Rīgā. Tagad no baznīcas grūti kas saskatāms. Viņa būvēta no kieģeļu un kalkakmeņu sajaukuma. 1297. ordeņa pīli un baznīcu rīdīnieki izpostīja. 1488. rāts baznīcu nodeva franciskaniešu mūkiem, bet pēc reformācijas pārvērtā par malkas noliktavu. Tagad viņā 3 noliktavas: kori, baznīcā un priekšelpā un sauc par balto, zilo un brūno baložu noliktavām. No šejienes dosimies pa Skārņu ielu un Mārstaļu ielu līdz Reformāta ielas stūrim, kur atrodas

Reformātu baznīca. 1721. gadā Pēteris Lielais apstiprināja reformātu jeb Kalvina piekritēju draudzi, kuŗi Rīgā bija jau no 16. g. s. Baz-

nīcu uzbūvēja 1733., bet 1741., eksplodējot pulverim, apkārtējos namus un baznīcas jumtu iegāza. Tagadējā veidā baznīca celta 1805., un tā ir ļoti vienkārša, kā to Kalvina mācības prasa. Pa Mārstaļu ielu iesim līdz Kungu ielai, pa kuŗu iesim līdz Ministerejas ielai, kuŗu krustojumā atrodas samērā neievērojamā

Juŗa hospitāļa ēka, kuŗas frontē Juŗa tēls. Māja celta 1754., bet iestāde ar to ievērojama, ka pastāv kopš Rīgas dibināšanas.

Ministerejas un Mārstaļu ielu stūrī atrodam kādu senu un tanīs laikos greznāko Rīgas pilsoņu namu:

Dannenstrena māju, kuŗa celta 1696. Mājā rāte parasti pievietojuši augstus viesus. Tagad no viņas greznuma redzami vairs īpašnieka ģērbonis un ornāmenti, jo citādi nams nolaists. Šī nama tuvumā atrodas ēkas, kuŗām veclaiku durvis un greznojumi. Dannenstrena meitu apprecējis rātskunga Reitera dēls, kuŗa

Latvijas Sarkanā Krusta galvenā Valde Rīga.

Reitera māja atrodas Mārstaļu un Audēju ielā 2. To cēlis Bindēnu 1685. un ir ne mazāk grezna par augšminēto. Pirms Reitera nama tur bijis cits un tanī 1621. dzīvojis Zviedrijas ķēniņš Gustavs Ādofs. No šejienes lai dodamies pa Kārļa ielu līdz Staļu ielai, pa kuŗu iegriezsimies uz

Alberta laukumu, kas viens no vecākiem Iekšrīgas parkiem un kuŗu iežogo lieli nami. Agrāk tuvumā atradies alkšņu dumbrājs ar bebriem. Apkārtējās ieliņās visur redzamas vecas celtnes, vai viņu pazīmes, jo daudzas pārbūvētas, modernizējot. Ejoj pa l. Kalēju ielu līdz Audēju ielai un pa viņu līdz l. Ķēniņu ielai, pārejām Rīdzenes ielu, kur senāk tecējusi Rīdzenes upīte, kas sargājusi Rīgu un kuŗas vārdā nosaukta pilsēta. Kad mūri un torņi, teknikai attīstoties, izrādījās nederīgi aizstāvēšanai, uzcēla smilšu vaļņus, kamēr 1857. gadā, nojaucot arī smilšu vaļņus, upīti aizbēra. Ejoj, mums kreisajā pusē atrodas

Armijas Ekonomiskais veikals, kuŗa ēka gan nav ievērojama celtniecības ziņā, bet kā latviešu uzņēmums, kas aizņem visu ēku. Viņam līdzīgs ir tikai Jakša firmai. Labajā pusē, Audēju un Kalēju ielu stūrī, atrodas

Vācu amatnieku biedrības nams, kas celts 1868.—1870. g., pēc latviešu arch. Baumaņa plāna. Namā viena no lielākām zālēm, kurā var ietilpt 1200 cilvēku. Turpinot iešanu pa Audēju ielu, nonākam Kr. Barona ielā, kuŗas sākumā, labajā pusē, atrodas 1902. gadā, pēc arch. Novikova, celtais

Galvenais pasta un telegrāfa nams, kuŗā ievietotas arī pasta tekošu rēķinu nodaļa un rādio raidtorņi. 1929. gadā pasta iekšieni pārbūvēja un cēla jaunas piebūves, lai paveiktu augošās pasta operācijas. 1852. g. pirmo reizi lietoja telegrāfu, bet telefonu 1877. gadā. Pirmais pasta nams atradās Rīgā, Kārļa un Kungu ielu stūrī. Līdzās galvenam pastam atrodas

Prefektūra, kas, pēc arch. Šmēlinga plāna, celta 1869.—1891. No šejienes pa Kārļa tiltu nonākam pie

Rīgas galvenās stacijas ēkas. Pirmā ēka bija divstāvu un tā būvēta 1862. g., kad atklāja dzelzceļa satiksmi uz Rīgu. Dzelzceļu būvēja angļi. 1884/85. arch. Sēls uzbūvēja pirmās ēkas galos 3-stāvu piebūves. Visā visumā ēka maz pārbūvēta. Līdzās celta 1913. g. otra, caur kuŗas viaduktu nonākam pie

Dzelzceļu virsvaldes nama, kas celts 1913. g. Viņā atrodas arī

Mākslas akadēmija. Ēkai tieši pretīm atrodam

Sarkanās noliktavas, kas celtas vienādā stilā. Daļa laukuma ēkas izmantotas jaunam

tirgum, ko cer atklāt 1930. un veco Daugavas malā likvidēt. Turvumā atrodas

Sikuma tirgus, bet tam līdzās 1817. gadā celtais

«**Tirgoņu nams**», kur agrākos laikos tirgojās krievi.

Elija un Jēzusbaznīcas ielu krustojumā atrodas luterticīgo

Jēzusbaznīca, kuŗu uzcēla 1683. Krievi baznīcu 1656. nodedzināja. 1688. atkal uzbūvēja, bet 1710., kad krievi apšaudīja Rīgu, viņa atkal nodega. 1733. baznīcu uzcēla, bet 1812. gadā nodedzināja. Tagadējā b. uzcelta no 1819.—1822., pēc Romas Panteona. Baznīca atradusies ārpus Rīgas apcietinājumiem, un tanī sprediķojis dzejnieks Herders.

Iedami pa Elija ielu, nonākam pie

Valstspapīru spiestuves, kuŗa mināma kā vienīgā tāda ietaise Baltijas valstīs. No šejienes iesim atpakaļ uz Kr. Barona ielu, kur atrodam

Lielo Vērmandārzu, kas nosaukts dāvinātāja vārdā. Dārza zemes ierīkošanu ierosināja Pauluči 1814., bet zemi dāvināja 1816. Dāvinātājiem par godu 1829., starp divi lauvām, uzcelts akmeņa pieminēklis. 1857., norokot vaļņus, dārzu paplašināja. Dārzs tagad glīti izbūvēts un jauka atpūtas vieta.

Viņam blakus, Tērbatas ielas otrā pusē, atrodas

Mazais Vērmandārzs, kuŗā pāviljons un restorāns. Dārzā celts neliels pieminēklis ar uzrakstu: «23. oktobrī 1812. gadā, piemiņai», kad ģenerālgubernātors Pauluči sācis savu cildenāo darbu. Šim dārzam līdzās atrodas

Apgabaltiesas nams, kas celts pēc arch. Baumaņa plāna 1889. Plānā nams atgādina bijušo Krievijas valdnieku kroni. Nama priekšā dēstījumi. Viņam pretīm, Brīvības bulvāra otrā pusē, atrodas pie Esplanādes laukuma,

Katedrāles baznīca, kuŗu cēlis no 1876.—1884 arch. Pflugs, jaunbicantiešu stilā. pieciem kupoliem, no kuŗiem 2 lielākie vidū. Mazu gabaliņu tālāk ir Merķeļa iela, pa kuŗu nogriežoties nonākam pie

Augstskolas ēkas, kuŗa ieņem kvadrātveidīgu plankumu, celta daļām. No 1866.—1869., pēc prof. Hilbiga plāna, uzcelts nams Raiņa b. pusē. Nams atrodas uz agrākās Rīdzenes upes, celts moderni, no ķie-

ģeļiem, izraibots vāpētiem violētiem kiegēļiem un terakora rozetēm. Ēkai 104 pēdas augsta uzbūve ar griežamo kupolu astronomiskām stūdiņām. Namā atrodas agrākais «studentu karceris», kuŗā visjaunākais uzraksts ir no 1898. Augstskolā mācās pāri par 6000 studentu-šu. Merķeļa ielā 13, atrodam

Rīgas latviešu biedrības namu, kuŗš celts pēc arch. Pole un Laubes plāniem, nodegušā nama vietā. Pirmo namu uzbūvēja 1869., pēc arch. Baumaņa plana. Tagadējā nama fasādē ir ievērojama Jāņa Ro-

Latviešu biedrības nams Rīga.

zentāla sienas glezna ar latviešu motīviem. Lielā zāle ar 800 vietām. Turpinot gaitu, nonākam pie Kr. Barona ielas, kuŗā Nr. 1 atrodas

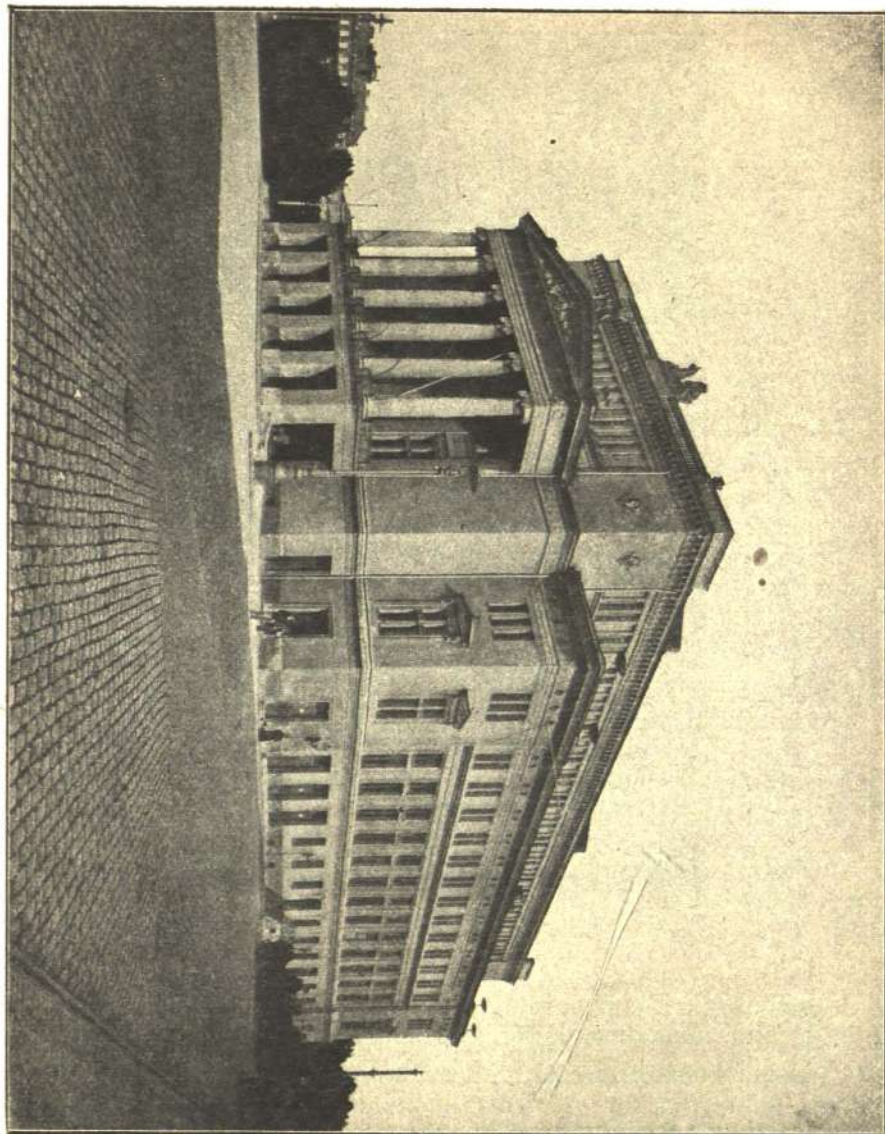
Valsts konzervatorija, kuŗa būvēta no 1873.—1876., pēc arch. Baumaņa plāna, un tur vispirms iekārtota Aleksandra ģimnāzija. Tagad nams izbūvēts, piemērojot konzervatorijas prasībām.

Iedami pa Kr. Barona ielu, iegriežamies pa Raiņa bulv., apskatam augstskolas priekšējo fronti un tad ejam pāri Timma tiltiņam. nonākdami otrā pusē pie

Nacionālās operas, kuŗa būvēta, pēc arch. Bonstedta plāna, no 1860.—1862. un interesants ar savu antisko formu. Priekšpusē daļi izceļas 6 joniešu stila kolonnas, virs kuŗām redzam alegoriskas figūras. Agrāk šinī vietā atradies Pankūku bastijons. 1882. g. nams nodega. 1885.—1887. viņu atjaunoja, piebūvējot klāt, atsevišķi, mašīnmāju kanāla pusē. Operā 1240 vietas, 140 stāvvietas un telpa 60 mūziķiem, 1837.—

1839. operā diriģēja Richards Vagners. Okupācijas karaspēkam atstājot Rīgu, 1918. nodedzināja namam vienu daļu, kuŗu atjaunoja Latvijas patstāvības laikā. Eļot Brīvības bulv. virzienā, pa glīti koptiem dēstījumiem pie Operas, apstājamies mirkli pie

Nimfasgrupas, kuŗa tura vīrs galvas lielu gliemēža vāku, un pie kuŗas kājām atrodas delfini un bērni. Grupu pagatavojis tēlnieks Folcs. No Brīvības bulvāra iesim pa Kaļķu ielu, paeļot garām Rīgas pilsētas

Nacionālā opera.

krājķasei, nonāķam līdz l. Kēniņa ielas stūrim, lai paskatītos krievu sabiedrības biedrības

«**Uļeķa**» namu, kuŗš 1882. celts pēķ arch. Šmēlinga plana. «Uļeķā» liela, skaīsta zāle 1200 skatītājiem. Iepretīm šīm namam ir saviesīgās biedrības

«**Musse**» ēķa, kuŗu 1782. g. būvēķis Fietinghofs, teāķra vajadzībām. Par teāķtri Rīgā pirmās ziņas ir no 1711., pie kam līdz 1780. teāķtrs atradies Jēķaba laukumā, tad noplēsts. Māķas Kaļķu ielā Nr. 12 un 14 cel-

tas no Daugavas akmeņiem. Mājas Nr. 14 fasādē zīmēts zelta pakavs, jo Pēteris Lielais, jādams pa ielu, pakavu zirgs iemetis pa trešā stāva logu. Kaļķu ielā Nr. 11, kur tagad

Londonas viesnīca, tur agrāk atradies Rīgas cietums. Atliekas vēl tagad saskatāmas viesnīcas pagrabos, kur pataupījušās cietuma kameras. Nams būvēts 1788., pēc Haberlanda plāna, Rīgas rāts vajadzībām.

Pa Kaļķu ielu iesim līdz Šķūņu ielai, pa kuŗu iegriezīsimies labajā virzienā. Te nonākam līdz Gildes ielas stūrim, kuŗā atrodam

Rīgas pilsētas arķivu, bet iegriezoties pa Gildes ielu, nonākam pie Gildes namiem, kuŗi pelna lielāku ievēribu, kā darba cienīšanas un cunftu seni liecinieki. Nonākot laukumīnā, labajā pusē atrodas

Mazā Gilde, jeb Jāņa Gilde. Tagadējais nams celts no 1864.—1866. gadam, pēc arch. Felsko, gotu stilā: Zem stūra tornīša stāv Jāņa Kristītāja tēls. Virs ieejas durvīm uzraksts: «Gott, segne das ehrbare Handwer» (Dievs, svētī godīgu amatu). Namā redzami attēloti Gildē apvienotie amatī, Krievijas valdnieku portrejas un skati no senās Rīgas. Divi smilšakmeņī cirsti romiešu kareivju tēli no bijušiem Smilšu vārtiem novietoti pie uzejas. Kroņlukuŗi ir 18. g. s. darbs. Apakšējās telpās atrodas restorāns

«**Jāņa pagrabs**», kuŗa sienas aprakstītas sakāmvārdiem. Gildes galā iekārtots neliels dārziņš, kuŗu tagad izmanto restorāna vajadzībām. Taisni pretīm Jāņa Gildei atrodas

Lielā, jeb Marijas Gilde, kuŗa tagadējā veidā celta no 1854.—1859. gadam, pēc arch. Šēla plāna, gotu stilā, uz vecās ēkas, pieskaņojot viņai. Ēka ir lieltirgotāju sabiedrības, kuŗa dibināta pirms 1330. un saukusies par «Minsteres istabu», jo lielākā daļa biedru bijis no Minsteres pilsētas. Apakšējā zāle un «līgavas istaba» atstātas pirmātnējā skatā. Zāle ieturēta gotu stilā, ar pilāru rindu vidū. Zālē svinētas kāzas, uz kuŗām gatavojušies nedēļām. Rāts noteica, ka jaunam pārim jāpaliek pirmo nakti Gildes blakus istabā, kādēļ arī šī istaba dabūjusi attiecīgu vārdu. Istabas kamīns no 1633., smilšakmeņa. Tur atrodas kokā griests Marijas tēls ar Kristus bērniņu, Krievijas valdnieku ģimetnes. Misīna kroņlukuŗi ir 17. un 18. g. s. darbi. Zāles galā paaugstinājums mūzikantiem. Istabas durvis ievērojamas ar savu kokgriezumu.

Pagrabā ievietojies restorāns «**Klostera pagrabs**», bet augšējo zāli, kuŗas sienas grezno ģildes vecāko ģērboņi, izdod izrikojumiem.

Virs ieejas durvīm piestiprināts sabiedrības vāpēnis.

Gaitu turpinot, iesim pa l. Zirgu, m. Aldaŗu, l. Aldaŗu un m. Trokšņa ielām, nonākam uz Jēkaba ielas, kur atrodas

Saeimas nams, kas celts no 1864.—1866. florentiešu renesanses stilā. pēc arch. Baumaņa un Pfluga plāna, vecā muižniecības nama vietā. Te Vidzemes muižnieku landtagas (sapulces) lēma par zemi. No Latvijas proklamēšanas namā darbojas Saeims. Nama fasādē ordeņmeistara Pletenberga vietu ienēmis latvju varonis — Lāčplēsis. Nama iekšiene pārbūvēta Saeimas vajadzībām un iekārtai. Namā iekārtota arī mītne Saeimas prezidentam.

Namam pretīm redzam **Jēkaba baznīcu**, kuŗu pirmo reizi kronikas min 1226. Tad viņa atradusies ārpus pilsētas apcietinājumiem. Baznīcu kādreiz lietojušas mūkenes, līdz viņām 15. g. s. uzcēla citu baznīcu. Arī Jēkaba baznīcas vēsture visai raiba: 1522. Tegetmeijers viņā sāka Lutera mācību sludināt. kā to vēsta piemiņas plāksnes ģērbkambarī. 1582. baznīcu atdeva Stepanam Batorijam, kuŗš viņu ar mūkenu klosteri, dibinātu 1255., līdzās Saeimas namam, nodeva jezuitiem. 1587. baznīcu atņēma katoļiem. 1590. atdeva viņiem atpakaļ. 1621. Gustavs Ādolfs atdeva baznīcu Rīgas garnizonam. 1710. baznīca cieta

no pilsētas apšaudišanas, 1786. baznīcas iekšieni sabojāja «apgaismo-tāji». 1812. iekārtoja viņā labības noliktavu. Altāra kokgriezumi no 1680., kurā Zviedrijas kēniņa Kārļa XI. vārds. Ērģeles no 1765. Ma-gonkoka kancele no 1810. 1922. iesvētot Latvijas bīskāpu, Zviedrijas

Saeimas nams Rīgā.

bīskāps atveda piemiņas plāksni ar Gustava Ādolfā vārdu. Tagad baz-nīcā katoļu draudze. Pie torņa ārpusē zvana nojumiņš, kur kādreiz bi-jis «nabaga grēcinieku», vai «Sv. Blazija» zvans. No baznīcas iekšie-nes visas piemiņas lietišas izvāktas.

Jēkaba baznīcai iepretim stāv

Alekseja baznīca (Dieva cilvēka). Kad 1710. krievi, pilsētu ap-šaudidami, sagrāva arī Marijas Madāļas baznīcu līdz ar bijušo mūķeņu

klosteri, tad Pēteris Lielais pavēlēja baznīcu atjaunot un nosaukt augšminētā vārdā. No agrākās baznīcas atlikuši pamati, pilāru kājas un dažu logu velves. 1751.—1761. gadiem baznīca pamatīgi pārbūvēta. Baznīcā apbēdītas vairākas augstas amatpersonas u. c., tomēr no kapu greznojumiem nekas nav uzglabājies.

M. Pils ielā, tuvu baznīcai, vēribu pelna privātnami Nr. 17., 19., un 21., kuŗus grezno veci vāpeņi, īpatnēji durvju izstrādājumi.

Pie Jēkabā ielas piekļaujas

Jēkaba laukums, kas bijis senos laikos viens no pirmiem dārziem, kur spēlējusi mūzika, celtnēs pasniegti atspirdzinājumi. Tad parks galīgi nolaists un izputināts. Kādu laiku viņā uzstādīja stabu, kā piemiņu Rīgas pārdzīvotām bada dienām. Stabā pēc galā pakārtām mantām vajadzēja rāpties. Šo «hungerkummeri» skatīties saplūda daudz ļaudis. Laukuma vienā pusē, torņa ielā, atrodas masīvās

Mantu noliktavas, kuŗas arī par arsenālu sauc. Šī ēka celta no 1828.—1832., piebūvējot cieši Rīgas mūrīem, kuŗu atliekas arī tagad vēl redz.

Laukumā, Valdemāra ielas pusē, atrodas

Valsts tehnikuma ēka, kuŗā arī Krievijas laikā mitinājās skola. Ejot pa Torņa ielu, viņas kreisā pusē paliek vecās

Jēkaba kazarmas, kuŗās iekārtota skola u. c. iestādes, bet pagrabi izmantoti noliktavām — veikaliem. Neejot līdz ielas galam, nogriežamies pa labo roku caur

Zviedru vārtiem, l. Aldaŗu ielu. Šie vārti ir vienīgie, kuŗi palikuši no seniem apcietinājumiem. Vārtu telpās iekārtots muzejs. Aldaŗa ielas labajā pusē atrodas Zviedrijas karāļa dibināts liecinieks, par ko liecina fasādes izrotājumi virs durvīm un piemiņas raksti. No šejienes dosimies pa

Trokšņa ielu, kuŗas pusēs rodami vēl veclaiku nami. Visa iela ir kā senatnes liecinieks. Pa šo ielu nonākam līdz

Pulvera tornim, jeb Smilšu tornim, kas ir vienīgais liecinieks no Rīgas apcietinājumu torņiem, kas no ķieģeļiem celts, pie kam pamati ir 14 pēdas dziļi un balstas uz pāļiem. Tornī atrodas lielgabali, kuŗu stobri lūkojās pa maziem lodziņiem. Tornī 1650. līka atjaunot Zviedrijas ķēniņš Kristians. Pēc tam tornim vairākas reizes bijis jāiztur apšaudīšana — 1656. un 1710., bet tās nav varējušas torni sabojāt. Kā piemiņa tornī iemūrētas lielgabala lodes. Tornis bijis pilsētas pusē ar dēļiem aizzogots, kamēr to pēc ilgas neizlietošanas noīrēja 1892. no pilsētas, vācu studentu korporācija «Rubonia», kuŗā gadā tornim uzcēla fasādi pilsētas pusē gotu stilā. Tornī 6 stāvi, neieskaitot pagrabu. Abi augšējie stāvi savienoti kopā. Ieeja tornī palikusi vecā. Bez parastām trepēm, tornī ved trepes mūrī, kā gandrīz visos torņos.

Tornī ievietots kaŗa muzejs.

Pie torņa, Zigfrida Meierovica laukumā, atrodas aka ar

Zobenbrāļa statūjas kolonu, kuŗu izgatavojis Folcs, pēc Dr. Neimaņa zīmējuma. Pa taciņu gar Basteja kalnu nonākam uz Brīvības tiltu, kur sākas brīvības bulvārs. Te redzam

Pētera Lielā pieminēkļa pakāju. Tēlu pasaules kaŗā aizveda un tas nogrimis pie Sāmu salas. Pieminēkli atklāja 1910., par piemiņu Rīgas 200 gadus pievienošanas gadījumam Krievijai. Svinībās piedalījās bij. Krievijas cars, Nikolajs II. ar ģimeni.

No pilsētas kanaļa līdz Elizabetes ielai, Brīvības bulvārs apdēstīts liepām. Mēs aizejam līdz Kalpaka bulvārim un nogriežamies pa viņu, kur Valdemāra ielas stūrī atrodas 1902.—1904. g. celtais

Biržas komercskolas nams, gotu stilā, pēc arch. Bokslafa plāna. Celtnē interesanta kā mākslīgs ķieģeļu būves darbs, kas saista uzma-

nibu. Skolas ēkai līdzās, Valdemāra ielas pusē, atrodas 1903.—1905., pēc Dr. Neimaņa plāna, dienvidvācu stilā, būvētais

Rīgas pilsētas mākslas muzejs. Trepes taisītas no Bornholmas granīta. Fasādi pušķo 4 joniešu pīlāri no smilšakmeņa, ar grieķu tēliem augšā. Eļot pa Elizabetes ielu Brīvības bulvāra virzienā, paejam ga-

Trokšņa iela.

rām Skolas ielas stūrī esošam Sarkanā krusta namam, un nonākam pie bijušā

Barklaja de Tolli pieminēkļa, postamenta, kuŗa tēls aizvests pasaules kara laikā uz Krieviju. Pieminēkli atklāja 1912., par piemiņu 1812., kad Barklajs de Tolli bija lielās Krievijas armijas virspavēlnieks.

Turpinot gaitu pa Brīvības ielu, nonākam pie

Aleksandra Ņevska baznīcas, kuŗa celta no 1820.—1825. g., koka,

stāvbūve, apsviesta kalķiem. Tornis celts 1863. g. Viņa atgādina Pantheonu Romā.

Brīvības ielas kreisajā pusē, Ģertrūdes ielā paceļas vecā

Ģertrūdes baznīca, par kuŗu pirmās ziņas ir no 1413., kad runā par Livonijas ceļa malā esošo ceļotāju aizstāvi, svētās Ģertrūdes baznīcu. Baznīca vairākkārt nopostīta. 1781. baznīca atkal uzcelta, bet 1812. nodedzināta. Tagadējā baznīca celta 1867., pēc arch. Felsko plāna, gotu stilā, interesanta kriegēļu būve.

Nonākot pie Stabu ielas, lai minam, ka viņa nosaukumu dabūjusi no kauna staba 1667. Rīgas dedzinātājiem. Bruņinieku iela saukta par karātavu ielu, jo tur kādreiz stāvējušas pilsētas mūra karātavas. Tālāk iedami nonākam pie

Jaunās Ģertrūdes baznīcas, kuŗa iesvētīta 1906. g. un celta pēc arch. Striķa plāna, jaungotu stilā. Lai redzētu

Zemitana vārtus, kuŗi pārcelti uz Vidzemes šosejas pie Lielšmerļa, jābrauc ar tramvaju, vai autobusu. Vārti celti 1818., par godu Aleksandra I. pārbraukšanai no Parīzes, kuŗa vārdā arī vārti pirms nosaukti, bet 1928. g. pārdēvēti. Vārti celti no kaltiem smilšakmeņiem un izrotāti 4 bronzas medaļām, kuŗas attēlo toreizējās Rīgas amatniecības nozares. Atpakaļbraucot, lai no Brīvības ielas nogriežamies pa Pērnavas ielu, kur aiz kazarmām atrodas, tagad ļoti glīti koptais pilsētas

Grīziņkalna parks, ar terasēm un dēstījumiem, pēc Rietumeiropas parauga. Turpat sākās Ērgļu iela, pa kuŗu ejot pilsētas virzienā, paejot garām Sarkanā krusta slimnīcai, kuŗa moderni iekārtota, nonākam pie

Pāvila baznīcas, kuŗa celta 1885.—1887., pēc prof. Hibbiga plāna, gotu stilā.

Iekāpjot tramvajā Nr. 3, varam nobraukt līdz Daugavas malai un tad pār pontonu tiltu, braucot ar tramvaju Nr. 7, nokļūt glīti uzpostā

Arkādijas dārzā, kuŗu sevišķi uzposa 1928.—1929. gados. Pārdaugavā, ja atliek laika, var apskatīt

Lutera baznīcu, kuŗa celta 1891., pēc prof. plāna, pa daļai romāņu, pa daļai gotu stilā, par piemiņu Lutera 400 gadu dzimšanas dienai.

Trijādības baznīcu, kas celta 1895., vecā Maskavas stilā, ar 10 kupoliem.

Mārtiņa baznīcu, celta 1852., pēc arch. Felsko plāna, romāņu stilā. 1887. pārbūvēja arch. Šēls, uzceļot otru torni. Mārtiņa kapos atrodas, starp citu,

Komponista Dārziņa pieminēklis, ko cēlis tēlnieks Zaļkalns. Vēl mināms

Dzegūžu kalns, no kurienes atveras uz pilsētu ļoti jauks skats. Kalnu pilsēta sākusi uzpost.

Jūrnieku nams, celts L. Klīversalā, 1884., pēc arch. Šēla plāna. Namā 38 kajītu veidīgas istabiņas. Virs jumta paceļas tornis meteoroloģiskiem darbiem.

Rīgas jachtkluba mājiņa celta 1899., vasarnīcas stilā, pēc Dr. Neimaņa plāna.

Vecais dzelzs tilts atklāts 1862., bet jaunais 1913. Pontona tilts vispirms iekārtots 1896., līdz tam bija plosta tilts, bet līdz 1701. pār Daugavu tilta nebija.

Viena no visas Latvijas ievērojamākām un svētākām vietām ir

Brāļu kapi, kuŗu ievērojamo monimentālās tēlniecības izbūvi veidojis tēlnieks K. Zāle. Turpat piekļaujas

Meža kapi. Še atdusas pirmais Latvijas valsts prezidents Jānis Čakste, pirmais ārlietu ministris Zigfrīds Meierovics, tālāk Vilis Olavs u. d. c. sabiedriski un valsts darbinieki, mākslinieki, dzejnieki...

Lielajos kapos, Miera ielā, atrodam daudz interesantus un ievē-
rību pelnošas kapu vietas un pieminekļus.

Rīga un apkārtnē bagāta vēsturiskām vietām un piemiņām no se-
nām kaujām un tagadējām Latvijas atbrīvošanas cīņām, kur, gandrīz,
katrs uzkalniņš runā par lieliem notikumiem.

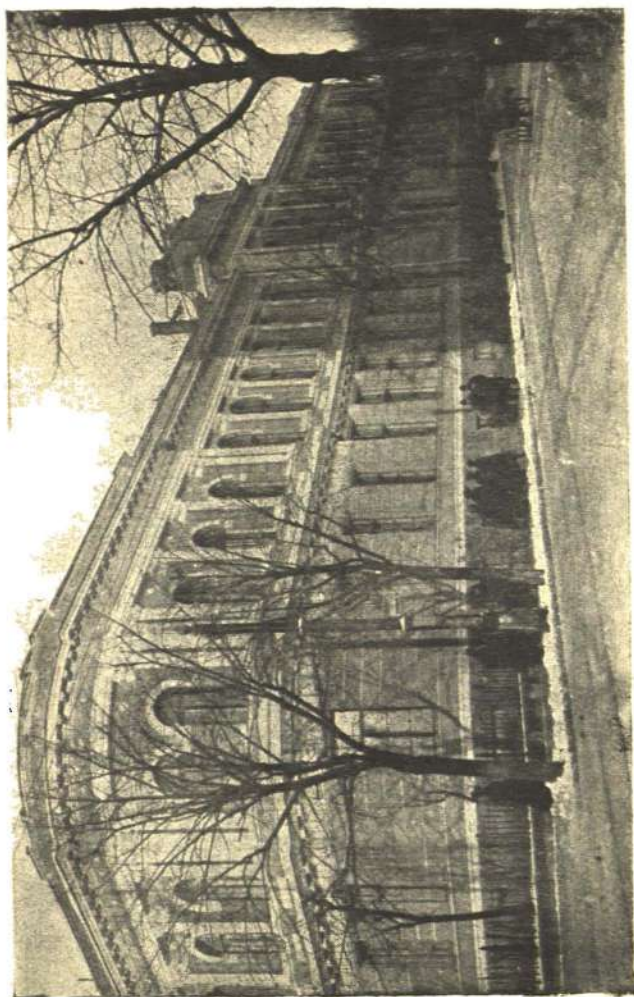
O. Krolls.

Rigas Sehenswürdigkeiten.

Wir beginnen unsere Wanderung vom Basteiberg, von dessen Höhe sich ein prachtvoller Rundblick auf die Anlagen erschliesst. Der Basteiberg ist aus Überresten der im 17. Jahrhundert errichteten und bis zum Jahre 1857. erhaltenen Sandbastionen aufgeschüttet worden. Der Berg erhebt sich in mitten schöner, auf's Sorgfältigste gepflegter Gartenanlagen. Ganz oben ist ein Steinpavillon mit offener Veranda erbaut, in dem Erfrischungen zu haben sind. Aus der Höhe sieht man den Kanal, die gepflegten Anlagen, den Freiheitsboulevard, die Nationaloper und die alte **Gasanstalt**. Der alte Turm mit den burgartigen Gebäuden von prächtigen Bäumen umringt, bietet ein romantisches Bild. Diese Anstalt ist nach Kühnls Plan in englischgothischem Stil im Jahre 1861 erbaut worden. Schräg gegenüber hat der Architekt Hilbig ein schönes Gebäude im deutschen Renaissancestil erbaut. Eine kleine Brücke führt uns auf die rechte Seite des Kanals, wo sich das Denkmal des lettischen Verfassers und Dramatikers **Rudolf Blauman** befindet. Das Denkmal wurde am 10. November 1929 enthüllt, und ist vom Skulptor Saļkalns verfertigt worden. Ein gepflegter Weg führt uns weiter zur **XI. Mittelschule**, Rainis Boulevard 8, dann gehen wir links bis zur Valdemarstrasse 1, wo sich in dem früheren Schützengarten der **Offiziersklub** befindet. Derselbe ist von einem schönen Garten umgeben, welcher im Jahre 1863 angelegt wurde. Im Sommer werden dort Militärkonzerte veranstaltet. Neben dem Klub befindet sich das **Aussenministerium**, Valdemarstrasse 3. In demselben Hause befindet sich **Lettlands Hypothekenbank**. Das Haus ist im Jahre 1913 nach Prof. Laubes Plan erbaut worden und macht mit seinen Kolonnen und dem imposanten Eingang einen starcken Eindruck. Weiter kommen wir zur **II. Mittelschule**, Valdemarstrasse 1. Die Schule ist im Jahre 1879 nach Architekt Felskos Plan erbaut worden. Daneben in der Turmstrasse 1 befindet sich das Haus des **Rigaer Turnvereins**. Der Verein ist im Jahre 1862 gegründet worden. In dem Hause ist ein grosser Saal und eine Bühne eingerichtet worden.

Gegenüber der II. Mittelschule, Valdemarstrasse 2, befindet sich die **III. Mittelschule**, erbaut nach Architekt Schmelings Plan in italienischem Renaissancestil. Wir gehen weiter über die Brücke und kommen auf der linken Seite des Kanals zum **Nationaltheater**, erbaut nach Architekt Reinbergs Plan im Jahre 1902. Die Bauart bietet keinen reinen Stil, doch hat das Haus ein geschichtliches Merkmal. Am 18. November 1918. ist in diesem Gebäude die Unabhängigkeit Lettlands proklamiert worden. Wir lenken unseren Weg entlang des Kanals und kommen nach einigen Minuten zum **Laboratorium** unserer Hochschule. Dieses Gebäude wurde unter der Leitung des Prof. Hofmans 1898—1901 nach Prof. Kochs Plan erbaut. Gegenüber diesem Gebäude befindet sich die Rigasche Festung

Citadelle, vom schwedischen Oberst Kampenhausen erbaut. Diese Festung war früher durch grosse Sandbastionen und Gräben geschützt. Im Jahre 1873 wurden die Bastionen und Gräben abgeschafft. In der Citadelle sind jetzt verschiedene **Militärinstitutionen** und ein Zuchtchhaus eingerichtet worden. In diesem Gebäudekomplex befindet sich die **Peter-Paulskirche**, die an Stelle einer schwedischen Holzkirche auf Befehl Katharinas II. nach dem Plan des Kaiserlichen Architekten Domenico Treccini erbaut worden ist. Die Bauarbeiten wurden unter der Leitung des Baumeisters Kr. Haberlunds von 1776—86 ausgeführt.

Vaivars konservatorija.

Beide Türme sind aus Stein ohne Benutzung von Holzwerk errichtet worden und der Kleinere wird zudem nur von dem Gewölbe über dem Schiff getragen. Die am Eingange befindlichen Vasen und Kolonnen weichen vom russischen Baustil ab. Wir gehen weiter über den Militär-exerciersplatz, wo am 6 August eine Volksversammlung stattfand. Hier wurden die s. g. Hungerstage gefeiert, zur Erinnerung der grossen Hungersnot 1601—1603. Wir gehen am **Landwirtschaftlichen Fakultäts Gebäude** vorüber und kommen zur **Rigaer städtischen Strassenbahn Zentrale**, die vollkommen modern eingerichtet ist und viel Interessantes bietet. Wir kommen weiter zum Kronvaldboulevard und kommen zur **Hochschule Anatomikum**, die von einem Garten umgeben ist und das

frühere russische geistliche Seminarium war. Unser Weg führt weiter zum **städtischen Blockhaus**, in der Auseklisstrasse. Dieses Gebäude hat eine grosse Ausdehnung und ist das Erste dieser Art in Riga. So kommen wir schliesslich zu dem historischen **Viesturgarten** (der fr. Kaiserliche Garten). Beim Einzug der Russen in Riga war Zar Peter der Grosse von dieser Stadt ganz entzückt und hatte Absicht seine Sommerresidenz hierher zu verlegen. Er entwarf einen Gartenplan nach holländischem Stil. Der neue Garten wurde im Jahre 1711 angelegt. Im Garten wurde eine Sommervilla für den Zaren erbaut, wo bis zum Jahre 1877 der livl. Gouverneur die Sommerzeit verbrachte. Im Garten sind jetzt zwei Teiche für Schwäne eingerichtet. An dem kleinem Häuschen, das den Namen «zur kalten Pfeife» führt, ist eine «Kinderecke» eingerichtet worden. Hier hat Peter der Grosse im Jahre 1721 eine Ulme eigenhändig eingepflanzt. Im Jahre 1841 wurde der Garten zum Eigentum der Stadt.

Wir kehren nun der Düna zu und kommen zur rechten Uferseite. Hier herrscht ein reges Leben. Die Waren kommen an, werden verladen und transportiert. Weiter liegt das **Zollamt**, erbaut nach Prof. Kochs Plan. Zur rechten Seite liegt der s. g. «Zollgarten» mit allen Schiffshebungs- und Ausladungs Einrichtungen. Wir kehren die Valdemarstrasse ein und kommen zum Schlossplatz und gleichzeitig zum **Rigaer Schloss**. Wie alle alten Ritterliche Schlösser, hat auch das Rigasche Schloss viele harte und blutige Kämpfe erlebt. Besonders grausam und andauernd waren die Kämpfe der Bürger mit den Ordensbrüdern um das alte Schloss. Im Jahre 1330, als der Ordensmeister Eberhard von Munnheim einen glänzenden Sieg erfolgte, befahl er den Rigaschen Bürgern einen gut befestigten Platz zum Schlossbau abzutreten. Von den alten Befestigungen wurden der heilige Geistturm, an der Dünaseite des Schlosses, auf dem jetzt die Flagge Lettlands weht, und der «Bleiturm» beibehalten. Beide **Türme** wurden dem neugebauten Schlosse zugefügt. Nach der damaligen Zeit ist die Schlossbauart sehr einfach. Das Schloss wurde durch eine Mauer und einem Kanal geschützt. Im Jahre 1484 entflammte wieder der Bürgerkrieg, wobei das Schloss fast gänzlich vernichtet wurde. Nach Unterdrückung des Aufstandes verlangte Wolter von Plettenberg, dass die Bürger das Schloss wieder erbauen sollten. Man nimmt an, dass die Bauarbeiten im Jahre 1515 beendet wurden. Bei näheren Untersuchungen merkt man, dass das Schloss verschiedene Bauarten aufweist. Hauptsächlich hat man sich bemüht, das Schloss so stark als nur möglich zu bauen. Der Anbau an der Valdemarstrasse ist von Polen durchgeführt. Auch die Schweden haben das Schloss erweitert. Im Jahre 1682 bauten die Schweden dort ein Lagerhaus für Munitionszwecke, aber Katharina II. befahl, dieses Gebäude abzureissen und erbaute dort den Sitz des Gouverneurs. Im Jahre 1843,44 wurde das Schloss wieder umgebaut. Zur rechten Seite des Haupteinganges bemerkt man die «Kristinas Pforte», welche im Jahre 1873 von der Citadelle herüber getragen wurde.

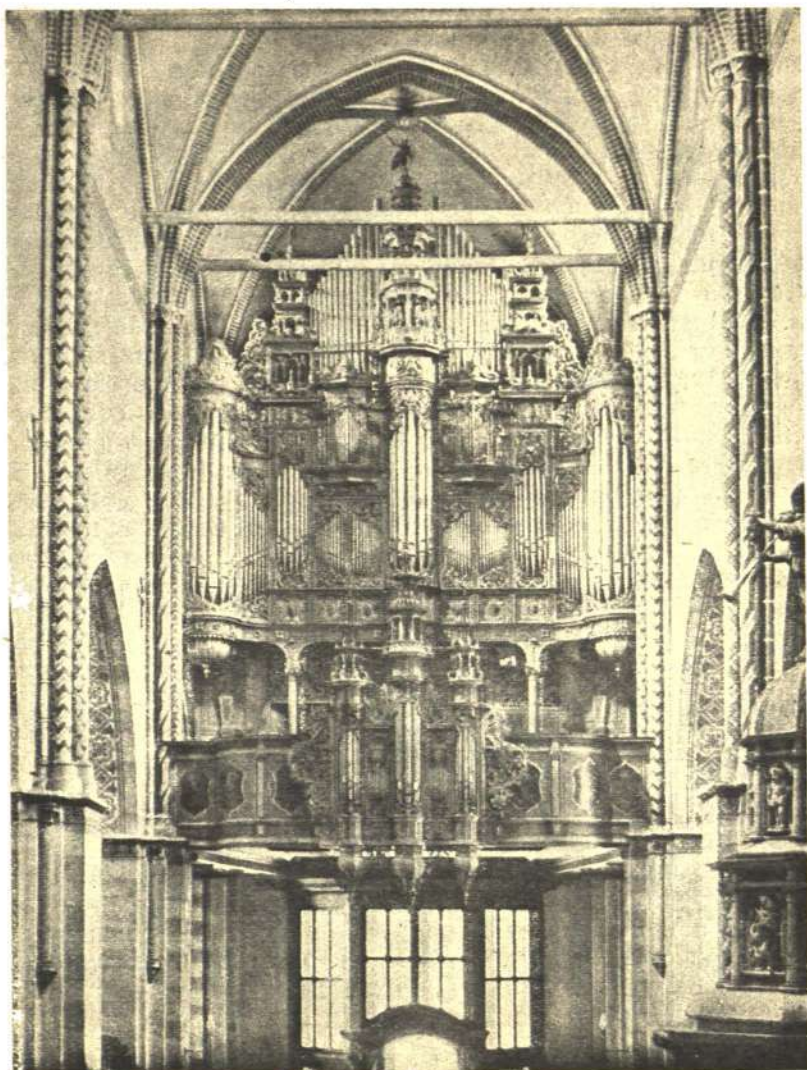
Das Schloss wird jetzt vom Staatspräsidenten bewohnt. Dort sind auch die Repräsentationsgemächer. In den anderen Räumlichkeiten befindet sich die Redaktion des Reichsanzeiger, Kontore und andere Institutionen.

Im Schlosse steigen die ausländischen Regenten bei ihren Besuchen ab. Im Jahre 1927 das estländische Staathaupt Jackson und 1929 der schwedische König Gustav.

Im Schlosse befindet sich auch das ethnographische und das Kunstmuseum.

Der äussere Eindruck vom Schlosse ist monoton und schwerfällig, allein die helle Farbe gibt mehr Fröhlichkeit. Auf dem Schlossplatz

inmitten einer freundlichen Gartenanlage erhebt sich die granitene **Siegessäule**, errichtet 1817 von der Rigaschen Kaufmanschaft, zur Erinnerung an die durch Alexander I. 1814. herbeigeführte Befreiung von dem Napoleonischen Joche. Auf der 26 Fuss hohen Granitsäule stand die Göttin Viktoria, in einer Hand einen Lorbeerkranz, in der anderen einen Zweig haltend. Der geschmückte Sockel weist eine russische und eine lateinische Inschrift und das russische Staatswappen auf. Die

Domus baznīcas ērģeles.

«Viktoria» wurde im Weltkriege weggeführt. Deshalb sieht man jetzt nur die hohe Säule und den Sockel. Auf der anderen Seite des Schlossplatzes befindet sich die **Letlands Bank** und das **Finanzministerium**. Gegenüber der Letlands Bank liegt die **Agrarbank**. Der Eingang befindet sich an der Valdemarstrasse. Den Schlossplatz durchquerend, kommen wir zur **Katolischen Kirche**, die romanische Bauart aufweist. Die Kirche ist im Jahre 1785 erbaut worden. Zum Bau der Kirche steuerten auch der Oesterreichische Kaiser Joseph II. und der König von Polen Stanislaw Poniatovsky bei.

Wir gehen die Schossstrasse entlang und nach einigen Minuten kommen wir zu dem **Britischen Klub**, erbaut teilweise in romanischem Stil, nach Arch. V. Bokslavs Plan im Jahre 1900—1901. Die oberen Kolonnen sind aus Karrarischem Marmor. Anschliessend an den Klub liegt die **Anglikanische Kirche**, erbaut 1859 im gothischen Stil, nach Arch. Felskos Plan. Das Material kam aus England. Die Altargemälde sind von J. Bellentini und Edingburgh gemahlt worden. Wir setzen unseren Weg in der Schossstrasse fort und kommen zum Hause Nr. 25, welche eine merkwürdige alte Bauart aufweist. Gegenüber diesem Hause befindet sich das **Borsenhaus**, erbaut im Jahre 1852—1855, nach Prof. Boses Plan im Renaissancestil. Gegenüber der Börse liegt die **Borsebank**, erbaut nach Arch. Schells Plan im Jahre 1887,88. Das Innere ist im Jahre 1828/29 umgebaut worden. Von der Bank gehen wir zum **Herderplatz**, der nach dem Dichter Herder benannt worden ist. Der Dichter lebte in Riga von 1764—1769 und war als Nachmittagsprediger an der Gertrud- und der Jesuskirche und als Domschullehrer tätig. Das Denkmal wurde im Jahre 1864 enthüllt. Herder war ein grosser Freund des lettischen Volkes. — Neben diesem Platz liegt der **Domplatz** und der **Dom oder Marien Kirche**, eines der ältesten Gebäude in Riga. Die Kirche wurde auf einem Hügel erbaut, doch sie liegt jetzt 10 Fuss niedriger als die Stadt. Dieser Platz wurde vom Bischof Albert im Jahre 1211 zum Bau einer Kirche gesegnet. Die erste Holzkirche brannte im Jahre 1215 nieder, doch wurde der Aufbau wieder begonnen. Im Jahre 1226 hielt der päpstliche Gesandte, Wilhelm von Modena, in der Domkirche eine Versammlung. Die äusseren Wände und Fundamente der Kolonnen sind noch aus Bischof Alberts Zeit. Sie sind aus weissen Fliesen aus Kokenhusen und Stockmanshof gebaut worden. Bei den späteren Umbauten wurden auch Ziegel angewendet. Sowohl der Plan, als auch der Stil der Kirche ist mehrfach verändert worden. Anfangs war der Stil romanisch, doch wurde bei späteren Umbauten gothisch gehalten. Der massive Turm ist im Jahre 1775 gebaut. Früher ist er ganz spitz gewesen. Im Jahre 1547 brannte die Kirche nochmals nieder und bei den grossen Überschwemmungen im Jahre 1709 und 1744 lag sie mehrere Meter unter dem Wasser, worüber die angebrachten Tafel melden. Auch von Bomben und Granaten wurde die Kirche oft beschädigt. Im Jahre 1656 litt sie durch Zar Alexei Michailovitsch, 1710 durch die Bombardierung von Peter des Grossen und im Jahre 1919 unter Bermonts Granaten.

Die Ornamente und Verzierungen an der Domkirche sind bemerkenswert und berichten uns von dem Leben und den Sitten der alten Rigenser. In der Kirche sind Bischof Albert, Bischof Meinhard und der letzte Oberbischof Meinhard von Brandenburg begraben worden. Der Letztere verkaufte die Kirche im Jahre 1551 für 18.000 Mark dem rigaschen Rat, welcher sie später den Bürgern übergab.

Die Kanzlei ist vom Jahre 1641. Die alten Logen des rigaschen Rats, der Schwarzhäupter, der Grossen und Kleinen Gilde sind noch immer vorhanden. Die farbigen Glasscheiben sind von verschiedenen Zunft und privaten Personen doniert und berichten die bedeutendsten Ereignisse der Stadt. Bemerkenswert ist die Begrüssung Gustav Adolfs im Jahre 1621, Gründung der Kirche und Freigabe der Religion. Das Orgelwerk wird zu den Grössten in der Welt gerechnet. Es ist im Jahre 1601 erbaut worden hat 124 Register und 6825 Orgelpfeifen. Im Jahre 1895—1902 wurde eine Generalremonnte unter der Leitung des Dr. Niemann durchgeführt, die Restauration geschah getreu den alten Kirchenchroniken.

Die alten Grabsteine sind mit sehr feinen künstlichen Verzierungen geschmückt, auch finden wir in der Kirche reiche Sammlungen von Sta-

tuen, Wappen und Gemälden. Bemerkenswert sind auch die alten Kirchenggeräte. Beim Ausgang aus der Kirche befinden wir uns in dem **Kreuzgang**, dem schönsten Bauwerk in ganz Lettland, es kann sich mit den schönsten Kreuzgängen Deutschlands messen. Der Kreuzgang ist im 13. J. h. gebaut worden, mit wunderschönen Gewölben, gehalten in gothischem Stil. Die Wandgemälde sind vermitteltst rotem Ocker, Kienruss und Kalkmilch ausgeführt worden. Der vom Kreuzgang umschlossene Hof war früher nur den Priestern zugänglich, welche zusammen mit dem Oberbischof die grossen Besitzlichkeiten in Livland verwalteten und über dem Kreuzgang wohnten.

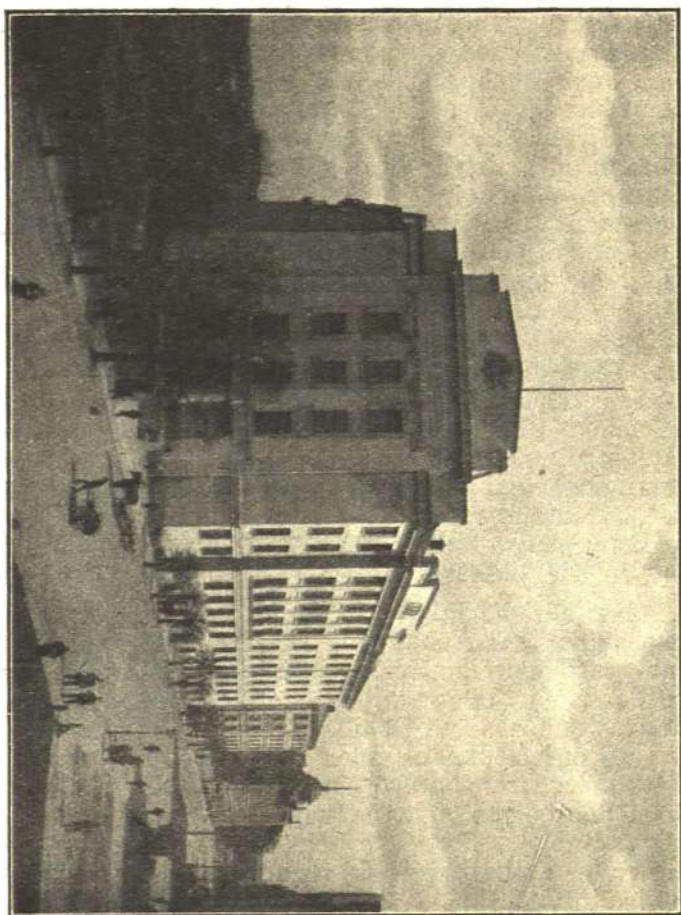
Nachdem im Jahre 1663 die Katoliken vertrieben waren, benutzte man den Hof zum Jochannismarkt und in dem Versammlungssaal der Priester bewahrte man Wein auf. Bei der grossen Rekonstruktion 1892/93 wurde auch der Kreuzgang restauriert, wobei man einen alten Friedhof mit menschlichen Gebeinen fand. Die Gebeine wurden bestattet und der Platz mit einer Tafel gekennzeichnet. An der Südseite in der Mitte des Kreuzgangs ragt ein kapellenartiger Vorbau hervor, das sog. Tonsorium, in welchem das Aufnahmeceremonial in die Mönchsklasse geschehen sein soll. Bei der südlichen Wand ist im Jahre 1897 eine Broncestatue des Bischofs Alberts aufgestellt worden. In dem Garten steht auf einem Granitpostament eine Urne mit der Asche des Dichters Karl Jochman. In den Gewölben sind die Namen der Personen eingetragen, welche an der Restauration teilnahmen.

Es ist interessant zu bemerken, dass sich über der Kreuzgangspforte die frühere höhere Schulanstalt befand, und zwar die Domschule. Zur Zeit Katharinas II. wurde dieselbe zum Guvernementsgymnasium ernannt, und später zum Stadtgymnasium. Im Jahre 1888/89 wurden die Räumlichkeiten über dem Kreuzgang in gothischem Stil umgebaut und zum **Dommuseum** eingerichtet. Dasselbe hat eine sehr reiche wissenschaftliche und eine geschichtliche Abteilung. In dem Museum finden wir interessante Denkmäler aus dem alten Riga, Lettland und auch anderen Ländern und Völkern.

Jetzt gehen wir die Palaiststrasse und kleine Neustrasse weiter bis zum **Rathausplatz**, der früher zum Markt- Straf- und Festplatz diente. Im Mittelalter soll hier die Schmachsäule gestanden haben, an die man die Verbrecher band. Hier wurde auch die Todesstrafe vollbracht, wobei der Henker sofort seine Belohnung bekam. In dem Dommuseum sieht man noch das Henkersschwert. In der Mitte des Platzes befindet sich ein artesischer Brunnen und eine in Sandstein gehauene Ritterstatue. An der einen Seite des Platzes befindet sich das **Rathaus**, das im Jahre 1750—1765 an Stelle des Alten erbaut worden ist. Das erste Rathaus befand sich in der Kaufstrasse und ist erst später auf der jetztigen Stelle erbaut worden. Im Jahre 1791 ist das Dach und 1847 von Arch. Felsko ein drittes Stockwerk zugebaut worden. Im Rathhausturme befindet sich eine Glocke, welche in alten Zeiten jeden Morgen geläutet wurde. An der Fassade sieht man Rigasche Wappen und darüber die Göttin Justitia, mit verbundenen Augen und Gewichten in der Hand. Zum letzten Male wurde vom Balkon im Jahre 1877 gesprochen, als die neue Gesetze der Stadt verkündigt wurden. Den Balkon tragen toscanische Säulen. Das Haus umgeben 49 mit den Mündungen nach unten eingegrabenen Kanonen. Auf einer Kanone ist das Rigasche Wappen und die Jahreszahl 1581 zu sehen, wonach man schliessen könnte, dass die Rigenser selbst ihre Kanonen machten. Im Jahre 1891 ist in dem Hause die **Stadtbibliothek** eingerichtet worden, welche über 100.000 sehr wertvoller Bänder aufweist. Ausserdem ist in dem Hause die städtische **Disconto Bank** und das **Waisengericht** untergebracht. Zur rechten Seite des Rathauses befindet sich das **Handelshaus Jaksch und Co**, erbaut nach

den Planen des Nürnberger Arch. Erich und des Rigensers Felsko. Es ist eines der pompösesten Häuser Rigas und ist bemerkenswert durch seine Mosaikverzierungen. Gegenüber dem Rathause erhebt sich das älteste und originellste Gebäude, das **Schwarzhäupter Haus**, welches früher das «Neue Haus» genannt wurde. Es ist im Jahre 1334 erbaut worden und ist, wie die Chroniker berichten, im Jahre 1477 von den Schwarzhäuptern gemietet worden. Im Jahre 1713 wurde es das Eigentum der Kompanie der Schwarzen Häupter. Ihre Statuen wurden im Jahre 1416 bestätigt. Die Kompanie der Schwarzen Häupter bestand aus jungen, reichen Leuten, deren Ziel das Leben so gut als nur möglich zu genießen war. Im Jahre 1524 plünderten die Schwarzen Häupter die Peters-

Dzeizcelu visvalde.

kirche, vertrieben die Katoliken und benutzen das kirchliche Silber zur Verfertigung eigener Geräte. Der Patron der Schwarzen Häupter war ein römischer Soldat, der Neger Mauritius, woraus sich der Name der Kompanie erklärt. Die grössten Festlichkeiten waren zur Fastzeit und zu Ehren der Schützen. Das dritte Fest war das Maifest, wobei ein Maikönig gewählt wurde. Der Eingang ist mit zwei Steinsäulen geschmückt, auf der linken Seite ist das Rigasche Wappen, darunter Maria mit dem Jesuskinde, rechts Mauritius und unten auf einer Tafel Inschriften. Die Pforte ist vom Jahre 1522 datiert. Die Fassade ist im Jahre 1620 erbaut und mit reichen Verzierungen geschmückt worden, darunter die Darstellung des heil. Georgs. Das künstliche Uhrwerk mit dem ewigen Kalender wurde im Jahre 1622 eingebaut. 100 Jahre war die

Uhr ausser Gebrauch, aber 1926 wurde sie renoviert und funktioniert nun wieder.

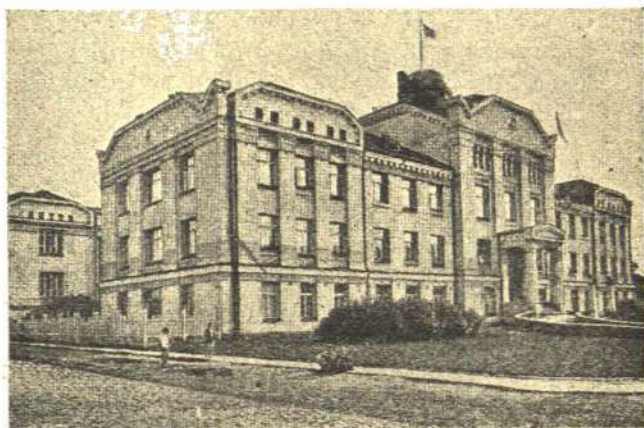
Auch das Innere des Hauses ist sehenswert. Die Wände sind mit wertvollen Gemälden und Kaiserlichen Porträts geschmückt. Die Ältesten der Kompanie, Fürstlichkeiten und andere hohe Besucher pflegten sich in dem «Goldenen Buche» einzutragen, wir finden die Unterschriften der russischen Herrscher Alexander II. und III., Bismarks, Nikolai II., der schwedischen Königs Gustav V. und viele and. Der Silberschatz und die anderen Kunstgegenstände haben einen grossen Wert.

An der Ecke des Rathausplatzes, Nr. 12, liegt das **Zeughaus der Rigaer Stadtgarde zu Pferde**. Die Fassade ist mit Rigas Wappen vom Jahre 1554 verziert. Die Entstehungszeit der Garde ist unbekannt, doch nimmt man das 17. J. h. an. Anfänglich wurde sie nach der Farbe der Uniform in eine «grüne» und «blaue» geteilt. Doch bildete sie später nur eine Gruppe in grüner Uniform. Ihre Aufgabe war, die hohen Persönlichkeiten einzuholen und die Ehrenwache beim Quartier derselben zu übernehmen. Sie wurde 1891 aufgelöst. Vom Rathausplatz gelangen wir durch die Peterkirchenstrasse zum **Peterkirchenplatz**, auf welchen die Kalenderrevolte statt fand. An dem Peterkirchenplatz stösst die **Peterkirche**. Die schon im Jahre 1209 erwähnte Kirche war wahrscheinlich anfänglich eine Holzkirche und im Jahre 1215 brannte sie nieder. Sie wurde sofort wiedererbaut, aber von Holz. Im Jahre 1408 baute man an dieser Stelle eine Steinkirche. Der Turm wurde erst im Jahre 1491 beendet. Anfänglich hatte er eine andere Form; er stürzte im Jahre 1666 ein, wobei 8 Menschen getötet wurden. Noch war der Aufbau nicht vollendet, als der Brand 1677 das Werk wieder zerstörte. Im Jahre 1721 zerstörte der Blitz wieder den Turm und erst 1747 wurde er nach den früheren Zeichnungen beendet. Der Turm ist 123 Meter hoch und bietet eine herrliche Rundschau auf die Stadt und Umgebung. Zur Bermondszeit wurde die Kirche wieder beschädigt. Die im Jahre 1753 angebrachte Turmuhr zeigt noch immer die Zeit. In der Turmbombe ist der Kirchenplan und andere Dokumente aufbewahrt.

Die drei Hauptportale sind mit Barockverzierungen geschmückt. Im Jahre 1522 begann hier der Reformist Knopken die Lutherlehre zu predigen. Der schwedische König Gustav Adolf empfing hier den Bürgerschwur. Im Jahre 1524 plünderten die Schwarzen Häupter die Kirche so gründlich, dass ihre Sehenswürdigkeiten erst aus den Reformzeiten stammen. Die Marmorkanzel wurde in Italien angefertigt. In der Kirche ist ein eingemauerter Grabstein Knopkens, wie auch eine Tafel mit den Namen der russischen Kaiser Peter des Grossen und Alexander I. Wertvoll ist der Silberschatz der Kirche. Aus der Kirche kommen wir zur Scheunenstrasse, wo im Jochannishof die **Jochanniskirche** liegt. Sie sieht sehr alt aus. Die Fassade ist im charakteristischen gothischen Stil erbaut. Der Turm wurde erst im Jahre 1853 erbaut und weist den neugothischen Baustil auf. Die zweite Fassade stellt Jochann den Täufer im Gefängnis und Salome mit dem Kopfe Johannes dar. Im Jahre 1677 brannte die Kirche nieder. 1710 litt sie durch russische Kanonen. Sie ist im Besitz der lettischen Gemeinde seit 1582. Durch das Klostertor kommen wir in den Jochannishof, eine der ältesten Stellen Rigas. Hier hat Bischof Albert seine erste Holzkirche erbaut. Nach Übersiedlung zur Domkirche übergab er die alte Holzkirche den Mönchen, welche dort bis zum Jahre 1523 wohnten. Nach Vertreibung der Mönche verwandelte man das Kloster zum Pferde- und Kuhstall, doch büsste die Stadt dieses Verbrechen mit 18.000 Marken. Später benutzte man das Kloster zum Arsenal.

In der Scharrenstrasse sehen wir **Eckensconvent**, dessen Wand ein steinernes Relief schmückt. Das Convent wurde als Asyl für mittellose

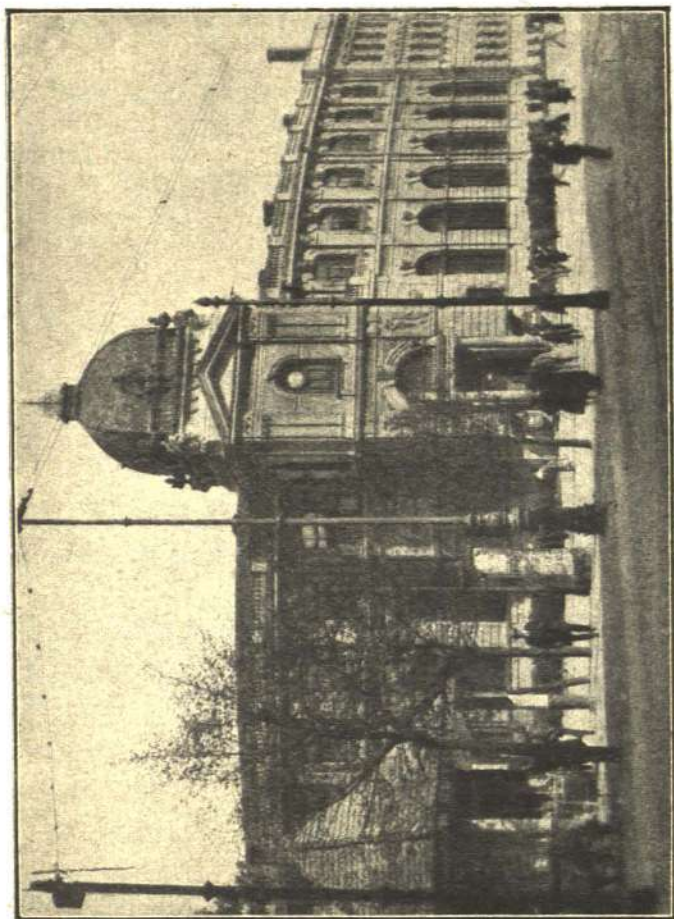
Bürgerwitwen im Jahre 1592 gegründet. Neben diesem Gebäude liegt der **Convent zum Heiligen Geist**, der schon seit Gründung Rigas besteht. Ursprünglich war der Convent am jetzigen Schlossplatz, weshalb der Turm, auf dem die Flagge Lettlands weht, Heiliger Geist Turm genannt wird. Zum jetzigen Platz wurde der Convent im Jahre 1330 übertragen. Im Hofe des Convents befindet sich das 1492 gestiftete **Campenhausens Elend**. Hier wohnten die grauen Schwestern, welche sich mit der Krankenpflege und Kindererziehung beschäftigten. Sie lebten wie Nonnen, doch hatten sie immer das Recht, aus dem Verein auszutreten und sich zu verheiraten. Hier befinden sich auch die früheren Reste der Ordenskirche, genannt **St. Georgskirche**. Sie wird als die älteste Kirche Rigas angesehen. Im Jahre 1297 wurde sie von den Rigensern vernichtet und wieder aufgebaut. Im Jahre 1488 übergang sie in das Eigentum der franciskanischen Mönche. Nach der Reformation wurde sie in Speicher umgewandelt. Wir wandern weiter zur Reformiertenstrasse, in der die **Kirche der Reformierten** liegt. Im Jahre 1721 bestätigte Peter der Grosse die Reformirte Gemeinde, welche schon seit dem 16 Jahr-

Sarkanais krusts.

hundert bestand. Die Kirche wurde im Jahre 1733 erbaut, doch durch die grosse Explosion im Jahre 1741 zerstört. Die jetzige Kirche wurde 1805 erbaut und ist nach den Vorschriften der Kalvinslehre sehr einfach. Wir gehen weiter die Marstallstrasse bis zur Herrenstrasse, dann biegen wir in die Münsterstrasse ein, wo das ziemlich unbedeutende **Georgen-hospital** liegt. Es wurde im Jahre 1754 erbaut, doch besteht der Verein schon seit Gründung Rigas. Ecke Münster- und Marstallstrasse liegt das älteste und reichste bürgerliche **Dannensternsche Haus**, erbaut 1696. In diesem Hause wurden gewöhnlich die hohen Besucher Rigas aufgenommen. Von dem früheren Luxus des Hauses sind nur die Ornamente und Wappen des Besitzers nachgeblieben, sonst ist jetzt das Haus in sehr schlechtem Zustande. Hier befinden sich mehrere Häuser mit antiken Ornamenten und Verzierungen. Dannensterns Tochter verheiratete sich mit dem Sohne des Ratsherrn Reiter. Das **Reiterhaus** befindet sich an der Ecke der Marstall- und Weberstrasse. Auch dieses Haus soll früher sehr reich gewesen sein. Man berichtet, dass früher an dieser Stelle ein Haus gestanden sei, in welchem der schwedische König Gustav Adolf im Jahre 1621 gewohnt habe. Jetzt gehen wir die Karlstrasse herunter und kommen zum **Albertplatz**, den ältesten Anlagen Alt-Rigas. Der Platz ist mit alten Häusern und Strassen umgeben. Viele sind umgebaut und modernisiert worden. Wir folgen weiter der

Gr. Schmiedestrasse, überqueren die Weberstrasse und Rigebackstrasse, wo der frühere Rigeback gewesen sein soll. Links liegt das **Oekonomische Magazin der Armee**. Obwohl das Haus nichts besonders Sehenswertes bietet, befindet sich hier das grösste lettische Unternehmen. Rechts, an der Ecke der Weber- und Schmiedestrasse, liegt das Haus des **Deutschen Gewerbevereins**, erbaut 1868—1870 vom lettischen Architekten Bauman. In dem Hause befindet sich einer der grössten Säle Rigas, welcher 1200 Menschen fasst. Wir folgen der Weberstrasse und kommen zur Kr. Baronstrasse, an der sich die **Hauptpost** und der **Telegraf** befinden. Das Haus wurde vom russischen Arch. Novikov im Jahre 1902 erbaut. Hinter dem Hause erheben sich die Radiotürme. Der Telegraf und das Telefon wurden 1852 eingeführt.

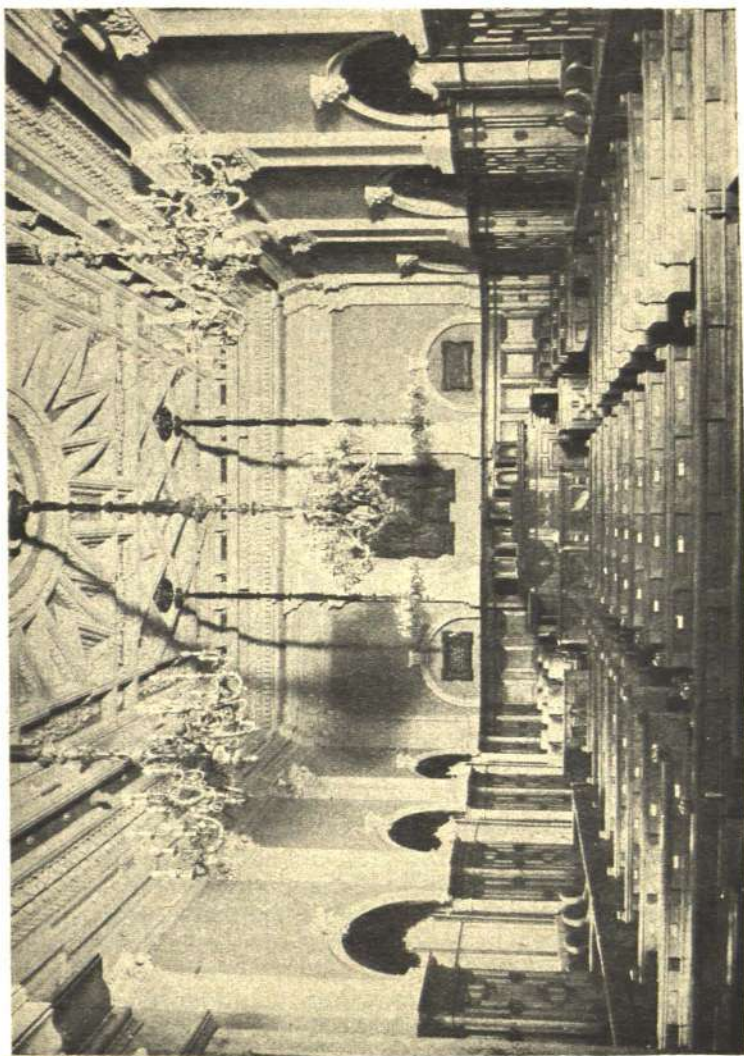
Galvenais pasts.

Neben dem Postamt liegt die **Präfektur**, erbaut 1869—1891 nach Arch. Schmelings Plan. Über die Karlsbrücke kommen wir zur **Hauptstation Rigas**. Das erste Haus war zweistöckig und wurde im Jahre 1862 erbaut, zu derselben Zeit wurde auch die erste Eisenbahnverbindung Riga-Provinz eröffnet. Die Eisenbahnarbeiten wurden von Engländern ausgeführt. Daneben liegt das neue Haus, erbaut 1913. Durch dieses kommen wir zum Hause der **Eisenbahnverwaltung**, erbaut 1913. Hier befindet sich auch die **Kunst Akademie**. Dem Gebäude gegenüber liegen die **Roten Speicher**, alle in einem Stil gebaut. Ein Teil dieser Gebäude ist für den neuen **Markt** ausgenutzt. Man hofft ihn schon im Jahre 1930 zu eröffnen und den alten Dünmarkt aufzulösen.

Unweit befindet sich der **Trödelmarkt** und neben ihm das im Jahre 1817 erbaute «**Kaufhaus**», wo früher die Russen ihren Handel betrieben. An der Ecke der Elias- und Jesuskirchenstrasse liegt die **Jesuskirche**, erbaut 1638. Sie hat oft durch Feuerbrünste und Bombardierungen gelitten und ist mehrere Male umgebaut worden. Wir gehen die Eliasstrasse herunter und kommen zur **Staatsdruckerei**, die einzige Anstalt dieser Art in allen Baltischen Ländern. Jetzt kehren wir zurück zur Kr. Baronstrasse und kommen zu dem grossen **Wöhrmannschen Park**, benannt zum Andenken an die Gründerin. Der Garten wurde im Jahre 1814—16 angelegt. Zu Ehren der Frau Wöhrmann ist zwischen den steinernen Löwen ein Granitobelisk errichtet worden. Im Jahre 1857 wurde der Garten erweitert und ist jetzt ein schöngepflegter Park. Ihm gegenüber (auf der anderen Seite) liegt der **Kleine Wöhrmansche Park**, in welchem sich ein dem Andenken des General-Gouverneurs Paulucci gewidmetes Denkmal erhebt. In dem Garten befindet sich ein erstklassiges Restaurant. Dem Garten schliesst sich das **Rigaer Bezirksgericht** an, erbaut nach Arch. Baumans Plan im Jahre 1889. Im Vordergrund sind hübsche Blumenanlagen. Dem Hause gegenüber, auf der anderen Seite des Freiheitsboulevards, erhebt sich die **Kathedrale**, erbaut in den Jahren 1876—1884 von Architekt Pflug im nebyzantinischen Stil mit 5 Kuppeln. Ein wenig weiter liegt die Merkelstrasse. Wir biegen dort ein und kommen zur **Hochschule**, erbaut in den Jahren 1866—1869 nach Prof. Hilbig's Plan. Das Haus liegt auf dem früheren Rigebach, aus modernem Backstein erbaut, mit violetten Ziegeln und Terrakottarosetten verziert. Das Gebäude hat einen 104 Fuss hohen Anbau mit einer Drehkuppel für das Observatorium. Die Hochschule wird von ca 6000 Studenten besucht. Merkelstrasse 13 befindet sich das Haus des **Rigaschen Lettischen Vereins**, erbaut nach Arch. Poles und Laubes Plänen. Das ursprüngliche Haus wurde vom Arch. Bauman im Jahre 1869 erbaut, doch wurde es vom Feuer zerstört. Die Fassade weist eine Freske des lettischen Künstlers Jahn Rosental mit lettischen Motiven auf. Der Saal fasst ca 800 Menschen. Jetzt kommen wir wieder zur Kr. Baronstrasse Nr. 1, wo das **Staats Konservatorium** liegt. Das Haus wurde von Arch. Bauman in den Jahren 1873—1876 erbaut. Früher war hier das Alexandergymnasium. Jetzt ist das Haus umgebaut worden und entspricht allen Anforderungen eines Konservatoriums. Wir lenken jetzt in den Rainisboulevard ein, besehen noch die Fassade der Hochschule, gehen dann über die Timmbrücke auf die andere Seite des Kanals und kommen zum **Opernhaus**. Es wurde nach Arch. Bonstedts Plan in Jahren 1860/62 im antiken Stil erbaut. Den Porticus tragen 6 jonische Säulen. Allegorische Figuren schmücken den oberen Teil. Im Jahre 1882 wurde es durch eine Feuersbrunst zerstört und 1885/87 wieder restauriert. In den Jahren 1837/1839 dirigierte hier der berühmte Komponist Richard Wagner. Die Okupationstruppen steckten das Haus beim Auszug aus Riga in Brand, wodurch ein Teil vollkommen zerstört wurde. Die lettische Regierung hat das Haus wieder hergestellt. In den schönen Anlagen vor der Oper erhebt sich eine **Nymphengruppe**, vom Bildhauer Volz modelliert. Eine lebensgrosse Frauenfigur hält über dem Kopf eine Muschel. Zu Füssen der Wassernixe spielen Delphine und Kinder. Vom Freiheitsboulevard kehren wir in die Kalkstrasse ein, gehen am städtischen Sparhause vorbei und kommen zu dem Hause der russischen Gesellschaft **Ulei**, erbaut im Jahre 1882 nach Arch. Schmelings Plan. Das Haus hat einen grossen Saal, der über 1200 Menschen fasst. Gegenüber dem Ulei liegt das Haus der **Mussengesellschaft**, von Vietinghoff im Jahre 1782 als Theaterhaus erbaut. Die ersten Berichte über das Rigaer Theater stammen vom Jahre 1711. Wir lenken wieder in die Kalkstrasse ein und kommen zu Nr. 11, wo das **Hotel London** liegt. Nach Berichten ist hier früher das Stadt-

gefängnis gewesen. Die Kellerräume weisen noch jetzt Kerkerspuren auf. Wir folgen der Kalkstrasse, kommen zur Scheunenstrasse und kehren rechts ein.

Ecke Gilden- und Scheunenstrasse befindet sich das **Rigaer Stadtarchiv**. Der Gildenstrasse entlang gelangen wir zur **Kleinen- oder Johannis Gilde**. Das jetzige Gebäude wurde vom Arch. Felsko in den Jahren 1864—66 im gothischen Stil erbaut. Eine Console trägt das Standbild des Schutzpatrons, des heil. Johannes des Täufers. Über dem Portal steht die Inschrift: «Gott segne das Handwerk». Die Wände des

Saelmas zāle.

Saals zeigen uns verschiedene Porträte der russischen Herrscher und Motive aus dem Leben Altrigas. An der Pforte stehen zwei römische Krieger, in Sandstein gehauen. Die Kronleuchter der Säle sind aus dem 18 Jahrhundert. Unten befindet sich der **Johanniskeller**, dessen Wände mit verschiedenen Sprüchen verziert sind. Ein kleiner Garten wird als Sommerrestaurant benutzt.

Gegenüber der Kleinen Gilde liegt die **Grosse- oder Marien Gilde**, erbaut in den Jahren 1854—1859 nach Arch. Schels Plan im gothischen Stil. Die Grosse Gilde war ursprünglich die Vereinigung der Kaufleute

in Riga und wurde «die Stube zu Münster» genannt, weil die grösste Anzahl der Mitglieder Münster entstammte. Dieser Verein ist schon im Jahre 1330 erwähnt worden. Der «untere Saal» und «die Brautkammer» sind noch immer in ihrem ursprünglichen Zustande. Der Saal ist im gothischen Stil gehalten und hat Kolonnen in der Mitte. Hier fanden früher die Hochzeiten der Standespersonen statt. Sie wurden mit grossem Pomp gefeiert. Deshalb fanden schon wochenlange Vorbereitungen statt. Nach den Vorschriften des Rig. Rats musste das junge Paar die erste Brautnacht in der Gilde verbringen, wodurch der Name «Brautkammer» entstanden ist. Die Wände sind mit den Portraits der russischen Herrscher geschmückt. Die stilvollen Kronleuchter sind aus dem 17 und 18 Jahrhundert. Besonders bemerkenswert sind die reichen Holzschnitzereien an der Türe. Unten liegt das Restaurant «Klosterkeller». Der obere Saal wird zu Bällen und Festlichkeiten vermietet. Dann führt uns unser Weg durch die Gr. Pferdestrasse, Gr. und Kl. Brauerstrasse und durch die Lärmstrasse dem Hause der **Saeima** zu. Es ist in florentinischem Renaissancestil vom Arch. Pflug im Jahre 1864—66 erbaut worden. Es diente den Versammlungen der livländischen Ritterschaft. Seit Lettlands Proklamierung benutzt es der lettische Saeim. Die Fassade schmückt jetzt an Stelle des Ordensmeisters Plettenberg der lettische Nationalheld **Lahtschplehsis** (Bärentöter). Das innere des Hauses ist für den Saeim umgebaut. Hier ist auch die Wohnung des Saeima Präsidenten eingerichtet.

Gegenüber der Saeima sehen wir die **Jakobikirche**, welche 1226 zum ersten Mal erwähnt wird. Damals stand sie noch ausserhalb der Befestigungen der Stadt. Die Geschichte der Jakobikirche ist sehr bunt. Im Jahre 1522 begann in dieser Kirche der Reformator Tegetmeier die Luterische Lehre zu predigen. 1582 bekam Stefan Batory die Kirche und schenkte sie den Jesuiten. Im Jahre 1587 wurde die Kirche den Jesuiten geraubt, doch 1590 wieder zurückgegeben. Der schwedische König Gustav Adolf schenkte 1621 die Kirche der Rigaschen Garnison. Auch wurde sie öfters durch Bombardierung und Plünderung beschädigt. Im Jahre 1812 wurde sie in einen Kornspeicher umgewandelt.

Die Holzschnitzerei des Altars ist vom Jahre 1680. Der Altar ist mit dem Namen des schwedischen Königs Karl XI. geschmückt. Das Orgelwerk ist aus dem Jahre 1765, die Mahagonikanzlei von 1810. 1922. wurde hier der lettische Bischof eingeweiht, worüber eine Gedenktafel berichtet. Die Kirche gehört jetzt der katholischen Gemeinde.

Gegenüber der Jakobikirche steht die **Alexeikirche**, die auf den Trümmern der Maria-Magdalenenkirche auf befehl Peters des Grossen erbaut worden ist. Von der Maria-Magdalenenkirche sind noch die Fundamente, Kolonnen und einige Fernstergewölbe nachgeblieben. In dieser Kirche sind mehrere hohe Persönlichkeiten bestattet worden, doch sind die Grabstätten zerstört worden. Dicht neben der Jakobstrasse liegt der **Jakobplatz**. Nach alten Berichten war hier einer der ältesten Gärten Rigas, in welchem oft Festlichkeiten, Volksversammlungen und Beslustigungen stattfanden. Jetzt ist der Platz ziemlich vernachlässigt. An einer Seite des Platzes in der Turmstrasse ist das **Lagerhaus**, auch **Arsenal** genannt. Das Gebäude wurde 1828—32 erbaut, dicht an der Rigauer Stadtmauer, was eine nähere Besichtigung noch heute zeigt.

An der anderen Seite des Platzes, in der Valdemarstrasse, liegt das **Staatstechnikum**. Im selben Hause war auch in russischen Zeiten eine Schule. Folgen wir der Turmstrasse, so lassen wir die **Jakobkasernen**, in welchen verschiedene Staatsinstitutionen untergebracht worden sind, links, und sehen zur rechten Seite die **Schwedische Pforte**, der einzige Zeuge der alten Befestigungen. Hier ist ein Museum eingerichtet worden. Auf der rechten Seite der Brauereistrasse war früher ein **Liceum**.

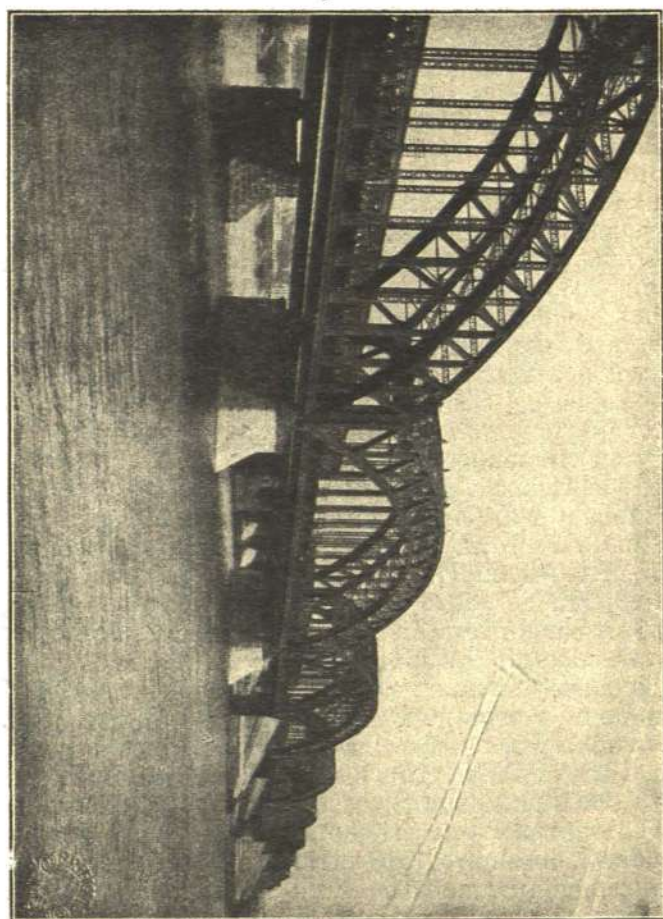
gegründet vom schwedischen König. Davon erzählen uns die Aufschriften und Verzierungen auf den Wänden und der Pforte. So kehren wir in die Lärmstrasse ein, die von ganz alten Häusern umgeben ist und kommen zum **Pulverturm**, dem letzten Überbleibsel der alten Befestigungen Rigas. Der Pulverturm ist auf Befehl des schwed. Königs erbaut worden. Er stammt aus dem Jahre 1650 und ist von Ziegeln erbaut. Öfters lit er unter Bombardierungen, doch widerstand er allen Angriffen. Die jahrelang unbenutzten inneren Räumlichkeiten sind vor dem Weltkriege von der Studentencorporation «Rubonia» benutzt worden. Jetzt ist hier das Kriegsmuseum eingerichtet worden. Bei dem Turm steht auf dem Basteiplatz ein Brunnen mit der **Statue des Schwerträgers**, angefertigt von Folk, nach Dr. Neumans Zeichnung. Entlang dem Basteiberg gelangen wir zur Freiheitsbrücke. Hier steht noch der Sockel des **Denkmals Peters des Grossen**. Im Weltkriege wurde die Statue abgenommen, weggeführt und bei der Sameninsel versenkt. Das Denkmal wurde im Jahre 1910 enthüllt zum Andenken an die 200 jährige Vereinigung mit Russland. Zu grossen Festtagen war auch der russische Kaiser Nikolai II. mit seiner Familie anwesend.

Wir folgen der mit Linden bepflanzten Allee bis zum Kolpakboulevard, kehren ein und kommen zur Valdemarstrasse. Wir bemerken das stattliche Gebäude der **Boersen Kommereschule**, erbaut 1902/4 in gothischem Stil nach Arch. Bokslavs Plan. Das Gebäude ist aus roten Ziegeln mit feinem künstlerischem Sinn erbaut. Etwas weiter liegt das **Kunst Museum**, erbaut im Jahre 1903/5 in Süddeutschem Stil nach Dr. Neumans Plan. Die Fassade ist mit 4 jonischen Kolonnen und vielen Ornamenten geschmückt. Dann kehren wir in die Elisabethstrasse ein und kommen wieder zur Freiheitsstrasse. An der Ecke der Schulen- und Elisabethstrasse liegt das Haus des Roten Kreuzes. In den Anlagen sehen wir den Sockel des Denkmals **Barklai de Tolli**, des russischen Oberbefehlschabers. Das Denkmal wurde im Jahre 1912 enthüllt, doch ist es im Weltkriege weggeführt worden. Die Freiheitsstrasse entlang kommen wir zur **Alexander-Nevsky Kirche**, erbaut 1820—25. Der äusseren Form nach gleicht es dem Panteon in Rom. Der Turm ist im Jahre 1863 angebaut worden. Weiter links erhebt sich die **Gertrudkirche**, die schon im Jahre 1413 erwähnt wird. Auch sie ist oft zerstört und wieder erbaut worden. Die heutige Kirche ist nach Arch. Felskos Plan in gothischem Stil im Jahre 1867 erbaut worden aus roten Ziegeln. Wir gehen bis zur Säulenstrasse, die ihren Namen nach der Schmachsäule für Rigas Brandstifter im Jahre 1667 erhielt. Die Ritterstrasse wurde früher Galgenstrasse genannt, weil hier früher hinter der Stadtpforte die Galgen standen. Weiter der Freiheitsstrasse folgend kommen wir zur **Neuen Gertrudkirche**, eingeweiht 1906 und erbaut in neugothischem Stil nach Arch. Stricks Plan. Um die **Semitanpforte** besehen zu können, müssen wir die Elektrische Strassenbahn Nr. 1 oder den Autobuss besteigen. Die Pforte wurde früher Alexanderpforte genannt und zu Ehren Alexander I. im Jahre 1818 errichtet worden. Im Jahre 1928 wurde sie auf den jetzigen Namen zu Ehren Oberst Semitans umbenannt. Sie ist aus Sandstein gebaut und mit reichen Ornamenten verziert. Aus der Freiheitsstrasse kehren wir in die Pernausche Strasse ein, und vorbei an den Kasernen kommen wir zum **Griesenberg**. Der Park ist nach Westeuropäischer Art mit schönen Terrassen und Blumenanlagen eingerichtet worden. Hier beginnt die Adlerstrasse an, welcher wir vorüber dem modern eingerichteten Hospital des Roten Kreuzes folgen. Wir kommen zur **Paulskirche**, erbaut 1885—86 nach Prof. Hilbig's Plan in gothischem Stil.

Hier nehmen wir den Tram Nr. 3 und fahren bis zum Dünaufer. Dann setzen wir unseren Weg mit Tram Nr. 7 fort, fahren über die

Pontonbrücke und kommen zu dem schönepflegten **Arkadia Garten**, der in den Jahren 1928.29 sorgfältig restauriert und modern eingerichtet worden ist. Am anderen Ufer der Dūna sehen wir noch die **Lutherkirche**, im Jahre 1891 nach Prof. Hilbig's Plan teils in romanischem, teils in gotischen Stil erbaut. Die **Martinskirche** ist im Jahre 1852 nach Prof. Felskos Plan in romanischem Stil erbaut worden. In dem Hofe der Martinskirche ist der lettische Kompositor **Emil Dahrsin**, dessen Grab ein Monument schmückt, bestattet worden. Noch ist der Kuckucksberg zu erwähnen, welcher einen reizenden Ausblick auf die Stadt bietet.

Das Seemannshaus ist vom Architekten Scheel in den Jahren 1882--84 erbaut und mit 38 kleinen Kajütenartigen Zimmern versehen worden. Der ziemlich hoher Turm wird zu meteorologischen Beobachtungen benutzt. Etwas weiter liegt das Haus des **Rigaer Jachtklubs**, villenartig nach Dr. Neumanns Plan erbaut.

Vecais dzelzstāts.

Die Alte Eisenbahnbrücke wurde 1862 und, die **Neue** 1913 eröffnet. Die Pontonsbrücke wurde erst im Jahre 1896 dem Verkehr übergeben. Bis zu dieser Zeit wurde eine Flossbrücke benutzt. Bis zum Jahre 1701 führte überhaupt keine Brücke über die Dūna.

Die bemerkenswerteste, sehenswürdigste Stelle Lettlands ist **Der Bruderkirchhof**. Er ist mit einem sehr schönen Denkmal geschmückt. Das Denkmal wird vom Bildhauer Salkalns ausgeführt. Neben dem Bruderkirchhof liegt der **Waldfriedhof**, auf welchem Lett-

lands erster Präsident **Jahnis Tschakste**, der erste Aussenminister **Sigfried Meieroviz**, viele Künstler, Verfasser und andere markente Persönlichkeiten bestattet sind.

Der Grosse Kirchhof ist reich an vielen wunderschönen Monumenten.

Die umgebung Rigas ist sehr reich an historischen Ereignissen, so insbesondere von dem Befreiungskrieg Lettlands. Jeder Berg könnte von grossen und bedeutungsvollen Ereignissen erzählen.

Mākslas un kultūras iestādes.

Latvijas Nacionālā Opera.

1919. gadā rudenī nodibinājās Nacionālā opera kā valsts iestāde ar J. Zāliti kā direktoru.

Agrāk operas izrādes notika Nacionālā teātrī, bet pēc nodibināšanas pilsēta deva namu un arī tā uzturēšanu.

Operas vadība ir vairākkārt mainījusies. Lielinieku laikā operas priekšgalā bija J. Zālis (pirmās 3 sezonas), mākslinieciskos jautājumus izlēma sevišķa mākslas kolēģija, kas sastādījās no operas vadošiem spēkiem. 1922. g., pārejot uz autonomu valsts mākslas iestādi, operas vadība sastādījās no trim personām: T. Reitera, J. Mediņa un A. Kvieša, tad no 1925. g. no T. Reitera, P. Šūbera un A. Kalniņa. 1926. g. pavasarī operas vadību pārņēma A. Gulbis, J. Zālis un P. Jozuus. Pēdējās sezonās un tagad operu vada viens direktors — Alb. Prande.

Nac. operas repertuārā ir uzkrājušās jau 60 operas, to starpā 7 latvju oriģināloperas, 16 vācu, 13 itāliešu, 12 franču un 10 krievu operas; 5 lieli vakaru pildoši baleti un 7 mazāki baleta uzvedumi.

Nac. operas mākslinieciskā personālā ir dziedātāji, kuŗi bija savu darbību uzsākuši jau pirms kara un dziedājuši jau toreizējā latviešu operā, un arī daudz jaunu dziedātāju.

Pie Nac. operas darbojas vai ir darbojušies vai visi mūsu dziedātāji. Operas orķestris un koris veic atbildīgāko mūzikālo darbību Latvijā.

Solisti: Berzinska Helēna, Bēnefeld Ada, M. Brechman-Štengele, Bergkinds-Gothard, Zelma; Lambert, Vailija; Lūsis, Herta; Pērkon, Grieta; Pulciņš, Adele; Žubīts, Elza; Ulmans, Marija; Ūlands-Šulcs, Natālija.

Gailis, Pēters; Jēkabsons, Arnolds; Kārklīš, Jānis; Kaktiņš, Ādolfs; Kornets, Jānis; Miķelsons, Eduards; Neimans, Gustavs; Pelle, Raimonds; Spenners, Alvilis; Stotts, Viktors; Verners, Alberts; Vasiļjevs, Nikolajs.

Orķestrs sastādās apmēram no 60 mūziķiem. Pirmais koncertmeistars visu laiku ir bijis Alberts Bērziņš. Korī ir apm. 40 dziedātāju; korķmeistars — Pauls Jozuus. Operas režiju vada Pēters Melņikovs.

Operas mūzikālā vadībā — diriģenta postenos visu laiku darbojas T. Reiters, nedaudz īsāku laiku J. Mediņš. Operas galvenais diriģents Otto Karls.

Baleti: Pastāvīgi baleta uzvedumi kļuva iespējami tikai kopš 4—5 gadu atpakaļ. Dejojājus sagatavoja N. Sergējevs, tagad — Aleksandra Feodorova. Baleta trupā tagad ir vairāk kā 20 dejotāju; kā

pirmie solisti: Aleksandra Feodorova, Melānija Lence, Helēna Ņagiņeva-Birzniek, Natālija Cveiberģe, Mirdza Kalniņš, Sīra Jirgens, Klāra Gentels, Osvalds Lēmans, Rūdolfs Saule, Eižens Leščevskis u. c.

Dekoratīvā mākslā opera radījusi daudz izcilus darbus. Inscenējumu vairumu veidojuši: Ed. Vitols, J. Kuga un L. Liberts. Atsevišķi inscenējuši arī O. Skulme un Ed. Brencens †.

Arī viesizrādes Nac. operā pēdējā laikā ir notikušas diezgan plaši un notikuši daudzi koncerti, baletvakari, koru koncerti, dažādi jubilejas sarīkojumi u. t. t.

Nacionālais teātris.

Doma par Nacionālo teātri kā valsts teātri radās 1919. gadā vasarā. Dzejnieks J. Akurāters, kas toreiz vadīja mākslas departamentu, izlietoja visus līdzekļus, lai apvienotu abus latviešu teātrus (Rīgas latviešu teātri un jauno Rīgas teātri), jo nevienai no pirmskaņa teātra uzturētājām grupām nebija pa spēkam organizēt un vadīt lielu teātri kara izpostītajā zemē. Bija atrasti arī pirmie teātra faktiskie vadītāji — dir. A. Mierlauks, drāmaturgi K. Freinbergs un A. Bērziņš, valdības pārstāvis J. Brigaders un administrātors Zeltmatīšs. Lai valsts teātrim nebūtu birokratisks raksturs, tad teātra pārvaldi organizēja demokrātiskā garā, aicinot mākslas komisijā, kā augstākajā iestādē, pārstāvjus no rarkstniekiem (Anna Brigadere, Jūlijs Roze), gleznotājiem (J. Kuga), aktieriem (Ģērmanis, Marsietis), režisoriem (A. Amtmanis-Briedītis), bez tam sēdēs piedalījās korā diriģenti, pastāvīgais dekorators un jau minētie faktiskie teātra vadītāji. No mākslas departamenta piedalījās K. Straubergs un P. Rozīts. Izglītības ministrs 23. septembrī 1919. gadā izdeva pirmo rīkojumu par Nacionālo teātri kā valsts teātri. 1. oktobrī jau sapulcējās mākslas komisijas pirmā sēde, kurā nolēma teātri atklāt 26. oktobrī. Bet tad uznāca trāģiskie Bermonta laiki, tā kā nācās teātra darbus Nacionālajā teātrī pārtraukt (apsardzību uzņēmās paši aktieri) un pārcelties uz pagaidu telpām Suvorova ielā 71. Darbus teātris turpināja, lai sagatavotu izrādes kareivjiem. 18. novembrī notika teātra pirmā izrāde ar Raiņa «Daugavu», šo izrādi rīkoja par labu Sarkanam Krustam. Teātri bij iespējams atklāt tikai 30. novembrī, izrādot Balumaņa «Uguni». Ar to bij likts pamats Nacionālā teātra darbībai, kuru vadījuši kā galvenie direktori A. Mierlauks (līdz 1921. g.), J. Rainis (1921.—1925. g.) un Arturs Bērziņš (no 1925. g.). Visus desmit gadus kā līdzdirektors strādājis J. Brigaders, kā drāmaturģs K. Freinbergs, bet kā režisors A. Mierlauks. Pārējie režisori: Amtmanis-Briedītis, E. Feldmanis, J. Zariņš, K. Linde, Fr. Rode, un pašā teātra sākumā J. Plūme. Visu laiku bez pārtraukuma kā aktieri strādājuši: Berta Rūmnieks, Lilija Skaidrīte, Mirdza Šmitčens, Lilija Ērika, Milda Riekstiņš, Ella Jākobsons, Alīse Berchmanis, Rodrigo Kalniņš, Teodors Podnieks, Jānis Ģērmanis, Aug. Kronberģs, Voldemārs Švares, Reinis Parnickis, Jānis Osis, Mārtiņš Gailis, Kārlis Lagzdiņš, kā viesi: Marija Leiko, Annija Simsons, Lilija Štengels, Ādolfs Kaktiņš un K. Koškīns. Kā viesi režisori: Fr. Kemisarževskis, J. Šmits un barons Drīzens. Dekorācijas gatavojuši — prof. J. Kuga, L. Liberts, O. Skulme, E. Brencens †, A. Cimermanis, J. Muncis, V. Tone, N. Strunke, J. Liepiņš, Lisims (kā viesis), bet kā administrātori darbojušies Zeltmatīšs (arī direkcijas loceklis), V. Krūklis un V. Oškālns. Notikušas speciālas lekcijas. Skatuves meistars visu laiku bijis E. Ūdris. Pirmā gadā trupā bija 96 aktieru, korā dalībnieku un jaunāko tēlotāju, tagad 52. Pavisam teātrī štātā darbinieki 1928. gadā bija 104, bet ārštātā 66.

Kā valsts iestāde Nacionālais teātris pastāvēja tikai trīs gadus. 1922. gadā to pārvērtā par autonomu iestādi, saņemot pabalsta summas

valsts budžeta kārtībā. Arī pilsēta, sākot ar 1926. gadu, teātri atbalsta ar telpām, brīvu gaismu un ūdeni.

Notikušas 2945 izrādes. 10 gados teātri apmeklējušas 1.843.967 personas.

1928.-29. g. sezonā ieņemti Ls 336.352.05.

Repertuārs iedalīts pamata un vispārīgā repertuārā. Pirmajā ietilpst kā latviešu, tā cittautu klasiskie darbi un liellelīnīgi inscenējumi mūsu labāko dekorātoru izvedumos. Vispārīgais repertuārs domāts plašākai publikai. Pirmā vietā jāstāda latviešu autori. Izrādītas 222 lugas. Starp tām 104 lugas latviešu autoru darbi.

Pirmā vietā atrodas J. Rainis, viņa lugas izrādītas 293 izrādēs, apmeklētāju bijis 194.715, bet ieņemts 143.872 latu 40 santimi. Visvairāk izrādīta trāģēdija «Jāzeps un viņa brāļi» — 109 reizes, kuŗu apmeklējuši 77.086, ieņemot 53.049.33.

No tulkojumiem lielāko publikas ievēribu guvusi Nakts serenāde, izrādīta 57 reizes (40.000 apmeklētāju un 70.855 latu ieņēmuma).

Dailes teātris.

Dailes teātris uzsāka darbu bij. Rīgas Jaunā teātra telpās, 20. nov. 1920. g. ar Raina trāģēdiju «Indulis un Ārija», iezīmēdams latviešu teātra vēsturē jaunu posmu.

Viņš atteicies no naturāli-psicholoģiskā virziena un meklē jaunus teātra formas ceļus, līdzīgi Meierholdam, Tairovam, Veinchastam u. c. novātoriem, rādīdams teātra spēli ne kā reālās dzīves atdarinājumu, bet kā jaunu, pilnīgi patstāvīgu mākslas darbu. Spēles centrā nostādīts aktieris, kam pieskaņoti pārējie teātra elementi glezniecībā, mūzikā u. c. D. T. iznīcinājis teātra līdzšinējo grīdu un radījis variablu scēniskās darbības laukumu, ierīkojis proscēniņu un sadalījis skatuvi vairākos darbības plānos, iznīcinājis rampu un sācis bagātīgi izlietot vadošo gaismu. Dekorācijas D. T. lieto pēc iespējas vienkāršas, tikai iezīmējot apkārtni, nerādot viņu visos sīkumos. D. T. piegriezies galvenā kārtā spēcīgai trāģēdijai un teātrālai komēdijai, bet devis arī kamerspēles. Darbā D. T. ievēdis konsulāro sistēmu, nododams katru nodaļu speciālistam. Inscenētājs Ed. Smilģis, mākslas teorētiķis un glezniecības konsultants J. Muncis (1920.—24.) un O. Skulme (no 1926.); plastikas-ritmikas konsultants F. Ertneris (no 1920.), kamerspēļu vadītājs Amtmanis-Briedītis (1921.—24.), mūzikas konsultants B. Sosaars (no 1921.), izrunas konsultants J. Simsons (1924.—1928.) un Zeltmatis (no 1928.), literāriskās daļas vadītāja (drāmaturģe) Ē. Zāļe (no 1928.). Lai izaudzinātu sev piemērotus aktierus, D. T. 1924. g. nodib. 3 gadīgus drāmatiskus kursus, kuŗu audzēkņus 1927. g. ieskaitīja aktieŗu saimē. — 1925. g. D. T. piedalījās Parīzes starptautisko dekoratīvo mākslu izstādē, kur dabūja Grand Prix un diplome d' Honneur. No 1921. g. D. T. Pēc sezonas beigām sarīko izrādes provincē. 1928. g. pie D. Teātra nodibinājās patstāvīgs teātris bērniem, Latvijas bērnu draugu biedrības pārziņā.

D. Teātra galvenais vadītājs visu laiku bijis Ed. Smilģis. Sabiedrības pārstāvji Dailes Teātra direktijā dažādos laikos bijuši: Rainis, B. Veidemanis, Dukurs, Dzīļleja, Kūla, Kokle, Kaupiņš. 1929. g. D. T.-rī 44 aktieri, 4 konsultanti, 9 mūziķi, 28 tehniski darbinieki. Sākot ar trešo sezonu, D. T. saņem noteiktu valsts pabalstu un to pabalsta arī pilsētas valde.

Krievu drāmas teātris.

Rīgā, Merķeļa ielā 13, Rīgas latviešu biedrībā. Tālrunis: Direktcijai 28194. Direktora (dzīv.) 21873. Sekretāra (dzīv.) 33545. Skatītuve 28992. Kase 21450.

Tagadējo Krievu teātri noorganizēja A. Grišins un M. Murātovs. Atklāja 1921. gada 27. sept. ar A. Gribojedova komēdiju «Bēdas prāta dēļ». 1925. gadā teātri pārņēma Krievu drāmas teātra sabiedrība, kuŗas pārveidots tas sekmīgi darbojās 9 gadi. Sabiedrības sastāvs: A. Astarovs, S. Antonovs, N. Barabānovs, I. Bulātovs, E. Bunčuk, Z. Erdmanis (14. sept. 1929. g.), A. Grišins, L. Melņikovs, A. Polonskis, R. Ungerns, V. Čengeri, J. Jurovskis un J. Jakovļevs.

1929./30. g. sezonas trupa: Astorovs, Astorova, Barabānovs, Bergštrems, Bulātovs, Bunčuk, Vedrinska, Zdanova, Zacharova, Kaķenevs, Kristi, Kremeneckis, Kondorova, Ļevitska, Lepšteins, Melņikova, Moskvins, Nikiķins, Nevskis, Obolenska, Polonskis, Popovs, Ridberg, Svoņogins, Stugencovs, Tokarževičs, Ungers, Čadājeva, Čengeri, Ščerbāčeva, Jurovskis, Jakovļevs, Jaroševičs, Gorins, Ūitova, Skudra un Šachovskojs.

Direktors-Rīkotājs A. Grišins, Māksliniecisķais vadītājs un galvenas režisors R. Ungerns, režisors J. Jakovļevs, dekorātors S. Antonovs un J. Rīkovskis, sekretārs un pilnvarotais administratīvās lietās B. Spole. Teātris caurmērā gadā sarīko ap 200 izrādes ar 125.000 apmeklētājiem par maksu un kādām 10—12000 brīvvietām skolām un sabiedriskām organizācijām. Par parastām cenām izrādes ik vakarus, izņemot svētdien dienā un pirmdien un trešdien vakarā, kad notiek tautas un par pazeminātām cenām izrādes.

Krievu drāmas teātra līdzšinējās izrādes saistījušas ar savu izturēto stilu un augsto māksliniecisķo izpildījumu, ko pierādījusi iespēja un pilnīgā attaisnojumā D. Mereškovska traģēdijas «Carevičs Aleksēis» sarīkotās viesizrādes pat Berlīnē.

Teātris sarīko arī pastāvīgas izrādes Jelgavā, Liepājā, Daugavpilī, Ludzā, Ventspilī, Kārsavā, Rēzeknē u. c. provinces pilsētās. Izbrauc uz kaimiņvalstīm: Igauniju, Poliju un Lietuvu. Vienmēr teātris un viņa personāls nācis pretīm ar savu atbalstu un palīdzību visām izglītības, labdarības un sabiedriskām organizācijām, sniedzot šinī laukā devīgas veltas.

Театръ Русской драмы. Рига, ул. Меркеля № 13, въ здании Рижскаго Латышскаго Общества. Телефоны: Дирекція 28194. Дир. кабин. 21873. Секрет. кабин. 33545. Сцена 28992. Касса 21450.

Теперешній Русскій театръ былъ основанъ А. И. Гришинымъ и М. Я. Муратовымъ и открытъ 27 сентября 1921 года съ постановкой комедіи Н. С. Грибоѣдова «Горе отъ ума». Въ 1925 году театръ переходитъ въ руки Товарищества, которое переконструировуетъ дѣло и театръ успѣшно работаетъ вотъ уже 9-й годъ со дня его открытія. Составъ Товарищества: А. С. Астаровъ, С. Н. Антоновъ, Н. С. Барабановъ, И. Ф. Булатовъ, Е. О. Бунчукъ, С. Эрманъ († 14 сент. 1929 г.), А. И. Гришинъ, Л. Н. Мельникова, А. В. Полонскій, Р. А. Унгернъ, В. Л. Ченгери, Ю. И. Юровскій, Ю. Д. Яковлевъ. Труппа сезона 1929/30 г. слѣдующая: г. г. Астаровъ, Астарова, Барабановъ, Бергстремъ, Булатовъ, Бунчукъ, Ведринская, Ждаѣнова, Захарова, Катеньва, Кристи, Кременецкій, Кондорова, Левитская, Лепштейнъ, Мельникова, Москвинъ, Никитинъ, Невскій, Оболенская, Полонскій, Поповъ, Рюдбергъ, Свободинъ, Студенцовъ, Токаржевичъ, Унгеръ, Чаадаѣва, Ченгери, Шербачева, Юр. Юровскій, Юрій Яковлевъ, Ярошевичъ, Горинъ, Титова, Скудра, Шаховской.

Директоръ-распорядитель А. И. Гришинъ, завѣдующій художественной частью и главный режиссеръ Р. А. Унгернъ, режиссеръ Ю. Д. Яковлевъ, декораторъ С. М. Антоновъ и Ю. Г. Рыковскій, секретарь и уполномоченный по административнымъ дѣламъ Б. Сполъ.

Ежегодно театръ даетъ въ Ригѣ не менѣе двухъ сотъ спектаклей. Посѣщаемость театра въ сезонъ выражается въ 125,000 чело-вѣкъ платной публики и отъ 10 до 12 тысячъ предоставляется без-платныхъ мѣстъ для учащихся и общественныхъ организаций. Спек-такли ставятся сжедневно по цѣнамъ отъ 60 сантимовъ до 6 латъ, а по понедѣльникамъ, средамъ и въ воскресенье утромъ спектакли идутъ по уменьшеннымъ цѣнамъ. За время существованія театра, имъ поставленные пьесы обратили на себя вниманіе стильностью и художественностью постановки. Особенно надо выдѣлить поста-новку трагедіи Мережковскаго «Царевичъ Алексѣй», съ которой театръ успѣшно гастролировалъ даже въ Берлинѣ. Театръ не огра-ничивается спектаклями на мѣстѣ въ Ригѣ, онъ выѣзжаетъ въ про-винціальныя города Латвіи — въ Митаву, Виндаву, Либаву, Двинскъ, Люцинъ, Корсовка, Рѣжица; ѣздитъ въ Эстонию, Польшу, Литву. Члены труппы и театръ въ цѣломъ никогда не отказывали своей помощью и содѣйствіемъ просвѣтительнымъ, благотворительнымъ и общественнымъ организациямъ -- въ устройствѣ спектаклей, кон-цертовъ, вечеровъ, внося этимъ щедрый вкладъ на дѣла благотвори-тельности и просвѣщенія.

Vācu teātris.

Vācu teātris sezonu uzrāda 18. sept. 1928. g. ar Šekspira «Hamletu» un beidza ar 22. apr. 1929. g. ar Hauptmaņa lugu. Noģikušas 157 izrādes (gadu iepriekš 155). Izrādes apmeklējušas 42.311 personas, vai mēnesī 5.288, tā tad caurmērā katru izrādī 260. Vivairāk apmeklētāju bijis septembrī. Pag. sezonā ieņemti Ls 11.105.66. Teātris katru mēnesi caurmērā iestudējis 5 jaunas lugas, vai kopā 38. Pēc katrām 5 nedēļām teātris viesojies Tallinā. Visvairāk izrādītas «Brodway» un «Spoku vilciens». Vācu teātris darbību iesāka 1918. gadā direkt. Fuksa vadībā.

1929./30. g. sezonā darbojās Valters Bäuerle, V. Šuberts, E. Lundts, H. Königs, Fr. Maurers, H. Baenders, Kārlis Lösers, E. Rušmans, Luise Dürath, Eva Klein-Donath, Rute fon der Ohe, Rīta Graun, Alise Rebenotorf un Irene Ree.

Strādnieku teātris.

Līdz redakcijas slēgšanai no strādnieku teātranebija ienākušas ziņas.

Ceļojošā opera

dibināta 1927. g. oktobrī uz operdziedoņu Oskara Žubiša un Emiļa Mauriņa iniciatīvas. Mērķis: sniegt provinces un lauku publikai māksli-nieciski sagatavotas operu izrādas klavieru pavadījumā. Iestudētas: «Seviljas bārdzinis», «Mandarīna dēls», un «Traviata». Pagatavojot attiecīgas dekorācijas. Izbraukumos ceļojošā opera apmeklējusi vistā-lākos un grūti sasniedzamos novadus: Dundagu, Alūksni, Ludzu, Rū-jiņi u. t. t., drīz iemantoja provinces sabiedrības piekrišanu un interesi, ko liecina apmeklētāju skaits (apm. 400 uz izrādī). Darbībai paplaši-noties, iestūdē «Rigoletto», «Zemnieka gods», «Pajacco» un «Karmen». Pateicoties kultūras fonda vienreizējam pabalstam trešā darbības gadā noorganizē pastāvīgu solistu ansambli un kori (20 pers.). Solistu sastā-vā: Elza Žubišs, (mecco-soprans), Valda Švank-Lejiņ (soprans), Milda Vitiņ-Skrituls (soprans), Berta Kuze (soprans), Oskars Žubišs (tenors), Emiļs Mauriņš (baritons), Aleksandrs Kortāns (baritons), Jānis Lind-bergs (bass), Pēters Dance (bass), Aleksandrs Grāfs (baritons), Ādams Zagats (tenors), Pēters Krievkalns (baritons) u. c. Kā pavadītāji-diri-

ģenti darbojās Jānis Suhovs, Olģerts Kreišmanis un Feliks Petrovičs. Administrātors Jānis Dreimanis. Skatuves meistars un apgaismotājs Jānis Āboliņš. Dekorācijas pagatavojuši A. Cimmermans (Nac. Teātra) un S. Antonovs (Krievu Drāma). Vajadzības gadījumā trupu papildinā ar Nac. operas spēkiem un viņā dzīvu dalību ņēmuši: Ada Benefelds, Jānis Niedra, Jānis Kornets, Gustavs Neimanis, Zelma Gothards-Bergkinds, Jānis Kārklis u. c. Trīs gadu darbības laikā sarīkotas provincē 85 izrādes (līdz 31. dec. 1929. g.). Bijuši 33.076 apmeklētāju. Dažās vietās izrādes sarīkotas 5—6 reizes. Ieejas maksa no 50 sant. līdz Ls 2,—, laižot trūcīgus skolniekus un kareivjus bieži par brīvu. «Mandarīna dēls» izrādīta 3 reizes, «Traviata» — 6. «Zemnieka gods», «Pajaccio» — 7, «Karmen» — 6, «Rigoletto» — 21, un «Sevilijas bārdzīnis» — 42 reizes. Celojošā opera no 1929. g. ir Operas solodziedātāju biedrības pārziņā.

Biedrības „Komiskā opera“.

Biedrību 1925. gadā dibinājuši: Voldemārs Krieviņš, operdziedātājs J. Lindbergs, Ed. Mikss, Francevičs, Freimanis u. c., lai sniegtu Rīgas publikai vērtīgas operetu izrādes. Operetē saista vairākus mūsu Nac. operas spēkus: A. Benefeldi, Vasiļjevu-Teleginu, Ritu Krastiņu, Nici, J. Eķi, P. Gaili, no Liepājas operas J. Lindbergu, Grāfu u. c. Jelgavas teātra režisoru J. Zaķi, Vācu operets Veru Sachoff, Ed. Miksu, brīvmākslinieci Irmgardi Roggin u. c. Kā diriģents darbojās b-bas priekšsēdētājs V. Krieviņš, Mogiļevas pils. operas bij. diriģ. un mūzikas skolas dir. Mogiļovā, bez tam, diriģējis arī vairākus simfoniskos orķestrus un vadījis operetu izrādes. Pēdējā laikā darbojies vācu operetē. Tagad operetes orķestri ap 20 mūziķu, starp tiem, vijolists Vestens Šulcs, čellists Rozentāls, Dr. Berkovica kundze u. c. Korī ap 20 dziedātāju. Operetes administrātors pazīstamais sabiedriskais darbinieks Er. Amoliņš. No 1925.—1930. g. sagatavotas un izrādītas Rīgā (Amatnieku b-bā) un provincē: Paganini, Fausts, Geišā, Čigānu barons, Bajadēra, Skaistā Helēna, Rožu kavalieru, u. c. Notikuši arī vairāki operetes orķestru koncerti.

Biedrības valde Rīgā, Kr. Barona ielā 57, dz. 4. Runas stundas no plkst. 16—17.

Latvijas teātra b-bas Celojošais teātris

dibināts 1922. g. Izrādes rēgulāri katru sestdienu, svētdienu un svētku dienās sarīko provinces pilsētās, kur nav pastāvīgu teātru, kā arī uz laukiem. Darbības sezona ietilpst no 1. septembra līdz 15. jūnijam. Teātra pastāvīgā ansamblī nodarbinātas aktrises: O. Mucenieks, A. Silnovska, A. Rozīte, L. Liepiņa; aktieri: Fr. Lācis, V. Streips, K. Ozolkāja, P. Rudzītis, P. Gurmanis, L. Laus; papildu spēki: K. Dirvliks, A. Lepnis, E. Griķīte, L. Kaugur, L. Kepler, L. Torgani. O. Šmits un citi. Suflieri: E. Neibut un E. Bārs, dekorātori-skatuves meistari — F. Griķis un J. Jansons. Kā režisori teātri strādājuši un strādā: A. Mierlauks, A. Amtmans-Briedīts, E. Feldmans, J. Plūme, E. Lauberts, J. Zariņš, L. Stengel, T. Lācis, L. Laus, O. Mucenieks, J. Simsons, K. Košķins un citi. Viss teātra ansamblis sadalīts divās grupās, lai būtu iespēja apmierināt visus provinces pieprasījumus pēc izrādēm. Līdzšinējo 7 gadu darbību raksturo sekoši dati:

Sarīkotās izrādes	85	90	88	108	106	157	178
Apmeklēt. skaits	22602	26674	26033	26165	24547	33811	41459
Apmeklētās vietas	38	43	38	40	41	55	64

Sezonā izrāda 8—10 lugas — dramas, komēdijas un skatu lugas.

Muzeja apmeklēšanas laiks nenoteikts. Apmeklēšanas atļauja izprasāma pieminēkļu valdē, izglītības ministrijā, Valdemāra ielā 36-a.

Brīvdabas muzeju uzrauga Baložu mežzinis, Baložos.

Veselības kopšanas muzejs,

pie Latvijas bērnu palīdzības s-bas, Kalpaka bulv. 4, tālr. 34500.

Apmeklēšanas laiks: darbdienās no 11—17, svētdienās no 11—15. Pirmdienās slēgts.

Ieeja brīva, bet pieņem labprātīgus ziedojumus bērnuveselības kopšanai.

Nodaļas: A nod. Māte un jaunpiedzimušais.

B nod. Statistika. Diagrammās un kartogrammās viegli pārskatāma zīdaiņu mirstība un dabīgais pieaugums Latvijā.

C nod. Zīdains.

D nod. Bērns rotaļu vecumā.

E nod. Uzturas vielas.

F nod. Piena higiēna.

G nod. Alkohols.

H nod. Pirmā palīdzība.

I nod. Dzīvokļi (Rīgā).

K nod. Tuberkuloze.

L nod. Jaunatne un arods.

M nod. Zobu kopšana.

N nod. Kakla, auss un deguna higiēna.

O nod. Acs higiēna.

P nod. Cilvēka ķermeņa uzbūve.

R nod. Venēriskās un ādas slimības.

Muzejā atrodas arī literatūra par šiem jautājumiem. Muzeja apskate notiek ārsta pavadībā, kuŗš dod plašus paskaidrojumus visos veselības kopšanas jautājumos, un izdala skrejlapas un žurnālus.

Muzejs dibināts 1928. g. 19. februārī.

Muzeja pārzine Marta Celmiņš.

Skolu muzejs.

Izglītības ministrijas ēkā (otrā ieeja), Valdemāra ielā 36-a, tālr. 29851.

Apmeklēšanas laiks katru darba dienu no plkst. 9—15. Jūlijā un augustā slēgts, bet ekskursijām un ārzemju viesiem atvērts arī vasaras sezonā. Ekskursijām iepriekšēja pieteikšanās (maijā un jūnijā) rakstiski vai pa tālruni.

Ieeja brīva.

Nodaļas: 1) dabas zinību, ietilpst 8 apakšnodaļas;

2) akvariju (plašākā Rīgā);

3) skolēnu rokdarbi;

4) tehnoloģija;

6) ceļojošais muzejs, izsniedz mācības līdzekļus skolām uz noteiktu laiku.

Dibināts 1919. g. 15. augustā, uz K. Melnalkšņa, Fr. Adamoviča, A. Vitckopfa, Long. Ausēja un A. Lesnieka ierosinājumu. Pirmais pārzinis Jēkabs Delle, bet no 1919. g. novembra līdz šai dienai — Jānis Siliņš.

Lauksaimniecības muzejs.

Torģeles ielā 1, tālr. 33354. Apmeklēšanas laiks svētdienās no 11—14. Ekskursiju pieteikšanās adresējama Z. M. Lauksaimniecības pārvaldei, Rīgā, Kalpaka bulv. 6.

Ieeja brīva.

Nodaļas: I. stāvā: a) zemes nodaļa, b) zivkopības nodaļa.

II. stāvā: a) purvu, b) laukkopības, c) dārkopības un mājturības, d) lopkopības, un e) lauksaimniecības izglītības nodaļas.

Muzejs dibināts 1925. g., bet priekšmetu vākšana iesākta agrāk. Muzejs atradās sākumā Zemkopības ministrijas namā, bet 1927. g. sākumā pārgāja tagadējās telpās.

Muzeja pārzinis agr. Jānis Kļaviņš.

Mežu departamenta muzejs.

Kalpaka bulvārī 6, dz. 8, tālr. 21434.

Apmeklēšanas laiks darbdienās, no 11—14. Ekskursiju pieteikšanās rakstiski vai pa tālruni.

Ieeja brīva.

Muzejs atspoguļo mežu d-ta darbību visās nozarēs; krāj vēsturiskus un citus materiālus.

Nodaļas: 1) mežzinība ar mežkopību un mežierīcība; 2) mežu aizsardzība; 3) mežu izmantošana; 4) medniecība, meža zvēru un putnu bioloģija; 5) mežu d-ta administratīvā darbība un izdevniecība.

Muzejs dibināts 1926. g., priekšmetu vākšana iesākta agrāk. Muzejā redzami reti skaisti vilku, mežacūku, lapsu, caunu, medņu, rubeņu, briežu, iršu un citu zvēru un putnu eksemplāri.

Muzeju pārzin mežu d-ta entomologs L. Gailīts.

Rīgas pilsētas mākslas muzejs.

Valdemāra ielā pie Esplanades, Elizabetes ielas stūrī, tālr. 29272.

Apmeklēšanas laiks no 10—15, izņemot pirmdienas, valsts un baznīcas svināmās dienas. Vasaras sezonā muzejs slēgts no 20. jūnija līdz 1. septembrim. Ekskursijām un ārzemju viesiem pieietams arī vasaras sezonā iepriekš pieteicoties muzeja kanclejam otrdienās un ceturtdienās no 12—13, vai pa tālruni.

Ieeja brīva.

Nodaļas: 1) glezniecība, 2) tēlniecība, 3) grafiskie darbi, 4) mākslas bibliotēka, izsniedz grāmatas vienīgi lasīšanai uz vietas. Bibliotēkā ap 4000 uz mākslu attiecošos sējumu.

I. stāvā: vestibilā skulptūras un pie sienām vācu skolu 19. g. s. gleznas. No ieejas pa kreisi — skulptūru zāle, bet gala kabinetā Transche kolekcijas gleznas (Makarts); pa labi — grafiskais kabinets un administrācijas telpas; aiz grafiskā kabineta — bibliotēkas lasītava.

II. stāvā: augšējā vestibilā — muzeja jaunieguvumi. Labā pusē — vienā zālē atrodas — vecāko, otrā — jaunāko latviešu meistarū darbi; tālāk — krievu skolu un baltiešu darbi, tad četri kabineti ar vecmeistarū darbiem. Kreisā pusē: 6 kabineti ar vecmeistarū darbiem, kurus dāvinājis F. W. Brederlo.

Kreisā pusē no augšējā vestibila — izstāžu zāle, kur izstāžu laikā nem ieejas maksu.

Muzeja apmeklētājiem visi līdzņemtie priekšmeti (spieķi, lietus-sargi, portfeli, rokas somas u. t. t.) obligatoriski jāatstāj garderobē, kur tos uzglabā bez maksas.

Krājumus pastāvīgi papildina jaunieguvumiem. Katram mākslas darbam pielikts attiecīgs uzraksts; kataloga nav. Muzeja dir. akad. prof. V. Purvīts, no 1918. g.

Latvijas valsts mākslas muzejs.

Pili, dzīv. 11, tālr. 20934.

Apmeklēšanas laiks: ikdienas izņemot pirmdienas, valsts un baznīcu svināmās dienas, no 10—15, sestdienās no 10—13. No 25. jūnija līdz 31. augustam muzejs slēgts, bet ekskursantiem un ārzemju viesiem pietiekams arī vasaras laikā, iepriekš pieteicoties muzeja kanclejam vai pa tālruni.

Ieeja brīva.

N o d a l a s : glezniecība, tēlniecība, grafika, dekoratīvā māksla.

Atšķirībā no Rīgas pilsētas muzeja, valsts mākslas muzeju varētu saukt par nacionālo galeriju, jo šeit sakopoti galvenā kārtā latvju mākslas darbi. Cittautiešiem iedalīta viena istaba, kur atrodami dažu vecmeistaru darbi. Starp citu, šeit sastopama austrumzemju māksla, starp tiem ķīniešu mākslas darbi no 14. g. s.

Visā muzejā vairāk par 1000 mākslas priekšmetu.

Muzejs dibināts 1920. g. 15. martā, atvērta 192. g. 27. maijā. Krājumus pastāvīgi papildina.

Muzeja apraksts atrodams Izglīt. Min. Mēnešraksta 1928. g. 11. numurā.

Muzeja pārzinis tēlnieks doc. Burkards Dzenis, no sākuma līdz šim laikam.

Latvijas ģeografijas b-bas biblioteka un muzejs.

Kronvalda b. 4, Universitātes jaunā ēkā, tālr. 22754.

Apmeklēšanas laiks bibliotēkas lasāmās stundās. Ieeja biedriem un viņu viesiem. Publikai un ekskursijām iepriekš jāsažinas ar valdi.

Muzejs atrodas organizēšanas stādijā, priekšmetu nav daudz. Krājumus papildina. Muzeju pārzin b-bas bibliotekārs.

Dabas muzejs.

Viesturdārza paviljonā (aiz dīķa).

Apmeklēšanas laiks svētdienās no plkst. 11—14. Citā laikā un dienās jāpieteicās iepriekš.

Ieejas maksa: pieaugušiem 20 sant., skolniekiem un kareivjiem 10 sant., ekskursantiem 5 sant.

N o d a l a s : 1) botanikā, 2) zoologijā, 3) mineralogijas-ģeoloģijā.

Muzeju nodibināja Latvijas dabaszinātņu b-ba 1923. g. Muzeja izdaiļošanā roku rokā darbojas dabas mīlotāji — kā priekšmetu savācēji, un zinātnieki kā savākto materiālu sistematizētāji. Muzejā sevišķi plaša mineralogijas-ģeoloģijas nodaļa, kurā ietilpst vērtīgās Jāņa Landava un doc. Gutmaņa Latvijas Karpatu un Uralu akmeņu kolekcijas.

Muzeja apmeklētājiem darbdienās jāpieteicas dienu iepriekš pie muzeja apkalpotāja jeb arī rakstiski, vai pa tālruni pie b-bas pr-ka J. Landava, Skolas ielā 14, dz. 9, tālr. 22200.

Latvijas Saules muzejs.

Parka ielā 6, dz. 1. Īpašnieks Edvards Paegle, privatadrese Grēcinieku ielā 14, dz. 5, tālr. 22826.

Apmeklēšanas laiks: darb dienās no 13—16, svētdienās no 11—14. Vasaras sezonā no 1. jūlija līdz 1. sept. muzejs slēgts.

Ieeja brīva.

Nodaļas: 1) etnografiskā, 2) keramikas.

Muzeja priekšmeti sākti krāt pirms 25 gadiem un pirmā kolekcija nodota valsts etnografiskām muzejam. Tagadējā krātuve pagaidām aptver 3 istabas un satur apmēram 1200 dažādu etnografisku un lietišķās mākslas priekšmetu. Krājumus papildina.

Tagadējais muzejs atklāts 1928. g. 29. janv. Ekskursijas var ierasties bez pieteikšanās, bet ērtības labā vēlams iepriekš pieteikties.

Latvijas vēstures pētišanas b-bas muzejs.

(Revolūcijas muzejs.)

Avotu ielā 34.

Apmeklēšanas laiks ziemā tikai svētdienās no 14—16. Vasarā no 15. maija līdz 15. okt. muzejs slēgts.

Ekskursijām iepriekš jāpietecās pie muzeja pārziņa b-bas arhivāra Vald. Caunes, Artilērijas ielā 8, dz. 28, vai pa tālr. 34445.

Muzejā sakopoti: revolūcijas notikumu skati, cietušo (nogalināto un notiesāto) ģimietnes, revolūcijas darbinieku ģimietnes, 1905. g. nelegālie literāriskie izdevumi, revolūcionāru pašdarinātie un lietotie ieroči u. t. t.

Muzejs dibināts 1925. g. 25. decembrī, atklāts publikai 1927. g. Ziemassvētkos.

Muzeja pārzinis — b-bas arhivārs Vald. Caune, no sākuma līdz šim laikam.

Latvijas teātru b-bas

Teātra muzejs.

Pagaidām Avotu ielā 34.

Publikas apmeklēšanai nav vēl atklāts.

Muzejā sakopoti: dāti un ziņas par teātra attīstību, dekorāciju skices, teātru relikvijas, vecas lugas u. t. t. Visa iekārtošana atrodas organizācijas stādijā.

Pārzinis Hermanis Kaupiņš.

Latvijas Arodbiedrību Centralbiroja.

Darba muzejs.

Torņa ielā 4, ieeja no Jēkaba ielas.

Apmeklēšanas laiks: svētdienās un otrdienās no 11—13, trešdienās un ceturtdienās 18—21. Muzeja telpās katru otrdienu plkst. 19 ārsts K. Ādamsons notura lekcijas attiecībā uz arodu slimībām un darba aizsardzību; turpat bezmaksas konsultācijas un padomi. Ieeja brīva.

Muzejā pārskatāmās diagrammās un kartogrammās ierīkotas šādas nodaļas un nozares: 1) organizētā strādniecība vispasaules mērogā; 2) pasaules bagātības, diagram. un kartogrammas; 3) Latvijas iedzīvotāji pēc nodarbošanās; 4) darbs un barība; 5) rūpniecība; 6) arodu izglī-

tība; 7) darba racionalizācija un organizācija; 8) dzīvokļu jautājums; 9) darba aizsardzības plakāti, izdoti Latvijā un ārzemēs; 10) mirstības problēmi.

Muzejs dibināts 1926. gadā. Muzeja pārzinis — Rudolfs Drillis. Ekskursijām jāpieteicas vai rakstiski, vai pa tālr. 34233 pie R. Drillis, Miera ielā 8, dz. 18.

Nodaļas: Jēlgavā, Liepājā, Ventspilī, Daugavpilī.

Valsts vēsturiskais muzejs. (Latvju tautas muzejs, Etnografiskais muzejs.)

Pilī, 4. stāvā.

Apmeklēšanas laiks: darbdienās no 10—15, sestdienās un svētdienās 10—13. Pirmdienās, valsts un baznīcas svinamās dienās slēgts.

Ieeja brīva.

Nodaļas: 1) etnografiskā, satur 16000 priekšmetu, 2) arhαιoloģiskā — 6000, un 3) mumizmatiskā — apm. 20000. Starp citu, redzamas tagadējā Latvijas teritorijā atrastas austrumtautu naudas kolekcijas no 7. gadsimta priekš Kristus, no kā var spriest, ka jau 3000 gadu atpakaļ senlatviem bijuši sakari ar Asīriju, Sīriju, Persiju, Ēģipti un citām tolaiku kultūras tautām. Etnografiskā nodaļa aptver ļoti lielu krājumu tautas apģērbu no seniem laikiem un visiem Latvijas apvidiem.

Muzejs aizņem pilī vairāk kā 20 telpu.

Muzeja sākumi meklējami Rīgas latviešu b-bas zinību komisijas etnografiskās nodaļas darbības laikos, tūlīt pēc b-bas nodibināšanas. Savāktos etnografiskos, arhαιoloģiskos un numizmatiskos priekšmetus 1880. g. novietoja K. Dombrovskas dāvētā skapī. Priekšmetu vairumam augot, 1884. g. iegādāja jaunu skapi un sastādīja katalogu. 19. g. s. beigu gados priekšmetu bija jau tik daudz, ka 1896. g. sarīkoja latviešu etnografisko izstādi, kurai bija liela piekrišana un krājumi turpināja vairoties. 1902. g. priekšmetu pārzināšanu un sistematizēšanu nodeva Matisam Siliņam un pēc rūpīga darba 1905. g. 12. oktobrī radās iespēja atvērt Latvju tautas muzeju R. C. b-bas telpās, pazīstamu zem etnografiskā muzeja nosaukuma.

Turpmākos gados radās ideja celt īpašu muzeja namu, kādai vajadzībai ieguva gruntsgabalu aiz tagadējā Nacionālā teātra un savāca naudā un būvmateriālos 240.000 zelta rbl. Pasaules karš pasākumu pārtrauca. Lielinieku laikā muzeju nacionalizēja. 1920. g. sākumā priekšmetus pārveda pilī un krātuvi nosauca par etnografisko muzeju.

Ar 1924. g. 25. aprīlī apstiprinātu likumu muzejs nosaukts tagadējā vārdā.

Muzeja direktors Matīss Siliņš.

Doma muzejs.

Palasta ielā 2.

Apmeklēšanas laiks vienīgi svētdienās no 11—14.

Ieejas maksa 50 sant. katrā nodaļā.

Nodaļas: 1) arhαιoloģijas un vēstures, 2) dabaszinātniskā, katrā vairākas apakšnodaļas.

Patiesībā, katra nodaļa uzskatāma kā atsevišķs muzejs. Arhαιoloģijas un vēstures nodaļu ierīkoja Baltijas vēstures un krātuves pētītāju b-ba (dib. 1834. g., dabaszinātnisko — Rīgas dabaspētnieku b-ba (dib. 1845. g.).

Šinī gandrīz 100 gadu laikā muzejs pārdzīvojis vairākas pārkārtošanas un pastāvējis ar dažādiem nosaukumiem. 1890. g. pēdīgi pārvietots Doma klostera namā, kamdēļ nosaukts par Doma muzeju. Kā vecākais Rīgas muzejs, ļoti plašs un bagāts. Sakopoti reti priekšmeti ar lielu vērtību, pat no jaunākā akmeņu laikmeta, pirmatnējā dzelzs- un bronzas laikmeta. Dabaszinātņu nodaļā nevien Baltijas, bet arī citu zemju dabasvalsts kolekcijas. Arhαιoloģiskā sakārtojuma ziņā lielākie nopelni piekrīt vācu archeologam M. Ebertam, bet dabaszinātņu nozarē — Fr. Švēderam, kuŗš bija muzeja pārzinis no 1870.—1915. gadam.

Sīks muzeja apraksts ievietots mēnešraksta «Daugava» 1929. g. 10. burtnīcā.

L. L. C-bas

Augu aizsardzības instituta muzejs.

Baznīcas ielā 4-a, dz. 7, tālr. 26617.

A p m e k l ē š a n a s l a i k s : darbdienās no 9—15, sestdienās 9—13; svētdienās, valsts un baznīcas svētku dienās slēgts.

Ekskursiju pieteikšanās personīgi, rakstiski vai pa tālruni.

Ieeja brīva.

Muzejā sakopoti un izstādīti botaniski-mikroloģiski un zooloģiski objekti, sadalīti pēc mūsu galveniem kultūras augiem un kokiem, to slimībām un kaitēkļiem. Sevišķi plašs mežsaimniecības kaitēkļu nodalījums.

Priekšmetu krāšana augu aizsardzības institutam sākta 1914. g. Priekuļu lauksaimniecības skolā pie Cēsīm.

Muzejs nodibināts 1925. g. Augu aizsardzības institutam un muzejam ir nopelni dažādu kultūras augu kaitēkļu apkarošanā.

Muzeja pārzinis Edgars Ozols.

Latvijas skolotāju s-bas

Paidagoģiskais muzejs.

Dzirnavu ielā 12/14, dz. 5 un 6, ieeja no Mednieku ielas.

A p m e k l ē š a n a s l a i k s : darbdienās no 10—15, svētdienās 10—13; otrdienās, valsts un baznīcas svinamās dienās slēgts.

Ekskursijām iepriekš pieteicoties atvērts arī ārpus noteiktā laika; pieteikšanās personīgi vai rakstiski.

Ieeja brīva.

N o d a ļ a s : a) rakstnieku stūrīši; b) dabaszinātniskā nodaļa-laboratorija.

Rakstnieku stūrīšos: Blaumanis, Rainis, brāļi Kaudziši, Pērsietis, Fricis Bārda un Anna Brigader. Daudz dažādu vecu rokrakstu, manuskriptu, grāmatu un citu priekšmetu.

Dabaszinātniskā nodaļā-laboratorijā sakopoti Latvijas dabas priekšmeti; nodaļa sarīko kursus un stundas skolām un skolotājiem.

Muzejs cenšas tuvināt jaunatni un sabiedrību rakstniekiem, sarīko vakarus ar rakstnieku piedalīšanos.

Muzeja sākums izveidots no tiem materiāliem un kolekcijām, kādus jau ilgus gadus krājis un kopojis skolotājs Jānis Greste. Viņš arī muzeja pārzinis no dibināšanas līdz šim laikam.

Publikai un ekskursijām muzejs atvērts 1926. g.

«Kultūras Balss» mācības līdzekļu izstāde-muzejs.

Merķeļa ielā 1, dz. 2, tālr. 20622.

Kā mācības līdzekļu izstāde atvērta publikai un ekskursijām darbdiēnās no 9—17.

Ieeja brīva.

A p a k š n o d a l a s : ķīmija, fizika, dzīvā daba, mineraloģija, tehnoloģija, vēsture, ģeografija.

Izstāde-muzejs dibināta 1919. g. Darbojas pa daļai ar Kultūras fonda pabalstu. Pārzin valde.

Kriminālpārvaldes muzejs.

Prefekturā.

Muzejs kalpo kriminālpārvaldes vajadzībām un pieejams tikai amatpersonām.

Latvijas Sarkanais Krusts

nodibinājās Latvijā pēc citu zemju Sarkanā Krusta parauga, un pastāv kopš Latvijas valsts dibināšanas. Viņš skaitās par Starpt. Sarkanā Krusta locekli Ženēvā un ietilpst Sarkano Krustu Ligā Parīzē. Sarkanā Krusta darbība norit divi virzienos: darbība kara laikā un darbība miera laikā. Kara apstākļos Sarkanais Krusts ir vienīgā organizācija, kas uztur starp naidīgām valstīm sakarus. Tādēļ Sarkanais Krusts nevar formēli ietilpt valsts iestāžu tīklā, bet darbojas kā autonoma iestāde, uz sevišķa likuma pamata. Kara laikā Sarkanā Krusta darbība izvēršas plašumā un izteicās galvenā kārtā ievainoto dziedināšanā un kopšanā, gādībā par gūstēkņiem u. t. t. Miera laikā uzdevumi (sevišķi pēc pasaules kara, kurā Sarkanais Krusts nodibināja daudzas iestādes), izteicās plašā darbībā dziedniecības laukā valsts apmērā, ārstējot un sociāli apgādājot kara invalīdus, to piederīgas, kā arī citus mazturīgos pilsoņus. Latvijas Sarkanais Krusts it sevišķi rūpējas par ķirurģiskām slimnīcām un sanatorijām, kā arī par apmācību palīdzības sniegšanā un citādi, pie kam dažās nozarēs, kā, piem., kaulu tuberkulozes dziedināšanā darbojas mūsu valstī gandrīz tikai Sarkanā Krusta iestādes. Turpmākā darbībā paredzama nodibināto iestāžu tīkla uzturēšana un paplašināšana.

Darbību noteic galvenā valde, 25 locekļu sastāvā, kurā ieiet ārsti, augstskolas spēki, sabiedriski darbinieki u. c. Sarkanā Krusta dibinātājs un pirmais priekšnieks bija nel. prof. J. Jankovskis, kurš vadīja S. Kr. lazaretes strēlnieku un neatkarības cīņu laikā. Pēc viņa nāves vadību uzņēmās Dr. med. K. Kasparsons.

Sarkanā Krusta iekšējā uzbūve un iestāžu tīkls:

Galvenā valde Rīgā, ar iestādēm: slimnīca Rīgā, Ērgļu ielā 3, ar 150 gultām tikai ķirurģiskiem slimniekiem. Šo slimnīcu Sarkanais Krusts uztur kā parauga slimnīcu valstī, nostādot viņu pēc jaunlaiku medicīnas prasībām. Viņu izlieto arī medicīnas fakultāte, kā ķirurģiskā hospitāla katēdra kliniku. Pie slimnīcas aptieka.

Ārstniecības līdzekļu noliktavā, Gertrudes ielā, centralizēta medikamentu un citu dziedniecības iestāžu piederumu aprāde.

Mākslīgo locekļu darbnīca izgatavo mākslīgus locekļus, braucamos krēslus un pašbraucējus ratiņus, kā arī dažādas bandažas kara invalīdiem un privātpersonām. Pasūtītāju skaits aug.

Krimuldas pilī iekārtota sanatorija kaulu tuberkulozei, ar 147 gultām. Pie uzņemšanas sanatorijā priekšroku dod mugurkaula tuberkulozes slimniekiem, kurū kopšana mājās nav tik viegli izdarāma, un bērniem un pusaudžiem, pie kuriem dziedināšana dod labākus panākumus. Maksa aprēķināta ļoti zema.

Cēsu sanatorija, Gaujas krastā, Cēsu vasarnīcu apgabalā, atpūtas un dziedināšanas vieta reconvalescentiem un vieglākas formas plaušu slimniekiem. Var uzņemt līdz 45 slimniekus. Plašs priežu mežs un sauss augstienes gaiss.

Sanatorija Asaros, ar 70 gultām, uzņem kaulu tuberkulozes slimniekus un skrofulozus, rachitiskus, mazasinīgus un novārgušus bērnus, kuriem nav lipīgu slimību.

Valstī darbojas 45 Sarkanā Krusta nodaļas, kas padotas galvenai valdei. Jelgavas nodaļas slimnīca ar 112 gultām ķirurģiskām, terapeuģiskām, acu un sieviešu slimībām; sanatorija Kalnamuižā plaušu tuberkulozei, ar aptieku pie tās; uzņem 134 slimniekus, skaistā apvidū, satiksme no Krimūnu stacijas ar auto.

Daugavpils nodaļas slimnīca, ar 95 gultām, ķirurģiskām, terapeuģiskām un sieviešu slimībām. Pie slimnīcas aptieka.

Smiltenes nodaļas slimnīca, ar 34 gultām, ķirurģiskām, terapeuģiskām un sieviešu slimībām. Pie slimnīcas aptieka.

Pļaviņu nodaļas slimnīca, ar 35 gultām, ķirurģiskām, terapeuģiskām un sieviešu slimībām.

Irlavas nodaļas slimnīca, ar 15 gultām, ķirurģiskām un terapeuģiskām slimībām.

Liepājas nodaļas sanatorija plaušu slimiem Bātē, ar 45 gultām, darbojas vasarā. Liepājas dispensārs plaušu slimībām.

Mazākas slimnīcas uztur vēl nodaļas Skujenē, Iecavā un Dobelē.

Latvijas Sarkanais Krusts kārtojis visā valstī plašu veselības kopšanas punktu tīklu, kuŗu uzdevums iedzīvotājus iepazīstināt ar higiēnas prasībām un veselības kopšanu. Šādu punktu 41 vietā, galvenām kārtām kara izpostītos un trūcīgākos apvidos. Punktos darbojas ārsts un žēlsirdīgā māsa, lielākos punktos arī māsa-vecmāte.

Sarkanā Krusta līdzekļi sastādas no slimo maksām iestādēs, dažām Sarkanam Krustam piešķirtām privilēģijām: naudas loterijas, spēļu kāršu monopola, 2 sant. piemaksas pie dzelzceļa biļetēm, lauksaimniecības, izrikojumiem u. c.

Sarkanā Krusta darbības apmērus raksturo, starp citu, sek. skaitļi par 1928. gadu: slimnīcās ārstēti apaļos skaitļos 7400 slimnieki 142.000 dienas, sanatorijās 1000 slimnieki 105.000 dienas; veselības kopšanas punkti snieguši palīdzību 147.000 gadījumos, ātrās palīdzības automobiļi 2300 gadījumos, mākslīgo locekļu darbnīca pagatavojusi un remontējusi locekļus 545 gadījumos invalīdiem un 490 gadījumos privātpersonām.

Sarkanā Krusta centra un nodaļas iestādēs nodarbināti 512 algoti darbinieki.

Visus pārvaldes un administratīvos darbus veic galvenās valdes birojs ar ģenerālsekretāru (cand. jur. J. Akmens) priekšgalā.

Pie Sarkanā Krusta un zem viņa protektorāta darbojās Latvijas Sarkanā Krusta Žēlsirdīgo Māsu Savienība, Jaunatnes Sarkanais Krusts, Latvijas Bērnu Palīdzības S-ba.

Latvijas kultūras veicināšanas biedrība

Biedrība dibināta 1922. gada 14. maijā. Kalpaka bulvārī 2, dz. 18. Tālr. 26923. B-ba uztur: Vakaru vidusskolu pieaugušiem. Izsūta lektorus. Sarīko lekcijas un kursus. Brīvbibliotēka. Izsūta kultūrfilmas. Izsūta savu «Drāmas teātri». Pirmā Latvijas mākslas aģentūra. Grāmatu izdevniecība. Tūristu sekcija rīko ekskursijas. Jaunatnes pulciņi. Sniedz palīdzību kultūrālos jautājumos.

Valde. Priekšsēdētājs O. Krolis, sekretārs Līgotņū-Jēkabs, Roze, kasiers J. Siliņš, mntantzinis T. Būcens, biedrzinis P. Ludvigs. Revizijas komisijā: E. Kliene, Lidija Būcena un Pužaks.

Latvijas banka.

Latvijas banka, dibināta 1922. gada 1. novembrī, ir Latvijas valsts un emisijas banka. Bankas pamata uzdevums ir: 1) rēgulēt naudas apgrozību Latvijā un uzturēt valsts valūtu stabilitu; 2) apmierināt saimniecības prasības pēc īstermiņa kredīta. Bez tam banka izpilda visas valsts kases operācijas, kā arī visas parastās banku operācijas: pieņem dažāda veida noguldījumus, izdara ārzemju valūtas, vērtspapīru, pārveidumu un komisijas operācijas, diskontē vekselus un izsniedz dažādus aizdevumus pret nodrošinājumiem. Banka maksā par tekošiem rēķiniem 4%, par beztermiņa noguldījumiem 5%, termiņa noguldījumiem ilgākiem par 6 mēnešiem 6%, par tekošiem rēķiniem ārzemju valūtā 1,5—2%.

Bankas centrāle atrodas Rīgā, Valdemāra ielā 1-b, telegrammu adrese «Valstsbanka», bet nodaļas 23 provinces centros. Lielākās nodaļas, kas izpilda visas iekšzemes un ārzemes operācijas, atrodas Cēsis, Daugavpilī, Jelgavā, Liepājā, Valmierā un Ventspilī. Nodaļas, kas izpilda visas iekšzemes operācijas, bet ārzemju tikai caur bankas centrāli, atrodas Bauskā, Kuldīgā un Tukumā. Nodaļas ar ierobežotām operācijām, kas kredītus neizsniedz, atrodas Aizputē, Alūksnē, Balvos, Jaunjelgavā, Jēkabpilī, Limbažos, Ludzā, Madonā, Rūjienā, Saldū, Smiltēnē, Talsos un Valkā. Ārzemju korespondenti bankai ir visās valstīs.

Bankas darbību vada padome un valdē, kuŗu locekļus ieceļ ministru kabinets uz finanču ministra priekšlikumu. Padome savā rīcībā ir patstāvīga, bet tās lēmumi paziņojami finanču ministram, kam pieder veto tiesības.

Savā īsā pastāvēšanas laikmetā banka ārkārtīgi ātri paplašinājusi savu darbību un tapusi noteicēja iekšzemes īstermiņa kredīta tirgū, izmantojot savus ievērojamos apgrozības līdzekļus. Bankai darbību uzsākot tās līdzekļu kopsumma nepārsniedza 30 milj. latu, bet tagad ir ap 230 milj. liela. Bankas apgrozības līdzekļus sastāda tās pašas kapitāli, banknōtu emisija, dažādas valsts summas un privātie noguldījumi. Banknōtu emisija nav sasniegusi sevišķi plašus apmērus, tādēļ, ka blakus banknōtām apgrozībā ir arī valstskases zīmes un metālnauda, kuŗu kopsummas atļautie apmēri sastāda naudas apgrozības minimumu Latvijā, ko banka tikai papildina ar savu naudas zīmju emisiju vajadzīgā daudzumā. Savas emisijas tiesības banka vienmēr izlietojusi ļoti uzmanīgi un atturīgi, nodrošinot apgrozībā izlaistās banknōtas ar zeltu un stabilitu ārzemju valūtu ne tikai 50% apmērā, kā to prasa statūti, bet pilnā 100% apmērā. Sakarā ar to, kopš Latvijas bankas nodibināšanas, mūsu valūtas kursā nav notikušas nekādas svārstības un tā ir vienmēr bijusi stabila, kurpretīm, valsts pastāvēšanas pirmajos gados tā bieži svārstījās. Bankas kapitālu pieaugumu rēgulē tās statūti. Ikgadus iegūtās peļņas 25% ieskaita pamatkapitālā, līdz tas sasniegs 25 miljonus latu, un 10% — rezerves kapitālā.

Bankas līdzekļus izlieto divos pamata virzienos: 1) uzkrāj stabilitas rezerves zeltā un ārzemju valūtā — emisijas segumam un ārzemju maksājumu vajadzībām; 2) kredītē valsts saimniecisko attīstību visās nozarēs, cik to atļauj bankas statūtu nosacījumi. Kredītus piešķir galvenā kārtā ražojošām darbības nozarēm un eksportam, atturoties no tādu patēriņa preču importa atbārstīšanas, kas Latvijai nav nepieciešamas. Bankas kredītpolitika ir zinānā mērā sekmējusi to, ka Latvijas ārējā tirdzniecībā starpība starp importa un eksporta kopsummām samazinājusies.

Bankas darbības koprezultāts par visu tās pastāvēšanas laiku skaitliski parādas 30,5 milj. latu lielā tīrpeļņā, no kuŗas valsts saņēmusi vai-

rāk kā pusi — 16,6 milj. latu, kamēr gandrīz visa pārējā summa ieskaitīta bankas kapitālos, kas no 10 milj. latu izauguši līdz 23,2 miljoniem. Tas tomēr nav svarīgākais bankas darbības panākums: galvenais ir, tas pozitīvais iespaids, ko bankas darbība atstājusi uz Latvijas saimniecības attīstību, ar kredītiem dodot iespēju ražot un apgrozīt vērtības, pie tam visu laiku uzturot lata kursu iekšzemē un ārzemēs pilnīgi stabili. Nedaudz gados Latvijas banka izaugusi par ievērojamu finansiālu centru, kas regulē iekšzemes naudas tirgu un savu plašo stabilo rezervju dēļ bauda plašu uzticību ārzemēs.

Latvijas hipotēku banka

ir valsts uzņēmums. Banku pārvalda ministru kabineta iecelta padome un valde. Par bankas operācijām un drošību atbild valsts. Statūti publicēti 1924. gada likumu krājumā Nr. 128. Bankas kreditoperācijas sīkāki noteiktas finansu ministra apstiprinātās aizdevumu instrukcijās.

Banka izsniedz aizdevumus: ķīlu zīmes — namniecībai, rūpniecībai, kuģniecībai, pilsētu pašvaldībām, sabiedriskām, bezpeļņas rakstūra kultūrēlām organizācijām un valsts zemes fonda piešķirto zemju izpirkšanai; naudā — kuģniecībai; naudā un būvkokos — neapbūvēto gruntsgabalu apbūvei dzīvokļu vajadzībām.

Ķīlu zīmju aizdevumus banka izsniedz tikai pret pirmām obligācijām uz nekustāmu mantu pilsētās un bieži apdzīvotās vietās. Aizdevuma summa nevar pārsniegt: dzīvojamām ēkām 50—60%, bet rūpniecības uzņēmumiem un sabiedrisko vajadzību ēkām 40—50% no drošības objekta (imobiļa) taksētās un bankas valdes atzītās vērtības. Novērtēšanu izdara sevišķi bankas padomes iecelti un finanču ministra apstiprināti taksatori-lietpratēji uz bankas padomes izdotu instrukciju pamata, ņemot vērā novērtējamās mantas ilgstošās īpašības.

Ķīlu zīmes banka izlaiž uz uzrādītāja, bet ja klients to vēlas, arī uz vārda. Ķīlu zīmes nes 8% augļu gadā. Augļus izmaksā kuponu uzrādītājam 2. janvārī un 1. jūlijā bez atvilkumiem. Izlaistās ķīlu zīmes izņem no apgrozības un dzēš tirāžas kārtībā. Tirāžu izdara katru gadu 15. martā un 15. septembrī par tādu summu, kāda iekrājušies no parāda deldējumiem un aizdevumu pirmstermiņa atmaksām skaidrā naudā. Tirāžētās ķīlu zīmes banka atpērk pēc nominālvērtības.

Naudas aizdevumus kuģniecībai banka izsniedz vienīgi Latvijas pilsoņiem: a) kuģu vai citu satiksmes līdzekļu jaunbūvei un kapitālremontiem; b) kuģu vai citu ūdens satiksmes līdzekļu pirkšanai ārzemēs. Līdzekļus dod valsts. Aizdevumus izsniedz ilgtermiņa un īstermiņa: ilgtermiņa aizdevumus no 4—9 gadiem izsniedz vienīgi pret metāla kuģiem, kas ievesti Latvijas kuģu reģistrī, vai nekustāmu mantu. Īstermiņa aizdevumus izsniedz uz laiku līdz 12 mēnešiem. Kā nodrošinājums, bez metāla kuģiem un nekustāmas mantas noder arī koka kuģi, drošas rokas ķīlas, vērtspapīri, banku garantijas un galvenieki.

Aizdevumus naudā un būvkokos banka izsniedz uz 1928. g. 14. jūnija likuma, par valsts aizdevumiem pilsētu būvniecībai, pamata. Līdzekļus dod valsts. Aizdevumus izsniedz neapbūvēto gruntsgabalu apbūvei. Termiņš 3 gadi, neieskaitot būves laiku, t. i. 1 gadu pēc aizdevuma pirmās daļas izsniegšanas. Apbūvējamiem gruntsgabaliem jāatrodas pilsētās vai bieži apdzīvotās vietās. Šādu gruntsgabalu platība nevar pārsniegt 2 ha. Kreditējamai ēkai nevar būt vairāk kā 6 istabas, ar ne vairāk kā 3 istabām atsevišķā dzīvoklī. Aizdevuma summa nevar pārsniegt Ls 500,— uz katru dzīvojamo istabu. Nodrošinājums: gruntsgabals un iebūvētās vērtības. Ja gruntsgabals vēl nebūtu koroborēts, vai arī tā vērtība nebūtu pietiekoša izsniedzamo būvkoku, resp. naudas summu nodrošināšanai — banka var ņemt papildu drošības gal-

venieku, resp. rokas ķīlu veidā, piemērojoties 1920. gada likumam par valsts aizdevumiem un viņu nodrošināšanas noteikumiem. Būvkokus izsniedz pēc instrukcijā noteiktām normām. Pēc termiņa notecēšanas īstermiņa aizdevumus pārved ilgtermiņa ķīlu zīmju aizdevumos. Ugunsdrošu materiālu ēkām paredzētas sevišķas prēmijas Ls 400—1200,— apmērā, atkarībā no ēkas lieluma, labiericībām un vērtības.

Šī gada 20. septembrī pagāja 5 gadi kopš bankas darbības atklāšanas. Pirmais pamtkapitāls bija Ls 1 milj. Tagad pamtkapitāls sasniedzis Ls 4,45 milj. Uzkrāts rezerves kapitāls Ls 1,23 milj. apmērā. Balance 1929. gada 1. oktobrī — Ls 66,43 milj. Izsniegti aizdevumi: namniecībai — Ls 24,27 milj., rūpniecībai Ls 14,16 milj.; pašvaldībām, sabiedriskām bezpeļņas organizācijām etc. — Ls 3,96 milj., kuģniecībai — Ls 1,52 milj., pilsētu būvniecībai (īstermiņa aizdevumi naudā un būvkokos) — Ls 0,20 milj., no Valsts Saimniecības departamenta pārņemto īstermiņa aizdevumu atlikums Ls 1,69 milj. kopā — Ls 45,80 milj. Aizdevumi izsniegti vienīgi produktīviem mērķiem.

Nemot vērā pirmklasīgās drošības, bankas pamata un rezerves kapitālus un, beidzot, valsts līdzatbildību par bankas operācijām, Latvijas hipotēku bankas izlaistās ķīlu zīmes uzskatāmas par absolūti drošiem vērtspapīriem, kušos katrs bez bažām var ieguldīt savus ietaupījumus. Ķīlu zīmes pārdod: Latvijas hipotēku bankā, Latvijas bankā, Valsts zemes bankā Pasta krājkasu Centrālē, nodaļās un solidākās naudas iestādēs.

Latv. esperanto biedrība.

Biedrība uzstādījusi sev par mērķi starptautiskās esperanto valodas izplatīšanu un sniedz tanī pašā laikā informāciju ārzemēm par Latviju. Birojs atvērts Rīgā, Pili ist. 4., trešdienās no plkst. 19—22 vakarā. Tiek uzturēti esperanto valodas kursi, sarikoti biedru vakari pie brīvas ieejas, bibliotēka, lasāmgalds, laikrakstu un grāmatu apgāde. Biedru vakari trešdienās, biroja telpās no 19—22 vak.

Laikraksti.

Nosaukums, adrese, tālr. un vadošās personas.

1. **Brīvā Zeme.** Redakc. — kant. Rīgā, Elīzabetes ielā 14-a. Tālr. kant. 26825, galv. redakt. 3-0-7-2-0, redakc. tālr. 27938. Izdevēja: «Latviešu zemnieku s-ba». Atb. redakt. Jūlijs Druav.

2. **Centra Balss.** Red. un kant. Rīgā, Skolas ielā 10, dz. 1.

Tālr. 29833. Kant. atv. darbd. no 9—15. Atb. red. runas st. pirmd. no 5—7 vak., trešd. no 11—1 dienā. Atbild. redakt: Alb. Kalniņš. Demokrātiskā centra centrālkomiteja.

3. **Dzelzceļnieks.** Red. un kant. Rīgā, Merķeļa ielā 7, dz. 1. Tālr. 30260. Kant. atv. no 10—16. Izdevējs: Latv. Dzelzceļnieku b-ba. Atb. red. K. Upītis.

4. **Iekšlietu ministrijas vēstnesis.** Redakc. Rīgā, Brīvības ielā 37/39,

ist. 75. Kant. Rīgā, Brīvības ielā 37,39, ist. 44. Bksp. Rīgā, Muižas ielā 1. Armijas spiestuve. Redakc. run. st. no 14—15. Redakc. tālr. 2972. Kant. tālr. 28221. Atbild. redakt., adm. dep. dir. Kr. Šlosbergs. Pašv. dep. dir. J. Zankevičs. Izdev. Iekšlietu min.

5. **Jaunākās Ziņas.** Redakc. — kant. Rīgā, L. Kalēju ielā 29, Audēju ielas stūrī.

Tālr.: Izdev. 32250. Ārz. nod. 22251. Vietēj. nod., inform. un sportam 3575 vai 22252; 27119; 32945; 29298.

Atbild. redakt. 22253. Galv. kant. 22254., Sludin. nod. 22255.

Izdevēja: Emīlija Benjamiņš. Par redakc. atb. E. Runcis-Arnis. Par sludin. atbild: Hermanis Toniss.

6. **Jaunatnes Vadonis.** Redakc. un kant. Rīgā, Kalpaka bulv. 2, dz. 18. Tālr. 26923. Atv. ikdienas no 10—3. Redakt.-izd. O. Krolls. Iznāk piektdienās. Laikraksts jaunātnes liter., kultūr., sabiedr. dzīv.
7. **Jūrmala.** Redakc. Dubultos, Pils. valde, tālr.: Majori 25, ikdien. no 9—12. Kant. Mellužos. Red. izd. Alberts Rutzs — Rīgas Jūrm. pils. galva.
8. **Jūrmalas vārds.** Redakc. Majoros, Rīgas ielā 36, tālr. 93. Eksp. Rīgā, Lāčplēša ielā 24. Atb. redakt. Ž. Sviķis. Izd. «Jūrmalas izglīt. b-ba».
9. **Kreisais darbs.** Redakc. un eksped. Rīgā, L. Jaunavu ielā 7, dz. 4, tālr. 22778. Izd. un atb. red. Augusts Lapiņš.
10. **Latvija.** Redakc. un kant. Rīgā, Elizabetes ielā 16, dz. 4. Tālr. 26093. Red. run. st. no p. 9—11, kant. no 9—4. Atb. redakt. A. Bļodnieks. Red. O. Krolls, red. loc. J. Bankavs un A. Reinvalds. Izdev. Jaunsaimn. un sīkgruntn. partija.
11. **Latvis.** Kant. un eksp. Kr. Barona ielā 7. Tālr. 27607. Atvērts no 9—18. Redakc. Elizabetes ielā 83.85. Atvērts no 12 dienā līdz 12 nakt. Tālr. 26727; galv. red. 26235. Izdevējs paju s-ba «Latvis». Atb. redakt. Felikss Kruša.
12. **Latvijas Sargs.** Redakc. un kant. Rīgā, L. Smilšu ielā 7. Kant. atv. ikdienas no plkst. 9—5. Redakc. runas st. no 4—5. Red. un kant. tālr. 21455, bet svētd. pēc 6 vakarā 20577. Atb. redakt. Oskars Hopmanis. Izdev.: «Saimniecisko darbin. apv-ba».
13. **Latvijas Kareivis.** Redakc.-eksp. un kant. Rīgā, Muižas ielā 1. Tālr. galv. redak. 23907, red. locekl. un kant. 23861. Red. run. st. no 16—18. Atb. redakt. Edvīns Mednis. Izdevēja: Armijas spiestuve.
14. **Lauku darbs.** Redakc.-kant. Rīgā, Kr. Barona ielā 25. Red. koleģijā: M. Rozentāls, Klāra Kalniņa, P. Ulpe. Atbild. redakt. V. Osis.
15. **Lauku Dzīve.** Red.-kant. Rīgā, Redakt.: V. Holcmanis. Izdevējs: M. Skujenieks.
16. **Наше Слово.** Redakc. galv. kant. Rīgā, Brīvības ielā 7. Ieeja no Dzirnauvu ielas. Redakt.-izdev. Lomans.
17. **Наше Взморье.** Kantoris Red. Dzirnauvu ielā 33. Red. izdev. J. M. Dimpers.
18. **Pēdējā Brīdī.** Redakc. Rīgā, Dzirnauvu ielā 57. Tālr. 22072. Kant. nod. Rīgā, stac. pasažā, Jesena gr. veik. Nodaļa: Rīgā, Brīvības ielā 13, Sandeļa gr. veik. Sludin. nod. Dzirnauvu ielā 57. Tālr. 27142. Galv. kant. un eksp. Dzirnauvu ielā 57. Izdevēj. Akciju s-ba «Brīdis». Atb. red. un redators: Arvēds Avots.
19. **Rīga.** Redakc. Rīgā. Tālr. 33380. Izdev.: latviešu biedrība «Rīga». Par redakc. atb. V. Kundziņš.
20. **Rīga am Sonntag.** Geschäftsstelle und Schriftleitung: Rīgā, Dzirnauvu ielā 37, 2. Tel. 22177. R. st. no: 9—19. Pirmd. no 13—19. Redak. no 12—13, sestd. no: 16—24. Redakt. Robert Riedel. Izdev. Baltischer Verlag, Rīga.
21. **Rigasche Rundschau.** Redakc. Rīgā, Doma lauk. 5, 2 trepes. Tālr. 21173. Run. st. no 9—12. Eksp. Rīgā, Doma lauk. 5. Tālr. 21174. Darba laiks no 9 rīta līdz 9 vak. Chef.-Redakt.: Abg. Dr. Šiemann. Par laikr. saturu atb.: Siegfried v. Magdell. Disponierender Redakt.: Charl. Klassohn (Lokale), Pr. Hans v. Rimscha (ār-zemes); Dr. Mautred v. Tautsaimniecība; Guido Hermann Eckardt (feletons kritika); Verner Grossberg (sports). Für den Inseratenteil Eduard Mahsing.
22. **Сегодня.** Dzirnauvu ielā 57. Тел. ред. 21219. гор. хрон. 21733 и 21334, ночн. редак. 21334. Главная контора и эксп. Рига, Мельничная ул. 57. Тел. конт. 21030, тел. рекламного отд. 21225. Издатель: Издательское Т-во «Сегодня». Ответственный редактор: А. В. Круминский.

23. **Сегодня Вечером.** Red. Rīgā, Dzirnau ielā 57. Tālr. redak. 2119. Pils. kron. 21733 un 21334. nakts red. 2134. Izd. Izdevniecība b-ba «Сегодня». Galv. redakt. redakt. A. B. Kruševskijs.

24. **Zociāldemokrats.** Redakc.-kant. Rīgā, Kr. Barona ielā 25. Redakc. r. st. no plkst. 15—19. Kant. atv. darbd. no 9—18.

Tālr.: Eksp. 29961, kant. 29709, spiest. 34384. Izdev. Latv. s. d.

str. part. centr. komiteja. Redakc. koleģijas vārdā K. Ozoliņš.

25. **Valdības Vēstnesis.** Redakc. Rīgā, pili Nr. 2, tālr. 20032. Run. st. no 11—12. Kant.-eksp. Rīgā, pili 1; tālr. 20031. Atv. no 9—3. Redakt. M. Ārons.

26. **Taisnība.** Redakc.-kant. Rīgā, Merķeļa ielā 21, dz. 1, ist. 6. Tālr. 26130. Atvērts no 10—11 dienā un no 3—6 p. p. Redakt. Ed. Pulciņš. Izdevējs. «1920. g. 18. marta likuma cietušo b-ba».

Žurnāli.

Nosaukums, adrese, tālr. un vadošās personas.

1. **Aizkulises.** Kant. un eksp. Rīgā, Lāčplēša ielā 24. Tālr. 26941. Redakc. lietās tālr.: 23116. Izd. R. Lukstiņš un A. Tupiņš. Atbild. redakt. H. Canders.

2. **Aizsargs.** Red. Valdemāra ielā 10/12. Izd. sabiedr.: «Latvijas Aizsargs». Atb. red. plkv. ltn. A. Plensners. Takt. red. aizs. instr. A. Bērziņš. Redakt. Z. Lapkašs.

3. **Arodnieks.** Red. Rīgā, Bruņinieku ielā 33, tālr. 91661. Izd.: «Latv. Arodu, Biedr. Centr. Birojs.» Atb. red. M. Karsums.

4. **Atmoda.** Red. un eksp. atr. Rīgā, Maskavas ielā 193, dz. 4. Red. H. Redins.

5. **Arbeitsfolk.** Rīgā «Arbeitsfolk», Pērses ielā 16. Redakt. izdev. Izaks Vaispaps. Rīgā, Lāčpl. ielā 61, dz. 9.

6. **Ахдутъ.** Red.-kant. Valdemāra ielā 33, dz. 54-c. Tālr.: 31071. Runas st. 3—5. Atb. red. M. Gravevski. Izd. Organ. «Ахдутъ.»

7. **Ārpuskolas Izglītība.** Izdev. «Centrālā Izglītība s-ba». Atb. red. zvēr. adv. A. Ķiniņš. Red. un kant. Rīgā, Brīvības ielā 24, dz. 8. Tālr. 31253.

8. **Audzinātājs.** Redakt. adr. Rīgā, Krimuldas ielā 2-a. Red. A. Vičs. Izd. «Latv.-vācu skolot. s-ba.»

9. **Annalen der Frat. Baltic.** Rīgā, L. Pils ielā 18. Tālr. 21140.

Atb. P. Vockrott. Līdzstrād. W. Färbach, H. v. Bache.

10. **Apskats.** Izd.: «Latv. sav. Kr. Galv. valde». Atb. red. J. Akmens.

11. **Atventes vēstnesis.** Brīvības ielā 11. Tālr. 27823. Red. J. Bīrziņš. Izd.: Latv. Sept. Dr. adv. s-ba.

12. **Ārmisija.** Par red. atb. māc. E. Stange. Izd. «Latv. ev.-l. baznīca».

13. **Burtnieks.** Mēnešraksts, gar. kultūrai. Eksp. Rīgā, Kr. Barona ielā 1. Atb. red. Z. Ausējs. Izdev. paju s-ba «Latvis».

14. **Brāļu Draudzes Vēstnesis.** Rīgā, Kalēju ielā 8, dz. 1. Izdev.: biedriba «Latv. Ev. Br. Draudze». Red.: Rob. Bērziņš.

15. **Bērnu draugs.** Adresēt: L. B. D. apgādniecībā, pasta k. 149, Rīgā.

Red.: J. Kroklīns un R. Putnāerģlis. Izd. L. B. D. s-ba. Rakstu vadīt. L. Brence.

16. **Baltische Monatsschrift.** Atb. red. Dr. Reinhard Withram.

17. **Беларусская школа.** У латвии. Alberta ielā 2, dz. 5. Red. izd. Konstantins Jezavitovs.

18. **Bitīte.** Atb. red. māc. T. Grīnbergs. Izd.: «Latv. ev.-lut. bazn.»

19. **Blāzma.** Red., eksp.: Mārupes ielā 14, tālr. 32160. Izd.-red.: J. Bormanis, darbv. M. Mazulis.

20. **Bērnū prieks.** H. Redins, Rīgā, Maskavas ielā 193, dz. 4. Red. H. Redins. Izd. O. B. D. s-ba.

21. **Die Woche im Bild.** Schriftleitung und Geschäftsstelle, Rīgā, Dzīrnāvu ielā 57, dz. 3. Izdev un atbild. redakt.: Rob. Riedel.

22. **Darba tiesības.** Sociālpolit. mēnešr. Redakc. un eksp. Rīgā, Kungu ielā 29, dz. 2. Tālr. 29176. Red. kol. vārdā J. Freimanis. Izd. «Latv. slimo kasu s-ba».

23. **Der Missions Freund.** Redakt. un eksp. adrese, Rīgā, past. k. 679, Latvijā, Tālr. 30779. Rīgā, Lāčplēša ielā 117. Izdevējs un atbild. redakt. W. Fetler.

Schriftleiter: M. L. Breidenbach, Arthur Bauer.

24. **Der Handwerker.** Izdevniec.: Rīgā, L. Peldu ielā. Red. Z. Aronson. Izd.: «Latv. visp. ebr. amatn. b-ba».

25. **Der Schabos.** Red. Rīgā, Merķeļa ielā 9, dz. 4, Tālr. 20624.

26. **Daugava.** Valtera un Rapas akc. sab., grām. spiest. Rīgā, Brīvības ielā 129/133. Izd.: akc. s-ba «Valters un Rapa», red. J. Grīns.

27. **Die deutsch-baltische Schule.** Rīgā, Skolas ielā 11. Atbild. red. R. Walter.

28. **Dievturu Vēstnesis.** Red. un eksp. Rīgā, Piņķu ielā 3. Run, st. eksp. līdz 11. Red.-izd. K. Bregžis.

29. **Darba jaunātnē.** Red. un eksp. Rīgā, Bruņinieku ielā 33. Tālr. 91474, run st. no 6—8 vak. Izd.: «biedr. «Darba jaunātnes centrālā valde». Atb. red.: Rob Zvinbergs.

30. **Domas.** Red. eksp. Merķeļa ielā 8. Red. run. st. darbd. no 11—1 dienā. Tālr. 20620. Izd.: Literāt. b-ba: «Domas». Atb. red. K. Tīfentāls.

31. **Daba.** Red.-eksp. Tērbatas ielā 15/17. Red. privātdoc. P. Galenieks. Izdev.: «Latv. dabas zin. b-ba».

32. **Dzelzceļnieku Vēstnesis.** (oficiāl. dab.), Rīgā, Dzelzc. virsv. 228. ist., darbd. no 9—15.

33. **Dzirkstelīte.** Rīgā, Olgas ielā 4, dz. 14. R. Putnaērglis. Izd.:

«Latv. Brigade». Atb. red. inž. R. Putnaērglis. Rakstu vadītāja Milda Sulte. Redakt. A. V. Maijs un P. Peļčers.

34. **Dzīves skola.** M. Monētu ielā 3, dz. 2. Red. run. st. no 2—3 un 6—7 vak. Izd. «Abagars». Atb. red. J. Kasparsons.

35. **Ekonomists.** Tautsaimn. un techn. Red.-eksp. Rīgā, Nolikta-vas ielā 1. Atb. red. tālr. 20211. Kant. tālr. 20226. Atb. red. run. katru dienu no 9—11. Finanču ministr.. Atb. red. J. Bokalders. Redakt. A. Zalts.

36. **Eksp. un pienotav. kontroles biļetens.**

37. **E. B. Z. M. Monatsblatt.** Kronvalda bulv. 8, otrā stāvā. Schriftl.: stud., vec. publ. Harry Rexin. Alexander Friedrich.

38. **Evangeliuma Bazūne.** Volgundes ielā 27. Zaslaukā, Rīgā. Red.-izd. Alberts Ramiņš.

39. **Ev.-lut. Kirchenblatt.** Herderlaukumā 4, dz. 2. Izd. Verband der deutschen ev.-luth. Gemeinden Lettlands. Atb. red P. Th. Taube.

40. **Гость.** Red. kant Lāčplēša ielā 117. Atb. red., izd. V. Fetlers.

41. **Gaida.** M. Miesnieku ielā 1, dz. 4. Tālr. 22475. Izdev.: «Latv. gaidu centrālā organ.» Atbild. redakt. E. Laufere.

42. **Izglīt. ministr. mēnešr.** Red. Rīgā, Valdemāra ielā 36-a. Tālr. 26845. Eksp. «Valtera un Rapas gr.», Rīgā, Teātra ielā 11. Tālr. 22334. Red. prof. Blesse. Izd.: izglīt. ministr.

43. **Jaunā Tauta.** Redakc.-eksp. Rīgā, Kurmanova ielā 2. Tālr. 38775. Red. Jēkabs Jurēvics. Izd. izdevn.: «Jaunā tauta.»

44. **Jaunības Tekas.** Red.-eksp. Rīgā, Kurmanova ielā 18. Tālr. 27791. Redakt.-izd. A. Jessens.

45. **Jaunais laiks.** Izd.-red.: Kr. Barona ielā 25. Tālr. 29709. Atb. red.: Maija Cielēns. Izd.: Latv. sociāl. demokr. part centra komisija.

46. **Jūrnieks.** Red.: Valdemāra ielā 17. Tālr. 29238. Atb. red.

Kreicbergs. Red. vadīt. Viktors Kalniņš.

47. **Jaunais Cīrulītis.** Red.-eksp. kant. L. Kēniņu ielā 41, dz. 3. Tālr. 21484. Atb. red. K. Dziļleja. Izd. «L. B. Dr. b-ba».

48. **Jurists.** Lāčplēša ielā 82, dz. 3. Izd.: Zinātņu Veicin. b-ba «Aeguitas». L. U. prof. Dr. jur. V. Zinaiska vadībā.

49. **Jaunātnes ceļi.** Atb. red. Jaunātnes darba pārz., māc. E. Stange. Izd. Latv. ev.-lut. bazn.

50. **Jaunā Balss.** Red.-kant. Brīvības ielā 37/39. Tālr. 29215. Izd.: Latv. pretalkoh. b-ba. Atb. red. Dr. A. Bergmanis. v

53. **Jaunātnē.** Red. kant.: Parka ielā 8, dz. 1. Izd. «Latvju Jaunātnē». Atb. red. prof. A. Spekke un Ed. Virza.

52. **Jaunais Vārds.** Red.-eksp. Gogoļa ielā 4/6, dz. 9. Atb. red. V. Rasnācis. Izd.: K/S «Laikmets.»

42. **Ikdiena.** Red.-eksp. Raiņa bulv. 2, dz. 18. Tālr. 21962. Red. un eksp. atv. no 10—12, 4—5 vak.

53. **Kopdarbība.** Red.-kant. Rīgā, Dzirnāvu ielā 68. Tālr. 27152. Izd.: Centrālā savienība «Konzums». Red. vietn. J. Roze.

54. **Kooperators.** Red.-eksp. Rīgā, Ministrijas ielā 13. Tālr. 23275. Izd.: «Latv. patēr. b-bas s-ba» un «Latv. kredītkoop. s-ba». Red. A. Zariņš.

55. **Kreisā fronte.** Red. Marijas ielā 83/85, dz. 59. Izd. un red. Līnards Laicēns. Atb. red. Olga Laicēns.

56. **Kristīgs Aizstāvis.** Red.-eksp. Kalēju ielā 56. Tālr. 22596. Red.-izd V. Fetlers.

57. **Kristīga balss.** Tālr., kant., eksp.: 91389; redakc. 32389. Red. J. Reiss, J. Kronlins. Izd.: Latv. Bapt. Sav.

58. **Kristīgs vēstnesis.** Red.-eksp. L. Kalēju ielā 56. Tālr. 22596. Red. izd.: V. Fetlers.

59. **Kooperatīvais Kredits.** Red. eksp. Latv. Tautas Banka. Brīvības ielā 24. Izd.: Latv. Taut. B. P. Gaidovs.

60. **Ķemeru Ziņas.** Red.-eksp. Ķemeru, Katedrāles ielā 10. Atb. red.-izd. Dr. J. Libietis.

61. **Katoļu Dzeive.** Red. un adm. L. Altonavas ielā 6. Atb. red. izd. prof. Aleksandrs Novickis.

62. **Kadets.** Izd.: Virsnieku apvienība. Red.: virsleitn. Bruders.

63. **Ķaŗa sauciens.** Nacionāl. galv. Štābs. Matīsa ielā 11/13, dz. 6. Tālr. 91950. Atb. red.-izd. Elizabetes ielā Balšaitis.

64. **Kino.** Red.-eksp, M. Pēterbāznīcas ielā 1. Red. Andr. Bērziņš. Atb. red. H. M. Ozoliņš. Izd.: «Bangas».

65. **Latvijas tirgotājs.** Red. kant. Aspāzijas bulv. 10. Tālr. 20051. Izd. un atb. red. Jānis Kukurs. Techn. red.: Gustavs Džengels.

66. **Latvijas Lopkopis un Pien-saimnieks.** Red.-eksp.-kant. Rīgā, Dzirnāvu ielā 70, dz. 3. Tālr. 27929. Izd.: «Latv. Lauksaimn. Darbīn. b-ba». Atb. red. agr.: J. Bricis.

67. **Latvju grāmata.** Red.-izd. Rīgā, Kr. Barona ielā 14. A. Gulbja grām. apgādn. Tālr. 26920. Red. person. runāj.: pirmd. no 4—6 p. p. Red.-izd.: R. Egle.

68. **Latvijas Lauksaimnieks.** Eksp. Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, dz. 5. Tālr. 26517. Red.:Latv. Lauks. centrāl-b-bas birojs Rīgā, Bazn. ielā 4-a, dz. 6, tālr. 26017. Dārkop. nod., nod. redakt. agr. J. Sudrabs, Rīgā, Kalpaka bulv. 6. Lauks. depart. tālr. 21423. Izd. Latv. Lauks. centrāl-b-ba. Atb. red. Agr. J. Blumbergs, agr. J. Sudrabs.

69. **Latvijas Jaunātnē.** Red.-eksp. Skoļas ielā 1. Tālr. 28077. Izd. «Latv. Jaunāt. Sark. Kr.» Red. doc. A. Dauge.

70. **Latv. Nac. Opera.** 1927/30. g. sesonu. Izd. Kungu ielā 5, dz. 2. Tālr. 33747. Izd. — Izdevn. «Darbs».

71. **Latvijas Mūzikis.** Atb. red. Voldemār Pulciņš. Izd. «Latv. Mūz. b-ba».

72. **Latvijas Grāmatrūpn.** Red. Lāčplēš. ielā 43/45. Atb. red. J. Švembergs. Izd.: Latv. Grāmatrūpn. arod. sav.

73. **Latvijas Drogists.** Red. M. Jaunavu ielā 8. Red.: R. Fogels. Izd.: «Latv. Drogistu b-ba».

74. **Latv. Farmaceitu žurn.** Red. eksp. Tērbatas ielā 28, dz. 1. Izd. «Latv. Farm. b-ba» un «Latv. aptiek. b-ba». Atb. red. V. Strūge.
75. **Laizvas Žodis.** Red. admin. Gogoļa ielā 7-a, dz. 9. Run. st. 5—9 vak. Atb. red.: Povilas Sokovskis.
76. **Latvijas ārstu žurnāls.** Eksp. Kr. Barona ielā 14. Red.: Prof. Dr. med. J. Alksnis, prof. Dr. med. E. Fērmanis, Dr. med. K. Kasparsons, prof. Dr. med. V. Mintcs, doc. med. F. Neureiters.
77. **Latvijas grāmatrūpn. apskats.** Red.-eksp. Dzirnau ielā 119. Tālr. 26740. Atb. red.-izd. Aleks. Ošiņš.
78. **Latvijas Saule.** Red.-kant. Grēcin. ielā 14. Tālr. 22826. Izd. red. Ed. Paegle.
79. **Lauksaimniecības tirgus ziņas.** Red.-eksp. Baznīcas ielā 4-a, dz. 6. Tālr.: 26317; 26517. Izd.: sav. «Latv. Lauks. Centrāl-ba». Atb. red. agr. P. Starcs.
80. **Latvijas Tautsaimn.** Elizabetes ielā 87. Atb. red. Goth. Krūmiņš. rer. merc.. Izd. Jēkabs Krūmiņš.
81. **Lāčplēsis.** L. Jaunavu ielā 9, dz. 4. Tālr. 29067. Izd. Latv. K. Inv. Sav. Galv. valde. J. Auzenbachs. V
82. **Latviešu Strēlnieks.** Izd.: Latv. veco strēln. b-ba. Atb. red. koleģ.: A. Auzans. Fr. Birkensteins.
83. **L' Echo des Missions.** Red.-izd. Rīgā, pastkast. 679, Lāčplēša ielā 117. Éditeurs Pasteur. W. Fetler, L. Ducommun.
84. **Massuoth.** Red. Massuoth». Rīgā, Noliktavas ielā 5. Izd.: «Ebr. Jaunātn. s-ba». «Trumpdor». Red. A. Kristal.
85. **Metereoloģiskais biļetens.** Zemkop. ministr. meter. birojs, Kalpaka bulv. 6, Rīgā.
86. **Mazās Jaunības Tekas.** Red.-eksp. Rīgā, Kurmānova ielā 18. Tālr. 27791. Red. izd. A. Jessens.
87. **Mūsu nākotne.** Red. Rūpniecības ielā 3-a, dz. 2. Run. st. otrd. un piektd. no 3—5. Eksp. Dzirnau ielā 12/14.
88. **Miera vēstnesis.** Red.-eksp. kant. Brīvības bulv. 2/4. Tālr. 23252. Izdevniec. Kooper. «Namsaimnieks». Atb. red. J. Čakurs.
89. **Mērniec. un Kultūrtechn. vēstn.** Red.-eksp. Jēkaba ielā 10 12, dz. 3. Atb. red. inž. J. Daugulis, līdzred. agr. kult. V. Ducmanis. Izd.: «Latv. Mērn. b-ba».
90. **Mūsu īpašums.** Red.-eksp.-kant. Brīvības ielā 24. Tālr. 23252. Atb. red.: K. Skalbe. Izd.: J. Roze.
91. **Mans žurnāls.** Red. Kr. Barona ielā 7. Atb. red. Z. Ausējs. Izd. grām. apg. «Rīts».
92. **Mūzikas nedēļa.** Red.-kant. Stabu ielā 20, dz. 1. Red. Jānis Straume. Izd.: «Latv. Komponistu b-ba.»
93. **Māja un skola.** Red.-eksp. Dzirnau ielā 12/14. Skolot. kooper. Atb. red. Kārlis Pētersons. Izd.: «Latv. vecāku un audzin. b-ba» un «Latv. bērnu dr. b-ba».
94. **Mednieks un Makšķernieks.** Red. Ģertrūdes ielā 6. Latv. Medn. b-bas klubs. Eksp.-kant. Marijas ielā 26. J. Lībeka grāmatveikalā. Izd.: «Latv. Medn. b-ba». Atb. red. J. Vītols.
95. **Mūsu laikmets.** Red.: J. Birziņš.
96. **Miš'ol.** Red. Rīgā, B. Zissus, Ģertrūdes ielā 68, dz. 6. Atb. red. J. Jakobovičs. Izd.: Ebr. Jaunāt. b-ba «Kašmer-Hačais».
97. **Naie Vegn.** Rīgā, Jēzusbazu. ielā 11. Tālr. 19613.
98. **Nākotnes spēks.** Eksp.: «Latv. Skolot. Kop. Slimo kasē». Rīgā, Dzirnau ielā 12/14. Atb. red. K. Adamsons, Dr. S. Fridrichsons, M. Liepa, Fr. Vitenbergs. Izd.: «Latv. Skolot. Kop. Slimo Kase». Atb. pārst. A. Šteins.
99. **Nomalnieku Vēstnesis.** Red.-kant. L. Grēcinieku ielā 32, otrās trepes. Tālr. 20969. Atb. red.: Pēters Aleņikovs. Izd.: «Rīgas nomalu s-ba.»
100. **Objektīvs.** Izdevn. Ausēkļa ielā 5'9. Red.-izd.: G. Džienģels.
101. **Ondo de Daugava.** Rīgā,

- pilī, 4. istabā. Atb. red.: T. Kažoks. Administr. A. Zilberts.
102. **Обзор мировых вопросов.** Red.: R. A. Masons.
103. **Практический врач.** Redakc. un kantoris Rīgā, Parka ielā 1-a, Tālr. 22709. Adres: Берлинск. отделения Redakcija un kantoris Dr. S. B. Oretschkēns, Berlin Schöneberg, Eisenacher Str. 80, Tel. Stephan 15-70. Redakt.: Г. Л. Розенберга. Издатель: Н. И. Блюмович.
104. **Пезезоны.** Rīgā, акс. s. «Salamandra». Bruņinieku ielā 25. Tālr. 23423. Изд. акс. общ. тел. Дела «Саламандра». Ред. С. А. Белоцветов.
105. **Patstāvība.** Red.-kant. Rīgā, Avotu ielā 23-a, dz. 5. Tālr. 27134. Atb. red. Em. Kārlsons. Red. kolēģ.: J. Bebris, A. Vendiņš, P. Krūmiņš. Izd.: «Latv. Tirg., Rūpn. un Amatn. Org. S-ba».
106. **Piesaule.** Kr. Barona ielā 5. Tālr. 27436. Atb. red. K. Skalbe. Izd.: J. Roze.
107. **P. T. Dzīve.** Red.: Merķeļa ielā 7, dz. 1. Atb. red. K. Puteņis. Izd.: Latv. P. T. un T. darbu b-ba.
108. **Pa gaismas celiem.** Stabu ielā 51, dz. 39. Red.-izd. Arvēds Perlbachs.
109. **Pašvaldības balss.** Red.-eksp. L. Kēniņu ielā 5. Atb. red. T. Līvontāls. Izd.: Latv. pilsētu un miestu s-ba.
110. **Розга.** Izdevn. «Quo vadis». Atb. red. T. Emslek.
111. **Родная Старина.** Red.: Drabužu ielā 10-a, Zabaloko. Atb. red. A. P. Smeiļe. Izd.: Vectic. Pulciņš, pie «Гребеншиковское учил.» Rīgā.
112. **Rīta Stari.** Redakt. E. Kļaviņa, V. Zilnieks. Izd.: L. B. D. Savien.
113. **Rigasche Zeitschrift, für Rechtswissenschaft.**
114. **Rigaer Wirtschafts Zeitung.** Red.-eksp. Rīgā, Jēkaba ielā 24. Tālr. 27036. Red. run. st. 11—2. Darba laiks eksp. un izd. no 10—
4. Izd.: Cand jur. J. Hahns. Atb. red. A. Hahns.
115. **Svari.** Red.-eksp. Merķeļa ielā 19. Red. run. st. 12—1. Tālr. 23560. Atb. red. E. Rīrdavs. Izd.: sabiedr. «Svari».
116. **S S S.** Red.-kant. Bruņin. ielā 29/31. Tālr. 92747. Atb. red. Jānis Kustonis. Izd.: SSS galv. valde.
117. **Svētdienas rīts.** Red.-eksp. Elizabetes ielā 37. Tālr. 27271. Izd.: Baznīcas virsv. Red. A. Mačulans.
118. **Signals.** Red. Tērbatas ielā 15/17. Red. run. st. 18—20. Izd.: Rīgas Tautas Augstsk. Red. V. Brauns.
119. **Zemes ierīcības Vēstnesis.**
120. **Zinātņu Vēstnesis «Izida».** Red.-eksp. Skolas ielā 28, dz. 31. Izd.-red. K. Seržants.
121. **Zemes spēks.** Red. agr. K. Ulmanis. Izd.: Latv. zemn. s-ba Atb. red. J. Druva.
122. **Zvaigzne.** Red.-eks. Kr. Barona ielā 16/18. Run. st. k. d. no 4—5. Tālr. 32340. Atb. red. Rob. Žeberts. Izd. Mārcis Apinis.
123. **Zvejnieku Vēstnesis.** Red.-eksp. Baznīcas ielā 4-a. Tālr. 28892. Izd.: L. Zv. B-bu sav. Atb. red. A. Jansons.
124. **За кулисами.** Parka ielā 1-a. Red. izd. Šebičs, Rīgā,
125. **Zeltene.** Red.-kant. M. Kēniņu ielā 1. Tālr. 33115. Kant. atv. darbd. 9—18. Red. run. st. darbd. no 14—18, sestd. no 14—16. Izd.: J. Grīnbergs. Atb. red. Kristīne Osvalda.
126. **Zalā Vārna.** Rēveles ielā 81, dz. 60. Atb. red. Fr. Gulbis. Izd.: Mākslin. b-ba. «Zalā Vārna».
127. **Закон и суд.** Red.-kant. Skolas ielā 19, dz. 2. Tālr. 28577. Izd.: Krievu juristu s-ba. Atb. red. J. S. Šablovski.
128. **St. Gertrud Bele.** Izd.: E. Šaberts. Atb. red. D. O. Šaberts.
129. **Stomatoloģijas Apskats.** Izvden.: «Latv. profesion. zobārstn. s-ba. Rīgā, pasta tek. rēķins 1773.

Izd.: Sam. Feinmans. Atb. red. Ed. Hibšmans. v

130. **Techniskais žurnāls**. Eksp. «Zviedru Vārtos», Torņa ielā 11. Atb. red. būvinž. Ed. Jakobsons. Izdev.: Latv. techn. b-ba. Red. doc. - būvinž. E. Ziemeļis.

131. **Ticība un dzīve**. Red. Katedrāles un Skolas ielā 27. Eksp. L. Pils. ielā 14, dzd. 3. Red. virspr. K. Zaics, T. Būcens. Izd.: pareizt. Dr. Koop. «Brālība».

132. **Trauksme**. Red. Merķeļa ielā 11, dz. 10. Atb. red. J. Plaudis. Izd.: Izdevniecība «Kolumba».

133. **Teātra vēstnesis**. Red. Kārlis Freinbergs. Izd.: Latv. Nac. Teāt.

134. **Teātra nedēļa**. Red.-ant. Elizabetes ielā 77, dz. 9. Tālr. 30733. Izd.: Jānis Ozoliņš. Red.: Jēkabs Vītolīņš.

135. **Трудовая жизнь**. Red.-kant. Tālr. 91661. Red. S. Izd. B.

136. **Techniskais Apskats**. Red.-kant.- eksp.: tehniskā divīzijas inž. Neimanis, aviāc. noz. — av. štabā, Cīdadeles ielā 47. Tālr. Kara Ministr. auton. centrā 3-3-5. Izd.: Techn. div. štābs. Red. sastāvs: inž. plkv. Irbe, plkv.-ltn. Antens. Kaujas gāžu nozarē, — nov. kapt. Rītenbergs.

137. **Trīsstūris**. Izd.: Latv. f. Kr S. Atb. red. O. Friderikšens.

138. **The Latvian Exchange club**.

139. **Tieslietu ministrijas vēstnesis**. Tiesl. ministr. red. Rīgā, Apgabaltiesā. Tālr. 21305. Eksp. A. Gulbja grāmat. red. Kr. Barona ielā 14. Tālr. 26920. Tiesliet. ministr. izdevums.

140. **Ugunsdzēsējs**. Red.-kant. L. Zirgu ielā 3, dz. 2. Tālr. 26154. Darba laiks no 10—3 dienā.

141. **Ugunskurs**. Red.-eksp. Skolas ielā 1. Tālr. 28656. Darba l. no 17—18. Izd. L. S. O. Atb. red. R. Zariņš.

142. **Valsts stat. pārvaldes Mēneša Bilētens**.

143. **Vecais Sikspārnis**. Red.-izd. Matīsa ielā 67. Tālr. 31580. Red. K. Čenders. Atb. red. V. Draguns. Izd. «Žurnāls».

144. **Vanags**. Red. adr. Rīgā, pasta skap. 16, «Vanags», redakcijai. Izd. «Latvijas vanagi». Atb. red. doc. virsn. P. Kreišmanis.

145. **Valsts bibliot. bilētens**. Red. M. Stamburgs, V. Caure.

146. **Vēstnieks**. Red. Avotu ielā 14. Izd. L. Pasta-Telegr. un telef. Darb. arodu B-ba. Red.: E. Zandbergs.

147. **Wegweiser**. Izd. «Vorstand. d. deutschen Gemeinde. Atb. red. māc. A. Meyer.

148. **Wirtschaftliche Wochenschau**.

149. **Valsts darbinieks**. Red.-eksp. Merķeļa ielā 21, dz. 1. Tālr. 22915. Atb. red.-izd. Valdis Bumbērs.

Rīgas un Rīgas apriņķu bibliotēkas.

Bibliotēku nosaukumi un adreses.

1. Aleksandra augstumu slimnīcas, Slimnīcas telpās.
2. Atturības biedrības «Stars», Avotu ielā 4.
2. Fr Balodes, Rēveles ielā 54.
4. Bezalkohola b-bas «Ziemeļblāzma», «Ziemeļblāzma», Milgrāvī V. līn. 6.
5. Bibliotēka «Akadēmija», Aspāzijas bulv. 4.
6. Bibliotēka pie Ebrēju izglītības b-bas, L. Kalēju ielā 31-1.
7. Bibliotēka «Pēdējie jaunumi», K. Rasiņa Brīvības ielā 8.
8. Bibliotēka «Vainags», Raiņa bulv. 25.
9. Biedrības «Bibliotēkas pulciņš» (krievu), L. Maskavas ielā 259.
10. Brīvprātīgo ugunsdzēsēju b-bas pie Rīgas Tekstil. fabriku A.-S., Daugavgrīvas ielā 50.
11. K. Buķeļa. Sikumtirgū 2. n. Nr. 100—102, Kioskā, sikumtirgū 2. nod. Nr. 100—102.
12. Centrāl cietuma, m. Matīsa ielā 1.

13. M. Dikovska, Audēju ielā 9-3.
14. Ebrēju saviesīgās sab-bas, Skolas ielā 6.
15. E. Ettingera, Brīvības ielā 15.
16. A. Grausa, Teātra ielā 1.
17. H. Grausa, Valdemāra ielā 25.
18. Iekšlietu ministrijas darbinieku b-ka.
19. Jonatana b-bas, Āgenskalnā.
20. Kara slimnīcas.
21. Krāj-aizdevu sab-bas «Pašpalīdzība».
22. Krievu - franču (A. Ivanova), Raiņa bulv. 21.
23. V. Kuzes fabrikas darbinieku, Artilērijas ielā 55.
24. Latv. arodb-bas centr. biroja «Rīgas apv. str. b-ka», Aku ielā 10.
25. Latv. bērnu draugu b-bas bērnu b-ka un l-va, L. Kēniņu ielā 41, dz. 3.
26. Latv. bērnu palīdzības sab-bas Čiekurkalna, Čiekurkalnā, 1. līn. 66.
27. Latv. bērnu palīdzības sab-bas, Ilģeciemā, L. Bullu ielā 6.
28. Latv. bērnu palīdzības sab-bas b-ka un l-va, Aptiekas ielā 23-29, dz. 10.
29. Latv. bērnu palīdzības savienības, L. Lubānes ielā 4, dz. 1.
30. Latv. dzelzceļnieku b-bas, Gogoļa ielā 3.
31. Latv. grāmatrūpniecības arodu sab-bas, Lāčplēša 43-45.
32. Latv. grāmatvežu sab-bas, Dzirnau ielā 70, dz. 1.
33. Latv. jaunatnes sab-bas Bolderājas organizācijas, Bolderājā, Lielā ielā 20.
34. Latv. kara invalidu b-bas, Jaunavu ielā 9.
35. Latv. kult. veic. b-bas, Kalpaka bulv. 2, dz. 18.
36. Latv. kult. veic. b-bas, Čiekurkalna nod., Čiekurkalnā, III. šķ. līn. 4-a.
37. Latv. lauksaimn. centr. b-bas, Baznīcas ielā 4-a.
38. Latv. Sarkanā Krusta slimnīcas, Ērgļu ielā 3.
39. Latv. Sarkanā Krusta žēlsirdīgo māsu sab-bas, Skolas ielā 1.
40. Latv. sieviešu nac. ligas, Kalpaka bulv. 4.
41. Latv. skautu centrālās organizācijas, Skolas ielā 1.
42. Latv. skolotāju sab-bas, Dzirnau ielā 12-14.
43. Latv. slimo kasu sab-bas b-ka, Kungu ielā 29, dz. 2.
44. Latv. strādnieku kop. arodb-bas kult. komis. b-ka un l-va, L. Maskavas ielā 251.
45. Latv. ugunsdzēsēju b-bu un organ. apvienības, L. Zirgu ielā 3, dz. 2.
46. Latv. valsts darbin. arodb-bas b-ka un l-va, Merķeļa ielā 21, dz. 1.
47. Latv. valsts kontroles darbin. b-ka b-bas, Valdemāra ielā 26,
48. Latv. valsts statistiskās pārvaldes b-ka b-bas, Stabu ielā 12.
49. Latv. univesit. akad. sporta b-bas, Baznīcas ielā 5.
50. Latv. universit. filoloģ. un filozof. fak. stud. b-bas, Raiņa bulv. 19.
51. Latv. univesit. kristīgās stud. b-bas, Dzirnau ielā 31, dz. 13.
52. Latv. universit. ķīmijas fak. studējošo b-bas, Kronvalda bulv. 4.
53. Latv. universit. korporācijas «Daugaviete», Tērbatas ielā 57-61, dz. 25.
54. Latv. universit. lauksaimn. fak. stud. b-bas, Kronvalda bulv. 1.
55. Latv. universit. matemātikas zinātn. stud. pulciņa, Baznīcas ielā 5, dz. 2.
56. Latv. universit. medicīnas fak. stud. b-bas, Kronvalda bulv. 9.
57. Latv. universit. Piebalgas stud. b-bas, Antonijas ielā 14-b, dz. 17.
58. Latv. universit. stud. b-bas «Ātauga», Vaļņu ielā 3-5, dz. 9.
59. Latv. universit. stud. b-bas «Austrums», Gertrūdes 123.
60. Latv. universit. stud. b-bas «Korporācija Vetulija», Dzirnau ielā 41.
61. Latv. universit. stud. b-bas «Vienotne Zelmēnis»,
62. Latv. universit. b-bas, «Zemgalija», Merķeļa ielā 11, dz. 3.

63. Latv. universit. stud. b-bas «Ziemeļis», Lāčplēša ielā 16, dz. 12.
64. Latv. universit. stud. inž. b-bas, Raiņa bulv. 19.
65. Latv. universit. stud. mežkopju b-bas «Šalkone», Ģertrūdes ielā 6.
66. Latv. universit. stud. korporācijas veicin. b-bas, Tērbatas ielā 1-3, dz. 15.
67. Latv. universit. stud. korporācijas «Beveronija», Dzirnauvu ielā 49, dz. 1.
68. Latv. universit. stud. korporācijas «Concordia Rīgensis», Jēkaba ielā 17.
69. Latv. universit. stud. korporācijas «Curonia's Filistru biedrības», Dzirnauvu ielā 15.
70. Latv. universit. stud. korporācijas «Fraternitas Baltica», Marijas ielā 7.
71. Latv. universit. stud. korporācijas «Fraternitas Lettica», Lāčplēša ielā 5.
72. Latv. universit. stud. korporācijas «Fraternitas Rīgensis» Bīskapu ielā 5.
73. Latv. universit. stud. korporācijas «Lettgallia's», Dzirnauvu ielā 36.
74. Latv. universit. stud. korporācijas «Lettonia» b-ka un l-va, Valdemāra ielā 55.
75. Latv. universit. stud. korporācija «Patria» b-ka un l-va, Dzirnauvu ielā 70, dz. 3.
76. Latv. universit. stud. korporācijas «Rubonia», Stabu ielā 18, dz. 17.
77. Latv. universit. stud. korporācijas «Talavija», Lāčplēša ielā 28-30.
78. Latv. universit. stud. mehaņiķu fak. stud. b-bas b-ka, Raiņa bulv. 19.
79. Latv. universit. stud. vienotnes «Ausma», Elīzabetes ielā 31-a, dz. 8.
80. Latv. universit. teoloģijas fak. stud. b-bas, Baznīcas ielā 5, dz. 6.
81. Latv. universit. vet.-medic. fak. stud. b-bas, Pērnavas ielā 19.
82. Latv. universit. žīdu stud. savstarp. palīdz. kases, Jēkaba ielā 28, dz. 10.
83. Lauksaimn. dep. darbin. b-ka un l-va, Kalpaka bulv. 6, - 4.
84. «Leta» publiska b-ka, Kr. Barona ielā 4.
85. Lietuvju - katoļu jaunatnes b-bas «Šviesa», Katoļu ielā 28, dz. 2.
86. Mārtinsona, Edv., Brīvības 89
87. Melderes, O., Marijas ielā 74.
88. «Minerva» (Hāns Irēnes un b-dri), Jāņa ielā 6.a
89. Muitas depart. darbin. b-bas b-ka, Valdemāra ielā 1-a.
90. Neiburga, Kr., Slokas ielā 29.
91. Neiburga, Kr., Slokas ielā 40.
92. Polagaevska, A., Brīvības ielā 37-39.
93. Portana, Ed., L. Kalēju 14-16.
94. «Rekord» (L. Stroka), Brīvības ielā 10.
95. «Rēsourse», Rāts laukumā.
96. Rīgas amatnieku b-bas, L. Kēniņa ielā 30.
97. Rīgas arodniecisko b-bu centrālā biroja, Aku ielā 10, III. stāvā.
98. Rīgas biržas komitejas, L. Pils ielā 24.
99. Rīgas «Christian science» b-bas, Alberta ielā 3, dz. 6.
100. Rīgas igauņu izglīt. un palīdzīb. b-bas, Nometņu ielā 62.
101. Rīgas Katrindambja palīdzības b-bas, Pulkv. Brieža 39.
102. Rīgas III. kopējas slimokases, Brīvības ielā 192.
103. Rīgas krievu bibl. b-bas, Katoļu ielā 27-a.
104. Rīgas latviešu b-bas zinību komisijas, Merķeļu ielā 13.
105. Rīgas nomaļu sav-bas Bierīnu nod., Vecauces ielā 7.
106. Rīgas nomaļu sav-bas Purvciema nod., Lāčmuižas ielā 7.
107. Rīgas nomaļu sav-bas Šampētera nod., Kalnciema 131.
108. Rīgas nomaļu sav-bas Zasuļauka nod., Annīgmuižas 14.
109. Rīgas pilsētas, Rātsnamā.
110. Rīgas pils. I. brīv-ka un l-va, Ģertrūdes 19-21, dz. 1.
111. Rīgas pils. II. tautas b-ka un l-va, Dārtas ielā 41-a.

112. Rīgas pils. III. brīv-b-ka un l-va, Sadovņikova ielā 37.
113. Rīgas pils. IV. brīv-ka un l-va, Miera ielā 43.
114. Rīgas pils. V. b-ka, Krāsotāju ielā 32.
115. Rīgas pils. VI. b-ka un l-va, Sīmaņa ielā 14-16.
116. Rīgas pilsētas VII. b-ka Slokas ielā 40.
117. Rīgas pils. VIII. b-ka, Bolde-
rājā, Rīgas ielā 44.
118. Rīgas pils. IX. brīv-b-ka un l-va, Vidzemes šosejā 5.
119. Rīgas pils. lopkautuves, Lop-
kautuves ielā.
120. Rīgas pils. medic. un dabas
zin. un Rīgas prakt. ārstu
b-bas, Palasta ielā 4.
121. Rīgas pils., J. Misiņa, Torņa
ielā 3.
122. Rīgas pils. Sarkankalna slim-
nīcas, Duntē ielā 16-22.
123. Rīgas pils. I. slimnīcas tuber-
kulozes nod., Bruņinieku 5.
124. Rīgas tirgotāju b-bas, Angli-
kāņu ielā 5.
125. Rīgas tirgotāju b-bas, Jaun-
ielā 28.
126. Rūtenberģes, C., Tirgoņu 10.
127. Sab-bas «Musse», L. Kēniņu
ielā 4.
128. Strazdu muižas izglītības
b-bas, Strazdu muižā.
129. Stroka, O. D., Brīvības 10.
130. Šablovskij, E., Tirgoņu ielā 1.
131. Šīra, Afr., Brīvības ielā 108.
132. Šneidera, Vold. (M.), Kalpa-
ka bulv. 1, dz. 1.
133. Šneidera, V. un Šīra, A.,
Dzirnavu ielā 39.
134. Tekstilfabrikas A.-S. darbinie-
ku, Daugavgrīvas ielā 50.
135. Thol. Idas, Dzirnavu ielā 44.
136. Vācu sieviešu b-bas «Frauen-
bund», Miera ielā 16.
137. Vācu sieviešu b-bas «Frauen-
bund» b-ka, Āgenskalnā, Ba-
ložu ielā 35.
138. Valsts b-ka, Pils laukumā 2.
139. Zariņa, A., Majoros, Jomes
ielā 44.
140. Zolitūdes dziedāšanas b-bas,
Zolitūdes ielā 35.

Rīgas apriņķi.

Bibliotēkas nosaukumi un adreses.

1. Ādažu pagasta, Ādažu apgasta
nams, c. Garkalnu.
2. Aderkašu raž. un pat. b-bas
«Darbs», Taurupes pag., c.
Taurupi.
3. Aizkraukles draudzes dzied.
b-bas, Aizkraukles pag. namā,
st. Aizkraukle.
4. Allažu saviesīgās b-bas, Alla-
žu tautas namā, c. Siguldu.
5. Baldones bezmaksas tautas
b-ka b-bas, Baldones b-bas
namā, Baldonē.
6. Bebru izglītības b-bas, Bebru
pag. nama, c. Koknesi.
7. Bergu lauksaimn. b-bas, Āda-
žu pag., c. Garkalni.
8. B-bas «Raiņa klubs», Ikšķiles-
Juglas nod. brīv-b-ka, Ikšķiles
pag., c. Ogrī, past k. 72.
9. B-bas «Vidzemes Šveice», Si-
guldas pag. namā, c. Siguldu.
10. Bierīņu lauksaimn. b-bas brīv-
ka, Mārupes pag. namā, caur
Rīgu.
11. Bīriņu b-ka b-bas, Bīriņu mui-
žā, c. Bīriņiem.
12. Brikmaņa, J., Bulduros, Rēzek-
nes prospektā 8-a.
13. Birzgales aizsargu nod., Birz-
gales pag. namā, p. st. Liel-
vārde.
14. Butkeviča, G., Majoros, Jo-
mas ielā 24.
15. Carnikavas labdb-bas, Ādažu
pag., c. Garkalni.
16. Doles lasāmā kluba, Doles
pag., c. Rīgu, Dolē.
17. Dreiliņu pagasta padomes,
Dreiliņu pag. namā, c. Rīgu.
18. Dubultu ev.-lut. draudzes, Du-
bultos, Pils ielā 2.
19. Ikšķiles kulturas b-bas, Ikšķilē.
20. Ikšķiles - Turkalnes izgl. b-bas
«Līdumnieks», Ikšķiles pag.,
Ogrē, pk. 43.
21. Inciema - Turaidas b-bas, Tu-
raidas pag., c. Siguldu.
22. Inčukalna b-ka b-bas, Inčukal-
na pag., c. Inčukalnu.

23. Jauces Sofijas, Dubultos, Mel-
lužu ielā 17.
24. Jaunbebru b-kas b-bas, Bebru
pag., caur Koknesi.
25. Jaunpils izglīt. b-bas b-ka un
l-va., Zaubes pag., c. Zaubi.
26. Jumpravas labdar. b-bas, Jum-
pravas pag., c. Jumpravu.
27. Jūrmalas kult. b-bas, Dubultos.
28. Kastrānes izglīt. b-bas «Zieds»
Kastrānes pag., c. Kastrāni.
29. Katlakalna b-kas b-bas, Kat-
lakalna pag., namā.
30. Katlakalna lauksaimn. b-bas,
Katlakalna pag., Krusta I. p.
p. — sk.; st. Šķirotava.
31. Kēču izglīt. b-bas, Kēču pag.
namā, caur Nītauri.
32. Ķempju b-kas b-bas, Ķempju
pag. st. Līgatne.
33. Kokneses kult. b-bas, Kokneses
pag., caur Koknesi.
34. Krapes kult. b-bas, Krapes
pag. namā, caur Krapī.
35. Krimuldas b-kas b-bas, Krimul-
das pag. namā, c. Krimuldu.
36. Latgales divīzijas p-des virs-
nieku b-ka, Plaviņās.
37. L. J. S. Ķemeru organizācijas,
Ķemeros, Smilšu ielā 16.
38. L. J. S. Rembates organizāci-
jas, Rembates pag. p-skolā, c.
Lielvārdi.
39. L. J. S. Ropažu organizācijas,
Ropažu pag., Ropažu muižā, c.
Inčukalnu.
40. L. J. S. Skultes organizācijas,
Skultes pagastā.
41. L. K. V. b-bas nod. «Kaņiers»,
Slokas pag. II. p. p.-skolā, Lap-
mežciemā.
42. L. K. V. b-bas Līves nod., Dau-
gavmales pag. p.-skolā, caur
Ikšķili.
43. L. K. V. b-bas Plaviņu nod.,
Plaviņās, Baznīcas ielā 12.
44. L. K. V. b-bas Rembates nod.,
Rembates muižā, c. Lielvārdi.
45. L. K. V. b-bas Skultes nod.
brīv-ka un l-va, Skultes pag.,
I. p. p.-skolā, c. Skulti.
46. L. K. V. b-bas Ulbrokas - Sto-
piņu nod., Stopiņu pag. namā,
st. Salaspils.
47. Latv. mazzaimn. veic. b-bas,
Ķempu nod., Ķempu pag., c.
Līgatni.
48. L. N. J. S. Birzgales nod., Birz-
gales apg. b-bas namā, c.
Lielvārdi.
49. L. N. J. S. Ikšķiles nod., Ikš-
ķiles pag., c. Ogri, Timužu
Priedainos.
50. L. N. J. S. Olaines nod., Olai-
nes pag., ~~Bulderbergos~~, st.
Olaine.
51. Latv. Sark. Kr. sanatorijas
(Krimuldā), Krimuldas pag.,
Kr. sanat., c. Siguldu.
52. Latv. soc.-dem. strādņ. parti-
jas Ķeipenes grupas, Ķeipenes
pag., c. Madlieni.
53. Lauberes - Ozolu b-kas. b-bas,
Lauberes pag., Ozolu skolā, c.
Lauberi.
54. Lēdmanes dzied. b-bas bez-
maksas b-ka, Lēdmanes pag.,
c. Lielvārdi.
55. Lēdurgas saviesīgās b-bas, Lē-
durgas pag. namā, c. Lēdurgu.
56. Lejas - Ogres lauksaimniecības
b-bas, Ogresgala p. II. pak. p.-
skolā, c. Ogri.
57. Lielā pag. kult. b-bas «Strau-
me», Madlienas pag. namā, c.
Madlieni.
58. Lielvārdes pag. padomes, Liel-
vārdes pag. namā, c. Lielvārdi.
59. Līgates papīru fabrikas slimo-
kases, Līgates pag., Līgates
pap. fabr., st. Līgate.
60. Majoru - Dubultu labdar. b-bas
Majori, Smilšu ielā 27.
61. Mālpils labdar. b-bas, Mālpils
pag., c. Mālpili.
62. Mālpils - Kniedīņu izgl. b-bas,
Mālpils pag., c. Mālpili.
63. Meņģeles kulturas b-bas, Meņ-
ģeles pag. namā, c. Meņģeli.
64. Mores bezmaksas b-kas b-bas,
Mores pag. namā, c. Mori.
65. Nītaures patērētāju b-bas. Nī-
taures pag. namā, c. Nītauri.
66. Nurmīšu b-kas b-bas, Vildogas
pag. II. p. p.-skolā, c. Līgatni.
67. Ogres pilsētas, Ogrē.
68. Olaines lauksaimniecīb. b-bas,
Olaines pag. Vec.-Skrundā c.
Baložiem.
69. P. Oša, Rembatē, c. Lielvārdi.
70. Pabāžu kult. veicin. b-bas, Pa-
bāžu pag., Brakšu mājās, c.
Pabāžiem.

71. Paltmales patērētāju b-bas, Līgatnes pag., c. Līgatni.
72. Pēterupes kooperatīva, Bīriņu pag., Āķu krogā, c. Pēterupī.
73. Piņķu izglīt. b-bas bezmaksas b-ka, Babītes p-skolā, st. Babīte.
74. Plāteres b-bas «Austrums», Plāteres pag. namā, c. Plāteri.
75. Salas pag. b-ka b-bas, Salas pag. namā, c. Sloku.
76. Salaspils pag., Salaspils pag. p-skolā, c. Salaspils.
77. Sējas kult. veicin. b-bas, Sējas pag., Sējas muižā, c. Sēju.
78. Siguldas pilsētas, Siguldā.
79. Skrīveru kult b-bas, Skrīveros, kult. b-bas namā, c. Skrīveriem.
80. Slokas sadr. b-bas, Slokā, Dzirnāvu ielā 14.
81. Sprēstiņu mazsaimnieku veicin. b-bas, Sprēstiņu pagastā.
82. Sprēstiņu - Ogres palīdz. b-bas Ogres b-bas namā, past. k. 35.
83. Stukmaņu kult. b-bas, Pļaviņu p. p.-skolā, c. Pļaviņām.
84. Suntažu kult. b-bas, Suntažu pag., c. Suntažiem.
85. Tomes pag. padomes, Tomes p-skolā, st. Ogre.
86. Turaidas izglīt. b-bas, Turaidas p. II. p. p.-skolā, st. Sigulda
87. Vidrišu pag. padomes, Vidrišu pag. namā, c. Vidrižiem.
88. Viskaļu kult. b-bas b-ka un l-va, Viskaļu p. p.-skolā, st. Koknese.

Mācības iestādes.

Latvijas Universitāte, Raiņa bulv. 19, vecā ēkā. Rektors, profesors A. Tentels pieņem otrdienās un piektd. 12,30—13,30. Prof. L. Adamovičs — prorektors, studentu lietās pieņem no 12,30—13,30. A. Tramdachs — docents — inž. fakult. pieņem pirmd. no plkst. 12—3 un piektd. 10—11. Tālr. 20903. K. Tormanis — mehanik. fakult. docents pieņem otrdienās un piektd. no plkst. 12—13 — III. stāvā, tālr.: 22364. Prof. H. Buduls — medic. fakult. kancl. pieņem pirmd. un ceturtd. no 12—13. Kronvalda bulv. 9, tālr.: 23855. V. Brencēns — docents, pieņem trešdien. un sestd. no 11—12. Universitātes klīnikā (medicīnas fakult.), Pērnavas ielā Nr. 19, tālr.: 92676. Prof. N. Malta, matemāt. un dabas zin. fakult. pieņem ceturtd. no 11—12. Universitātes bioloģijas ēkā, Alberta ielā 10, tālr.: 33331. Prof. Fr. Balodis — filoloģijas un filosofijas fak. pieņem piektd. no 11—12, Raiņa bulv. 19. Tālr.: 23247. Prof. K. Kundziņš — teoloģijas fak., pieņem otrdienās no 11—12 un piektd. no 17—18, tālr.: 20916, pie šveicara.

Universitātes sekretāriāts. Saimniecības padomes locekļi: J. Kārk-

liņš — doc., pieņem piektd. no 11—12, saimniecības padomes telpās, Baznīcas ielā 5, tālr.: 23824. A. Raisters — doc., pieņem otrdienās, piektdienās no 12—13 un piektd. no 11—12, saimniecības padomes telpās, tālr.: 23824. P. Zilītis — doc., pieņem trešd. un piektd. no 11—12, saimniec. padomes telpās, tālr.: 23824.

Latvijas Mākslas Akadēmija,

Rīgā, Gogoļa ielā 3, Dzelzceļu virsv. n.

Dibināta 1921. g. Augstākā tēlojošās mākslas iestāde valstī.

Uzņem pilntiesīgu audzēkņu skaitā pēc attiecīga konkursa pārbaudījumiem, kuŗi notiek septembra sākumā. Audzēkņiem jābūt vismaz ar 6 kl. pmtsk. izglītību un tiem jāpapildinājas akadēmijā pasniedzamos vispārizglītojošos priekšmetos.

Akadēmijā pastāv 7 meistar-darbnīcas un 8 vispārējās mākslas klases; sadalīts 4 kursos. Bez tam viņā pasniedz mācību programmās paredzētos vispār-izglītojoši - zinātniskos un pāda-
goģiskos priekšmetus.

Meistardarbnīcas:

1. Figurālā — prof. J. R. Tillberga vadībā;
2. Dabasskatu — prof. akadēmiķa V. Purviša vadībā;
3. Dedoratīvā — prov. J. Kugas vadībā;
4. Grāfiskā — prof. R. Zariņa vadībā;
5. Tēlniecības — prof. K. Rončevska vadībā;
6. Lietišķās tēlniecības — vec. doc. B. Dzeņa vadībā;
7. Kerāmiķas — vec. doc. R. Pelše vadībā.

Vispārējie mākslas kursi:

- I. kurss: a) ģipsa zīmēšanas klase;
b) priekšmetu un viņu grupu zīmēšanas kl.

- II. kurss: a) dzīvas galvas zīmēšanas kl.;
b) priekšmetu grupu (nature morte) gleznošanas kl.

- III. kurss: a) figūras zīmēšanas kl., pēc ģipsa un dzīviem modeļiem;
b) dzīvas galvas gleznošanas kl.

- IV. kurss: a) akta zīmēšanas kl.;
b) akta gleznošanas kl.

Pasniedzāmo priekšmetu saraksts:

Alģebra, fizika, ķīmija, trigonometrija, pielietojamā mehānika, analītiskā ģeometrija, tēlojošā ģeometrija un ēnu teorija, elementārā un teorētiskā perspektīve, rasēšana, mākslas vēsture, ornāmenta stils un kompozīcija, latv. ornāments un etnogrāfija, plastiskā anatomija, latviešu un vispārējā literatūras vēsture, speciālā tehnoloģija, zīmēšanas metodika, pārdarīšanas vēsture, vispārējā pārdarīšana, aistētika, pusaudžu un jaunāku psiholoģija; neobligātoriski franču un vācu valodas.

Katru gadu Ziemas svētku brīvlaikā (apmēram no pus decembra līdz pus janvārim) akadēmijā sarīko audzēkņu darbu iz-

stādes publikai. Izstādes laikā audzēkņi savus darbus arī pārdod.

Ikgadējais audzēkņu skaits grozās starp 260—280.

Padome ir augstākais akadēmijas pārvaldes orgāns, kas ievēl oficiālo pārstāvi, rektoru un viņa biedri — prorektoru.

Par rektoru ievēlēts akadēmiķis Vilhelms Purvīts; prorektors-akadēmiķis, prof. Pēteris Feders.

Mācības spēki:

6 profesori, 6 docenti, 8 klasu vadītāji, 1 lektors, 2 skolotājas.

Administratīvais un tehniskais personāls:

5 ierēdņi, 6 instruktori, 1 subasistents un 9 apkalpotāji.

Herdera institūts Rīgā,

Antonijas ielā 1, dz. 3.

Privāta vācu augstskola.

1921, g. 7. sept. Herdera b-ba dibināja Rīgā privāto vācu augstskolu — kuru nosauca par godu Herderam (viņš dzīvojis Rīgā no 1764.—1769. gadam). Līdz 1924. g. viņa bija Herdera b-bas iekšējā izglītības iestāde, ar 1924. g. 2. janv. likumu Izglītības ministrija piešķīra institūtam augstskolas tiesības un 1927. g. 24. maijā likumu pieņēma Saeimā.

Herdera institūta uzdevums: Latvijā dzīvojošo vācu tautības pilsoņu izglītības paplašināšana un veicināšana. Institūtā pasniedzamo priekšmetu sarakstā ietilpst 1) teoloģija, 2) tiesību valsts likumu nozarē, 3) filozofija. Filozofija ietver sevī sek. nozares: hūmanitārā, matemātikas, dabas zinību pamatgrupas.

Rektoru un prorektoru izvēl vienam māc. gadam, kurus apstiprinā Ministru kabinets.

Institūta pārvaldē ietilpst rektors, prorektors, 8 docentu pārstāvji, 1 pārstāvis no privātdocentiem un lektoriem un saimniecības vadītājs.

Mācību spēki — profesori, do-centi, privātdocenti un lektori ir Izglītības min. iecelti.

Herdera institūtā uzņem abu dzi-mumu kārtas, kas beiguši ģimnā-ziju vai līdzīgu, augstāku mācības iestādi ar pilnīgu vācu valodas prašanu. Brīvklausītājus uzņem arī bez gatavības apliecības. — Pie institūta plaša bibliotēka un arī citas ērtības.

Rīgas Komercinstitūts, Rīgā, Valdemāra ielā 2.

Augstākās tirdzniecības izglītī-bas veicināšanas b-as Rīgas kom-mercinstitūts pirmais komercin-stitūts Baltijas valstīs. Dibināts 1923. g. un, ar izglītības ministra rīkojumu, pārveidots 1925., 1927. un 1929. g. Rīgas komercinsti-tūts, kā augstākā tipa mācības iestāde, izaudzis par ievērojamu faktoru augstākās tirdzniecības laukā. Rīgas komercinstitūta darbība ievadīta divos virzienos: tirdzniecības un konzulārā noda-lās, kurās arī sagatavo praktiskām dzīves nozarēm. Konzulārā nodaļa sagatavo konsulus, dažādu misiju sekretārus, diplomātiskus aģentus un t. t. Tirdzniecības (aikonomiskā) nodaļa sagatavo tirdzniecības un rūpniecības ie-stāžu organizātorus, praktiskus tautsaimniekus, bankas ierēdņus un citus atbildīgus darbiniekus.

Rīgas komercinstitūtā uzņem abu dzimumu personas, bez tau-tības, ticības un vecuma izšķirī-bas, kurās beigušas vidusskolu (arī ārzemēs), vai līdzīgas mācī-bas iestādes: teknikumus, kom-merciskolas, lauksaimniecības, mērnniecības, kultūrtechniskās, jūrskolas, skolotāju institūtu, ga-rīgos seminārus, licējus un t. t.

Citu komercinstitūtu un augst-skolu studentus uzņem bez iero-bežojumiem, pie kam noklausīto priekšmetu un nolikto pārbaudī-jumu ieskaitīšana atstāta attiecī-go mācības spēku ieskaatiem, sa-ziņā ar institūta direktoru.

Vidusskolas apliecības derīgas neatkarīgi no iegūšanas laika.

Personas, kurām trūkst vaja-dzīgā izglītības cenza, var uz-ņemt kā brīvklausītājus.

Uzņemšana notiek bez pārbaudījumiem, uz apliecības pamata.

Pēc pilna kursa beigšanas, vienā no institūta nodaļām īstiem klausītājiem izsniedz attiecīgu diplomu.

Brīvklausītāji, nobeiguši pilnu kursu, dabū attiecīgu apliecību, bet pēc vidusskolas apliecības uzrādīšanas var apmainīt to pret diplomu.

Normālais studiju laiks 3 gadi. Kārtējos pārbaudījumus var veikt 2 gados, noliekot arī gala pār-baudījumus praktiskiem tirgotā-jiem, pēc saisinātas program-mas.

Studiju plānā paredzēti:

1. Oikonomiskie priekš-
meti: a) politiskā oikonomija,
b) saimnieciskā vēsture, c) sta-tistika, d) oikonomiskā politika,
e) finanču zinātne, f) saimnieciskā ģeogrāfija.

2. Juridiskie priekš-
meti: a) ievads tiesību zināt-nē, b) valsts tiesības, c) admi-nistratīvās tiesības, d) krimi-nāltiesības un kriminālprocess,
e) civiltiesības un civilprocess,
f) tirdzniecības tiesības, g) starp-tautiskās tiesības.

3. Speciālie priekšme-
ti: a) preču zinātne, b) tirdznie-cības rēķināšana, c) grāmatvedī-ba, d) mācība par tirdzniecību,
e) zolitiskā aritmētika, f) steno-grāfija, g) mašīnrakstīšana,
h) konsulārais reglāments, i) ko-operācija, j) pasaules saimnie-cība.

4. Vispārizglītojošie
priekšmeti: a) politiskā vē-
sture, b) socioloģija, c) ievads
filozofijā, d) psiholoģija.

5. Valodas: a) latviešu,
b) franču, c) angļu, d) vācu un
e) krievu.

Studiju priekšmeti savienoti ar semināriem atsevišķos priekš-metos un praktiskiem darbiem.

Stūdējošo pārstāvniecības orgāns ir stūdējošo padome, kuŗu izvēl saskaņā ar Izglītības ministŗa apstiprinātiem noteikumiem.

Komercinstitūta augstākais orgāns ir padome, kuŗā ietilpst direktors, 3 pārstāvji no mācības spēku konferences un 3 augstākās tirdzniecības veicināšanas biedr. dlegētie pārstāvji.

Rīgas komercinstitūtā darbojas Latvijas Universitātes mācības spēki un pazīstāmi praktiķi-speciālisti, arī profesori no ārzemēm. Rīgas komercinstitūts atrodās Valdemāra ielā 2.

Šinī akadēmiskā gadā, bez Rīgas komercinstitūta, augstākās tirdzniecības veicināšanas b-a atvērusi arī komercinstitūtu Liepājā.

Augstākā krievu universitātes nozare — (kursi).

Rīgā, Brīvības ielā 38.

Dibinājis prof. K. Arabažins 1920. g. ar vēstures filoloģijas, juridisko, komercioikonomisko fakultātēm. Skolas mērķis, sniegt krieviem plašāku un pilnīgāku izglītību. Darbojas ievērojāmi lektori un citi mācībasspēki.

Komerczinātņu institūts — Rīgā, Marijas ielā 26 (Olava komercsk. telpās). Mācības notiek vakaros. Dibināts 1929. g.

Franču licejs,

Rīgā, Elīzabetes ielā 29.

Dibināta 1921. g. Direktors cand. math. A. Leimanis. — Liceja mērķis dot bērniem vispārēju izglītību, piegriežot sevišķu vērību franču tautas bagātai kultūrai. Licejā bērnu dārzs, pirmškola, pamatskola un vidusskola — ģimnāzija. Ģimnāzijā uzņem ar franču valodas pārbaudījumu, bet pārējie noteikumi vispārējie, Mācības notiek latviešu un franču valodās. Franču valodu, literātūru, Francijas vēsturi un ģeogrāfiju, kā arī vispārējo vēsturi un ģeogrāfiju (pēdē-

jās 2 sākot tikai ar pēdējo pamatsk. klasi), psiholoģiju un loģiku un ģimnāzijas pēdējās klasēs arī pēc īpašas programmas pasniedz pārējos priekšmetus. Franču valodā — psiholoģija un loģika. Pārējie priekšmeti — latviešu valodā un pēc vispārējās Latvijas skolu programmas. Ar 1930.-31. m. g. licejs pāries jaunās telpās, Valdemāra ielā. 1928.-29. m. g. licejā mācījās 307 skolēni.

Franču licejs ir vienīgā šāda tipa skola Latvijā. Viņam liela nozīme kultūras dzīvē.

I. Rīgas Mūzikas Institūts, Marijas ielā 21-a, dz. 9, tālr. 28531. Direktors Peins, Gustavs, runājams ikdienas no 10—12 un 15—20.

Latvijas konservatorija.

Dibināta 1919. g., Rīgā, Kr. Barona ielā 1. Latvijas konservatorija ir augstākās mākslas izglītības iestāde valstī. Konservatorijā uzņem abēja dzimuma personas ar 13.—14. gadu. Iestājoties jāiztur vispārējs pārbaudījums, saskaņā ar programmu un iestāšanās noteikumiem. Uzņemšana notiek reizi gadā — rudenī. Absolvēšanas un pārejas eksameni notiek katru pavasari. Konservatorijas programmā ietilpst: 1) kompozīcijas teorija, 2) ērģeles, 3) klavieres, 4) dziedāšana, 5) vijole, 6) violončels, 7) kontrabass, 8) arfa un 9) visi koka un misiņa pušamie instrumenti. Bez šiem speciālpriekšmetiem programmā paredzēti visi obligatoriskie papildu priekšmeti.

Konservatorija ir autonoma savas satversmes robežās; pārvaldes orgāns — konservatorijas padome, kuŗas sastāvā ietilpst rektors vai prorektors kā priekšsēdētājs un visi pilntiesīgie mācības spēki.

Bez tam, saskaņā ar satversmi, pastāv dekānu padome, revīzijas komisija un saimniecības komisija. Konservatorijas paidagoģiskais sastāvs — 42; audzēkņu skaits svārstās ap 400.

Konservatorijas administrācija: rektors prof. Jāzeps Vītols, prorektors prof. Pauls Šuberts; tehniskais personāls — 4 ierēdņi, kalpotāji — 8.

Jelgavas praktiskais komercinstitūts un ģimnāzija pieaugušiem,

Jelgavā, Akadēmijas ielā 15. Institūts bauda pilnas tiesības. Inst. direktors Kurts Rolands un arī inspektors Jelgavas klasiskai ģimnāzijai. Runas st. 9—2 un 6—7 v. Tālr. mājā: 555; kab. 150.

Jelgavas Tautas konservatorija,

Jelgavā, Upes ielā 12.

Konservatorija cenšas sniegt plašām un mūzikāli apdāvinātām jaunatnes aprindām teorētiskās un praktiskās zināšanas mūzikā. Darīts viss iespējams, lai katram, kam vēlēšanās, pēc noteiktākas mūzikas sapratnes un izglītības, būtu iespējams konservatoriju apmeklēt. Konservatorijas mācību spēki aicināti no spējīgāko skaņu mākslas saimes.

Dibināta 1921. g. 2. septembrī. Vadītājs un mūzikas virsskolotājs Jēkabsons Medīns. Mācības valoda — latviešu. Normālais māc. kursa ilgums: Dziedāšanas kl. 5 g., Klavieru, ērģeļu, vijolu kl. 8 g. Citu orķestru instr. kl. 5—6 g. Teorētisko priekšm. kl. 3—4 g.

Mācības nauda gadā: Dziedāš. kl. Ls 120.—; Stīgu un pūšamo instr. kl. Ls 110.—; klavieru, ērģeļu kl. Ls 100.—; obligatorisko priekšmetu kl. Ls 50.—.

Mācības notiek no plkst. 10 priekšp. līdz 10 vak.

I. Jelgavas mūzikas skola.

Jelgavā, Upes ielā 9. Skola dibināta 1887. g. no O. Cinnius, darbojusies agrākos gados ar lielām sekmēm un devusi daudz māksliniekus un konservat. abiturientus. Pasniedz klavieres, vijoli, čello, harmoniju, dziedāšanu, mūz. vēst. un teoriju. Skolas vadība pēc O. Cinniusa nāves pārgājusi K. Uz-

kurs rokās, kuŗa turpina uzsākt darbu jau 20 gadus. Ar tekošo mācības gadu skola paredz atklāt tek. gadā rosīgu darbību. Pieteikšanās un uzņemšana iedalīta semestros. Mācības nauda mērena un skola pieejama ikkatram.

Valmieras Mūzikas skola,

saziņā ar Izglītības ministrijas mākslas nodaļu, dibināta ar privātu iniciatīvu un viņas darbība sāka 1920. g. 8. oktobrī. Pirmā pastāvēšanas gadā saņēma no valsts un kultūras fonda ievērojamus pabalstus. 1922. g. janvarī to pārņēma Latv. Jaun. Sav., Valmieras nodaļa. Darbojas 8 gadus.

Skolā ir klavieru, solo dzied. un vijoles, elementārās mūzikas teorija, salfedžo un harmoniju klases. Skolēnu skaits ik gadus stipri pieaug. — Tā kā kultūras fonds savus pabalstus atjaunojis, tad iespējas piešķirt ik gadus lielākas stipendijas trūcīgiem audzēkņiem.

Skola atrodas Izglīt. min. pārziņā. — 1929.-30. m. g. skolā apmeklēja 78 skolēni un strādāja 5 skolotāji.

Latgales Tautas Konservatorija,

Daugavpilī, Valdemāra ielā 32. — 1923. g. rudenī nodibinājās Latgales Tautas Konservatorija. Kā augstākais pārvaldes orgāns ir konservatorijas padome, kuŗā ietilpst trīs Izgl. min. pārstāvji: Daugavpils skol. inst. Valerija Seics, Daugavpils pamatskolu insp. L. Ozoliņš un Daugavpils valsts vidusskolas dir. Krišāns. Konservatorijas tiešā vadība atrodās P. Krūmiņa kuŗa rokās, kuŗš tanī pat laikā ir kons. direktors. Kā izcilus spēki vēl darbojas: brīvmāksl. F. Vidbergs, Edg. Smolens, Vidņi kdze, Jānis Simsons. Konservatorija rada labvēlīgu darbu. Lai darītu pieejamu plašākām masām, konservatorijas maksa ļoti zema — Ls 120.—

P. Krūmiņš — spec. vijoli, solfedžio, orķestru un instrumentāliju klasēs. G. Viksne-Apiņis — spec. dziedāšanas klasē. E. Smolens —

spec. klavieru, element. teor., solfedžio, harmonija, luciklopēd. kl. F. Vidbergs — spec. klav. V. Vidiņ — spec. klav. K. Lucis — spec. ērģeles. J. Simsons — spec. fleite.

Programa pieskaņota Valsts konservatorijai. Audzēkņu skaits grozās ap 170. Uzņemtas tiek abēja dzimuma personas, bez vecuma ierobežojumiem.

Gimnāzijas.

Latviešu.

Rīgas I. valsts ģimn., Raiņa bulv. 29. Tālr. 2-0-9-3-7. Dir. Lesnieks, Arturs. Pieņem katru dienu no 9—13.

Rīgas II. valsts ģimn., Dārtas ielā 41-a, Dir. Aivars, Pēters. Pieņem skolā katru dienu no 9—13. Tālr. 2-0-1-7-2.

Rīgas I. pils. ģimn., Raiņa bulv. 8. Tālr. 2-1-8-0-1. Dir. Stiprais, Jānis. Pieņem katru dienu no 9—14.

Rīgas II. pils. ģimn., Valdemāra ielā 1. Tālr. 2-9-8-0-1. Dir. Zālītis, Frīdis. Pieņem katru dienu no 9—14.

Rīgas III. pils. ģimn., Valdemāra ielā 2. Tālr. 2-1-8-0-4. Pr-ce Lieknis, Emma. Pieņem katru dienu no 9—15.

Rīgas pilsētas IV. ģimn., Gaisiņa ielā 3. Tālr. 3-1-8-0-4. Dir. Rītiņš, Indriķis. Pieņem katru dienu no 9—14.

Raiņa ģimn., Strādnieku vidusskolas b-bas ar I. un II. nozarojumu, Rīgā, Valdemāra ielā 2. Tālr. 2-1-8-0-4.

Mācības notiek vakaros. Mācību ilgums 5 gadī, resp. 5 klases. Pamatskolu 1 6 kl. beigušos I. klasē uzņem bez pārbaudījuma. Mācības maksa I. kl. Ls 50.—, II, un III. kl. Ls 60.— un IV. un V. kl. Ls 80.— gadā. Mācības naudas nomaksā pa ceturkšņiem (iespējams arī pa mēnešiem). Iestāšanās nauda Ls 5.—

Kanc. atvērta vak. no 6—8.

Latviešu jaunatnes s-bas ģimn., Raiņa bulv. 8. Mācības notiek vakaros. Kanc. atvērta no 17—21.

Dibināta 1921. g. 1. novembrī. Beiguši 422 audzēkņi. Iestājušies augstskolā 327. Beiguši augstskolu 23.

Rīgas Jūrmalas pilsētas ģimn. (reālsk., ģimnāz.). Dubultos, Jaunā prospektā. Dir. v. i. Urpens, Eduards.

Rīgas apr. ģimn. (reālsk.), Siguldā. Dir. Kaulēns, Maksimilians.

Plaviņa pils. ģimn. Dir. Cobriks, Kārlis.

Latvijas kultūras veicināšanas b-bas pieaugušo vidusskola. Marijas ielā 26, Olava sk. telpās. Mācības notiek vakaros. — 1928. gadā pavasarī vidusskolu beidza 41 skolēns.

Par skolas attīstību un darbību lai liecina sekošie dāti:

Skolēnu skaits uz 31. decembri 1928. g. bija 138.

No šiem 138 skolēniem: latv. — 136, poliete — 1 un liet. — 1,

Augšējie skaitļi rāda, ka vajadzība pēc L. k. v. b-bas uzturētā tipa vidusskolas nobriedusi dzīvē un viņas apmeklētāju skaits stabilizējies. Tā ir jauka liecība par mūsu, pa lielākai daļai mazturīgās inteligences centīgumu, kas neatlaidīgā darbā maizi pelnot, vēl pūlas papildināt savu izglītību, lai tā pavairotu sava darba ražīgumu un sekmes. Lielā mērā biedrība iet pretīm trūcīgiem skolas audzēkņiem skolas naudu tiem ievērojami samazinot, vai pavisam atlaižot. Lai pabalstītu centīgus, bet trūcīgus skolēnus, biedrības valde, sakarā ar Latvijas valsts 10 gadu pastāvēšanas jubileju nodibināja skolā «18. novembra» stipendiju kuŗas noteikumus pieņēmusi skolas padome, bet apstiprinājusi valde.

Tā kā biedrības vidusskolu apmeklētāju sastāvs komplektējās no ierēdņiem, tautskolotājiem, karēivjiem, vienkārša darba strādniekiem un citiem, — tad viņa dro-

ši varētu likt uz savas izkārtnes, ka tā ir strādnieku, kareivju, ierēdņu un vienkārša darba darītāju vidusskola.

1928./29. māc. gadā pāiet 7 gadi, kamēr vidusskolai piešķirtas visas valsts vidusskolu tiesības, un 9 gadi, kamēr sākuši darboties biedrības privātie vidusskolas kursi. Maksa no Ls 60.— gadā.

P. Dzeņa ģimn. un pamatskola, meitenēm un zēniem.

Rīgā, Merķeļa ielā 15, līdzās Universitātei. Tālr. 2-1-4-7-9. Jauni skolēni pieteicāmi kanc. no 10—12.

Ģimnāzijas dibinātājs un dir. Pēteris Dzenis.

Savienības Latv. Lauksaimn. Centr-ba. Priekuļu Lauksaimniecības vidusskola, Priekuļos pie Cēsīm.

Inas Kļaviņas ģimnāzija, Bauskā, Sudmalu ielā 32, tālr. 95. Ģimnāzija dibināta 1903. g. no tagadējās priekšiece un īpašnieces Inas Kļaviņas, kuŗa līdz šai dienai nepārtraukti stāvējusi iestādes priekšgalā. Mācību valoda — latviešu. Vienīgā privātā mācības iestāde Kurzemē. Caurmērā gadā apmeklē ap 200 skolēnu. Nodarbināti 16 pādagogji. Skolaa nostādīta priekšzīmīgi. Pie skolas pastāv mašīnrakstīšanas un stenografijas kursi, bez tam sporta, literāriski un mūzikas pulciņi, kuŗi garīgā ziņā devuši lielus panāumus. Ina Kļaviņa ir plaša vēriena darbiniece, sastāv Skautu un Gaidu labvēļu komitejā, Nacionālā Līgā, Bērnu palīdzības b-bā, Latv. Sarkanā Krustā un Latv. draudzes dāmu komitejas priekšiece. Specialitāte vācu un franču valodās. Runas st. ģimnāzijā no 9—14.

Vācu.

Valsts vācu ģimn. vīr. Rīgā, Skolas ielā 11. Dir. Vulfiuss, Voldemārs.

Valsts vācu vidusskola, Jelgavā, Skolotāju ielā 8. Dir. Dr. Šlaus, Vilhelms.

Rīgas pils. vācu ģimn., Kalpaka bulv. 13. Dir. Gurlands, Ernsts.

E. Zālemaņa reālģimn., Rīgā,

Brīvības ielā 38. Sagatavošanas klasē uzņem ar nelielām priekšzināšanām. Runājams (direktors) katru dienu (izņemot brīvdienas) no plkst. 12—1 dienā.

Skolā pilnīga izglīt. min. apstiprināta programma.

E. Lorenc, vācu privātā ģimn. ar 2 sagatavošanas klasēm.

Skolā sekoši nodalījumi: Jaunhūmanistiskā un meiteņu ģimnāzija.

Nodibināta 1925. g. Pirmais izlaidums 1929. g. pavasarī. Pašlaik skolu apmeklē 181 skolniece.

Skolas dir. — virsmācītājs Dr. K. Kellers. Kā mācību spēki: māc. J. Kiršfelds, māc. Th. Taube, Ērika Lorencs, J. Lorencs, Elenore Treilieb, Lilija Cleeman, E. Gurlands, virsskol. W. Raeder, virssk. P. Ebers, virsskol. E. Mittelstadt, virsskol. E. Knora un citi ievērojami spēki.

Vācu privātā pamat- un vidusskola «Erich German». Direktors E. Germans, Rīgā, Blaumaņa ielā Nr. 9. Runas stundas 12—13.

Liepājas vācu vecāku s-bas zēnu ģimnāzija.

Ģimnāzijā darbojas 4 vidusskolas klases, latīņu nodaļa un jaunhūmanitārā klase. Divas sagatavošanas klases. Skolu atvēra 1921. g. ar 63 skolēniem, bet pašlaik jau stipri pieaudzis — 137 sk. 1929. g. ģimnāzija ar valsts un saviem līdzekļiem ieguva jaunu namu. Skolas darbības aploks ļoti plašs un daudzpusīgs. Līdz šim beiguši skolu 90 audzēkņi.

Krievu.

Valsts krievu vidusskola Rīgā, Lāčplēša ielā -108. Dir. Gerbaņenko, Georgijs.

Pilsētas krievu vidusskola Rīgā, Kronvalda b. 8. Dir. Mossakovskis, Adrians.

O. Beatera krievu reālģimnāzija Rīgā, Brīvības ielā 40, dz. 2. Skola dibināta 1883. g. un darbojas bez pārtraukuma. Mācības valoda — krievu. — Ģimnāzijā sek. nozares: Ģimnāzijas I. noz. un ģimnāz. II. nozarojums. Pie ģimnāzijas pastāv 6 kl. pamatskola I. sag. pirmskolas klase. Ģimnāzijā 4 klases. Sagatavošanas kl. uzņem

bez pirmzināšanām, bet pārējās klasēs uz vispārējo noteikumu pamata. Beigušie saņem gatavības apliecības un bauda valsts vidusskolu beigušo tiesības. Direktrīse, skolas priekšiece V. Nikoļskaja.

N. S. Vinzarājs - Verškanskas krievu sieviešu reāl-neoģimn. Rīgā, L. Grēcinieku ielā 28. — Dibināta 1904. g.

Pirms pasaules kara darbojās Rīgā; no 1905. g. līdz 1918. g. Tērbatā kā bēgļu ģimnāzija. Pēc 1918. g. atkal pārnāk Rīgā.

Pie ģimnāzijas pastāv 6 kl. pamatskola ar sagatavošanas klasi. Sagatavošanas klasē uzņem bez priekšzināšanām. Ģimnāzijas pilnu kursu beigušie saņem gatavības apliecību ar tiesību iestāties augstskolā. Mācību valoda — krievu. — Ģimnāziju vada dibinātāja Natālija Vinzarājs, dzim. Verškanska.

Tailovas krievu sieviešu reālģimnāzija, Rīgā, Antonijas ielā 13. Ģimnāzija dibināta 1884. g. Dibinājusi Ludmilla Tailova, tagadējā ģimnāzijas priekšiece. Kara laikā skola evakuēta uz Maskavu, no kurienes pārnāk atpakaļ 1918. g. Skolnieču skaits caurmērā grozās gadā ap 235. Mācības spēku sastāvs — izmeklēts un sastāv no 42 pēdājiem. Ģimnāzija pastāvējusi 45 gadus un devusi 1200 abiturentes. Patlaban ģimnāzijā 11 klases un mācās 340 skolnieces. Mācības līdzekļu ziņā skola nostādīta priekšzīmīgi.

Lietuvju.

Lietuvju ģimnāzija Uigā. Lietuvju kopējā zēniem un meitenēm I. un II. nozarojuma ģimnāzija Rīgā, Kronvalda bulv. 8, tālr. 31241 pastāv jau 7 gadus. No valodām pasniedz: lietuvju, latvju (abas šīs valodas skolēniem obligatoriskas), latīņu, vācu un angļu valodas. Ģimnāzijas vadībā stāv viens no viņas dibinātājiem, Mg. A. Jadovalskis. Mācības maksa minētā skolā ir tāda pati, kā valsts vidusskolās, t. i. lēta.

Baltkrievu

Baltkrievu skolotāju b-bas prievāta ģimn. Rīgā, Grēcinieku ielā

28. Darbību iesāka 1929. g. 1. sept. Pagaidam atvērta pirmā klase. Katru nākošo gadu atvērs tālākās klases. Skolā patlaban 22 skolnieki. Mācības vakaros. Skolas pārz. A. Rodjko.

Baltkrievu skolotāju b-bas papildu skola pieaugušiem, Rīgā, Sīmaņa ielā 14/16, Sarkandaugavā. Tālrunis 91413. Skola organizēta 1926./27. gadā. Mācības notiek vakaros no plkst. 19—22, Rīgas pils. II. baltkrievu pamatskolas telpās. 3 gadu laikā skolā mācījušies 120 skolēni. Tekošā mācības gadā skolu apmeklēja 75 skolēni, kuri sadalīti 3 grupās. Lielākā daļa skolēnu baltkrievu darba jaunatne. Skolai jau ir viens izlaidums. Skolu vada K. Jezovitovs.

Valsts baltkrievu ģimnāzija, — Daugavpili, Varšavas ielā 16. Skola dibināta 1922. g. 1. apr. Sakarā ar baltkrievu nacionālo kustību Latvijā, kā Latgales kultūrelais centrs. Mācības valoda skolā — baltkrievu. Audzēkņu skaits skolā — gadā caurmērā 90. Pie skolas atrodas darbnīcas, kā: galdniekiem, atslēdzniekiem — meitenēm: šūšanas, piegriešanas un aušanas darbnīcas. Pie skolas pastāv skolnieku pulciņi, kuŗu mērķis iepazīties un populārizēt literārisko darbību. Pastāv arī drāmatiskie un mākslas pulciņi. Darbnīcas ņēmušas dalību daudzās izstādēs. Pie skolas pastāv internāts, kuŗā dzīvo vairāk kā 40 audzēkņu. Skolu apmeklēja abēja dzimuma skolēni. Skolas vadība atrodas direktora Sergeja Sacharova kga rokās. Skolā ir visas 4 klases. Pēdājiem sastāvs: direkt. S. Sacharovs, Pantevičs, J.; Jakuleskij, A.; Kijana-Filipa; Zankēvičs, V.; Rātkins, V.; Vidovskijs, V.; Celjads, P.; Kalniņš, J.; Ferimans, G.; Krauze, V.; Karnachovs, S.; Tichomirovs, V.; Pauļukevičs, A.; Trubeckaja, A.; Trubecins, S.; Gaiļēvičs, J.; darbvedis Feodorovs, J.

Židu.

Rīgas pils. reālģimn., neoģ. Rīgā, Gertrūdes ielā 18. Pārz. Bērzs, Īzaks.

Židu privātā «Ezras» ģimn. Mācības valoda — vācu. Kanceleja atvērta no 9—2. Direktors pieņem no 12—1. Rīgā, Blaumaņa ielā 26.

Židu «Tora» vderech erec» ģimnāzija, Rīgā, Kurmānova ielā 12. Tālr. 33490. Dib. 1920. g. Zēnu un meiteņu nodaļas. 24 klases, 2 bērnu dārzi. Vidusskolas dir. S. Vitenbergs. Pamatsk. dir. M. Hedakovs.

J. Rauchvargera židu pamat- un vidusskola. Direktors abās skolās J. Rauchvargers. Mācību sākums 1. septembrī. Pārbaudījumi 27. augustā. Mācību nauda pamatskolā 200—240 ls par pusgadu.

Mācību valoda vācu un krievu, skolniekus uzņem visās klasēs.

Židu mākslas un zinību veicināšanas b-ba Latvijā. Rīgā, Lazare-

tes ielā 3 paša namā. Tālr. 29871. **Reāl un neoģimnāzija.** Pamatskola. **Bērnu dārzs.**

Židu biedrības «Hered Msukon» vidusskola «Tušija» Rīgā, Popova ielā 4. Skola dib. 1901. g. Mācības valoda — «ivriš». Pie vidusskolas pastāv arī pamatskola. Skolēnus sag. kl. uzņem bez pārbaudījumiem. Pie skolas beigšanas izsniedz gatavības apliecību. Pamatsk. nodaļa atvērta arī vēl Lāčplēša ielā 141. Vidussk. pārz. F. Geecs. Pamatsk. pārz. A. Liber-mans.

Jelgavas židu ģimnāzija Jelgavā, Muzeja lauk. tālr. 176.

Nod. «A» latīņu val.

«B» divas jaunās val.

Māc. valoda — vācu (ivrit).

Mākslas stūdiņas.

Akadēmiķa Sergeja Vinogrādova glezniecības un zīmēšanas studija, Rīgā, Aspāzijas bulv. 4, dz. 4, priv. adr. Elizabetes ielā 8, dz. 1. Studijas mērķis, mācīt zīmēšanu, studēt glezniecību un sarīkot audzēkņu darbu izstādes. Studija darbojas Izgl. Min. pārziņā, paša mākslinieka Sergeja Vinogrādova personīgā vadībā. Studija savu darbību uzsākusi 1929. g. ar 25 audzēkņiem. Ar 1930. gadu studija pārgrupējusies un uzsākusi jaunu darbības posmu pie 20 audzēkņu skaita. Vadītājs mākslinieka-akadēmiķa grādu ieguvis 1912. g. un 1916. g. izvēlēts Kriev. Keizarskās Mākslas Akad. par goda biedri. Studiju var apmeklēt abēja dzim. personas bez tautību izšķirības. Studija domā drīzumā sarīkot audzēkņu darbu izstādes. Personīgi sarīkojis šogad kopā ar citiem krievu māksliniekiem Amsterdamā. — Mācības sadalītas 3 grupās. Runas stundas mājās no 5—7, sestdienās studijā.

K. Hartmaņa Liepājas mākslas studija, Liepājā, Toma ielā 33.

Hartmanis beidzis Rīgā mākslas reālskolu un pēc tam Parīzes mākslas akadēmiju. Stūdējis Romā

pie prof. Parengi un Lossova 3 gadus. Atgriezies Krievijā un strādājis kā mākslas pēdāgogs Maskavā un Novgorodā. Pasaules karā sākoties pārbrauc Rēvelē un pēc Latvijas dibināšanas Hartmanis apmetās Liepājā, kur darbojas vairākās skolās kā zīmēšanas pēdāgogs. Taj pašā laikā viņš dibinā mākslas stūdiju pēc Parīzes un Romas parauga. Stūdiju apmeklējuši ap 2000 klausītāju, no kuriem daudzi atrodas ārzemju un iekšzemju akadēmijās. Hartmanis ir loceklis daudzās Berlīnes, Parīzes, Venēcijas māksl. s-bās. Zinātniskos stūdiju nolūkos apceļojis Eiropu, Aziju, Āfriku un Indiju, kādi materiāli plaši publicēti laikrakstos. H. katru gadu sarīko ceļojumus un iegūtos materiālus izlieto savās skolās un sarīko publiskus priekšlasījumus. Hartmaņa stūdi-ja katru gadu rīko audzēkņu darbu izstādes. Ar saviem darbiem H. piedalās Eiropas ievērojamākās izstādēs.

Vesevoloda Pastuchova mūzikālā studija Rīgā, Elizabetes ielā 20, dz. 19.

Speciālists klavierēs un arī teorētiskos priekšmetos: Teorija,

harmoniums, mūzikas vēsture, mākslas vēsture, estētika.

Stūdiņas vadītājs — brīvmākslinieks V. Pastuchov.

Alises Peines mūzikas stūdiņa. Klavieres un teorija, ikdienas no p. 10—18 un no p. 17—18 v.

Rīgā, Marijas ielā 21-a, dz. 9. Tālr. 28581.

Mūzikas skola, brīvmākslinieces Skaidrites Bērziņš - Rozenbergs vadībā. Pilnīga mūzikāla izglītība visās mūzikas nozarēs, kā: klavierēs, dziedāšanā, vijolē, čello, pūšamos instrumentos un teorētiskos priekšmetos. Rīgā, Bruņinieku ielā 24/26, tālr. 92740; priv. adr.: Brīvības ielā 94., dz. 26.

A. Ašmanes mūzikas un ritmiskas skola Rīgā, Brīvības ielā 40, dz. 4. Tālr. 26938.

Darbojas pieskaņojoties prof. Zan-Dalkrozās ritmiskās audzināšanas metodei, divos virzienos, kuriem atbilst vispārējais un semināra kurss. — Vispārējā kursa nolūks — audzēkņu noskaņota fiziska un garīga attīstība. Ar ritmiskiem vingrinājumiem izkopj ritma sajūtu, veicinā uzmanības, atjautības un koncentrācijas sajūtu.

Ķermeņa darbības pareiza nokārtošana, pieskaņošana psihiskām funkcijām dara cilvēka darbību dabīgu, daiļu. Bez vispārējās audzināšanas, ritmikas, mērķis ir, audzēkņu mūzikālai izglītībai piegriezt vērību. Ķermeņa vingrinājumi pieskaņoti to elementu nozīmei, kuri izteic mūzikālas izteiksmes pamatus, Audzēkņus ar personīgi piedzīvotu iespaidu palīdzību ievada mūzikas būtībā; — uztver mūzikas valodu tieši, bez analizējošā intelekta starpniecības. Še svarīga nozīme dzirdes attīstības vingrinājumiem, ar kuriem isā laikā sasniedz normāli attīstīta audzēkņa pareizu atsevišķu toņu un akordu noteikšanu un spēj arī nats toņus ar balsi uzdot pēc iekšējās dzirdes sajūtas. Diriģējošas un ar mūziku saskaņotās kustību improvizācijas vingrinājumi sniedz audzēkņiem iesnēju dziļāki ieskatīties mākslas būtībā.

Vispārējā kursā audzēkņus iedala grupās, skatoties pēc sasniegtām zināšanām, ievērojot vecumu un valodu. 1929. g. skolā mācījās 8 dažādu tautību piederīgie. Metodes semināra kurss sagatavo audzēkņus pädagoģiskai un mākslinieciskai darbībai. Te obligatoriski: — ritmiskā vingrošana, ķermeņtehnika, solfedžo, klavieres, mūzikas teorija, harmonijas mācība, improvizācija pie klavierēm, improvizācija ķermeņa kustībās un pädagoģiskā prakse. Fakultatīvi speciālpriekšmeti: dziedāšana, deklamācija un mākslas deja. — Skolu vada viņas nodibinātāja Anna Ašmane, kuŗa sasniegusi noslēgtu mūzikālu izglītību bij. Rīgas ķeizariņā mūzikas skolā konservatorijas kursa apmērā. Mūzikālo izglītību papildinājusi Drezdenē un beieusi Daluraza institūta kursu. — 1914. g. Ašmane, kā pirmā latviešu sabiedrībā, iesāka ritmiskās audzināšanas darbu savos privātos kursos. Vēlāk strādāja Latvijas konservatorijā un valsts fiziskās izglītības institūtā. No 1922. g. vada savu patstāvīgu mūzikas un ritmikas skolu.

Helēnas Tangijeva - Birznieks klasiskā baleta stūdiņa.

Rīgā, Skolas ielā 10, dz. 5.

Tangijeva-Birznieks Nacionālās operas balerīna. Speciāliste — māksliniece slaviskā baletā un ritmikā. Runājama no 3—6 stūdiņā. Speciāla programma.

Anna Kerē plastiskais balets un tehnika, rakstūrdejas, stilizētās sen-antikas dejas. — Godalgota Parīzes olimpiādē 1928. g. maijā. Gertrūdes ielā 25, dz. 2. Tālr. 28215.

Vēra Kamina klasiskais balets Rīgā, Baznīcas ielā 35, dz. 11. Stūdiņā: klasiskās un rakstūrdejas Kurss plašs un daudzpusīgs.

Lidija Dobrovoļskis mākslas dejas stūdiņa Rīgā, Dzirnau ielā 31, dz. 32.

Stūdiņā pasniedz ķermeņa tehniku, ritmiku, improvizāciju un plastisko deju kompozīcijas. Pastāv 2 grupas — vispārējā (laju grupa) un speciālā. — Ķermeņa

tehnika balstas uz klasiskā baleta vingrinājumiem un jaunākiem princīpiem ķermeņa attīstībā (plastika, akrobātika).

L. Dobrovoļskijs izglītojusies klasiskā baletā Petrogradā pie primbal. Preobraženskajas. Vēlāk studēja dejas mākslu Vācijā un Francijā, kur iepazinās ar jauniem dejas virzieniem (Rud. Laban, M. Vigman). Bez tam viņa daudz strādājusi patstāvīgi, izveidojot savu sistēmu izteiksmes dejās. Pādagogiskū darbību iesākusi 1923. g. un uzstājusies Latvijā un ārzemēs paškomponētās dejās.

Elsabeth Dēttloff dejas studija. Pāsniedz: ritmiku, ģimnastiku un plastiku. Run. no 1—2 d. Rīgā, Dzirnāvu ielā 5, dz. 17.

Plastikas skola — kursl. Nādležda Mirceva, Rīgā, Gertrūdes ielā 10/12, dz. 18.

Kursu mērķis — kultivēt fizisku attīstību un audzināšanu ritmo-plastiskā novirzē, attīstot vispār estētisku izpratni un garu, sagatavot apzinīgus plastikas pādagogus sabiedriskām vajadzībām un privātam darbam.

Kursi dalās: vispārējā, bērnu grupā un pādagogiskā nodaļā. Vispārējā nodaļā var piedalīties katrs, kas vēlas attīstīt un vingrināt ķermeni.

Bērnu grupās uzņem bērnus no 7 g.

Pādagogiskās nodaļas uzdevums — sagatavot plastikas pāsniedzējus sabiedriskām organizācijām un privātam pādagogiskam darbam plastikā.

Vispārējā nodaļā un bērnu grupā izņem: plastiku (baleta plastiku un plastiskas un rakstūra dejas) un ritmiku.

Pādagogiskā nodaļā: Plastika, ritmika un ķermeņtehnika, plastikas teorija, dejas vēsture, pādagogija un vispārējā psiholoģija.

Kursu ilgums — apm. 3—4 gadi. Apliecību par kursa beigšanu, izsniedz vienīgi pādagogiskās nodaļas audzēkņiem pēc pārbaudījumu izturēšanas visos priekšmetos, ja tie uzrāda apliecību par vidusskolas kursa beigšanu.

Ziel der Kurse ist physische Kultur und Erziehung in rhythmisch-plastischer Richtung, Entwicklung des allgemeinen ästhetischen Verständnisses und Geistes und Vorbereitung gewissenhafter Lehrkräfte für gemeinschaftlichen und privaten Unterricht in der Plastik.

Die Kurse sind in 3 Abteilungen eingeteilt: allgemeine Abt., Kindergruppe und pādagogische Abt.

In der allgemeinen Abteilung kann jedermann teilnehmen, der seinen Körper nach dem System rhythmoplastischen Turnens entwickeln will. In den Kindergruppen werden Kinder von 7 Jahren an angenommen. Aufgabe der pādagogischen Abteilung ist die Vorbereitung von Lehrkräften, die sich dem gemeinschaftlichen oder privaten Unterricht in der Plastik widmen wollen.

In der allgemeinen Abteilung und der Kindergruppe werden durchgenommen: Plastik (Ballettplastik, sowie plastische und Charaktertänze) und Rhythmik.

In der pādagogischen Abteilung: Plastik, Rhythmik und Körpertechnik, Theorie der Plastik, Geschichte des Tanzes, Pādagogie, Allgemeine Psychologie.

Dauer der Kurse — ca 3—4 Jahre. Ein Zeugnis über Absolvierung der Kurse erhalten nur die Schüler der pādagogischen Abteilung nach bestandener Prüfung in allen Lehrfächern, vorausgesetzt, dass sie ein Zeugnis über Absolvierung des Mittelschulkurses aufweisen.

Beatrisēs Vigner aistētiskās audzināšanas skola (studija). Rīgā, Kalnaka bulv. 8. Runājama no 5—1/28 vakarā.

Mācību priekšmeti: ritmika, plastika, improvizācija, dejas vēsture, mūzika (dzirdes attīstība, teorija, harmonija, klavieres), anatomija, fizioloģija, higiēna un pādagogija. — Nodaļas: mākslas audzināšana (pieaugušiem un bērniem), choreogrāfiskums (sagatavo dejojājus — arī skatuvei) un pādagogiskā nodaļa.

Vadītāja — Beatrise Vigner — priv. adr. Tērbatas ielā 47, dz. 37.

Metas Koggers plastikas vingrošanas stūdijs. Mācība pēc Dr. Bess ģimnastikas metodes. Par savas fiziskās attīstības metodes uzdevumu skola likusi anatomiskās, fizioloģiskās un fizikas funkciju veidošanu un iespaidošanu. Pie šā mērķa sasniegšanas ķermenis fiziski jānodarbinā. Šī metode pilnīgi izslēdz mehāniska uzdevuma atmešanu.

Aroda skolas.

Rīgas skolotāju institūts. Pilsoņu ielā 13. Kanceļa m. Talsu ielā 7 — internāts. Dir. Bērziņš, Ludis.

Valsts teknikums Rīgā. Valdemāra ielā 1-c ar sek nod: 1) būvniecības, 2) ķīmijas, 3) mēchanikas, 4) kultūrtechniķis, 5) elektrotehnikas. Dir. inž. Grünbergs, Ansis.

Krievu tēchnikums, — Rīgā, Moņētu ielā 16, dz. 3.

Rīgas pils. amatn. vakara skola un teknikums, Gaisiņa ielā 3. Nod: 1) tekstila, 2) mēchanikas, būvniecības, 3) galdniecības, 4) ķīmijas, 5) elektrotehnikas, 6) mākslas amatn. un fotogrāfijas nozare.

Rīgas pils. komercskola Rīgā, Raiņa bulv. 8. Dir. Andersons, Alfrēds.

II. Rīgas arodu skola, Strūgu ielā 4. Grāmatrūpn., metālapstrādāš. un galdniecības nodaļām. Pr. inž. Bērziņš, Pauls.

V. Olava fonda sabiedrības komercskola un pamatskola Rīgā, Marijas ielā 26. — V. Olava komercskola dibināta 1906./7. g. Pirms tam jau darbojās 1904./5. g. nodibinātā meiteņu tirdzniecības skola, ko 1907./8. m. g. pārveidoja par zēnu un meiteņu tirdzniecības skolu. — Lielā kultūras darbinieka Viļa Olava ievadīto darbu izglītības druvā turpina V. Olava fonda s-ba. 25 gadu skolu pastāvēšanas liecina par šo mācības iestāžu bagāto vēsturi. Agrāk V. Olava skolās darbojās bez skolas dibinā-

Skola domāta sievietēm. Viņa nenoskaņo dabiskās muskuļu funkciju nepilnības, bet jaunus paradumus. Dr. Bess sistēmas pamata principā: spēks kalpo muskuļiem.

Saņemot visas vērtības kopā, ko dod Dr. Bess fiziskās attīstības sistēma, dabūjam nodalījumus: 1) Muskuļu anatomija, — cilvēka ķermeņa spēku, izpausme, 2) Kustību nodarbināšana, — telpas stūdijs, liņiņu uzdevumi un atmiņas stiprināšana līdz iespējamām robežām.

tāja arī citi izcili tautas darbinieki. Šobrīd skolās darbojas 35 paidag. laukā piedzīvojuši mācību spēki. skolu apmeklē apm. 400 audzēkņu.

V. Olava tirdzniecības skolu beiguši apm. 600 audzēkņu, kas savas skolā iegūtās zināšanas pielieto dažādās saimnieciskās dzīves nozarēs, vai arī turpinājuši izglītību dažādu tipu augstskolās.

Arodnieciskās izglītības veicināšanā V. Olava komercskola ieņem šobrīd redzamu vietu. Praktisko zinību izcelšanā un teorētisko atziņu izkopšanā skola veikusi lielu kultūras darbu. Daudzie zinātniskie kabineti un laboratorijas sekmē audzēkņu izglītošanu. Ķīmijas laboratorijas, tehnoloģijas, fizikas un dabas zinātņu kabineti labi apgādāti. — —

Skola veltī lielu vērību jaunām valodām. Neobligatoriska krievu valoda. Lielu vērību piešķir ētisko vērtību izkopšanai. Komercskola pieskaitāma arodu vidusskolu tipam: skolu beigušiem tiesība iestāties augstskolās. V. Olava skolu pārzināšana un vadība uzticēta dir. cand. oec. P. Radziņam.

I. kl. uzņem skolēnus, kas sekmīgi beiguši pilnu pamatskolās kursu, bet pārējās klasēs pēc attiecīgiem pārbaudījumiem. Iestājoties skolā, jāiesniedz:

- 1) apliecība par iepriekšēju izglītību,
- 2) vecuma zīme,
- 3) baku potēšanas zīme,
- 4) pases noraksts.

Latvijas Lauks., Priekuļu lopkop. skola. Rīgā, Baznīcas ielā 4-a.

Skolas mērķis — sagatavot izglītotus un piemērotus lopkopības pārraugus un arī pašķirt ceļu speciālām lopkop. zināšanām. Kurss viengadīgs. Uzņem abu dzimumu personas. Dir. agr. Grava, Fricis.

Latvijas Lauksaimniecības-bas mācīb. iestādes:

- 1) Kaucmindes mājturības seminārs Rīgā.
- 2) Kaucmindes mājt. skola Kaucmindē.
- 3) 3 mēn. mājtur. kursi Rīgā.
- 4) Mājturības vakara kursi.
- 5) Lauksaimn. Tautas augstskola.
- 6) Priekuļu putnkop. skola.
- 7) Priekuļu lauks. vidussk., pie Cēsīm.

Adrese: Rīgā, Baznīcas ielā 4-a.

Izglītības ministrijas apstiprināts Latvijas Drēbnieku Institūts Rīgā, Valņu ielā 15, tālr. 2-0-1-3-0.

Drēbniecības institūts dibināts 1925. g. rodoties Baltijas valstīs un it sevišķi šo valstu centrā — Rīgā vajadzība pēc akadēmiski izglītotiem aroda speciālistiem. Institūta uzdevums un mērķis pirmkārt: dot plašu iespēju sagatavoties un iegūt praktiskās zināšanas aroda nozarē un otrkārt amata meistariem, kā arī akadēmiski izglītotiem speciālistiem dot iespēju vienmēr no jauna papildināt savas zināšanas un sekot visjaunākajiem ieguvumiem — panākumiem drēbniecības laukā, vispasaules apjomā. Institūta darbības programma sadalās divi daļās: 1) augstākos iegriešanas kursus, abēja dzimuma personām un 2) Drēbniecības aroda amata skolā, arī abēja dzimuma personām.

Kursu mērķis sniegt apmeklētājiem pilnīgu izglītību iegriešanā, zīmēšanā un sagatavot tos teorētiski un praktiski, saskaņā ar tagadējās iegriešanas tehnikas, modes un garšas prasībām.

Pateicoties viegli iegaumējamai, sinātniskai iegriešanas metodei, kursu mācības skolnieku nemaz nenogurdinā, bet no dienas dienā

vairāk ieinteresē. Sevišķa vērība piegriezta dāmu garderobju kuriem, kur teorētiskās mācības iet paralēli praktiskiem darbiem.

Kursos pieņem abēja dzimuma personas ne jaunākas par 15 gadiem. Pie pieteikšanās jāiesniedz rakstisks paziņojums kursu direkcijai, kad un kādā kursā vēlas iestāties, sniedzot īsas ziņas (par vecumu, izglītību, profesiju).

Piezīme: Attiecīgus drukātus pieteikšanas formulārus izsniedz un izsūta bez atlīdzības uz pieprasījumu, kursu birojs.

Katrs jauns dienas un vakara kurss sākās katra mēneša 1. dienā.

Kursu nauda nomaksājama iepriekš.

Kursu beigušiem audzēkņiem izsniedz diplomu ar piegriezēja resp. piegriezējas nosaukumu.

Mācības latviešu valodā. Vajadzības gadījumā paskaidrojumus sniedz arī citās valodās.

Kursu beigušos skolniekus (ces) ieteic kā piegriezējus resp. piegriezējas pieprasījumu un vakantu vietu gadījumā.

Pilns akadēmisks vīriešu apģērbu iegriešanas kursa ilgums 3 mēnešus. Maksā Ls 80.—

Pilna dāmu apģērbu iegriešanas akadēmisks kursa ilgums 3 mēn. Maksā Ls 90.—

Paātrinātā kursa mācības laiks uz pusi īsāks, Maksa pēc vienošanās.

Pirmais, kā institūta dibinātājs, tehniskais vadītājs un galvenais kursu administrātors — pazīstamais zinātniskās iegriešanas teorētiķis, Jēkabs Kaddiks, — ieguvis zelta medāli (Grand Prix) no Pēterpils konkursa par saviem zinātniskiem tehnikas pētījumiem un savu, uz jauniem principiem dibinātu iegriešanas sistēmu, kas tagad pieņemta visos Eiropas drēbniecības centros.

Bez augšā minētām personām lekcijas vēl lasa: Prof. Taube, Dr. Čikste, Mākslinieki: Vidbergs, Sutta, Varslavans, Šķilters, inž. Godiņš, māksl. Rumpān u. c.

M. P. Feldmanes mājturības un rokdarbu skola sievietēm, Rīgā, Brīvības ielā 41.

Skolā pasniedz mākslas un praktisko rokdarbu stundas, saimniecības vadīšanu un teorētisko — praktisko variēšanas mākslu. Kurss 2 g. Beigušie dabū diplomus un rokdarbu skolotājas tiesības. — Mācības ikdienas no 9—4 vak. Pie mājturības arī vakara kursi. Skolas pr-ce M. Feldmane.

H. Murevsky sieviešu rokdarbu skola, Rīgā, Kr. Barona ielā 11.

Dibināta 1902. g. Programmā: pamata rokdarbi, mākslas izšūvumi, mākslas darbi, zīmēšanas, drēbju šūšana, velas šūšana, aušana, metodika. — Skolā izglīto par rokdarbu skolotājām, zīmētājām, mākslas rokdarbu darbiniecēm, šūvējām un audējām. Skolnieces uzņem pansijā.

Skolas nauda Ls 60,— zemestri.

B. Ērgles — Pelč sieviešu mājturības skola Cēsīs, Rīgas ielā 4. Dib. 1921. g. — Skolas mērķis — sagatavot sievietes mājas iekšējai dzīvei. Skolā pasniedz sek. priekšm.: anatomiju, fizioloģiju, higienu, mājkopību, preču zināšanas, ēdienu pagatavošanu, darb- un grāmatvedību, augļu, ogu un sakņu pārstrādāšanu. Kurša ilgums 5 mēneši, ieskaitot 1 mēn. augļu pārstrādāšanu, augļu ievākšanas laikā. Pārbaudījumi notiek pēc sevišķa plāna un beigušiem izsniedz apliecības. Pie skolas pirmklasīgs ēdienu zalds, kas dod iespēju praktizēties. Noorganizēti vakara kursi. Skolas nauda Ls 70.— par kursu. Vakara kursos Ls 20.— mēnesī. — Skola un kursi vienīgie Cēsu, Valmieras apkārtnē un noorganizēti priekšzīmīgi.

Daugavpils Latv. b-bas komercskola pieaugušiem, — Daugavpilī, Valdemāra ielā 32. Skola dibināta 1926. g. septembrā beigās. Patlaban darbojas visas 4 klases un šogad skola dos savu pirmo izlaidumu. Skolēnu skaits gadā caurmērā 75 audzēkņu. Skolas dibināšanas galvenie nopelni Latv. b-bas valdei un izglītības komisijai. Jau

no sākuma skolas vadība tiek nodota tagadējā direktora Osvalda Berkolda kga rokās. Skolā galveno vērību piegriež komercpriekšmetiem. Tiek uzņemtas abēja dzimuma personas, ne jaunākas par 18 gadiem, bez tautību izšķirības. Jaunāki tiek uzņemti ar sevišķu, katram gadījumam dotu atļauju no skolu departamenta. Skolas priekšgalā Dr. phil. O. Berkolda kgs. Run. skolas kanclejš ikdienas pēc 6 vakarā.

Latgales Kult. veic. b-bas «Saulē» Siev. arodu skola — Daugavpilī, Saules ielā 6. Skola dibināta 1927. g. un sastāv zem Izgl. min. arodskolu direkcijas. Skolas mērķis — dot praktiskas zināšanas un izglītību mājturības rokdarbu nozarē. Skolā pasniedz arī spec. dziedāšanu, zīmēšanu un vingrošanu. Kurss 3-gadīgs. Pēc kursa nobeigšanas dabū tiesības uz mājturības un rokdarbu skolotāja grādu. Tiek uzņemtas pamatskolu beigušas personas, bez tautības izšķirības. Šogad notiek skolas pirmais izlaidums, pēc kura vēl zināms laiks iedarbojās praktiski, lai iegūtu pilntiesības. Uzņemšanas maksa 45 Ls gadā. Trūcīgiem eiot pretīm maksa tiek samazināta. Skola atrodās ērtās, piemērotās telpās, kuŗas spec. šim gadījumam pārbūvētas. Pie skolas labi iekopts dārzs. Skolas organizēšanai lieli nopelni valdei un it sevišķi baznīckungam Ad. Vizulim un Elīzabetei Paukste. Valdes sastāvs: dep. Stanislavs Jūbulis (priekšn.), vice-prez. baznk. Ad. Vizulis, kasieri: A. Hurāns, Jāzens Zukulis un J. Volonts, Dzenis, darbvedis Mendviks, — Skolas dir. baznīckungs Ad. Vizuls, vice-dir. E. Paukste.

Šūšanas, zīmēšanas un niecīes. skola. P. Jākovleva — Daugavpilī, Šosejas ielā 19-23. Skola dibināta 1922. g. 15. sept. Skolas mērķis dot savām audzēknēm snec. praktisku izglītību šūšanas un niecīesgriešanas nozarē. Skolā pašlaik mācās 22 skolnieces. Apmācības laiks nenoteikts. Pēc kursu nobeig-

šanas izsniedz notārieli apstiprin. apliecību. Uz vēlēšanos tiek pasniegta zīmēšana un rokdarbi. Caurmērā kursos dalību ņēmušas un pabeigušas ap 230 personas. Mācības nauda Ls 60.— gadā, pusgadā Ls 50.— Kursus vada personīgi īpašniece P. Jākovļeva.

Izglītības ministrijas Rokdarbu darbnīcas,—Daugavpilī, Raiņa ielā Nr. 103, tālr. 510. Skola dibināta 1925. g. Jēkabpilī, kur darbojusies 2 gadus, pēc kam pārcelta uz Daugavpili. Skolas nolūks un mērķis, sniegt pedagogisku audzināšanu rokdarbu nozarē. Skolas tagadējais vadītājs Fricis Stepe. Savā

amatā apstiprināts 1928. g., no kura laika darbojas nepārtraukti. Skolā mācās bez tautību izšķirības no 9—18 g. v. skolēni. Patlaban mācās 980 skoln. Parastais kurss ilgst apm. 1 mācības gadu. Kursi sadalīti skolotāju un skolēnu grupās. Skolas vad. Fricis Stepe dzimis 1882. g. Kurzemē. Mācījies arodu skolā, pēc kam pāgājis uz ārzemju arodskolām. Pārbraucis Latvijā 1919. g., kur uzsāka savu darbību 1920. g., pārejot Izgl. min. rīcībā. Strādājis arī kā žurnālists «Kurzemes Vārdā», rakstījis par tautsaimniecības un mākslas jaunākajiem.

Kursi.

F. Rinnes karakteroloģijas kursi. Sākot ar 1923. g. rudeni, katru gadu sarīkoja priekšlasījuma ciklus un sākot 1929. g. rudeni ar Izglīt. min. piedalīšanos nodibināja zinātniskus karakteroloģijas kursus. Pasniedz vācu valodā. Kursu sadalījums:

- 1) hirolōģija I. — iesācējiem.
- 2) hirolōģija II. — priekšlas. cikl. turpin.
- 3) grafolōģija I. iesācējiem,
- 4) grafolōģija II. priekšlas. cikl. turpin.
- 5) prenatalōģija, psihognomika un patognomika — visa kurka noslēgums.

Pieteikšanās: Valdemāra ielā 20, dz. 18, no plkst. 3—4 dārza mājā. Vadītājs Rinne Edvīns.

Jelgavas visnārizglītojošie vakara kursi pie Jelgavas I. pils. Annas pamatskolas. Upes ielā 4. — Kursu mērķis, sniegt plašām aprindām nepieciešamas zinības. Pasniedz latviešu, vācu, angļu un krievu valodās; matemātiku un citus mācības priekšmetus. — Mācības laiks no 1. sept. līdz Lieldienām. Lektoru vietējie. Klausītāju skaits neprobežots izglītības un vecuma ziņā. Kursus uztur no klausītāju iemaksām un pilsētas pabalsta — Ls 600.— gadā. Kursus vada Jelgavas pils. I. pam. skol. Šenbruns, Nikolajs.

L. Reguta mākslas amatn. koka-tēlniecības kursi Rīgā. Karlīnes ielā 2. Izglīt. min. pārziņā. Kurss 3 gadīgs. Pagatavo visāda veida izgriezumus: tēlus, ornamentus, ģerboņus, burtus. Anbalvots ar Grand Prix, Liepājā 1929. g.

Latvju drāmatiskie kursi dibināti 1909. gadā. Dubura un Zeltmata vadībā. Kopš 1916. g. kursus vada rakstn. Zeltmatis, kas skatuves mākslas pārago zināšanas guvis Berlīnē. Reimera drām. augsstkolā. — Savā pastāvēšanas laikā kursi devuši mūsu skatuvei izcilus spēkus: L. Špilbergs, E. Viesturi, M. Riekstiņš, P. Baltābolu, J. Simsonu, J. Gērmani, J. Kārklīnu u. c. Daudzi nēdējā gada absolventi darbojas Nac. teātrī, Dailes, Ceļojošā un citos provinces teātros. — Pasniedz pamatizglītību visos skatuves mākslas priekšmetos. Pasniedzēji speciālisti un izglītoti lietpratēji — pedagogi. Jaunu audzēkņu uzņemšana septembrī un janvarī. Tuvākas zinas, kursa biroijā. Tālr. 26937. Lāčplēša ielā 25, Rīgā.

Ernsta Feldmana teātra kursi.

Ernsts Feldmanis teātra izglītību baudījis Maskavā. A. J. Adaševa teātra skolā, kuru beidza sekmīgi. Dibināts 1927. g. 5. sept. Izglīt. min. pārziņā. Katru gadu kursi sa-

riko publiskas vodevīļu un ansambļu izrādes. Kā paidagogi kursos darbojas režisori, aktieri un paidagogi.

Franču valodas kursi — **Cimbulde Bagard** dibināti 1925. g. Mācības sākas septembrī un beidzas maijā. Kursos 4 grupas. 1. grupā — iesācēji. Pārējās tie, kuŗi spēj sekot mācības gaitai. 3. un 4. grupās pasniedz arī komerc vēstules. Mācības: pirmdienās, trešdienās un pietdienās no plkst 7—9 vak. Katrai grupai 3 mācību st. nedēļā. Maksa Ls 3.80 mēnesī.

Brīvības ielā 40 (Beatr. ģimn.).

Grace Florence Langford, angļu val. Pasniedz grupās un atsevišķi. Rīgā, Valdemāra ielā 27/29, dz. 7.

Privātdocentes Dr. phil. Alises Karlson latīņu valodas kursi Izglītības ministr. atļauti. Mērķis: — iepazīstināt ar latīņu valodas klasiskā gīmnāzijas kursu pilnā apmērā, un sagatavot universitātei uz Izglīt. min. eks. kom. pārbaudījumu pamata. Dibin. 1928. g. Rīgā, Skolas ielā 20, dz. 14.

Vācu val. privātkursi Izglīt. ministr. pārz., **A. Froblen**, Rīgā, Elizabetes ielā 45/47, dz. 5. — Mācības sākums 1. sept. grupās un atsevišķi. Grupās nepārsniedz 8 personas. Maksa grupās Ls 4.— mēnesī. Atsevišķi stundas pēc vienošanās. Kursos pasniedz vācu valodā visus speciālpriekšmetus augstskolas un vidusskolas iestāšanās eksāmeniem. Tālr. 28169.

E. Salemaņa valodu kursi, Rīgā Brīvības ielā 38. — Grupās: latviešu, vācu, angļu, franču, krievu un latīņu valodas. Pieņem ikdienas no pl. 7—8 vak.

Latvijas Esperanto b-bas esperanto valodas kursi ikgadus. Rīgā, Pīlī, ist. 4. Past. k. 844. Bibliotēka, lasāmgalds un esperanto laikrakstu un grāmatu pasūtišana.

M. Hakena vācu un angļu valodu, grāmatvedības, tirdzn. korespondences, stenogrāfijas un mašīnrakstīšanas kursi. Rīgā, Smilšu ielā 32, paša namā.

Valdības apstiprināti **komercziņību kursi.** M. Lindbergs, Rīgā, Brīvības ielā 28, dz. 3.

Grāmatvedība, stenogrāfija, skolas un ātrraksts, korespondence, mašīnrakstīšana uz visām sist. maš., valodas — pasniedz latviešu, vācu, franču, angļu, krievu valodās. Mācības pasniedz Parīzē un Londonā praktizējušies spēki.

Izglītības ministrijas pārziņā (dib. 1921. g.) Rīgas Techniskās zīmēšanas kursi Rīgā, Marijas ielā 63. Tālr. 33337. — Sākot ar 1921. g. kursi darbojas nepārtraukti. Mācības pasniedz inženieri un tehniķi; sek. priekšmetus: būvniecības - arhitektūras, mašīnu - būvniecības, mēbeļu- un modeļu būvniecības, elektro-instalācijas un kanalizācijas plānu zīmēšanu. Mācības notiek vakaros no p. 5—7 pirmai grupai un no 7—9 otrai gr. Kursos katru gadu iestājas apm. 90 kursistu, neskaitot tos kursistus, kuŗi saņem mācības korespondences veidā; visi galvenā kārtā strādnieki - amatnieki no 16—60 g. v. Viņi kursos iegūst vajadzīgās zināšanas arodā vajadzīgo darba zīmējumu, plānu izgatavošanai un saprašānai.

Kursos uzņem bez priekšzināšanām un sākot ar pamatskolas izglītību, vēlams amatniekus, bet kas grib sagatavoties par zīmētāju - instrukturu un iestāties valdības, vai pašvaldību dienestā, tam jābeidz pilns pamatskolas kurss. — Mācības maksa vienā augšā minētā nodalā Ls 50.— par pilnu kursu. Mācības ilgums 5 mēneši.

Inž. J. Levana kursi, Rīgā, Hospitāļu ielā 24b. Run. no 11—2 un 5—7.

Nodalas: 1) ēku būvēšana, māc. nauda: — 60 ls; 2) techn. zīmēšana: 30 ls; elektrotehnika: 60 ls; grāmatvedība: 20 ls.

Grāmatas pašmācībai: «Radio» — 3 ls, «Elektrotehnikis» — 22 ls, «Techn. zīmētājs» — 9 ls, «Sofers» — 8 ls, «Tvaika katli» — 6 ls, «Tvaika mašīnas» — 8 ls, «Mašīnu elementi» — 16 ls, «Ēku būve» — 24 ls, «Atslēdznieks» — 7 ls, «Rēķinātājs», «Algebra», «Geome-

trija», «Fizika» — à 4.50 ls, «Lātvju valoda» — 2 ls. Dabūjamas visos lielākos grām. veikalos.

Inž. Levans izgatavo būvprojektus dažādām būvēm un izpilda elektriskos instalācijas darbus.

«Rīgas Šoferu Kursi», Rīgā, Marijas ielā 103. — Kursi Izglītības ministrijas pārziņā, ir vecākā šoferu skola Latvijā — līdz šim beiguši ap 200 pilntiesīgi šoferi-autovadītāji. Dienas un vakara apmācības. Kursos pamatīgi iziet auto teoriju, remonta praksi un autovadību uz dažādu sistēmu 4 un 6 cilindriem valējiem un slēgtiem limuzīniem. Iestāšanās katrā laikā. Maksa Ls 80.— Tuv. ziņas no 9 rītā — 8 v.

Šoferu kursi «Amermotors», — Rīgā, Vaļņu ielā 21/23, tālr. 20152. Kursu vadītājs Rīgas pils. amatn. skolas un tēchnikuma direktors inž. techn. A. Priednieks. Lekcijas latviešu, krievu un vācu valodā. Kursi ir pie «Generālmotors» pārstāvniecības A/S «Amermotor», kāpēc skolēni var iepazīties ar modernākām mašīnām.

Jāņa Rozes stenokursi, Rīgā, Lāčplēša ielā 18, dz. 5. Tālr. 27194.

Stenogrāfija lai top par divdesmitā gadusim teņa darba rakstu!

— Pieprasiet programmu, noteikumus, katalogus par stenoliterātūru un prospektus.

B. Lurie tirgotāju praktiskie kursi Rīgā, Marijas ielā 1, dz. 10.

Grāmatvedība — latviešu val.

Dubult-itāļu-amērikāņu gr. ved. — vācu val. Vācu un angļu sistēma — krievu val. Mašīnrakstīšana uz visām sist. mašīnām. 10 pirkstu metode. Mazākās grupās un arī atsevišķi visos priekšmetos.

J. Rīnka grāmatvedības kursi Rīgā, Matīsa ielā 33, dz. 20. — Sagatavo bilancspējīgus grāmatvežus visām saimniecības nozarēm. Tuvākas ziņas ikd. no p. 15—19.

J. Zandarta grāmatvedības un mašīnrakstīšanas kursi Rīgā, Blauņa ielā 1, dz. 4. — Mācības pasniedz pēc visjaunākiem metodi-

skiem paņēmienu grupās un atsevišķi. Mācību maksa arī pa daļām. — Sagatavo speciāli valsts, pašvaldību, kredītiestāžu, fabriku un tirdzniec. uzņēmumu darbiniekus. Pasniedz vispārējo grāmatvedību, speciālo grāmatvedību un komercaritmētiku. Mācības vakaros un dienā. Iestāšanās katrā laikā. — Paša sastādīta grāmata. — Vispārējs kurss dubultā grāmatvedībā.

N. L. Dukeļskajas stenogrāfijas kursi.

Stundu pasniegšana pēc jaunākās, godalgotās, pārlabotās dzirdes sistēmas, piemērota visām valodām. Ātri un ar panākumiem. — Praktiski darbi latviešu, krievu, angļu, vācu un franču valodās. Nobeigušiem izsniedz apliecības. Kursi Rīgā, Elizabetes ielā 17, dz. 4.

Apstiprināti grāmatvedības kursi.

Pamatīga izglītība patstāvīgiem grāmatvežiem visās metodēs, neizslēdzot visjaunākos un modernākos pasniegumus.

Stenogrāfija, mašīnrakstīšana uz jaunāko sistēmu mašīnām; krievu, vācu, angļu, franču un latviešu metodes.

Māca angļu valodu — runāšanu un korespondenci.

Kursu vadītājs R. Lindenbergs, grāmatu revidents, Rīgā, Baznīcas ielā 25.

V. Černovskas komerckursi. — Daugavpilī. Miesnieku ielā 4. Kursi dibināti 1910. g. Darbojušies nepārtraukti Rīgā līdz 1926. g., pēc kam pārnākuši Daugavpilī un darbojas vēl tagad. Kursus vada un pārrauga personīgi V. Černovskis. Kursos pasniedz grāmatvedību, mašīnrakstīšanu pēc aklās metodes; stenogrāfiju krievu un vācu valodās. Mācības valod.: latviešu un krievu. Kursus apmeklē gadā ap 200 audzēkņiem. Mācības maksa sekoša: 1) grāmatvedībā Ls 40 par pilnu kursu. 2) Stenogrāfijā Ls 20, 3) mašīnrakst. Ls 16. par kursu.

Pēc iespējas kursi apgādā vietas — beigušiem.

Ebreju biedrības «Ort» kursi Raiņa ielā 101, Daugavpilī.

Kursi dibināti 1924. g. pie Daugavpils pils. I. pam. skolas. Kursi nostādīti priekšzīmīgi un devuši jau 2 izlaidumus. Kā skolotāji nodarbojas sekošas personas: S. Basmanis un R. Kagan; sekretars J. Morgolis. Kā priekšnieks Dr. R. Gurevičs. Kursos apmāc. ilgst 2 gad. Skolnieku skaits gadā, caurmērā grozās ap 50 audzēkņu. Kursu atbildīgais vadītājs M. Blacha kungs.

Valmieras angļu, vācu valodu kursi, Valmierā, III. pils. pamatsk. Kursus dibinājis un pārvalda Pēteris Dreimanis. Mērķis: — izkopt valodu prašanu sevišķi jaunatnē. Valodas pasniedz P. Dreimanis, kurš beidzis angļu val. institūtu. Kursos 2 grupas: 1) iesācējiem, 2) ar priekšzināšanām. Maksa Ls 4.— mēn. Nākotnē pasniegs angļu un vācu korespondenci. Speciālos priekšmetos stundas pasniedz arī mājās.

M. Kauliņa dejas kursi Aimanda Aukmaņa vadībā. Rīgā, Mārstaļa ielā 2/4. — Plašs kurss zalonu, antiskās, viesību, modernās un citas dejas. Lielu vērību piegriež daiļumam, elegancesi un dejas mākslai.

M. Grebzes dejas stūdijs-kursi. Rīgā, L. Grēcinieku ielā 24. Tālr. 21286.

Mācība iedalītaursos, grupās un stundās. Kursi, sākot ar septembri līdz maijam, sākās ik mēnesi reizi. Vasarā tikai viens spec. kurss (jūlijā). Grupās un atsevišķas stundas pasniedz katrā laikā. Mācības, ievērojot sakarus ar ārzemēm, pasniedz pēc jaunākās, pilnīgākās un katram saprotamas metodes.

Morics Grebzde pirmās deju skolotāja tiesības ieguva Pēterpilī 1917. g. 1922. g. beidza dejas augstskolu Vācijā. Uzņemts Vācijas vecāko deju skolotāju s-bā. Apbraukājis daudzas valstis, kur piedalījies deju skolotāju kongresos. 1926. g. Parīzē ieguva deju profesora grādu. No 1923. g. darbojas

Latvijas kara skolā kā deju paaugstskolotājs.

Nadležda Mircevas plastikas kursi Rīgā, Ģertrūdes ielā 10/12, dz. 18.

Kursi Tailovas ģimnāzijā, Antonijas ielā 13.

Runas stundas no 4—6 v.

Eižēnija Sletnieks zalondeju kursi — Rīgā, Valdemāra ielā 15, dz. 3. Tālr. 33639.

Stundas katrā laikā no p. 3—8 p. p.

A. Neimaņa dejas kursi Rīgā, Lāčplēša ielā 56. Tālr. 31909. Zalonu un plastiskās dejas.

I. Jelgavas dejas skola Jelgavā, Veismaņa ielā 24. — Skolas vadītājs N. Peters, viens no vecākiem un populārākiem dejas skolotājiem (apstiprināts jau no 1894. g.). — Mācība iedalītaursos, grupās un stundās. Katra kursa sākums ik mēnesi (izņemot vasaras mēnešus). Grupās un stundās var pieteikties katrā laikā. — Mācības pasniedz pēc visjaunākās un viegli saprotamas metodes.

Šī ir vienīgā dejas skola Jelgavā, kurā pārcietusi visas krīzes, darbojas nepārtraukti un sekmīgi.

Latvijas jauno sieviešu kristīgā s-ba Rīgā, Elizabetes ielā 55. Tālr. 21973. Darbvedība atvērta no 10—1 un 4—7.

S-ba dibināta 1921. g. Strādā saskaņā ar vispasaules sieviešu kristīgo s-bu. — Noorganizēti šūšanas un piegrieztņu zīmēšanas, tautisko un moderno rokdarbu, dziedāšanas, frizēšanas un nagu kopšanas kursi. Angļu, vācu, franču valodu kursi abējiem dzimumiem un bērnu rotaļu grupas (5—8 gadus veciem). Fiziskai audzināšanai piegriezta sevišķa vērība: — Māca ritmiku, zviedru vingrošanu un dažāda veida sporta spēles. Dabīnāti pulciņi-klubī, kur vakaros rīko diskusijas, lekcijas un vingrošanu lietpratēju vadībā. Katru vasaru atver koloniju, kur katrai sievietei dota iespēja pavadīt atvaļinājumu veselīgos apstākļos.

Katru nedēļu s-bu apmeklē un nem dalību dažādu nodaļu darbā ap 1000 dažādu tautību un vecuma sievietes un meitenes.

Eižēnijas Juršas cepuru pagatavošanas kursi. — Speciālitate: visjaunākās Parīzes un Vīnes modes modulācijas, stila un krāsu kolorita kombinējums. Pie kursiem pastāv veikals, kāpēc ļoti plaša iespēja iegūt praktiskās zināšanas. Kursu beigušie saņem diplomus. Māc. laiks 3 mēneši, atsevišķi un grupās Ls 60.— visā kursā. Pielaiž mēneša nomaksas à Ls 20.—. Kursus vada speciāliste E. Jurša.

Paulas Tilts mākslas aušanas un rokdarbu kursi Rīgā, Kr. Barona ielā 66/68. Tālr. 333748. — Kursos galveno vērību piegriež latvisko īpatnību izcelšanai un izdaiļošanai: dalību ņem mūsu ievērojamākie mākslinieki. — Zīmēšana un kompozīcija. Kursos beigušie iegūst rokdarbu skolotāju tiesības. — Mācības pasniedz grupās un atsevišķi; uz vēlēšanos arī speciālos priekšmetos. Skolnieces uzņem katrā laikā. Vadītāja Paula Tilts.

Emilijas Plāts mākslas amatniecības un rokdarbu kursi Rīgā, Kr. Barona ielā 49, dz. 2. Tālr. 31952. — Kursos atsevišķos priekšmetus pasniedz speciālistu vadībā. Stingri tautiskā gaumē un arī modernā. Māksliniecisko daļu vada māksln. A. Dzērvīts. Kursos sagatavo pamat- un vidusskolu skolotājus. Pasniedz: 1) mākslas un praktiskas dabas izšuvumus, 2) jostu, prievišu un ceļu audumus, visās tehnikās, 3) visas mākslas audumu tehnikas, 4) aušanu parastos lauku stāvos, 5) metālplastika, 6) metālkaldināšanu varā un sidrabā, 7) ādas darbus — gravēšanu, veidošanu un mozaiku, 8) batik darbus savus un modernos, kā arī modernās, praktiskās drēbju krāsošanas tehnikas, 9) porcelāna gleznošana ar iedzudināšanu, 10) dedzināšanu kokā, ādā un citos materiālos, 11) māslīgo puķu pagatavošanu. — Zīmēšana, veidošana un kompozīcija. Teorētiskos priekšmetos: latvju rakstu kompozīcija, latvju tautas uzvalks, krāsu teorija, ornamentu

stils, atsevišķa darba vēsture un visi pedagoģiski kursu programmas priekšmeti. Tautisko lietu atdarināšana.

Kursos pieņem pasūtījumus un ieteic skolotājas.

Mildas Klēbach mākslas aušanas kursi (Izglīt. min. pārziņā) Rīgā, Bruņinieku ielā 49. Tālr. 3337.

Pasniedz: latvju un sena zviedru mākslas audumus, perziešu, smirnas, gotiešu tepiku siešana, prievišu un studenšu lentu aušana.

Latvju ornamentika, modernais stils un glīta kompozīcija-zīmēšana.

Var pieprasīt kursu programmas un noteikumus.

Bertas Raister rokdarbu kursi Rīgā, Dzirnau ielā 34a, dz. 12.

Kursos māca smalkus un praktiskus rokdarbus, gleznošanu, zīmēšanu, dedzināšanu, tarzo, botiku, paplo darbus, pinumus, metālplastiku, veidošanas darbus, pastinello, mākslas aušanu, šūšanu, piegriešanu, šnitu zīmēšanu, izšuvumus ar mašīnu u. c. Dienas un vakara grupas. Skolnieces var pieņemt katrā laikā. Pasniedz arī atsevišķus priekšmetus. Mācības laiks 9 mēneši. Pasniedzēji — speciālisti.

Šūšanas un rokdarbu skola-kursi Fannijas Ukšes vadībā Rīgā, Lāčplēša ielā 53, dz. 7. — Pasniedz mākslas un praktisko rokdarbu stundas, piegriežot galveno vērību stila un tautiskās gaumes zīmēšanai. Skolnieces uzņem katrā laikā. Mācības pasniedz grupās un atsevišķi. Kurss rokdarbos ilgst 2 gadi; šūšanas, zīmēšanas un piegriešanas kurss 1—1½ g. Mācības nauda Ls 60—120. Beigušie saņem apliecības. Vadība atrodas lietpratēju rokās. Uz vēlēšanos zīmēšanas-piegriešanas kurss atsevišķi 4 mēn. — Ls 40.—. Programmas uz pieprasījumu izsūta nekavējoši.

Šūšanas, zīmēšanas un piegriešanas kursi Almas Krūmiņas vadībā Rīgā, Blaumaņa ielā 9, dz. 8.

Kursos galvenā vērība piegriezta šnitu zīmēšanai un piegriešanai pēc Berlīnes māksl. H. Maurerā meto-

des. Pilns kurss 6 mēneši. Šūšanas pratējiem zīmēšanā, piegriešanā 3 mēn.

Mācības nauda kursā Ls 40.—. Mācības grupās no p. 9—4 p. p. Beigušie saņem apliecības. Uzņemšana katrā laikā.

Zīmēšanas un piegriešanas kursi R. Āboltiņas vadībā, Rīgā, Matīsa ielā 27, dz. 32.

Skolnieces pieņem katrā laikā. Mācības grupās un atsevišķi. Kursu ilgums no 3 mēn. — 1 gad. Kursu beigušie saņem apliecības. Mācības nauda no 60—80 ls. Kursus vada lietpratēji.

Plegrieztnu, zīmēšanas, piegriešanas, šūšanas un rokdarbu kursi Emīlijas Strazdiņš vadībā, Rīgā, Gertrūdes ielā 62, dz. 19.

Mācības notiek dienā un vakaros.

Šūšanas, plegrieztnu zīmēšanas un piegriešanas kursi A. Hauks vadībā, Rīgā, Blaumaņa ielā 11/13. Dibināti Maskavā 1908. g. Mācības pasniedz pēc Vīnes prof. Geiera metodes. Pie kursiem pastāv spec. dāmu ateljē. Skolnieces uzņem katrā laikā un tās gūst visplašākās zināšanas un aroda izglītību.

Netelhorst Anna, šūšanas, rokdarbi, zīmēšanas un piegriešanas kursi, nacionālo musturu un rokdarbu gatavoš. Dib. 1912. g., Jelgavā, Lielā ielā 38. Vadītāja mācījusies Stutgartē un Berlīnē. Kursu ilgums 3 mēneši, $\frac{1}{2}$ —1 gadu un 3 gadi. Mācības maksa Ls 50 par gadu. Izgatavo arī uz pasūtījumiem.

Šūšanas, zīmēšanas, piegriešanas un rokdarbu kursi Jāņa Laukirbes vadībā, Jelgavā, Akadēmijas ielā 4. Dibināti 1912. g.

Mācības pasniedz pēc visjaunākiem drēbniecības tehnikas sasniegumiem. Kursu vadītājam akadēmiska izglītība. Beidzis H. Maurera akadēmiju Berlīnē 1909. g., pēc kam Jelgavā dibinājis pirmo šāda aroda kursus. Kursu dibinātājs patlaban ieņem Jelgavas drēbnieku meistarū s-bas priekšn. vietu. Līdz šim nepārtraukti vadījis pats

savus uzņēmumus un drēbnieku skolu, kuŗa tagad nosaukta par kursiem. Dāmu tualetu nodaļu vada Ida Laukirbes kdze. Kursi darbojušies ar labiem panākumiem un devuši lielu audzēkņu izlaidumu skaitu.

Irmas Ligates mākslas rokdarbu kursi Jelgavā, Katolu ielā 26, dz. 13. Kursi dib. 1929. g., rodoties plašā apkārtnē jo stiprai vajadzībai. Vadītāja J. Ligate beiguši aroda spec. skolu un nodarbojusies šai nozarē jau agrāk kā pavidagogs. Mācībās ņem dalību plaši pazīstami pavidagogi un kursi var solīt apzinīgu, savu audzēkņu sagatavošanu. Kursu programmā ietilpst: tamborēšana, ievads šūšanā, izvilkuma darbs, krustdūrieni, adīšana, veļas pagatavošana, šūšana, angļu un franču izšuvumi, latv. ornamentti, tenerifa, izšuv. uz šķidrauta, rokoko darbi, aplikācija, sienas un grīdsegu pagatavošana, tilē darbi, zīmēšana, veidošana, dedzināšana uz samta, koka, papes etc., metala plastika, mākslas izšuvumi, hardanger un aŗur darbs, rokdarbu metodika, auŗana. Kursos var iestāties katrā laikā, mācības iedalītas tri mestros. Maksa Ls 80.— par gadu. Kursta ilgums 2 gadi. Beiguŗiem izsniedz apl.

B. Barovsky & P. Pūce, Jelgavā, Lielā ielā 42. Tiek izpildīti visādi rokdarbi, kā arī pieņemti pasūtījumi uz gat. dāmu darbiem. Pieņem mācekles un skolnieces. Apmāca šūšanā un rokdarbos no mēneŗiem sākot līdz 1 gadam. Strādājot darbnīcā, māceklei dota iespēja izmantot arī ņnitu zīmēšanu un piegriešanu, tā kā pēc zināma laika apmācības mācekles var uzsākt patstāvīgi strādāt. Visi pasūtījumi un darbi tiek izpildīti ātri un apzinīgi, lietpratēju vadībā.

Siev. nac. lŗgas Valmieras nod. saimniecības un rokdarbu kursi Valmierā, Diakonāta ielā 5.

Kursu mērķis: praktisku un teorētisku izglītību mājturībā. Programmā: 1) praktiska ēdienu pagatavošanas māksla, teorētiska barības mācība un praktiska mājas ie-

kārta; 2) rokdarbu kursā pasniedz nacionālā stilā sog. rokdarbus, izšuvumus, zīmējumus, mākslas aušanu un citus priekšmetus. Saimniecības kursi darbojas pastāvīgi, pie kam kursa ilgums 2 mēn.; rokdarbu kursi darbojas periodiski — kursa ilgums 3 nedēļas.

Maksa saimn. kursā Ls 20.— mēnesī; rokdarbu kursā Ls 10.—. Skolnieces uzņem katra kursa sākumā. Beigušiem izsniedz apliecības. Pie kursiem pastāv pirmklas. virtuve Austras Āriņ vadībā. Kursu tiešā vadība atrodas saimniecības valdes pārziņā.

Siev. nac. lig. Valmieras nod. pr. Berta Staklis.

Krastiņas uzvalku, zīmēšanas, šūšanas un rokdarbu kursi. Bauskā, Sudmalu ielā 21. Izglīt. ministr. pārziņā. Kursi dibināti 1902. g. Bauskā un nepārtraukti darbojas no tā laika tieši īpašnieces A. Krastiņas vadībā. Kaŗa laikā kursi darbojās Kreevijā, bet 1919. gadā atkal atgriezās Latvijā. Kursu mērķis, sagatavot praktiskam darbam speciālistes. tamdēļ programma sastādīta jo plaša un izņemamie priekšmeti un paņēmieni atbilst modernai drēbniecības teknikai. Kursu beigušie saņem apliecības un rokdarbu nozarē iegūst pasniezdzēju tiesības. Kurss ilgst 1½ gadus un maksā Ls 36.— Katru kursu līdzšim apmeklējušas 25 personas un kursi izlaiduši ap 500 mācekles.

N. Suttas saimniecības un vārīšanas skola Rīgā, Merķeļa ielā 21,

Kursu ilgums 4 mēneši. Mācības laiks katru dienu no p. 9—4 p. p. Kursos sniedz plašas zināšanas saimniecībā un vārīšanā teorētiski un praktiski.

Kursistu mācības sekmju novērtēšana notiek eksāmenu veidā. Mācības nauda Ls 80.—. Pie iestāšanās puse jāiemaksā.

Skolas priekšiece N. Sutta.

Skola Izgl. min. pārziņā.

Lilijas Linges mājturības skola Rīgā, L. Smilšu ielā 36 (blakus Pulvera tornim). Tālr. 27731.

Māca vadīt saimniecību, praktisku un teorētisku vārīšanas mākslu. Aukstos ēdienus, siltus ēdienus, saldēdienus, ievārījumus, augļu un sakņu pārstrādāšanu, kaltēšanu, limonādes, vīnu un likieru pagatavošanu, veģetāriskus ēdienus.

Teorijā: bērnu un slimnieku diētas mācība. Mācību ilgums 3 mēn. Skolas nauda Ls 72.— un 5 mēn. Ls 100.—. Pie skolas māca arī rokdarbus. Pr. Lilija Linge.

E. Valters saimniecības un vārīšanas kursi Liepājā, Kungu ielā 5. Dib. 1926. g.

Kursu mērķis, sniegt savām skolniecēm praktisko saimniecības vešanu, iepazīstināt ar teorētisko un praktisko vārīšanas mākslu. Speciālitāte — galda klāšana un viesību sarīkošana. Pie kursiem pastāv priekšzīmīgi noorganizēts ēdienu zalons, kas dod iespēju teoriju plaši izlietot praksē. Kursu vadītāja ilggadīga un piedzīvojusi speciāliste.

Mācību maksa Ls 20,— mēnesī. Kursa ilgums 3 mēneši. Mācības pasniedz grupās.

Edas Valters vadībā dibināti arī rokdarbu kursi. Uzņem abu dzimumu personas, vecākas par 16 gadiem.

Pilns kurss (3 mēneši) maksā Ls 60.—. Beigušiem izsniedz apliecības un rekomendētas vietas. Programma uz pieprasījumu par brīvu.

L. Popkovas saimniecības un rokdarbu kursi Jelgavā, Lielā ielā 16. Dib. 1921. g.

Kursus vada Ļubov Popkova. Skolā darbojas atsevišķu priekšmetu pasniedzēji. Kursi sagatavo praktiskas nama mātes un rokdarbu nodaļa dod jaunus skolotājas (jābūt ar vidusskolas izglītību). Kursos pasniedz mākslas un praktisko rokdarbu stundas, saimniecību vadīšanā un teorētiskā, praktiskā vārīšanā. Mācības ilgums rokdarbu kursā no 4 m. — 2 gadiem. Saimniecībā no 4 m. — 1 gadam. Beigušie saņem apliecības. — Mācības latviešu valodā.

Uzņem katrā laikā. Mācības nauda par kursu (4 m.) Ls 40.— Par izglītības turpināšanu tālākos mēnešos Ls 10.— mēnesī. Pie kursiem pastāv pirmklas. ēdienu zālns.

Almas Grāvelis mājturības kursi Bauskā, Pilskalna ielā, Kalniņa namā. Kursi dibināti 1929. g., kuŗu mērķis ir sagatavot visisākā laikā skolnieces praktiskajai mājturībai un saimnieciskiem uzdevumiem, sakarā ar to kursi tiek izņemti 3 mēnešos. Sagatavošanās notiek teorētiski un praktiski zem vadītājas personīgas uzraudzības. Galvenā vērība tiek piegriezta: 1) mājturības nozīmes vēsturei, 2) barības vielu izvēlei, 3) vispārējam ēdienu šalikumam, 4) izmantošanas vei-

diem, 5) gaļas un veģetāram ķēķim, 6) iepirkšanai un teorētiskiem aprēķiniem. Kursu beigušiem izsniedz gatavības apliecības. Maksa Ls 60.— kursā, mēnesī — Ls 20.—. Runas stundās: 9—16.

Zviedru ārstniecības, vingrošanas un masāžas institūts Rīgā, G. Etholen, Rīgā, Tērbatas ielā 41/43. Pie institūta pastāv paraleli 2 kursi: I. Zviedru ārstniecība, vingrošana un masāža, kursu ilgums 8 mēneš.; II. Kosmētika, kursu ilgums 4 mēneši. Pārbaudījumi notiek pie spec. ārstu komisijas. Pārbaudījumus izturējušie saņem gatav. apliecību, kā arī tiesības praktizēt un atvērt kosmētiskos kabinetus. Kursu vadītājs: G. Etholens.

Pamatskolas, pirmskolas, papildu un defektīvo skolas.

Paskaidrojumi pie skolu saraksta: 1) Saīsinājumi: bd. = bērnu dārzs, pr. = pirmskola, pap. kl. = papildu klase virs pamatskolas 6. klases.

Rīgas pilsētas pamatskolas: 1. pamatskola Kalpaka bulv. 8, pr.; 2. — Kr. Barona 71, pr.; 3. Raņķa dambī 1, pr.; 4. Lavīzes 2-a; 5. — Pētersalas 10, bd., pr.; 6. — Vidzemes šos. 162 pr.; 7. Baltās muižas 8-b pr.; 8. — Bruņnieku 24-a pr.; 9. — Krimuldas 2-a pr.; 10. — Čiekurkalnā, V. škl. Nr. 14 pr.; 11. — L. Maskavas 209 pr.; 12. — Rodenburga 1 pr.; 13. — Ādolfā 8 pr.; 14. — Slokas 47-a pr.; 15. — Rumpmuižas 3 pr.; 16. — Dārtas 41-a pr.; 17. — Telts 2-a pr.; 18. — Ķīsezera 19 bd., pr.; 19. — Kalnciema 118 pr.; 20. — Kuzņecova 2 pr.; 21. — Patversmes 20 pr.; 22. — L. Zolitūdes 30 pr.; 23. — Kronvalda bulv. 8 pr.; 24. — Kr. Barona 116 pr.; 25. — Cēsu 8 pr.; 26. — Rēveles 57 pr.; 27. — Brīvības 15 pr.; 28. — Kurmanova 18 pr.; 29. — Vecmīlgrāvī, Baznīcas ielā pr.; 30. — Tērbatas 15-17 pr.; 31. — Bišumuižā, Gulbju 1 pr.; 32. — M. Altonavas 6 pr.; 33. — Pērnavas 14-b pr.;

pr.; 34. — Bolderājā, Gaigalas 13 pr.; 35. — Šampētera 1 pr.; 36. — Avotu 34 pr.; 37. — Pils 5 pr.; 38. — Rēveles 86 pr.; 39. — Ludzas 24 pr.; 40. — Pokrova 4 pr.; 41. — Krāsotāju 32 pr.; 42. — Kundziņsalā VII, škl. 10 pr.; 43. — Jaunmīlgrāvī Mīlgrāvja 20 pr.; 44. — Jaunciemā, IV. škl. 4 pr.

Rīgas pilsētas palīgskola, Tērbatas 15-17 pr.

Rīgas pilsētas papildu skolas: 1. papildu skola Dārtas 41-a 2. — Bruņnieku 24-a; 3. — Rumpmuižas 3; 4. — Kalpaka bulv 8.

Rīgas pilsētas kurlmēmo skola, Marijas 40.

Rīgas pilsētas 1. pirmskola Bēzu 8; 2. — Kalnciema 8; 3. — Zaku salā, Krasta 13.

Rīgas pilsētas morāl. dēf. bēr. patv. Kalnciema 152.

Rīgas pilsētas dēf. bērnu patv. skola, L. Kuldīgas 22-35.

Rīgas pilsētas bērnu patv. pamatskolas Kuldīgas 37 bd., pr. un Patversmes 23.

Rīgas pilsētas Meža skola Vidzemes šosejā 117 pr.

Valsts paraugskola, Skolas 32 bd., pr.

Valsts skol. inst. pamatsk., Pilsoņu 13.

Valsts neredz. instit. Strazdu muižā.

Franču liceja pamatsk., Elizabetes 29 bd., pr.

V. Olava fonda pamatsk., Marijas 26.

N. Draudziņa pamatskola, Gertrūdes 32 bd., pr.

M. Milleres pamatskola, Brīvības 67-69.

M. Bekeres pamatskola, Stabu 14 bd., pr.

M. Caunītes bd., pr., Stabu 49-a.

Rīgas apriņķī (izņemot Rīgu):

Rīgas Jūrmalas pilsētas 1. pamatskola Bulduros, Muižas 4 pr.; 2. — Majoros, Smilšu 27 pr.; 3. — Mellužos, Peldu 4-6 pr.; 4. — Asašos, Zemgales 2 pr.; 5. — Dubultos, Jaunā prosp. 46 pr.

Slokas pilsētas 1. pamatskola, Veckaugu 1 pr.; 2.—Dzirnavu 2.

Kemeru pilsētas pamatskola, Baznīcas 15. pr.

Ogres pilsētas pamatsk. Ogrē pr.

Plaviņu pilsētas 1. pamatskola, Daugavas 27 pr.; 2.—Lielā 16, c. Gostiņiem pr. Siguldas pils. pamatsk., Siguldā pr. Ādažu pag. 6-kl. pamatsk., c. Gaŗkalni pr.; Berģu I. pak. pamatskola, caur Gaŗkalni pirmskola.; Carnikavas I. pak. pamatskola pr.; Gaŗkalnes I. p. pamatskola pr. Aizkraukles pag. 6-kl. pamatsk., c. Aizkraukli pr. Allažu pag. I. pak. pamatsk. c. Siguldu pr. Allažu pag. II. pak. pamatskola, caur Allažiem pr. Babītes pag. 6-kl. pamatskola c. Babīti pr., Babītes pag. Mazcenas I. p. pamatskola, c. Babīti pr. Babītes pag. Trenču I. p. pamatsk. c. Babīti pr. Baldones pag. 6-kl. pamatsk. c. Baldoni, pr. Baldones pag. I. pak. pamatskola, caur Baldoni pirmskola. c. Bebriem pr. Bīriņu p. 6-kl. pamatskola, c. Koknesi pr., Bebŗu pag. Vecbebŗu I. pak. pamatskola c. Bebŗiem. Bīriņu pag. 6-kl. pamatsk., c. Bīriņiem pr. Bīriņu pag. Jērkules 6-kl. pamatsk. c. Bīriņiem. pr. Birzgales pag. 6-kl. pamatsk. c. Lielvārdi pr. Birzgales pag. I. pak. pamatsk. c. Lielvārdi, past. k. 7 pr. Daugmales pag. 6-kl. pamatsk., c. Ikšķili pr. Doles pag. Kekavas 6-kl. pamatsk., c. Doli, pr. Doles p., Pulkarnes 6-kl. pamatskola, c. Doli pr.; Doles p., Salas I.

pak. pamatsk., c. Doli pr. Dreilīņu pag. Bīķeru 6-kl. pamatsk., c. Rīgu pr. Ikšķiles p. Elkšņu 6-kl. pamatsk., c. Ikšķili pr.; Ikšķiles Tīnūžu I. p. pamatsk., c. Ikšķili pr.; Ikšķiles pag., Turkalnes I. pak. pamatskola, c. Ogri pr. Inčukalna pag. 6-kl. pamatsk., c. Inčukalnu. Inčukalna pag., Vangažu I. p. pamatskola, c. Vangažiem. Jumpravas pag., Valdemāra I. pak. pamatskola, c. Jumpravu pr. Kastrānes pag. I. pak. pamatsk., c. Suntažiem pr.; Kastrānes pag. Vatrānes I. p. pamatsk., c. Kastrāni Katlakalna pag. Krusta I. pak. pamatskola, c. Katlakalnu pr.; Katlakalna pag. Pļavniekkalna 6-kl. pamatsk., c. Rīgu pr. Kēču pag. Annas I. pak. pamatsk., c. Merķeļiem pr., Kēču pag. I. pak. pamatskola, c. Kēčiem pr. Ķeipenes pag. Madlienas 6-kl. pamatsk., c. Madlienu Ķeipenes pag. I. pak. pamatskola, caur Madlienu pirmskola Ķempu pag. I. pak. pamatskola, c. Ierīkiem pr. Kokneses pag. Balbieŗu 6-kl. pamatskola c. Koknesi pr. Kokneses pag. Bilstiņu I. pak. pamatskola, c. Koknesi pr. Kokneses p., Krievkalna 6-kl. pamatskola, c. Koknesi pr. Krapes pag. 6-kl. pamatskola, c. Krapī pr. Krimuldas pag. 6-kl. pamatskola, c. Inčukalnu. pr. Laubēres pag. 6-kl. pamatsk., c. Lauberi pr. Lauberes pag. Ozolu I. pak. pamatsk., c. Lauberi pr. Lēdmanes pag. 6-kl. pamatsk., c. Lielvārdi pr. Lēdurgas pag. II. pak. pamatsk., c. Lēdurgu. Lēdurgas pag. I. pak. pamatsk., c. Lēdurgu pr. Lēdurgas pag., Aijažu I. pak. pamatsk. c. Lēdurgu pr. Lēdurgas pag. Inciema I. pak., c. Lēdurgu pr., Lielvārdes pag. Kaibalas 6-kl. pamat-

skola, c. Lielvārdi pr. Līgatnes pag. 6-kl. p.-sk., c. Līgatni pr. Līgatnes pag. papīrfabr. 6-kl. pamatskola, c. Līgatni pr. Madlienas pag. Zādzenes 6-kl. pamatsk., c. Zādzēni. Mālpils pag. 6-kl. pamatskola, c. Mālpili pr. Mālpils pag. Ķikutu pamatskola, c. Mālpili pr. Mangaļu pag. I. pak. pamatskola, c. Rīgu. pr. Mārupes pag. 6-kl. pamatskola, c. Rīgu pr. Meņģeles pag. I. pak. pamatsk., c. Meņģeli pr. Mores pag. 6-kl. pamatsk., c. Mori pr. Nītaures pag. 6-kl. pamatskola, c. Nītauri pr. Ogresgala pag. 6-kl. pamatsk., c. Ogri pr. Ogresgala pag. Kēka I. p. pamatskola, c. Ogri pr. Olaines pag. 6-kl. pamatskola, c. Olaini pr. Pabažu pag. I. pak. pamatsk., c. Pabažiem pr. Pabažu pag. 6-kl. pamatsk. c. Pēterupi pr. Plāteres pag. 6-kl. pamatsk., c. Plāteri pr. Pļaviņu pag. Klintaines 6-kl. pamatsk., c. Pļaviņām pr. Rembates pag. 6-kl. pamatsk., c. Lielvārdi pr. Rembates pag. I. pak. pamatsk., c. Lielvārdi pr. Ropažu pag. II. pak. pamatsk., c. Ropažiem pr. Ropažu pag. Augšciema I. p. pamatsk., c. Ropažiem pr. Ropažu pag. Enzeļņa I. pak. pamatsk., c. Ropažiem pr. Ropažu pag. Kākciena I. pak. pamatsk., c. Ropažiem pr. Ropažu pag. Valsts Ropažu meit. kol. pamatsk., c. Garšalni pr. Salas pag. I. pak. pamatskola, c. Sloku pr. Salaspils pag. 6-kl. pamatsk., c. Salaspili pr. Sējas pag. 6-kl. pamatsk., c. Jaunsēju pr. Sidgundis pag. 6-kl. pamatsk., c. Sidgundu pr. Siguldas pag. I. pak. pamatsk., c. Siguldu pr. Siguldas pag. Iūdažu I. pak. pamatsk., c. Siguldu pr. Skrīveru pag. 6-kl. pamatsk., c. Skrīveriem pr. Skultes pag. 6-kl. pamatsk., c. Skulti pr. Skultes pag. I. pak. pamatsk., c. Skulti pr. Slokas pag. 6-kl. pamatsk., c. Lapmežciemam pr. Suntažu pag. 6-kl. pamatsk., c. Suntažiem pr. Stopiņu pag. Ulbrokas-Stopiņu pamatskola, c. Salaspili pr. Taurupes pag. 6-kl. pamatsk., c. Taurupi pr. Taurupes pag. I. pak. pamatsk., c. Taurupi pr. Tomes pag. 6-kl. pamatsk., c. Ogri.pr. Turaidas pag.

6-kl. pamatsk., c. Siguldu pr. Turaidas pag. Inciema I. pak. pamatskola, c. Siguldu pr. Vidrižu pag. II. pak. pamatskola, c. Vidrižiem. Vidrižu pag. I. pak. pamatsk., c. Vidrižiem pr. Vidrižu pag. Igates I. pak. pamatsk., c. Vidrižiem pr. Vildogas pag. 6-kl. pamatsk., c. Līgatni pr. Višķāju pag. 6-kl. pamatsk., c. Koknesi pr. Zaubes pag. II. pak. pamatsk., c. Zaubi pr. Zaubes pag. Jaunpils I. pak. pamatsk., c. Zaubi pr. Zaubes pag. Kļaviņkalna I. pak. pamatsk., c. Zaubi pr. Zaubes pag. Kļīgenes I. pak. pamatsk., c. Zaubi

Jelg. pilsētas Lietuvju pamatskola, Akadēmijas 28. Skola dibināta 1919. g. kā pamatskola, bet savu vēsturi tā ved krietni sen. atpakaļ. Mācās ap 70 audzēkņu gadā. Programa pilnīgi piemērota pamatskolām. Pārdarītāju sastāvs: skolas pārzine — Jone Pelikšo; skolotāja — Emīlija Jakštas; māc. Kaz. Jaseina; skol. Alfrēds Oga. Skolas pastāv. laikā Latvijā bij 7 izlaidumi. Skola vienīgā Jelgavas apriņķī. Tiek pasniegtas arī krievu un vācu valodas.

Daugavpils I. pils. Žīdu pamatskola, Daugavpilī, Raiņa ielā 101. Tālr.: 622. Skola dib. 1916. g. No 1920. g. pārgāja Daugavpils pilsētas īpašumā. Mācību valoda «idiš». Skolnieku skaits skolā 325. Skolā atklātas 10 klases. Darbojās kā pārdarītāju: skolas pārzinis — M. Blachs; J. Afremovičs; H. Blach; M. Dreij; T. Kristel; H. Rabinovičs; M. Lozdan; A. Sucharevskis; R. Sviranskaja; L. Tvijeva, Švalbs H. un M. Štemans. Skolas vadītājs no pat 1921. g. ir M. Blachs. Skolā mācās trūcīgāki bērni. Skolai tautā liela piekrišana.

Daugavpils II. Žīdu pamatskola, Daugavpilī, Teātru ielā 19. Skola nodibināta 15. februārī, 1920. g. Mācības valoda skolā ivris. Skolēnu skaits grozās ap 300 gadā. Sākot ar 1927. g. māc. gad. skola sastādīta divi daļās. Viena tika atvērta zem D. P. V. pamatsk. Skola nosvinēja savu jubileju 15. februārī

1930. g. Skolas attīstība gājusi milzu soļiem uz priekšu sākot no 140 skol. līdz 590. Skolas vadība pašā sākumā atradās M. Kajatska kga rokās, kuŗš sabija šinī posteņī līdz 1923./24. māc. gad. Pēc viņa tagad darbojās J. Ginsburga kgs. Pie skolas atrodās plaša bibliotēka. Skolas vadīt. dzimis Daugavpilī 1885. g. Skolotāju amatā stājies ar 1915. g. Sastāv arī sab. amatos 1) Latvju skolotāju b-bas «Iamore», Daugavpils nod. priekšsēdētājs un daudz citās b-bās. Skolotāju sastāvs: G. Ports; K. Pruzners; B. Koklens; A. Pokermans; H. Rasban; H. Neišlos; Š. Šapiro; L. Zalegaler; M. Rems; R. Fridmans; R. Gelmans. No paša sākuma līdz šai dienai skolā darbojās K. Peiznera kgs.

Daugavpils pils. III. žīdu pamat. sk., Daugavpilī, Domes ielā 17. Skola dibināta 1924. g. 31. aug. ar mācības valodu — krievu. Šāda tipa skola Daugavpilī vienīgā. Skolā mācās patlaban 367 skolēni. Pie skolas atklātas 12 klases. Skolēni visi ēbreju tautības, abēja dzimuma. Skolā nodarbināti: 1) E. Borisova; 3) M. Jesse; 4) Dobrina; 5) J. Giljinskāja, 6) P. Strelova, 7) J. Brumovskaja, 8) A. Grosberg, 9) L. Balodis, 10) Šteinman, M., 10) L. Kopļova; 12) F. Viskind, 13) J. Kopp, 14) O. Peizner, 15) J. Braman, 16) F. Baškina. Mācības līdzekļu ziņā skola nostādīta sevišķi priekšzīmīgi.

Daugavpils IV. pils. pamatskola. Skola dib. 1924. g. Mācības valoda «idiš» 1924. g. skola tika pārņemta no krievu skolu valdes, kur tā darbojās zem nosauk. «Pamatskola pie Daugavpils vīriešu reālģimnāz.» Krievu valoda tiek pasniegta tikai V. un VI. klasēs. Pie kam ar katru nākošo gadu šīs klases pāriet uz «idiš» valodu. Audzēkņu skaits ap 300 skol. gadā. Skolā kā vadītājs no paša sākuma darb. Vilhelms Lēvenberga kgs. Paidagoģiskais sastāvs: V. Lēvenbergs; M. Beršteins; A. Duljanskaja; Dr. A. Elkišeks; Dr. D. Elkišeks; S. Gru-

bins; Š. Kacs; A. Pētersons; A. Rubļevskis; B. Rapaport; E. Tītovs. No skolēniem 50 mācās krievu valodā pārējie 250 «idiš».

Daugavpils V. pils. žīdu pam. skola. Daugavpilī, Domes ielā 51. Skola dibināta 1927. g., atdaloties no D. p. II. žīdu pamatskolas un uzsākot patstāvīgu darbību. Skolas vadītājs — no skolas dib. dienas ir M. Kajatska kgs, kuŗa vadībā skola uzplaukusi. Mācības valoda «ivris». Skolēnu skaits patlaban 230. Pie skolas pastāv arī bērnu dārzs un bērnu klubs «Achiever». Skolā pastāv 7 klases. Paidagoģiskais sastāvs: H. Permonds; Š. Vinokurs; V. Pleple; R. Ļubovskaja; S. Korts; J. Sloka; J. Višķinds; M. Šteimans.

Vācu vecāku sav-bas priv. pamatskola, Bauskā, Sudmalu ielā 13. Skola dibināta 1919. gadā, pie Latvijas valsts. Tā pastāvējusi arī agrāk pie vecā režīma. Skolā uzņem tikai vācu tautības bērnus no 7—14 gadiem. Skolas nauda Ls 50 gadā caumērā visās klasēs. Skolu vada vietējās vācu draudzes mācītājs E. Eckerts. Pirmklasē uzņem bez priekšzināšanām. Pie skolas pastāv viena pirmklase un 6 kl. pamatskola, skola dod tiesības iestāties vidusskolā. Runas stundas skolā 8—14.

Bauskas pils. žīdu pamatskola, Bauskā, Sudmalu ielā 30. Skola dibināta 1920. gadā, pārzine Helēna Štūls. Mācības valoda pirm skolā un pirmā pakāpē — «ivris», otrā pakāpē — «idiš» valodā. Tuvākā nākotnē paredzama pilnīga pāreja uz ivris, kā mācības valodu. Skolā kopā ar pirmskolu 7 klases. Nodarbināti kopā ar skolas vadītāju 8 paidagogi. Skola nostādīta apmierinoši. Savā pastāvēšanas laikā skola devusi 4 izlaidumus. Bauda pilnas tiesības uz iestāšanos vidusskolā. Pirmskolā uzņem bez priekšzināšanām, pārējās klasēs uz pārbaudījumu pamata. Mācās abēja dzimuma personas.

Bērnu dārzi.

Latviešu.

Bērnu dārzs pie Rīgas pils. 5. pamatskolas, Pētersalas ielā 10.

Bērnu dārzs pie pils. 18. pamatskolas, Ķīšežera ielā 19.

Bērnu dārzs pie bērnu patversmes, Kuldīgas ielā 37.

Pilsētas bērnu dārzi: Duntēs 28; Kr. Barona 46-48; K. Barona 117; Daugavgrīvas 22-26; Hospitāļu 18.

Pilsētas bērnu dārzi un pirmsk.: Jēkabpils 19-a; L. Maskavas 137; Matīsa 79; Mārtiņa 7; Tīlta 1; Valmieras 24; Mīlgrāvī, Dombrovska namā; Čiekurkalnā I. gar. līnijā 88; Bolderājā; M. Nometņu 14.

Latv. bērnu dr. b-bas bērnu dārzs, Varaklaņu 1.

Latv. labd. b-bas bērnu dārzs, Avotu 29.

Siev. nac. ligas bērnu dārzs, Bauskas 21 un Valmieras 23.

Alīdes Krēgeres latviešu bērnu dārzs un pirmskola Rīgā, Juŗa Alunāna ielā 7. Dib. 1927. g. 1. sept. Darbojas bez pārtraukuma. Bērnu d. un pirmskolā uzņem zēnus un meitenes, bez iepriekšzināšanām, no 4—8 g. v. Blakus ētikai un fiziskai audzināšanai, piegriezta vērtība svešām valodām: angļu, vācu. Telpas A. Krēgeres b. d. ir vienas no labākām, jō viņas rīcībā ir plašās J. K. S. telpas ar lielo dārzu un sporta laukumu. Mācību sākums 1. sept. Stundas no 10—13.

Džessy Strēlniek bērnu dārzs Rīgā, Baznīcas ielā 35, dz. 2.

Runājama no p. 10—2 p. p.

Otilija Kristbergs-Melnis bērnu dārzs un pirmskola Rīgā, Brīvības ielā 114, dz. 2. — Dibin. 1923. g. 1. sept. Darbojas bez pārtraukuma. Bērnu dārzā un pirmskolā uzņem zēnus un meitenes no 4—8 g. v. Mācības val. latviešu. Pieņem bez priekšzināšanām. Programmā: ētika, latvju val., rēķināšana, apkārtnes māc., dziedāšana, zīmēšana-veidošana, vingrošana-rotāļas un dažādi rokdarbi.

Vadītāja Otilija Kristbergs.

Vācu.

Dr. Klāra Gilbert bērnu dārzs un pirmskola, Rīgā, Skolas ielā 13. Tālr. 27462.

Pieņem zēnus un meitenes no 3½—8 g. vecumā. Mācības valoda — vācu. Bērņus uzņem bez nacionalitātu ierobežojuma. — Vadītāja Dr. Gilberts.

Bērnu dārzi vācu sieviešu savienībai, Mieru ielā 16. Bērnu dārzs un pirmskola bērņiem no ½—14 gadiem. 3 nodalījumi: —

Lāčplēša ielā 60, uzņem no 3—7 g. vecumā.

Valmieras ielā 25, bērņiem no ½—7 g. v.

Kalnciema ielā 25, bērnu dārzs ar pirmskolu no ½—14 g. v.

Miera ielā 16 bērnu dārzu uztura pilsēta un vācu sieviešu v-ba. — Visi šie dārzi atvērti katru dienu no 9—5 p. p.

Irmās Valter vācu bērnu dārzs Torņkalnā, Hermaņa ielā 5. Darbojas bez pārtraukuma. Mācības valoda — vācu. Pasniedz dziedāšanu, vingrošanu, rokdarbus un citus priekšmetus, kas sekmē un veicinā bērnu attīstību. Mācības dienā no 10—13. — Vadītājā Irēne Valters.

Elzās Šrāder vācu bērnu dārzs un pirmskola, Rīgā, Elizabetes ielā 16, dz. 14. Dib. 1921. g. 1. sept.

Darbojas bez pārtraukuma. Bērnu dārzā uzņem abēja dzimuma bērņus no 3—8 gadiem. Mācības vācu valodā. Pirmskolā un bērnu d. II. nod. pasniedz: rēķināšanu, uzskatāmības mācību, vācu val., reliģiju, dziedāšanu, vingrošanu. Spec. bērnu dārzam: rīmēšanas spēles, vingrošana, mācību gājieni, pasaciņu stāstīšana, pieklājības māc., kustību rotaļas ar mērķi sviešanu u. c. spēles. Bērnu d. pirmnodaļā: būvēšana, stāstīšana, kustību rotaļas u. c. piem. spēles un priekšmeti.

Mācības notiek no 9—14. Vadītāja Elza Šrāder.

Irēnes Feitelberg bērnu dārzs un pirmskola, Rīgā, Elizabetes ielā 23, dz. 12.

Uzņem zēnus un meitenes no 3½—7 g. Mācības vācu valodā. Pieņem bez priekšzināšanām. Bērni sadalās 3 grupās, pie kam vecākā skaitās kā sagatavošanas klase uz vidusskolas I. klasi. Stundas pasniedz sek. priekšmetos: vācu, krievu, rēķināšanā, dabas māc., zīmēšanā, dziedāšanā un arī vingrošanā.

Mācību sāk. no p. 10—13.

Vadītāja Irēne Feitelbergs.

Goerber Rulja vācu bērnu dārzs Rīgā, Skolas ielā 14, dz. 7. — Uzņem bērnus no 3½—7 g. v. Mācības maksa ļoti zema. Mācības priekšpusdienās no p. 10—13 (5—7 g.) un pēcpusdienās no 3—6 (3½—5 g.). — Ķermeņa, galvas un pirkstu vingrinājumi kopējā saskaņā.

Alise Gode vācu bērnu dārzs Rīgā, Kalnciema ielā 33, dz. 1. — Dibināts 1926. g. Darbojas bez pārtraukuma. Mācības vācu valodā. Pasniedz dziedāšanu, vingrošanu, rotaļas, rokdarbus u. c. Mācības no p. 10—12,30. Vadītāja Alise Gode.

Margarētes Roos vācu bērnu dārzs Rīgā, Tērbatas ielā 63, dz. 9. Dib. 1926. g.

Darbojas bez pārtraukuma. Uzņem bērnus no 3½—6 gadiem. Mācības vācu valodā. Pieņem abēja dzimuma bērnus bez priekšzināšanām. Pasniedz: zīmēšanu, rokdarbus, dziedāšanu, vingrošanu, rotaļas. Mācības dienā no p. 10—13. Vadītāja Margarēte Roos.

Amīdes Johannsones bērnu dārzs Rīgā, Raiņa bulv. 5, dz. 5. Dib. 1907. g.

Bērnu dārzs domāts kā audzināšanas iestāde un pirmskola bērniem. Audzinā un izglīto pēc Fridricha Fröbeļa metodes. Pasniedz: dažādas izpriecās spēles, kustību rotaļas, dziesmu rotaļas, kur bērni var savus spēkus stiprināt un izveidot. Ir zīmēšana, rokdarbi un vispārizglītojošie priekšmeti.

Mācību valoda — vācu. Atvērts no 10—13. Bērnus ļoti labi novirza noteiktam darbam, uz prieku un mācīšanos. Audzinātāja un bērnu dārza vadītāja Amīde Johannsones.

Krievu.

T. Mironova un K. Spicinas bērnu dārzs un pirmskola Rīgā, Valdemāra ielā 25, dz. 3.

Mācības valoda — krievu. Pieņem zēnus un meitenes no 3—8 g.

Mācības nauda Ls 108, pirmmāc. nauda Ls 120.—

Žīdu.

Alises Loevy žīdu bērnu dārzs un pirmskola Rīgā, Alberta ielā 9, dz. 1. Tālr. 28737. Dib. 1915. g. Darbojas bez pārtraukuma. Uzņem abēja dzimuma bērnus no 4—7 g. v. Mācības vācu valodā. Pasniedz: vācu val., rēķināšanu, dabas mācību, dziedāšanu, vingrošanu, rotaļas, zīmēšanu veidošanu, rokdarbus. Bērni iedalīti 2 grupās. Bērnu skaits ierobežots.

Vācu bērnu dārzs «Elizabet» Liepājā, Uliča ielā 15. Dib. 1926. g. — Īpašniece Olga, Margarete Šeffel.

Mācības valoda — vācu. Pasniedz: bilžu skatus, dziedāšanu, vingrošanu, Frēbeļa darbi, ticības mācības. Visa darbība saskaņota ar Frēbeļa metodi, pēc kuras pasniedz stundas. Uzņem abēja dzimuma bērnus, bez tautības un ticības izšķirības no 4—7 g. v. Mācību nauda Ls 10.— mēnesī. Bērnu dārzu apmeklē ap 20 bērni. Nostādīts priekšzīmīgi un bērnu skaits arvien pieaug. — Vadītāja Šeffel.

Liepājas ēbreju bērnu dārzs Liepājā, Graudu ielā 49. Dib. 1927. g. Vadītāja un īpašniece Frīda Gotliebs. Uzņem tikai ēbreju tautības abu dzimumu bērnus no 4—7 gadiem. Mācības no 10—13 vācu valodā. Maksa Ls 10.— mēnesī. Uz vēlēšanos apmāca arī pēcpusdienu grupas. Bērnu dārzs nostādīts priekšzīmīgi.

Liepājas žīdu bērnu dārzs Liepājā, Vītoļu ielā 35, dz. 4. Dib. 1921.

g. Vadītāja Olga Revīds.. Mācības vācu valodā. Uzņem tikai ēbreju tautības bērnus no 6—8 gadiem. Maksā Ls 10.— mēnesī. Skola nostādīta priekšzīmīgi. Pasniedz arī pirmskolas priekšmetus.

Izabellas Štrāl bērnu dārzs Jelgavā. Upes ielā 8, dz. 3.

Dibināts 1928. g. Mācības vācu valodā. Uzņem bērnus bez tautības izšķirības abēju dzimumu no 4½—7 g. v. Pasniedz: latviešu val., vācu val., ticības māc., rēķināšanu, zīmēšanu, vingrošanu un rokdarbus. Mācības sākās no p. 8—13. Dārzu apmeklē ap 20 bērnu.

Vadītāja Izabella Štrāl.

Daugavpils krievu bērnu dārzs, Daugavpilī, Karavanes ielā 10. Bērnu dārzs dibināts 1922. g. no tagadējās īpašnieces Luba Petrovna Ritter kdzes. Bērnu dārzu apmeklē natlaban 20 bērnu. Mācības valoda — krievu. Uzņem bērnus bez tautību izšķirības 3½—7 gad. Maksa nolikta ap Ls 10 mēn. Vasarā bērnu dārzs slēgts. Bērnu dārzs ļoti iecienīts un bauda plašu ievēriību. L. Ritter kdze beigusi ģimnāziju un Frēbela kursus. Daudz strādājusī bērnu dārzos. Kā palīdzē E. Būtner, kura arī ir frēbeliste. Mācības iedalās 3 grupās: jaunākā, vidējā un vecākā.

Latv. Ēbreju skolotāju b-bas «Hamore» bērnu dārzs, Daugavpilī, Teātra ielā 19. Bērnu dārzs dibināts 1925. g. janvārī. Bērnu dārzā bērnu skaits svārstās no 20—35 bērni. Pasniedz: dziedāšanu, rotaļas: sarunas; rokdarbus; aplikāc.; vingrošanu. Mācību valoda «ivris». Kā vadītāja darbojās Hanna Mareina sākumā. Tagad bērnu dārzu vada Gesia Gurēvičs. Palaban apmeklē 25 bērni. Uzņem no 2—6 gad. vecumā ēbreju tautības bērnus. Maksa no 3—5 Ls mēn. Gesia Gurēvičs, Daugavpilī, Miesnieku ielā 68, dz. 2, run. st. 10—2 p. d. Beigusi Ludzas ģimnāziju 1927. g. nobeigusi Rīgā Frēbela institūtu. 1929. g. darboj. kā audzin. vad. bērnu dārzā.

Elvīras Gross privātais bērnu

dārzs un pirmskola Cēsīs, Palasta ielā 15. Dib. 1929. g.

Pirmskola un bērnu dārzs atrodas īpašn. E. Gross vadībā un uzraudzībā. Uzņem abēja dzimuma un visu tautību bērnus no 4—7 g. vecumā. Skolā pasniedz latv. val., rēķināšanu, apkārtnes mācību, ticības mācību, zīmēšanu, vingrošanu un rotaļas. Mācības valoda latviešu; pasniedz arī vācu valodu. Uzņem arī grūti audzināmus un mācības nosebojušus bērnus.

Vadītāja Elvīra Gross.

Olgas Burans privātais bērnu dārzs, Cēsīs, Gaujas ielā 22, dz. 3.

Dibināts 1918. g. Darbojas ar pārtraukumiem no 1920.—1924. g. Uzņem abēja dzimuma bērnus no 4—7 g. bez tautību izšķirības. Pasniedz visus tos priekšmetus, kas bērniem mīli un tīvi un sekmē bērna attīstību. Mācība latviešu valodā. Pasniedz arī vācu valodu. Stundas no p. ¼10—¼1 p. p.

L. Sieviešu Nac. Liegas Bauskas nod. bērnu dārzs, Bauskā, Skurstenlaucītāi ielā 2. Bērnu dārzs dibināts 1927. g. Darbojas nepārtraukti, priekšnieces tiešā pārraudzībā. Kā audzinātāja — palīdzē N. Strazdiņas kdze. Bērnu skaits parasti grozas ap 25. Mācības valoda — latviešu. Pasniedz: 1) veidošanu, 2) rotaļas, 3) vingrošanu, 4) anskates mācības.—griezumus. Vecākā grupā tiek pasniegtas elementārās zināšanas, lasīšanā, rakstīšanā, kā arī rēķināšanā. Bērni tiek uzņemti no 3—7 gadiem. Skolas nauda Ls 5 mēnesī. Mazturīgie līdz šim tikuši atsvabināti no mācības maksas. Līdzekļu zinā nostādīts anmierinoši, nie kam līdzekļus dod organizācija. Bērniem par brīvu izsniedz reizi nedēļā brokastis. Stundas skaitās no 9—16. Trūcīgie bērni tiek no organizācijas puses, kā arī no komitejas dāmām atbalstīti, izsniedzot tiem arī apģērbus.

Gerdas Bušs privātais bērnu dārzs — Bauskā, Sudmalu ielā 13. Bērnu dārzs dibināts 1928. g., tanī uzņem vācu tautības bērnus no

4—6 gadu vecumā. Mācības valoda — vācu. Tiek pasniegti sekoši priekšmeti: dziedāšana, rotaļas, vingrošana, apskates mācība, figūru griešana, izgatavošana un cita veida praktiski nodarbinājumi. Bērnu dārzs strādā ar labiem pa-

nākumiem, un guvis nedalītu piekrišanu vecāku aprindās. Grupā uzņem tikai 10 bērnus, lai nebūtu apgrūtināta apmācība. Bērnu dārza apmeklēšanas maksa līdz Ls 8. vadītāja beigusī izglītību un ieguvusi frēbelistes nosaukumu.

Latvijas Nacionālās Operas mākslinieki.

Diriģents Otto Karls. — Rīgā, Lāčplēša ielā 17, dz. 21. Runājams no 3—4 pēc pusd. — Mūzikālo izglītību baudījis S. Pēterpils konservatorijā, kur 1907. g. ieguva brīvmākslinieka grādu. Karjeru iesācis uzstājoties kā diriģents simfoniskā orķestrī 1909. g. Rostovā pie Donas. 1912. g. saistīts Krievijā—Kazaņā kā operas diriģents. No 1928. g. Latv. Nac. operas diriģents. No 1917.—1921. g. bijis Odesas pilsētas operas diriģents. Latvijā diriģē arī simfoniskos koncertos.

L. Nac. operas kora diriģents Pēters Pauls Jozuuss. — Rīgā, Bruņinieku ielā 36, dz. 5. Runājams no 3—4 p. p. Tālr. 31522. — Beidzis Pēternils konservatorijas ērčēlu klasi. Mūzikālo darbību uzsācis 1895. g. kā Pēternils ērčelnieks-kormeistars. Sākot ar 1903. g. attīsta rosieņu darbību Rīgā. Nac. operā kā kormeistars no dibināšanas un 1929. g. aprīlī bijis par operas direktoru. Darbojas konservatorijā kā ērčēlu klases vadītājs un teorētisks no dibināšanas. No 1906. gada Jozuuss iznilda Jaunā Gertrūdes baznīcā ērčelnieka vietu.

Kaktiņš, Ādolfs — Rīgā, Alberta ielā 6, dz. 3. Runājams no p. 3—4 p. p. — Metot skatu latvju operas vēsturē un viņas atsevišķos attīstības posmos, kā spīlēts tēls naceļas Kaktiņš. Viņa vārds paliks neizdzēšams. Kā operdziedātājs K. nav pieskaitāms tikai iznildošiem māksliniekiem, viņš ir arī jaunradītājs, kas devis jaunas vērtības un gājis īpatnējus ceļus. — Mākslinieks sākumā dzīvi piedalās labākos koros un teātros. Tur ar labiem panākumiem izpilda dažas solo dziesmas. Ar 1908. g. K. sāka kārtīgi ņemt dziedāšanas stundas

pie Miķeļa Zandera un īsā laikā sasniegta ievērojamas sekmes. — 1913. g. paraksta kontraktu ar Nirnbergas operu. Savas attīstības sākumā K. uzstājās dažādos koncertos kopā ar prof. Lučini un Jāzepu Mediņu. Melngaila kora koncertā ar savām solo dziesmām K. izcēlnījās atzinību. Sākumā K. dziedāja basa partijas, vēlāk pārgāja baritonā. Pirms kara uzstājās ārzemes centros. 1915.—1918. g. Pēterpilī «Mūzikālā drāmā» guva panākumus un apbrauca arī latv. bēgļu apdzīvotos centros. 1918. g. atjaunojot Nac. operu, K. pārbrauc Latvijā un palicis uzticīgs tautai un latvju mākslai.

L. Nac. operas galvenais dekorators Lūdolfs Liberts. — Rīgā, M. Altonavas ielā 14. Runājams no 2—4 p. p. Saistīts Nac. operā un Mākslas akadēmijā kā gleznotājs-dekorators.

Berzinska, Helēna. — Rīgā, Eližabetes ielā 103, dz. 16. — Beigusī Tiflissas valsts konservatorijas dzied. klasi pie prof. B. B. Korsova un A. Zelenaja. Papildinājusies Vācijā. Mākslinieces karjeru uzsākusi Rīgas Jaunā teātrī. No 1922. g. strādājusi Liepājas operā, bet 1926. g. L. Nac. operā.

Berzinskis, Evalds — Rīgā, Eližabetes ielā 103, dz. 16. Runas st. no 2—6 p. p. — L. Nac. op. čellists (1. koncertmeistars).

Fedorova, Aleksandra — Rīgā, Pasta ielā 6, dz. 10. — Nac. operas baleta iestudētāja (balerīna). Pasniedz klasiskās baleta stūdiņas operā. Runas st. no p. 3—7 v.

Gailis, Pēteris — Rīgā, Tērbatas ielā 56, dz. 10. Nac. operas dziedonis. — Beidzis Pēterpils tautas konservatoriju un papildinājis pie

prof. Repetto un Gancova. Māksl. karjeru uzsācis Liepājas operā. 1927. g. pārnācis Nac. operā. Dzied tenora partijas.

Jermolovs, Alfons — Rīgā, Marijas ielā 42, dz. 25. Runājams no p. 5—7 v. Nac. operas orķestrī 1. trompetists un konservatorijā kā docents, — Mūzikālo izglītību baudījis pie tēva Sabilē. Papildinājies Hařkovas konservatorijā pie prof. Jurjānu Andrēja. Beidzis Latvijas konservatoriju 1924. g. kā brīv-mākslinieks. Karjēru uzsācis 1925. gadā Krievijā. 1924. g. pārgājis Nac. operā.

Kārklīņš, Jānis — Rīgā, Kr. Barona ielā 52, dz. 35. Tālr. 30342. Runājams no p. 3—4 p. p. — Beidzis J.A. Dubura drāmatiskos kursus. Mūzikālo izglītību baudījis Rīgā pie J. Korneta, P. Zaksa, P. Jurjāna un Pēterpilī pie prof. Repetto. Papildinājies Berlīnē un Romā. Darbojas Nac. opera no dibināšanas. Izpilda basa partijas.

Lamberts, Vilija — Rīgā, Valdemāra ielā 75, dz. 1. Runājama no p. 2—4 p. p. — Vokālo izglītību baudījis Maskavā pie prof. Janickajas, ital. prof. F. Massini. Māksl. karjeru sāk. 1906. g. Rīgā. Pēc tam apbraukājusi Krieviju. 1918. g. atgriezusies Latvijā un uzcītīgi strādā Nac. operā. Uzstājās titul-lomās soprāna partijās.

Liberts-Rebāne, Amanda. Adr.: Blograd, Bitoljsko 71-a, II. Uzstājas Dienvidslāvijas valsts operās Belgradē un Zagrebā. — Darbojusies Pēterpils Mūz. Drāmā, Keiz. Marijas operā, Maskavas Lielā teātrī. Dzied. Nac. operā.

Lūsis, Herta — Rīgā, Jelgavas šos. 23. Run. no p. 4—6 p. p. — Apmeklējusi Vitebskas konservat. dzied. klasi un papildinājusies Rīgā pie prof. N. K. Ireckajas. Skatuves darbību sākusi 1910. g. Interimteātrī. Saistīta Nac. operā kā soliste. Mecosoprāno. Uzstājas arī privātos koncertos un dziesmu vakaros. Saistīta radiofonā.

Mikelsons, Eduards—Rīgā, Baznīcas ielā 45, dz. 25. — Mūzikāli izglītojies pie Maskavas Lielās op.

solista barit. Gerāsimenko. Dziedoja karjēru sācis 1912. g. Rīgas latv. operā kā korists. Pēc tam uzstājies ar panākumiem Krievijā. Nac. operā saistīts no 1920. g. M. reprezentē operā basso cantante un kā tāds vienīgais Latvijā. Uzstājas atsevišķi kāmeras koncertos. M. nodarbojas arī kā dziedāš. pāidarogs itāliešu vecmeistara Džeraldoni novirzienā.

Neimanis, Gustavs—Rīgā, Gertrūdes ielā 69/71, dz. 10. Mūzikāli izglītojies pie Maskavas filharmonijas prof. Donkoiča. 1925. g. papildinājies Itālijā. Karjēru sācis 1919. g. Krievijā. 3 gadus strādājis Liepājas operā, pēc tam pārnācis Nac. operā un uzstājas bassa partijās.

Pelle, Richards — Kurmanova ielā 10, dz. 45. Runājams no 3—5 p. p. — Operdziedātājs - mākslin. Saistīts Nac. operā.

Pērkons, Grieta — Skolas ielā 13, dz. 11. Run. no 3—5 p. p. — Mūzikāli izgl. pie prof. Medvēdeva Saratovā un Latv. konservatorijā pie Žubiša. 1921. g. uzstājusies Nac. operā atsevišķās lomās. Saistīta kā patstāvīga soliste.

Pulcinš, Adēle — Tērbatas ielā 30, dz. 7. Run. no $\frac{1}{2}$ 3— $\frac{1}{4}$ 4. — Beigusi Latv. konservatoriju pie prof. P. Zaksa un papildinājusies Francijā (Nicā) pie G. Kristman kdzes un arī Rīgā pie Feiringa. Nac. op. soliste.

Spenners, Alvils — Rīgā, Dzirnauvu ielā 102, dz. 4. Run. no 3—4 p. p. — Mūz. izgl. Rīgā un Itālijā. Karjēru sācis Liepājas operā. Nac. operā saistīts 1926. g. Nem dalību radiofonā un privātos koncertos.

Tunce, Rūdolfs — Rīgā, Elīzabētes ielā 87, dz. 11. Run. no 3—4 p. p. — Nac. operas solists.

Vasiļevs, Nikolajs — Rīgā, Marijas ielā 127, dz. 9. Run. no 3—5 p. p. — Beidzis Pēterpils Valsts konservatoriju 1923. g. kā mākslinieks-laureāts. Papildinājies Itālijā pie prof. Granē. Viesojies Krievijā un 1924./25. g. sezonā kā atbildīga tenora part. izpildītājs Nac. operā.

Vasiljeva-Telegina, Valentina — Rīgā, Marijas ielā 127, dz. 9. Run. no 3—5 p. p. — Beigusi Pēterpils konservatoriju un papildinājusies Itālijā pie A. Borgi. Uzstājusies Krievijā un Nac. operā mecco-sopr. partijā. Saistīta radiofonā.

Verners, Alberts — Rīgā, Bruņinieku ielā 50, dz. 10. Run. no p. 3—4 p. p. — Mūzikālo izglītību sācis pirms pasaules kara Krievijā, Vācijā un Itālijā. No 1921.—1924. g. nodarbojas Liepājas operā, pēc tam Nac. operā. Izpilda atbildīgās baritona partijas.

Žubīte, Elza — Rīgā, Baznīcas

ielā 4, dz. 7. Run. no 2—4 p. p. — Mūzikālo izglītību baudījusi Berlīnē pie kāmerdziedātāja T. Goergera. Karjēru uzsākusi Vācijā, turpinot Krievijā. Nac. operā sākusi darboties 1914. g. Darbojas arī Celojošā operā.

Žubīts, Oskars — Rīgā, Baznīcas ielā 4, dz. 7. Run. no 2—3 p. p. — Beidzis Maskavas konservatorijas dzied. klasi pie prof. A. Barcala. Papild. Vācijā, sācis karjēru Krievijā. Vada Celojošo operu. Nac. operā sācis darboties 1914. g. Latv. konservatorijā skaitās kā viens no dibinātājiem.

Latvijas Valsts Konservatorijas mācības spēki.

Benefeldt - Zirne, Ada — Rīgā, Skolas ielā 13, dz. 11. Run. no 3—4. — Operdziedātāja un profesore Valsts konservatorijā.

Dauguls, Arvēds — Rīgā, Elizabetes ielā 101, dz. 21. — Konservatorijas profesors klavieru klasē. Run. no 1/2—1/2.

Francman, Elza — Rīgā, Baznīcas ielā 7, dz. 10. Run. trešdienās, sestdienās no p. 10—12. Pasniedz mākslas teoriju un speciāliste pie ērčelēm. Saistīta Latv. konservatorijā kā vec. docente.

Goldman - Elverfeld, Emma — Rīgā, Blaumaņa ielā 6, dz. 17. Runāama no 1/8—8 vak. — Latv. konservatorijas vec. docente klav. kl. — Mūzikāli izglītoties sākusi Rīgā, turpinot pie prof. Slivinska, Varšavā. Papildinājusies pie komp. Hermana Hansa. Mūzikālo kariēru sākusi Rīgā. No 1914. g. ienēmusi konservatorijā vec. doc. vietu.

Goman-Dombrovskaite, Ludmila — Rīgā, Elizabetes ielā 101, dz. 15. Run. no 2—5 p. p. Saistīta pie L. konservatorijas kā speciāliste klavieru kl., vec. doc.

Gubens, Marija — Rīgā, Dzirnavu ielā 60, dz. 14. Run. trešd. un sestd. no 11—12 d. — Latv. Konservatorijas prof. obligatoriskās teorijas priekšmetos.

Jurjāns, Pāvuls — Rīgā, Blaumaņa ielā 17, dz. 4. Run. pirmd.

un ceturtd. no 2—4 p. p. — Beidzis Pēternils konservatoriju ar brīvmākslinieka diplomu. Speciālists dziedāšanas un kapelmeistaru klasēs. Kariēru sācis 1898. g. Rīgā, pēc tam koncertējis Krievijā. Latv. Konservatorijas dib. dalībnieks un bijis prorektors un dzied. fakult. dekāns. Konservatorijā strādā kā daļdzied. profesors.

K. Freidenfelds, brīvmākslinieks, — Rīgā, Marijas ielā 83/85, dz. 1, tālr. 34104. Runas st. 16—17. Saistīts Valsts konservatorijā kā vec. docents, pūšamo instrumentu klases dekāns.

Kārklīnš, Jēkabs — Rīgā, Tērbatas ielā 20, dz. 7. Tālr. 27820. mūzikālo izglīt. baudījis Pēterpils konservatorijā spec. teorijā pie prof. N. A. Rīmiski-Korsakova un dzied. pie prof. St. Gabela. Konservatoriju beidzis 1897. g. ar brīvmākslinieka grādu. Darboies kā operdziedonis Pēternilī un Maskavā kopā ar slaveno dziedoni F. Šalpinu. Kā dziedonis uzstāties Krievijas galveno orķestru koncertos un nodibinājis populāro pirmo krievu vokālo kvartetu, kurš darbojas Parīzē. Kārklīnš attīstījis plašu darbību arī Latvijā. Ēgus gadus piedalījies latviešu rudens koncertos kā solists. Pirms pārnākšanas Latvijā, bijis Tomskas keiz. mūz. skolas direktors un Latvijā, sākot ar 1920. g., darbojas kā vec.

doc. konservatorijā. 1927. g. iecelts Latv. Konserv. par prof. teorētiskos priekšmetos un mūzikas vēsturē. K. pazīstams kā rosīgs sabiedrisks darbinieks. Sarakstījis daudz darbu par mūzikas jautājumiem un zinātniskiem noskaidrojumiem. Pazīstams kā komponists un tautas dziesmu oranžētājs. Ilgākus gadus no vietas ceļojis un uzstājis kā dziedonis un diriģents Latvijā.

Kārklīņš, Nadžežda. — Rīgā, Tērbatas ielā 20, dz. 7. Run. no 9—12 pr. p. un no 6—8 vak. Mūzikāli izglīt. Tiflissas Keiz. mūzikas sk. un Pēterpils konservatorijā kā pianiste, laureāte pie prof. Malozjajomas. Beigusi ar lielo sudraba medali 1906. g. Uzstājusies kā pianiste patstāvīgi Tiflisā un Kaukāzā. Pirms pārdarbošanās darbības bijusi pazīstama kā māksliniece koncertos. Pārdarbošanās darbību sākusi Keizarskā mūzikas skolā kopā ar tag. prof. Dauguli sākot no 1906.—1920. g. Latvijā vada savus privātos mūzikas kursus, Rīgā, sagatavojot abiturientus Latv. Konservatorijai. 1927. g. apstiprināta Konservatorijā kā vecākā docente klavieru klasē. Uzstājusies kāmermūzikas vakaros.

Kārklīņš, Mariņa - Margarīta. — Parīzē. Adrese: 15 rue de la Sante 13-e. Porte Nr. 12, Paris—France. — Plašu mūzikālo izziņu baudījusi no saviem vecākiem: kā pianiste izziņojušies pie savas mātes, brīvmākslinieces, un pilnu mūz. teoriju ieguvusi no tēva, Latvijas Konservatorijas prof. J. Kārklīņa. Zinātniska grāda un diploma iegūšanai M. K. 1926. g. iestājas Latv. Konservatorijā, spec. klav. klasē, pie prof. P. Šuberta un teorijā pie prof. J. Vitola. Konservatoriju beigusi vienā gadā kā laureāte ar uzslavu. Sekmīgi uzstājusies koncertos. 1928. g. M. Kārklīņu L. K. komandē uz Varšavu kā pian. laureāti jauno mākslinieku apmaiņas koncertiem. Tur izpelnījās atzinīgas atsauksmes. — Papildinājusies Parīzē pie slaveniem mūzikas spēkiem. Parīzē nēmusi pastāvīgi dalību Latv. sūtniecības sarīkotos mūzikas vakaros.

Kondrāševs, Artemovs — Rīgā, L. Kalēju ielā 54, dz. 6. Run. otrd., piektd. no 1—3 Konservatorijā. — Beidzis Maskavas konservatorijas fagotes klasi, iegūstot brīvmākslinieka grādu. 1916.—1917. g. bijis par mūziķi krievu Lielā Keiz. t. orkestrī. Latvijā iebraucis 1923. g., uzaicināts no Nac. operas. Latv. Konservatorijā saistīts kā mācības spēks (1926. g.) fagotes klasē. Ienem vec. docenta posteni fagotes klasē. Saistīts Nac. operā kā solists — 1. fagotē.

Neimanis, Jānis. — Rīgā, Tērbatas ielā 57/61, dz. 18. Run. trešd., sestd. no 1—4 p. p. — Beidzis I. Rīgas Mūzikas institutu 1898. g. Papildinājis Vācijā. Pirms kara bijis mūziķis Rīgas Pilsētas teātrī. Piedalījies lielākos orķestros. Ienem L. Kons. vec. docenta posteni fleītes klasē un Nac. operā kā pirmais fleitists.

Kreicbergs, Nikolajs. — Rīgā, Marijas ielā 117, dz. 10. Tālr. 34442. Run. Konservatorijā trešd., sestd. no 1—4 p. p. — Beidzis Rīgas Keiz. mūz. skolas kontrabasa klasi 1912. gadā. Bijis par pārdarboju. Uzstājis patstāvīgi atsev. koncertos un kāmermūzikas vakaros. Latv. K. saistīts kā mācības spēks no dibināšanas. Ienem vec. doc. posteni kontrabasa klasē. Nodarbināts arī Nac. operā kā I. kontrabasists.

Rogge, Bonifācija. — Rīgā, Kr. Barona ielā 6, dz. 9. — Beigusi Pēterpils konservatoriju 1910. g. kā brīvmāksliniece - laureāte. No 1910.—1914. g. vadījusi Rīgas mūz. skolas klavieru klasi. Pēc tam 3 g. darbojusies Tērbatas Keiz. mūz. skolā. Sākot ar 1917. g. darbojusies Latv. Konservatorijā. Par prof. iecelta 1929. g. un ienem prof. posteni spec. klavieru klasē.

Metcs, Ādolfs. — Rīgā, Ausekļa ielā 6/8, dz. 6. Beidzis Maskavas konservatoriju, pēc kam apceļojis visus ievērojamākos Eiropas centrus un uzstājis kā solists patstāvīgos koncertos.

Ozoliņš, Alfrēds. — Rīgā, Vilandes ielā 12, dz. 9. Tālr. 30737. Run. st. no 2—3 p. p. — Mūzikālo izglīt.

gā, Hospitālu ielā 20-d, dz. 2. Koncertdziedātāja — soprāns.

Bolms, Otto — Rīgā, Dzirnauvu ielā 11, dz. 5. Brīvmākslinieks — klarinete. Run. otrdienās un piektd. no 10—11.

Daumants, Juris — Rīgā, Brīvības ielā 36, dz. 14. Run. 2—8 v. Daildziedāšanas pedagogs.

Dobrovolskis, Voldemārs — Rīgā, Dzirnauvu ielā 31, dz. 32. Run. 4—5 p. Mākslinieks - pianists Uzstājas koncertos kā patstāvīgs pavadītājs - pianists. Pasniedz klavieru stundas, teoriju, repetīcijas dziedātājiem.

Dzirkale, Alise, Rīgā, Tērbatas ielā 14, dz. 15. Run. 3—6 p. p. Tālr. 33313. Māksliniece — klavīeres.

Espent, Dore — Rīgā, Eksporta ielā 4, dz. 6. Run. 1—2 p. p. Koncertdziedātāja.

Garute, Lūcija — Rīgā, Gertrūdes ielā 3, dz. 24. Run. 1/23—1/24. Tautas kons. pedagoge. Spec. priekšmeti: klavīeres, teorija, solfedžo. Harmonija kompozīcijas teorija.

Hercberge, Margarēta — Rīgā, Baznīcas ielā 37, dz. 8. Run. 3—5. Pianiste. Vīnes konservat. absolvente.

Mituzovs, Eriks — Rīgā, Kr Barona ielā 37, dz. 10. Run. 9—5 p. p. Mūzikas pedagogs. Izglīt. Briseles konservatorijā, Beļģijā pie prof. Sāenewa — vijoli kl. spec.: vijole, teorija.

Mikēlsona - Skujenieks, Abgara Rīgā, Gertrūdes ielā 19-21, dz. 2. Tālr. 28089. Run. 4—6 p. p. Harfiste. Beigusi Latvijas kons.

Kalējs, Teodors — Rīgā, Brīvības ielā 33, dz. 20. Run. 11—12 un 6—8 v. Koncertdziedātājs. Dziedāšanas skolot. Beidzis Latvijas konservat. Pasniedz dziedāšanu, balss nostād. teoriju.

Kņazevskis, Vladimirs — Rīgā, Brīvības ielā 35, dz. 17. Tālr. 28957. Run. 11—3 un 4—17. Beidzis Latvijas konservat. Pasniedz čello stundas.

Langenfeld, Milda — Rīgā, Tērbatas ielā 7, dz. 1. Dzied. stud. beigusi pie prof. Šerebcovas - Andrejevas. Uzstājusies ar patstāvīgiem koncertiem Latvijā.

Neimanis - Zālite, Olga — Rīgā, Gertrūdes ielā 69-71, dz. 10. Run. 5—6 p. p. Uzstājusies kā zoliste Liepājas operā. Pazīstama koncertdziedātāja Latvijā.

Lüss, Elza — Rīgā, Dzirnauvu ielā 34-a, dz. 5. Tālr. 29014. Pianiste. Latvijas konservat. absolvente.

Rabecs, Zamuels — Rīgā, Elizabetes ielā 23, dz. 18. Mākslinieks. Run. 10—12 un 4—6 v. Tālr. 22558. Pasniedz mūzikas stundas. Beidzis Varšavas konservat. 1914. gadā. Sp. klavīeres, kompozīcija.

Zerebcova - Andrejeva, Anna — Rīgā, Elizabetes ielā 17, dz. 7. Run. 12—1 un 6—7 v. Profesore — dziedātāja.

Viegneru, Ernsts — Rīgā, Stabu ielā 20, Run. 12—2. Mūzikas mākslinieks. Speciālists fonoloģijā.

Timofejevičs, Michails — Serģejs, Zlotņikovs — Rīgā, Brīvības ielā 35, dz. 17. Tālr. 59-57. Pasniedz: vijoli, klavieru, dziedāšanas, balss nostādīšanas, teoriju un kāmermūz. stundas.

Aigars, Anna — Rīgā, Marijas ielā 49, dz. 14. Run. no 3—5 p. p. Pasniedz klavieru stundas.

Bedriņš, Kārlis — Rīgā, Dzirnauvu ielā 69, dz. 5. Run. 3—5 p. p. Dailrunātājs.

Boddien, Friede — Rīgā, Brīvības ielā 40, dz. 25. Koncertdziedātāja. Pasniedz dziedāš. stundas.

Boehlendorff, Fannija — Rīgā, Dzirnauvu ielā 5, dz. 17. Run. 1—2. Pasniedz klavīeres, teorijas stundas atsevišķi un grupās. Mācības valoda — latviešu un vācu. Beigusi skaņu mākslas skolu Rīgā, pie prof. Moellestena klav. kl.

Dauge, Nikolajs — Rīgā, Stabu ielā 62, dz. 28. Run. 4—5 p. p. Pasniedz klavieru stundas.

Harfi, Alise — Rīgā, Brīvības ielā 31, dz. 12. Run. 4—6. Klavieru stundas.

Fogelmans - Skrachovskij, Roze. — Rīgā, Dzirnavu ielā 109, dz. 2. Run. 9—11, 4—6. Pasniedz klavieru stundas un teoriju. Teorijas mācība arī grupās.

Kāns, Zalamans, — Rīgā, Vilandes ielā 4-a, dz.9. Run. 10—1, 4—7; Klaviēres un teorijas stundas.

Kenhel, Antonija — Rīgā, Brīvības ielā 31, dz. 12. Run. 4—6. Angļu valodas skolotāja.

Kraulis - Leitland, Elizabete, — Rīgā, Gertrūdes ielā 9, dz. 4. Tālr. 26660. Run. 4—6. Dresdones ped. mūz. augstskolas absolv. Pianiste — paid.

Kirštein, Helene — Rīgā, Lāčplēša ielā 10, dz. 3. Run. 5—7 v. Klavieru stud.

Kronbergs, Johanna — Rīgā, Vidzemes šoseja 40, dz. 3. Run. 10—12, 5—6. Pasniedz klavieru st. un teoriju, Brīvības ielā 19, dz. 4.

Neumann, Eleonore — Rīgā, Gertrūdes ielā 10-12, dz. 18. Run. 4—6. Balss nostādīšana, māksln. izpild. iestud.

Pfeiffers, Gustavs — Rīgā, Stabu ielā 52-a, dz. 2. Run. 1—3 p. Klavieru stundas.

Sekuns, Seva — Rīgā, Bruņnieku ielā 28, dz. 28. Run. visu dienu. Klaviēres.

Straube, Ērika — Rīgā, Tērbatas ielā 14, dz. 14. Klaviēres. Run. 12—2.

Strunka, Elza — Rīgā, Marijas ielā 50, dz. 5. Tālr. 31383. Run. 9—3. Klaviēres.

Šklara, Efroim — Rīgā, Elizabetes ielā 101, dz. 22. Run. 9—10, 4—5. Teorija un kompozīcija.

Svanka, Karīna — Rīgā, Kalpaķa bulv. 5, dz. 4. Run. 1— $\frac{1}{2}$ 3. d. Klaviēres, teorija.

Zeuberlichs, Millija — Rīgā, Brīvības ielā 31, dz. 22. Run. 10—11. Klavieru stundas.

Kuršinska, Marija — Rīgā, Dzirnavu ielā 63, dz. 12. Run. 10—7.

vak. Pasniedz klavieru un teorijas stundas. Sagatavo uz konservatoriju.

Porten, Jessija — Rīgā, Gertrūdes ielā 22, dz. 14. Run. 9—5 dienā. Praktiska klavieru stundu pasniedzēja. Iet arī mājās stundas pasn.

Redikson, Elizabete — Rīgā, Merķeļa ielā 9, dz. 9. Pasniedz klaviēres un teoriju.

Prof. Žerebcova - Andrejēva, Anna — Rīgā, Elizabetes ielā 17. Pasniedz dziedāšanu: balss nostādīšana un mākslinieciska veidošana — frāzēšana un stils.

Erika Boffemell, dziedāšanas pedagogs—Jelgavā, Uzvaras ielā 26. Mācības gaitas uzsākusi Rīgā, pēc tam pārgājusi uz Berlīni. Pēc studijas nobeigšanas atgriezās Jelgavā un ņem dalību sabiedriskā dzīvē. Stundas tagad pasniedz tikai mājās: atsevišķi un grupās. Pareizā elp. un izrunas tehnikā.

Kamilla Boffemell, pianiste, Jelgavā, Uzvaras ielā 26. Mūzikas gaitas uzsāka Jelgavā, pēc tam Rīgā pie pianista Möllerstena. Papildinājusies ārzemēs. Latvijā atgriezusies 1923. g. Jelgavā uzsākusi tūlīt pedagogisko darbību. Stundas pasniedz tikai mājās atsevišķi. Runas st. 12—15. p p.

Elza Müller, dzim. Erasmus — pianiste, Jelgavā, Pasta ielā 15, dz. 2. Izglītojusies Rīgā, pie pazīstāmā mūzikas direktora K.Vack kga. Pēc tam darbojusies Vācijā — Berlīnē, kā stundu pasniedzēja mūzikas skolās, kā arī privāti pasniegusi stundas. Pēc kara apbraukājusi Latviju. 1925. g. uzsāk Jelgavā pedagogisko darbību kā klavieru skolotāja. Stundas pasniedz mājās un atsevišķi. Runas stundas 12—13.

Redbergs, Krišjānis — pianists, Jelgavā, Katolu ielā 30, dz. 16. Izglītojis Latv. konservatorijā klavieru klasē pie Hansa Šmidta, pēc tam privātā kārtā papildinājies pie brīvmākslinieces M. Kārklīņas. Nodarbojas ar mūzikas studijām. Jelgavā un apkārtnē pazīstams kā

loti labs klavieru pavidagogs, pasniedzot arī teoriju. Gadā caurmērā tam ir 40—50 personu liela grupa, kas arī visi pārbaudījumus Valsts konservatorijā līdz šim izturējuši. Pasniedz klavieru stundas, kā arī teoriju un sagatavo uz iestāšanos Valsts konservatorijā. Stundu sākums ikdienas no plkst. 2 dienā. Runas st. 16—18.

Krieviņš, Voldemārs — Rīgā, Kr. Barona ielā 53-55, dz. 20. Run. 4—5 p. p. Darbojas — vācu operetē kā diriģents un Latv. Komiskā operā kā vadītājs - diriģents. Beidzis Liepājas konservat., darbojies Mogilevas mūz. skolā kā pārzinis — diriģents.

Vinerts, Eduards — Rīgā, Pulkv. Brieža ielā 3, dz. 23. Tālr. 23890. Run. 3—4 p. p. Beidzis Latv. konservat. Darbojies Nac. operā un radiofonā. No 1927. g. vada Rīgas tautas konservatorijas vijoles kl.

Švinka, Vilis — Rīgā, Tulas ielā 22, dz. 5. Tālr. 30191. Run. no 4—5 p. p. Mūz. izglītību baudījis Valsts konservat. pie prof. Lučini. Stūdiiju nolūkā apceļojis Parīzi un Berlīni. Darbojas Rīgas, Cēsu un Valmieras mūz. skolās kā vijoles kl. vadītājs.

Andersons, Teodors — Liepājā, Peldu ielā 53. Run. tikai konservatorijā no 5—7 v. Mūz. izglītojies Pēterpils Valsts konservatorijā, vijoles kl. Visp. izglītību baud. Pēterpils universitātē. Darbojies Pēterpils operā un atsevišķos koncertos. Patlaban darbojas Liepājas Tautas konservatorijā, operā un Liepājas filharmonijā. — Liepājas Tautas konservatorija, Pasta ielā 4, dib. 1924. g. Pastāv.: 1. dziedāšan. kl., 2) klavieru, vijoles, ērģeles kl., 3) pūš instr. kl., 4) teoret. priekšmetu klase. Konservat. vada T. Andersons.

Aleksandrs Gešmanns — profesors, brīvmākslinieks, — Jelgavā, Pulkv. Brieža ielā 9, dz. 4. Beidzis Jelgavas klasisko ģimnāziju. Izglītojies iepriekš mūzikā uz vijoli un klavierēm, pēc tam devies uz Vīnes konservatoriju, kur pabeidzot ieguvis mākslinieka grādu. Pēc

konservatorijas nobeigšanas devies ceļojumā uz Parīzi un vēlreiz papildinājies Vīnē. Pēc papildināšanās nobeigšanas aizbrauc uz Krieviju, pēc tam Rīgā, kur veselu cēlienu darbojas kā mākslinieks, pēc tam pāriet uz Jelgavu, kur ņem dalību Olgas Cinnius mūzikas skolā kā pavidagogs. Specialists klavierēs un kompozīcijā. No saviem skolēniem, kas mūsu mākslinieku saimē ieņem redzamu vietu, var minēt prof. Paulu Šubertu, kā arī vēl citus redzamus māksliniekus. Patlaban veselojas un pasniedz klavieru stundas. Tuvākā nākotnē domā, ka varēs dot, uzlabojot veselību, koncertus. Jelgavā viņu pazīst kā nepārspējamu pavidagogu. Runas stundas no 16—17.

Uskur, Katerīna — Jelgavā, Upes ielā 9, dz. 3. Run. 9—10 rītā un 4—6 v. 1. Jelgavas mūz. skolas vadītāja - direktrese. Skola dib. 1887. g. no O. Cinnius. Pasniedz: klavieres, dziedāšanu, vijoli, čello, mūz. vēsturi, harmonikumu, teoriju. Skolā sagatavo uz iestāšanos Latvijas un arī ārzemju konservatorijās.

Lindbergs, Ance — Cēsis, L. Līvu ielā 2, dz. 1. Run. 3—5 p. p. Koncertdziedātāja. Uzstājas patstāvīgi koncertos. Rudenī rīko atskatu uz 30 g. dziedāšanas darbību.

Sineps, Arnolds — Valmierā, Rīgas ielā 60, dz. 2. Run. no $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ 1. Valmieras mūz. skolas vadītājs, ģimnāzijas un komercsk. pavidagogs un Valmieras Latv. b-bas kora diriģ. Mūz. izglītojies Pēterpils konservat. bazūnes un oblig. teorijas klasēs.

Sineps, Alvīne — Valmierā, Rīgas ielā 60, dz. 2. Run. no $\frac{1}{2}$ 12— $\frac{1}{2}$ 1. Valmieras mūz. skolas klavieru kl. vadītāja. Beigusi Latv. konservatoriju 1927. g. Ņem dalību koncertos kā pianiste.

Augusts Feyerabends — brīvmākslinieks—Bauskā, Pils ielā 22. Pēterpils konservatorijā ieguvis brīvmākslinieka diplomu 1907. g., ērģeļu klasē, kā eksterns pie prof.

Homiliusa. Kontrapunktu pie prof. Kozrakovski, pie prof. Saketto mūzikas vēsturi un estētiku. Strādājis Bauskā no 1889.—1895. g. kā mūzikas skolotājs un ērģelnieks, pēc tam Liepājā, Arensburgā — Igaunijā. Sākot ar 1922. g. strādā rosīgi Bauskas baznīcā kā ērģelnieks, koŗa un orķestŗa diriģents un arī mūzikas un dziedāšanas skolotājs Valsts ģimnāzijā, J. Kļaviņas priv. ģimnāzijā, Pils. pamatskolā un vācu priv. pamatskolā.

Gābriela Viksne-Apinis — brīvmāksliniece. Spec. dziedāšanā un pianiste. Runas st.: trešd. un sestd. 12—4 p. p., Daugavpilī, Domes ielā 41, dz. 4. Tālr. 336. Kā māc. spēks saistīta Daugavpils Tautas konservatorijā dziedāšanas un klavieru klasēs.

Velta Vidriņš, — brīvmāksliniece, Daugavpilī, Domes ielā 38, runas stundas otrd. un piekd. Savu mūzikas karjeru sākusi 10 gadu vecumā. Izglītību baudījusi Latvijas konservatorijā, kurŗu nobeigusi 1928. g. ar brīvmākslinieces grādu. Pirms konservatorijas nobeigšanas strādājusi kā pedagogs Cesvaines vidusskolā. Pālaban saistīta kā mācības spēks pie Latgales Tautas konservatorijas spec. klavieru kl.

Tēlojošā māksla.

Dzērvits, Arnolds — Rīgā, Brunnieku ielā 62, dz.3. Tālr. 31788. Run. 1—3 un 7—8 v. Izglīt. ministrijas rokdarbu darbnīcā kā mākslas amatniecības darbu vadītājs. Pedagogs L. Siev. nac. ligā un E. Plats māksl. amatn. kursos.

Michailovskis, Ādolfs — Rīgā,

P. Krūmiņš — Daugavpilī, Rīgas ielā 71, dz. 6. Mājās uc 2—3, konservatorijā no 5—6 p. p. Latgales Tautas konservatorijas direktors. Uzsācis savas māksl. gaitas Krievijā 1899. g. 6 gadu vecumā. Izglītojies v. ķeiz. mūz. skolā un 1907. g. pārgāja uz Haŗkovas ķeiz. mūzikas skolu, kurŗu pabeidza priekšzīmīgi 1910. g. Latvijā sācis darboties ar 1920. g. decembri. 1923. g. uzaicināts uz Daugavpili dibināt konservatoriju, kur arī tagad darbojas kā direktors.

Elfrida Müller, dzim. Bartels — pianiste — Jelgavā, Katoļu ielā 30, dz. 6. Apmeklējusi Rīgas Berlina mūzikas skolu, pēc kam Berlīnē apmeklējusi konservatoriju, Leipciģā klavieru klasi un kompozīciju. Pedagoģisko darbību uzsākusi Vācijā, Bavarijā. Pēc neilga laika pārnākusi Rīgā, kur nododas pedagoģijas darbam, bet 1926. gadā pārnākusi uz Jelgavu. Šeit sagatavojusi uz iestāšanos konservatēorijā vairākus audzēkņus, kurŗi visi pārbaudījumus izturējuši. Pasniedz klavieru stundas un teoriju. Stundas pasniedz tikai mājās. Runas st. 13—15.

Karlīnes ielā 9, dz. 19. — Gleznotājs - portretists. Beidzis Latv. mākslas akadēmiju.

Suta, Romāns — Rīgā, Lāčplēša ielā 23, dz. 3. Tālr. 26527. Run. 10—1. Gleznotājs.

Vidbergs, Sigismunds — Rīgā, Lāčplēša ielā 23, dz 13. Tālr. 26603. Mākslinieks — grafiks.

Sabiedriski darbinieki.

Atis Kauliņš (Bindu Atis)—brīvmākslinieks—Jelgavā, Plkv. Brieŗa ielā 12. Runas st. 15—16. Izglītojies Pēterpils konservatorijā klavieru spēlē pie prof. Czernija, kompozīcijas mācībā pie prof. Johansena un Bernharda un iegūst brīvmākslinieka grādu ērģeļu spēiē pie prof. Ho-

miliusa jun. Dodas uz Viļņu, kur darbojas kā mūzikas skolotājs, pēc tam viņu pārceļ uz Kauŗu, bet pēc trijiem gadiem viņš pārnāk uz Jelgavu, kur viņa mākslinieciskā un sabiedriskā darbība attīstas visā plašumā. Jelgavā Kauliņš darbojas kā ērģelnieks, bet līdzās tam no-

dodas mūzikāli-pedagoģiskai un dirigenta darbībai. Sastāda un komponē lielākus, jaunatnes spējām piemērotus, drāmatiskus dziedājumus, kā: «Senlatviešu svētki», «Gani un pieguļnieki» u. d. c. Par izcilus nopelniem mūzikāli-pedagoģiskā darbībā apbaivots ar Triju zvaigžņu ordeni. Daudz nodarbojies arī literāriskā darba laukā, kur pazīstams zem vārda Bindu Atis.

Jūlijs Rozītis — mūzikas pedagogs — Jelgavā, Katoļu ielā 30, dz. 12. Studējis Dreždenes konservatorijā Solfedžo pie Paula un Bitnera. Harmoniju un formu mācību pie prof. Braunrota. Kompozīciju pie prof. Drēzeke's. Klavieru spēli pie prof. Šmole's. Mūzikas vēsturi pie prof. Drēzeke's. Aestētiku un literatūras vēsturi pie Dr. Klēra un Dr. Nēbeļa. Priekš kara strādājis Krievijā kā vācu valodas, mūzikas skolotājs un koŗa vadonis. 1921. g. atgriezies Latvijā. Strādā Valsts centr. paid. institūtā kā mūzikas skolotājs. Rakstījis par mūzikas zinātniskiem un pedagog. jaut. Sarakstījis kompozīcijas, kuŗu lielākā daļa vēl neizdota.

Jānis Žibeiks—skolotājs, Bauskā, L. Baznīcas ielā 7. Beidzis skolotāju semināru Irlavā, pēc tam darbojies kā skolotājs. Sākot ar IV. visp. dziesmu svētkiem piedalījies visādos nākošos dziesmu svētkos ar savu patstāvīgo kori. Strādājis kā žurnālists pie «Tēvijas». Kara laikā strādājis Pēterpilī. Pēc kara atgriezies Latvijā, strādā Bauskas pils. pamatskolā. Blakus pedagogijas darbam plaši nodarbojas sabiedriskā dzīvē. Bijis skolot. arodbiedrībā par b-bas priekšnieku un koŗa dirigents. Kā aktīvs darbinieks piedalās vairākās viet. b-bās. Runas st. 15—17.

Latvju Siev. Nac. Līgas Bauskas nodaļas priekšniece Natālija Adiens Kā priekšniece darbojas no 1927.g. No dibināšanas dienas ņemusi aktīvu dalību sabiedriskā dzīvē, kā arī piedalījies dibināšanā, pie kam ievēlēta valdē. Nodaļa zem lietpratīgas vadības izveidojusi ro-

sīgu darbību, dibinot: 1) punktu «Māte un bērns», kas dibināts 1926. gadā, kuŗa uztur bezmaksas ambulanci, izsniedzot nepieciešamos medikamentus. Punkts izsūta kontroles veidā arī savas vecmātes reizi nedēļā. Dalību punktā ņem visi redzamākie Bauskas ārsti un pie tam pilnīgi bez atlīdzības. Dalību ņemusi un izvēlēta priekšstāve visās organizācijās, kā piem.: 1) Plūdu palīdz. komisijā, 2) Aprīņķa skolu palīdz. komisijā u. c. Sastāv Latv. gaidu labvēļu komisijā, Zem. sav-bā, Bērnu palīdz. savienībā, Savies. bdr., Bauskas dr. dāmu komitejā. Sabiedrībā plaši pazīstama kā rosīga un enerģiska organizā-tore.

Kārlis Ozoliņš — Bauskas orķestra vadītājs, — Bauskā, Pilskalna ielā 11. Pazīstams pilsētā un apkārtņē kā sabiedrīks darbinieks. Savā laikā dibinājis simfonisko orķestri, kas ilgi nepastāvēja. Pašlaik vada savu dibināto orķestri «The Banjo Douling Band». Dibinājis ugunsdzēsēju pūteju orķestri, kuŗa priekšgalā stāv vēl šodien.

Mārtiņš Šimiņš — Bauskā, apr. valdē. Sabiedrisko darbību iesācis Bārbelē 40 gadus atpakaļ, bet tagad Bauskā. Savā laikā rakstījis par etnograf. jaut., kā arī par citiem sabiedr. jaut. Sarakstījis daudz grāmatu par homeopātiskiem jaut. Ir apr. valdes loc., aizsargu nod. priekšn. Bruknā, redaktors «Bausk. Vēstnesī», Zemn. sav. centr. valdes rev. kom. priekšsēd. Nepārtraukti darbojies 30 g. pagasta tiesā kā tiesnesis. Runas st. valdē: trešd., ceturtd., piektd. no 9—15; mājās: sestd., svētd. un pirmd.

Reinholds Kuikulītis — Bauskā, aprīņķa valdē. Kā sabiedrīks darbinieks uzsāka savu darbību Bauskā 1922. g. kā aprīņķa valdes priekšsēdētājs, kur pastāv vēl tagad. ņem dzīvu dalību sabiedriskā dzīvē. Saistījies pie «Bauskas Vēstneša». Sastāv: 1) Saviesīgā b-bā, 2) Lauks. krāj-aizd. kasē, 3) Apr. mednieku b-bā un daudz citās b-b. Bijis par žurnāla «Mednieks un Makšķernieks» redaktoru. Patlaban

ieņem Bauskas tautas nama valdes priekšsēd. posteni, aprīķa valdes priekšsēd. un vīru ķora diriģents. Runājams no 9—15.

Gustavs Tūrs—teologs, Bauskas mācītājmuižā, tālr.97. Studējis teoloģiju Terbatas universitatē. Par mācītāju ordinēts 1920. gadā, 20. jūnijā, Rīgā, Jēkaba baznīcā. Strādājis kā piefrontes mācītājs Latgalē 1920. g. līdz ķara izbeigšanās laikam. Pēc tam Bauskas draudzes mācītājs un no 1921. g. reliģijas un ētikas skolotājs Bauskas Valsts un Kļaviņas priv. ģimnāzijā un arī Kaučmindeš mājturības skolā, Bauskas aizsargu pulciņa mācītājs. Ievēlēts par Baznīcas viršvaldeš locekli no 1928. g. Apceļojis Itāliju, Austriju, Šveici, Norvēģiju, Zviedriju, Eģipti un svēto zemi Palestīnu. Bijis arī Griekijā. Turējis par šim zemēm daudz priekšlasījumuš. Runas stundas 9—17.

Matilda Janson - Ivanovska — Dobelē, Pasta ielā 1. Apmeklējusi 2 gadi Dubura drāmatisko kursuš, tad Maskavā Morozova drāmatisko un mūzikālo mākslas skolu un Stroganova ķeizarisko mākslas zīmēšanas skolu. Šai nozarē turpinājusi mācīties ar pārtraukumiem līdz pat šim laikam. Pašlaik vada Dobešes aizsargu - aizsardžu dziedāšanas kori un ņem dalību viet. Jacc-Band orķestrī.

Jāzepe Zachovskis — Dobelē, Skolas ielā 9, dz. 11. Runas st. mājās 16—18. Apmeklējis Jelgavas Aleksandra skolu, pēc tam Maskavas universitatē un Maskavas valsts konservatorijas vijolu klasi. Tagad Centr. Jaun. Sav. ķora un orķestra diriģents.

Strazdiņš, Aleksandrs — Limbažos, Cēsu ielā 7. Ievērojams un ilggadīgs sabiedrisku un kultūrdarbinieks Limbažos. Darbojas vietējā teātra sekcijā, pie Brivprāt. ugunsdzēs. b-bas.

Reimans, Ādams — skolas dir. Limbažos, Sārmeš ielā 13. Runas stundas ikd. no 8—14. Dz. 1868. g. 4. sept. Kuldīgas apr. Vārmeš pag. «Darvdedžos». Mācījies Vārmeš p. Kuldīgas elementārskolā. Beidzis Maskavas universitatē. Strādājis kā ģimnāzijas skolotājs Jaltā. Latvijā atgriezies 1921. g. un strādā Limbažos kā ģimnāzijas direktors. No 1922. g. A. Reimaniš pazīstams kā sabiedrisku darbinieks. Viņš uzskatāms kā spējīgs indivīds vietējā mākslas dzīvē un sabiedrībā.

Mačš, Edmunds — ģarīdznieks Limbažos, Burtnieku ielā 15. Dz. 1904. g. 9. apr. Maz-Salāceš draudzē. Vidusskolu beidzis Valmierā 1922. g. 1928. g. pabeidzis Latv. universitatēš teol. fakult. un kopš 1929. g. marta darbojas Limbažu draudzē.

Linde, Ernests — būvuzņēmējs Limbažos, Jūras ielā 33. Cementa, dakstiņu, betona, caurbļuķu un ķieģeļu rūpniecība. Pasūtījumi tiek izpildīti uz vietas un pēc vēlēšanās. Izbrauc uz vēlēšanos katrā vietā un laikā. Šogad vasarā svinēs savu 40 g. darbības jubileju. Ernests Linde pieder pie vecāķiem būvn. 1929. g. nobeidzis celt Tūjas pag. tautas namu. Sabiedriskā darbībā ieņem patlaban stāvokli kā: 1) Limbažu savst. kredītb. direktors, 2) Limbažu patērētāju un 3) Amatn. savst. palīdz. bdr. priekšnieks, 4) Limbažu brīvprātīgo ugunsdzēs. savienību valdeš loceklis.

Valsts un pašvaldību iestādeš.

Valsts prezidents — Gustavs Zemģals.

Mīteklis Rīgas pilī, pieņemšana turpat, otrdienās no plkst. 11—13. Tālruni, reprezentācijas un sēžu telpās: 21214; kabinetā 21212; dzīvoklī 21213. Valsts prezidenta adģutants — kapteinis Eduards Kuplais. Prezidenta amata telpās tālr.: 21212; (dzīvoklī 21216. Sekretārs — valodnieks — Miķelis Zanders. Tālr. pilī — prezidenta amata telpās 21212.

Valsts prezidenta sekretariāts.

Rīgas pili 3. Darba laiks no plkst. 9—15; tālr.: 21215. Valsts prezidenta sekret. Jānis Gremdaus. Pili, arī dzīvokli tālr.: 21215; pieņem ikdienas darba laikā. Nodaļas vadītājs — Fricis Krauklis, tā adr.: Amatas ielā 4, Meža parkā. Vecākais grāmatvedis — Georgs Šmidts, Rēveles ielā 35, dz. 64. Reģistrators — archivars — Erna Keškis, Aizupes ielā 7.

Latvijas Republikas Saeimas prezidijs un Saeima.

Priekšsēd.: Dr. Paulis Kalniņš, pieņem no 10—11. Pr. adr.: Saeimas namā, tālr.: 28000. Priekšsēd. biedrs: — Alberts Kviessis — tālr.: 21301; priekšsēdēt. biedrs: Jāzeps Rancans, tālr.: 20803. Sekretars: Jānis Breikšs, tālr.: 28100; sekretāra biedri: Jons Hāns un Roberts Dukurs.

Saeimas deputātu saraksts:

- Abuls, Mārtiņš (Latg. latv. apv.), Vidzemes šosejā 115, dz. 93.
Alberings, Arturs (zemn. sav), Elizabetes ielā 21, dz. 4.
Tālr. 23717.
Annus, Jānis (miera, kārt. un raž. apv.), Dzirnāvu ielā 63., dz. 8.
Ausējs Longins (nacionālā apv.), Hanzas ielā 4, dz. 9. Tālr. 29920.
Balodis, Jānis (zemn. sav.), Meža ielā 4, dz. 20. Tālr. 20524.
Balodis, Jānis (strādņ.-zemn.), Čiekurkalnā, 7. šķērslinijā 3, dz. 9.
Tālr. 22778.
Balodis, Kārlis (latv. darba savien.), Elizabetes ielā 7, dz. i.
Barkans, Vinca (Latg. dem. zemn.), Blaumaņa ielā 1, dz. 1.
Bastjānis, Volde m ārs (sociāldem.), Valdemāra ielā 27-29, dz. 7.
Tālr. 26453.
Beldaus, Kārlis (krist. apv.), Elizabetes ielā 37, Tālr. 27271.
Bergs, Arvēds (nacionāl, apv.), Kr. Barona ielā 7, dz. 2. Tālr. 27073.
Bīlmanis, Roberts (soc. dem.), L. Nometņu ielā 2. Tālr. 29662.
Birznieks, Jānis (zemn. sav.), Stabu ielā 61, dz. 56. Tālr. 31212.
Blodnieks Ādolfs (jaunsaimn.), Elizabetes ielā 29, dz. 1.
Tālr. 31565.
Briedis, Augusts (zemn. sav.), Stabu ielā 37, dz. 9, Tālr. 31212.
Breikšs, Jānis (dem. c.), Kr. Barona ielā 31-a, dz. 18. Tālr. 21854.
Būvmeisters, Kārlis (soc. dem.), Čiekurkalnā, 5. šķērslinijā 26.
Celmiņš, Hūgo (zemn. sav.), Blaumaņa ielā 28, dz. 7. Tālr. 27589.
Celms, Jūlijs (soc. dem.), Kr. Barona ielā 37, dz. 7. Tālr. 29848.
Cielens, Feliks (soc. dem.), Valdemāra ielā 39, dz. 10. Tālr. 28814.
Dēķens, Kārlis (soc. dem.), Plkv. Brieža ielā 7, dz. 2. Tālr. 30872.
Dubins, Moruchs (Agudas gisroel), Kr. Barona ielā 52, dz. 33.
Tālr. 26661.
Dukurs, Roberts (soc. dem.), Marijas ielā 69, dz. 6. Tālr. 21700.
Dzelzīts, Eduards (soc. dem.), L. Nometņu ielā 9, dz. 7.
Dzelzīts, Hūgo (zemn. sav.), Valdemāra ielā 1-b, dz. 2. Tālr. 20637.
Dzenis, Antons (Latg. dem. zemn. c.), Ģertrūdes ielā 38,
Tālr. 26998.
Eglīts, Arkādijs (soc. dem.), Puškina ielā 20-a, dz. 2.
Eliass, Kristaps (soc. dem.), Ģertrūdes ielā 47, dz. 9. Tālr. 26297.
Ērglis, Jūlijs (zemn. sav.), Dzirnāvu ielā 31-a, dz. 1. Tālr. 22687.
Grantskalns, Eduards (zemn. sav.), Dzirnāvu ielā 70.
Tālr. 32016.
Gulbis, Vilis (zemn. sav.), Lejas ielā 14, dz. 13. Tālr. 33176.
Hāns, Jons (vāc.), L. Miesnieku ielā 14, dz. 6. Tālr. 20807.

- Jubuls, Staņislavs (krist zemn. un kat.), Merķeļa ielā 9, dz.9.
Tālr. 21888.
- Jankus Oskars (strādn. -zemn.), Ergļu ielā 13-a, dz. 16.
Tālr. 22778.
- Jelisejevs, Grigorijs (apv. vectic.), L. Maskavas ielā 95, dz. 2.
Tālr. 30529.
- Jeršovs, Leonīds (strādn.-zemn.), Daugavpilī, Fabrikas ielā 6.
Juraševskis, Pēteris (dem. centrs), Brīvības ielā 149.
Tālr. 33186.
- Jušinskis, Antons (krist. zemn. un kat.), Merķeļa ielā 1, dz. 9.
- Kalniņš, Augusts (zemn. sav.), Reimera ielā 1, dz. 1. Tālr. 23765.
- Kalniņš, Brūno (soc. dem.), Saeimas namā. Tālr. 28000.
- Kalliistratovs, Meletijs (apv. vectic.), L. Maskavas ielā 80,
dz. 20. Tālr. 30529.
- Kauliņš, Jānis (jaunsaimn.), Jelgavā, Arkādijas ielā 25, tālr. 503.
- Kiršteins, Kārlis (dem. centr.), Antonijas ielā 13, dz. 6.
Tālr. 20906.
- Kirilovs, Stepans (pareiztic. un vectic. vēl.), L. Maskavas
ielā 80, dz. 10.
- Klīve, Ādolfs (zemn. sav.), Ausekļa ielā 9, dz. 11. Tālr. 27220.
- Korņiljevs, Jānis (krievu darba sav.), Marijas ielā 3, dz. 7.
Tālr. 21892.
- Kurcijs-Kuršinskis, Andrējs (neatk. soc.), Marijas ielā 49,
dz. 17. Tālr. 31937.
- Kullītis, Jēkabs (krist. apvien.), Brīvības ielā 3/6.
- Kviesis, Alberts (zemn. sav.), Elizabetes ielā 13, dz. 1. Tālr. 21301.
- Laicēns, Linards (strādn. zemn.), Marijas ielā 83,85, dz. 59.
- Laimiņš, Kārlis (zemn. sav.), Andrēja Pumpura ielā 3, dz. 3.
Tālr. 23662.
- Lāzerons, Maksis («Caire Cion»), Marijas ielā 10-b, dz. 7.
Tālr. 27227.
- Lejiņš, Pauls (soc. dem.), Ģertrūdes ielā 13, dz. 2-a. Tālr. 26739.
- Lorencs, Klāvs (soc. dem.), Valdemāra ielā 67-a, dz. 6. Tālr. 28555.
- Maizels, Noijs («Bunds»), Aspāzijas bulv. 8, dz. 6.
- Menders, Fricis (soc. dem.), Stabu ielā 61, dz. 55. Tālr. 29482.
- Miezis Ernests (strādn. zemn.), Čiekurkalnā, II. gaŗā līn. 3, dz. 4.
- Milbergs, Gotfrīds (jaunsaimn.), Kr. Barona ielā 1. Tālr. 21894.
- Muižnieks, Izidors (soc. dem.), Sarkandaugavā, Hapsalas ielā 19,
dz. 1.
- Nuroks, Markus (Mizrochi), Strēlnieku ielā 9, dz. 2. Tālr. 29874.
- Opyncans, Jānis (Latg. soc. dem.), Bruņinieku ielā 93, dz. 14.
- Ozoliņš, Gustavs (zemn. sav.), Ģertrūdes ielā 62, dz. 24.
- Ozoliņš, Lūkass (krist. zemn. un kat.), Katoļu ielā 30, dz. 40.
Tālr. 30830.
- Paturs, Juris (progr. taut. apv.), Merķeļa ielā 5, dz. 4. Tālr. 20646.
- Pastors, Alfons (krist. zemn. un kat.), M. Pils ielā 2.
- Pauļuks, Kārlis (zemn. sav.), Aspāzijas bulv. 3, dz. 3.
- Petrevics, Andrējs (soc. dem.), Brīvības ielā 46, dz. 18.
- Piguļevskijs, Vladimirs (soc. dem.), Vilandes ielā 3, dz. 20.
Tālr. 31400.
- Pommers, Jānis (pareiztic. un vectic. vēl.), Katedralē, Tālr. 26777.
- Pussuls, Voldemārs (vācu-balt.), Brīvības ielā 40, dz. 5.
Tālr. 32390.
- Radziņš, Eduards (soc. dem.), Valdemāra ielā 6, dz. 4.
- Rancans, Jāzeps (krist. zemn. un kat.), M. Pils ielā 2, Tālr. 20803.
- Rancans, Antons (krist. zemn. un kat.), Marijas ielā 11, dz. 8.
Tālr. 26191.

- Reinhardt, Gustavs (krist. apv.), Brīvības ielā 13, dz. 6.
 Rozentāls, Miķelis (soc. dem.), Stabu ielā 20, dz. 20.
 Rubuls, Vladislavs (Latg. dem. zemn.), Pulkveža Brieža ielā 7,
 dz. 12. Tālr. 28816.
 Rudevics, Ansis (soc. dem.), Marijas ielā 67/69, dz. 3. Tālr. 27085.
 Sanders, Visvalds (krist. apv.), Gogoļa ielā 8, dz. 19. Tālr. 31687.
 Skujenieks, Margers (soc. dem. maz.), Elizabetes ielā 57, dz. 36.
 Tālr. 27503.
 Šoler, Lotar (vācu balt.), Ausekļa ielā 9, dz. 14. Tālr. 20574.
 Šūman, Pauls (vācu balt.), Citadeles ielā 2, dz. 9. Tālr. 22869.
 Špoljanskis, Leontijs (krievu darba sav.), Merķeļa ielā 5, dz. 2.
 Tālr. 22183.
 Šterns, Jānis (soc. dem. maz.), Marijas ielā 35, dz. 7.
 Trazuns, Jesups (progr. taut. apv.), Merķeļa ielā 21, dz. 2.
 Tālr. 20095.
 Ulmanis, Kārlis (zemn. sav.), Tērbatas ielā 38, dz. 7. Tālr. 27393.
 Ulpe, Pēteris (soc. dem.), Kr. Barona ielā 52, dz. 9. Tālr. 26286.
 Veckalns, Andrējs (soc. dem.), Tērbatas ielā 57/61, dz. 27.
 Tālr. 31586.
 Veržbickis, Jānis (poļu sav.), Merķeļa ielā 1, dz. 9.
 Vetterman, Verner (vācu-balt.), Z. Meierovica bulv. 9-a, dz. 8.
 Tālr. 20267.
 Vilpiševskis, Jaroslavs (poļu sav.), Ģertrūdes ielā 44, dz. 11.
 Tālr. 26581.
 Vinters, Jānis (agr. naud. nog. u. c. lietas), Tērbatas ielā 33/35,
 dz. 14. Tālr. 26130.
 Višņa, Jānis (soc. dem.), Valdemāra ielā 64, dz. 14. Tālr. 26261.
 Zeibolts, Pēteris (soc. dem.), Meža ielā 4-a, dz. 14. Tālr. 33571.
 Zelangotnis-Cukurs, Jānis (strādn., zemn.), Liepājas ielā 16,
 dz. 46. Tālr. 31915.

Saeimas kanceleja.

- Cepuriņš, Miķelis, kancelejas direktors, tālr. 28200. Priv. adr.:
 M. Trokšņa ielā 2, tālr. 22436.
 Bumbērs, Valdis (visp. nod. vadīt.), tālr. 28200. Priv. adr.: Ģertrūdes
 ielā 69/71, dz. 36.
 Bāuce, Arturs, komendants. Tālr. 28300. Pr. adr.: M. Trokšņa
 ielā 2. Tālr. 23036.
 Puriņš, Nikolajs, bibliotekārs. Tālr. 28500.

Ministru kabinets.

- Ministru prezidents Hugo Celmiņš, pieņem Valdemāra
 ielā 3, dz. 4, piektd. no plkst. 11—13. Tālr. 20026.
 Ārlietu ministrs Antons Balodis, Valdemāra ielā 3, dz. 4.
 Finanšu ministrs Ansis Petrevics, Valdemāra ielā 2, pieņ.
 pirmdien un piektdien no 12—14. Tālr. 20210. Priv. adr.: Vaļņu
 ielā 35, dz. 14.
 Iekšlietu ministrs Eduards Laimiņš, Brīvības ielā 37/39.
 Tālr. 29400, pieņem pirmdien no 11—13; trešdien no 13—14. Priv.
 adr.: Andrēja Pumpura ielā 3, dz. 8. Tālr. 23602.
 Izglītības min. Edmunds Ziemeļis, Valdemāra ielā 36-a,
 pieņem trešdien un pirmdien no plkst. 12—14. Tālr. 28012. Pr.
 adr.: Ģertrūdes ielā 4. Tālr. 28965.
 Kara ministrs ģen. Vācietis, Valdemāra ielā 10, pieņ. trešd.

- un piektd. no 9—11. Tālr. 11 (Kara ministrijas centrāle). Priv. adr.: Elizabetes ielā 63. Tālr. 26140.
- Satiksmes ministrs Frīdrihš Ozoliņš, Gogoļa ielā 3, pieņem pirmd., trešd. un piektd. no p. 11—12. Tālr. 21812. Priv. adr.: Brīvības ielā 89, dz. 4. Tālr. 31242.
- Tautas labklājības ministrs Vladimirs Rubuls, Skolas ielā 28, pieņem trešd. un piektd. no p. 12—14. Tālr. 26611. Pr. adr.: Tieslietu ministrs Juris Pabērzs, Antonijas ielā 6, pieņem trešd. un piektd. no 11—13. Tālr. 21885.
- Valsts kanceleja. Rīgā, Valdemāra ielā 3, dz. 4. Tālr. 20028 un 20027.
- Rudzītis, Dāvids, direktors. Pieņem pirmd., trešd. un piektd. no plkst. 10—12. Tālr. 20029 un 74 (Ārlietu min. centrāle — 35221). Pr. adr.: Valdemāra ielā 3, dz. 4. Tālr. 20030.
- Bulsons, Roberts, nodaļas vadītājs. Tālr. 75 (Ārl. m. centr. 35221). Pr. adr. Apšu ielā 2, dz. 5.
- Kapt. Lūkins, Miervalds, ministru prez. adjutants. Tālr. 20026 un 71 (Ārlietu min. centrāle — 35221). Pr. adr.: Valdemāra ielā 3, dz. 11.
- Skrebers, Arnolds, vec. sev. uzd. ierēdnis. Tālr. 77 (Ārlietu min. centrāle — 35221). Priv. adr.: Vilandes ielā 3-a, dz. 5. T. 94483.
- Dunke, Oskars, vec. grāmatvedis. Tālr. 79 (Ārl. min. centr. 35221). Priv. adr.: Maskavas ielā 265 dz. 1.
- Puris, Kārlis, darbvedis. Tālr. 75 (Ārl. min. centrāle — 35221). Priv. adr.: Augļu ielā 8-a.

Ārlietu ministrija.

Valdemāra ielā 3. Ministrijas tālr. centrāle. 3522. Ārlietu min. tālr.: A. M. C. 22. Ģenerālsēkretārs, ārkārt. sūtnis un ārlietu ministrs pie Vatikāna. Tālr.: A. M. C. Nr. 11. Ārpus darba laika Nr. 20102. — Administr. - jurid. departaments. Departamenta direktora v. i. ģenerālkonsuls Lēningradā, tālr.: A. M. C. 26. Ārpus darba laika tālr. 20103. — Administratīvā un protokolu nodaļa. Nod. 8 vad. tālr.: A. M. C. 26. Ārpus darba laika tālr.: 20123. — Arhīva un šifra nodaļa. Sekretāra tālr.: A. M. C. 35. — Juridiskā nodaļa. Vecākais juriskonsults — nodaļas vadītājs — tālr. A. M. C. 61. — Saimniecības un finansu nodaļa. Nod. vad. tālr.: A. M. C. 31. — Austrumu nodaļa. Nod. vad. tālr.: A. M. C. 45. — Politiski-ekonomiskais departaments. Svešvalodu redaktora tālr.: A. M. C. 45. — Baltijas valšķu nod. Nod. vad. tālr.: A. M. C. 56. — Preses nodaļa. Nod. vad. tālr.: A. M. C. 51. Rietumu nodaļas vadīt. tālr.: A. M. C. 41. (Ārpus darba laika 20123.) — Tautu Savienības nodaļa. Zanders, Margarēte — sekretāre — tālr.: A. M. C. 66, priv. adr.: Pili, dz. 52.

Diplomatiskais un konsulārais korpuss Latvijā.

Amerikas Savienotās Valstis. Sūtniecība Rīgā, Ausekļa ielā 22, tālr.: 27010—30540. — Austrija. Sūtniecība — Varšavā. — Beļģija. Sūtniecība—Antonijas ielā 1, dz. 2, tālr.: 20905. — Dānija. Sūtniecība — Mednieku ielā 6-b, dz. 3, tālr.: 29419. — Spānija. Sūtniecība — Raiņa bulv. 9, dz. 10, tālr.: 33466. — Igaunija. Sūtniecība — Skolas ielā 15, dz. 13, tālr.: 26136. — Somija. Sūtniecība—Kalpaka bulv. 1, dz. 2, tālr.: 23569. — Francija. Sūtniecība—Strēlnieku ielā 1, dz. 1, tālr.: 26789. — Lielbritānija. Sūtniecība—Valdemāra ielā 83, tālr.: 92111—92011—92211. — Ungārija. Sūtniecība—Helzingforsā.

— Itālija. Sūtniecība—Skolas ielā 17, tālr.: 29374. — Japāna. Sūtniecība—Berlīnē. — Lietuva. Sūtniecība—Elizabetes ielā 45/47, dz. 1, tālr.: 29160. — Norvēģija. Sūtniecība — Helzingforsā. — Holande. Sūtniecība—Kopenhāgenā. — Polija. Sūtniecība—Elizabetes ielā 41/43, dz. 8, tālr.: 28156. — Rumānija. Sūtniecība—Valdemāra ielā 7, dz. 1, tālr.: 34533—34530. — Vatikāns, pāvesta nuncijs. kanceļa — Ausēkļa ielā 6-a, dz. 4, tālr.: 29004. — Zviedrija. Sūtņ. —Eksporta ielā 5, dz. 7, tālr.: 21532. — Čekoslovaķija. Sūtniecība Strēlnieku ielā 9, dz. 3, tālr.: 29837. — Turcija. Sūtniecība—Ausēkļa ielā 7, dz. 7.

Finansu ministrija.

Valdemāra ielā 2-a. Finanšu min. tālr.: 20210. Valsts saimniecības departaments, direkt. tālr.: 20214. Administratīvā nodaļa, nod. pr-ka tālr.: 21192. Banku nodaļa, vice-dir. tālr.: 20222. Tirdzniecības nodaļa, nod. pr-ka tālr.: 34002. Valsts budžeta nodaļas vice-dir. un nod. pr. tālr.: 20216. Rūpniecības nodaļa, Noliktavas ielā 1, tālr.: 20391. Fabriku inspekcija, tālr.: 31375. Patentu valdes pr-ka tālr.: 20391. Mēru un svaru valdes pr. tālr.: 20392. Apdrošināšanas nod. Vad. tālr.: 20225. Linu monopola nod. Pr. tālr.: 20354. Žurnāla «Ekonomists» izdevniecība. Atb. red. tālr.: 20211. Valsts papīru spiestuve, Maskavas ielā 11. Pārvalde. Pārvaldn., tālr.: 28020, pieņem publiku no 12—16. Nodokļu departaments. L. Pils ielā 13/15. Direkt. pieņem no 11—12; tālr.: 20231. Nodokļu daļā pieņem no plkst. 12—13, nodaļas vad. tālr.: 20233. Nodokļu inspekcijas iecirkņi. I. iecirkņa nod. inspekc. pieņem no 13—15, tālr.: 20238; II. iec. nod. insp. pieņem no 12—13, tālr.: 20238; III. iec. nod. insp. pieņem no 12—14, tālr.: 20239; IV. iec. nod. insp. pieņem no 13—15, tālr.: 20239; V. iec. nod. insp. pieņem no 13—14; VI. iec. nod. insp. pieņem no 13—14, tālr.: 20239. VII. iec. nod. insp. pieņem no 13—14; VIII. iec. nod. insp. pieņem no 13—14, izņemot pirmdienas un sestdienas, tālr.: 20239; IX. iec. nod. insp. pieņem no 13—15 — otrd., ceturtd. un piektd., tālr.: 20239; X. iec. nod. insp. pieņem no 13—14; XI. iec. nod. insp. pieņem no 13—14, tālr.: 20239. Rīgas XII. nod. inspekc. M. Pils ielā 7/9, insp. pieņem no 13—14, izņemot sestdienas, tālr.: 20240. XIII. insp. pieņem no 13—14, tālr.: 20238 un 20961. L. Pils ielā 12. Rīgas XIV. iec. nod. insp. par visiem uzņēmumiem un tiem, kuriem jādod pārskats par savu darbību, L. Pils ielā 13/15, tālr.: 31106. Rīgas apr. I. iec. nod. insp., pieņem no 12—14, tālr.: 20240. Rīg. aprinķa II. iec. nod. inspekc. M. Pils ielā 7/9, insp. pieņem no 10—14, tālr.: 20240. Muitas departaments, Valdemāra ielā 1-a. Depart. dir. pieņem otrd. no 13—14, trešd. no 13.30—15, tālr.: 20400. Personāllietu darbvedība, tālr.: 20404. Tarifa nodaļas tālr.: 20406. Kontrabandas nod. tālr.: 20407.

Rīgas muiža (Valdemārā ielā 1), Pr-ka tālr.: 20412. Kancl. tālr.: 20424. Jūrniec. d-ts. Valdemāra ielā 1-a, ieeja no Citadeles ielas. Dir. tālr.: 20365. Kuģniecības nod. vad. tālr.: 22096. Hidrogrāf. daļas tālr.: 20369. «Krišjāņa Valdemāra» kuģu vad. un mehāniķu skola, Kuģu ielā 25, tālr.: 28535. Rīgas ostas valde, Citadeles ielā 1, ostas pr-ka palīga tālr.: 20374. Liepājas ostas valde, Dienv.-vakaru ostas malā, muitas namā, priekšnieka tālr.: 50.

Latvijas banka. Rīgā, Pils laukumā. Darba laiks darbdienās no 9—16, sestd. no 9—14. Kase atvērta darbd. no 9—14.30, sestd. un svin. dienu priekšvakaros no 9—12.30. Valdes locekļi runājami no 12—12.30.

Padomes priekšsēdētāja tālr.: 20500. Sekretariāta tālr.: 20503. Latv. bankas nodaļa, Liepājā (ar visām iekš- un ārzemes oepriacijām), Hagedorna ielā 3, tālr.: 70.595—970. Latvijas bankas nodaļa: Rēzeknē, Katedrāles ielā 20, tālr.: 237. — Jelgavā, Arkādijas ielā Nr. 23, tālr.: 154. — Valmierā, Rīgas ielā 16, tālr.: 28. — Ventspilī, Kuldīgas ielā 3, tālr. 36. — Daugavpīlī, Valdemāra ielā 12, tālr.: 61. — Cēsīs, Raunas ielā 1, tālr.: 52. — Bauskā, Kalna ielā 16, tālr.: 22. — Kuldīgā, Pils ielā, tālr.: 2. — Tukumā, Harmonijas ielā 11, tālr.: 60. — Aizputē, Lielajā ielā 5, tālr.: 23. — Alūksnē, Pils ielā 9-a, tālrumis Balvas sab. «Ausma» telpās, tālr.: 4. — Jaunjelgavā, L. Daugavas ielā 7, tālr.: 7. — Jēkabpilī, Lielā ielā 95, tālr.: 5. — Limbāžos, Jūras ielā 112, tālr.: 12. — Ludzā, Vakzāles ielā 50, tālr.: 8. — Madonā, Blaumana ielā 18, tālr.: 12. — Rūjienā, Pasta ielā 2, tālr.: 50. — Saldū, Dzirnāvu ielā 1, tālr.: 20. — Smiltēnē, Dārza ielā 3, tālr.: 22. — Talsos, Lielajā ielā 19, tālr.: 35. — Valkā, Dārziņa ielā 8, tālr.: 30.

Valsts Zemes banka Valdemāra ielā 1-b. Darba laiks no plkst. 8—15, publikai biroju slēdz stundu agrāki, tālr.: 20635. Valdes tālr.: 20638. Nodaļas: Rēzeknē, tālr.: 118; Liepājā, tālr.: 1343; Jelgavā aģentūras Iluksies apr.; Valmierā, Stendē un Pļaviņās.

Latvijas Hipotēku banka. Valdemāra ielā 3; dir. pieņem ikdienas no 10—11—13—14; tālr.: 20625. — Valsts kuģu pārvalde, L. Miesnieku ielā 9, dz. 4, tālr.: 20378 un 20379.

Iekšlietu ministrija.

Brīvības ielā 37/39. Iekšlietu ministrs pieņem pirmdienās, trešd. un piektd. no plkst. 11—13, ist. 59, tālr.: 29400. Ministra biedrs pieņem otrdienās, trešdienās, ceturtdienās un piektdienās no plkst. 10—14, ist. 49, tālr.: 28684. Grāmatvedība, Ist. no 38—41, tālr.: 28421. Latvales lietu sekretariāts, ist. 50, tālr.: 28121. Preses un biedrību nodaļa, ist. 100—101, tālr.: 28823. Būvniecības pārvalde, ist. no 113—120, tālr.: no 29321. Administratīvais depart. Depart. direkt. pieņem no 11—13, tālr.: 28621. Iekšējā apsardz. nodaļa, ist. 78—89-b, tālr.: 29121. Pasu nodaļa, ārzemnieku nodaļa, tālr.: 28821. Emigrantu un bēgļu transporta nodaļas, tālr.: 29921 un 20108, ist. 10. Valsts emigrantu nams, Pilsoņu ielā 13, tālr.: 33663. Robežansardzības štābs, Robežansardzības priekšnieka tālr.: 21221. Aizsargu štābs, ist. 95—97, tālr.: 29421. Dzelzceļu policijas pārvalde, pr-ka tālr.: 29615, ist. 64—67. Dzelzceļu policijas iecirkņi, Pr-ks Rīgā I. staciā, tālr.: 199, caur st. dz-ceļu centrāli. Centrālā kriminālnoficiā, Aspāzijas bulv. 14. Kriminālās pārvaldes pr-ks pieņem no 10—12; 13—15, tālr.: 26722. Centrālās Kriminālpolicijas Politiskā Pārvalde, Alberta ielā 11, nr-ka tālr.: 20701. Pašvaldības departaments, Brīvības ielā 37/39. Departamenta direktors pieņem no 10—12, Tālr. 29521. Lauku pašvaldības nod., ist. 69, 71, 73—84, T. 29721. Pilsētu pašvaldības nodaļa, ist. 70, 72, tālr.: 29621, pieņem no 9—15.

Rīgas prefektūra. Aspāzijas bulv. 14, prefekts pieņem ikdienas no 11—14, ist. 11, tālr.: 28022. Administratīvās nod. vad. pieņem ikd. no 9—15, ist. 31, tālr.: 288622. Sekretariāts — ienākušo rakstu sadalīšana pa nodalām nu iecirkņiem, reģistrēšana, cirkulāri, dienas pavēles, obligatoriskie rīkojumi, mobilizācijas, preses un informācijas lietas, dažādu apliecību izdošana un lietas, kuŗas citās nodaļās nav paredzētas,

sekretāra tālr.: 28522, dz. 10. Saimniecības nodaļa. Budžetu un kredītu lietas, saimniecības lietas, kase, grāmatvedība, namu pārvaldīšana, kontroles saimniecības lietās. Lietišķo pierādījumu uzglabāšana, arhīvs, bibliotēka, materiālā daļa, inventārs un atrastu lietu un dokumentu uzglabāšana un izsniegšana, valsts un pašvaldības nodokļu piedzišanas lietas, ist. 26, tālr.: 28222. Darbvedība, personiskais sastāvs, sūdzības par ierēdņiem, darbinieku noorganizēšana, apsardzības, uzņēmumu un kara klausības lietas, ieroču un izrikojumu lietas, sapulču atļaujas. Rūpniecības lietas, ist. 31, tālr.: 28622. Administratīvā nodaļa. Darbvedība. Automobiļu atļauju izdošana, ielu tirgošanās atļaujas, automobiļu un šoferu pārbaudīšanas lietas, ist. 30, tālr.: 21485. Pasu nodaļa, ist. 17, tālr.: 29022. Netiklības apkaņošana. Adresu birojs, ist. 5, tālr.: 28922, dežurējošais pol. uzraugs pieņem ikdienas ist. 2, tālr.: 29122, nepārtraukta dežūra. Telefonogramu pieņemšana, ist. 9, tālr.: 28722. Tiesas un policijas ārsti, I. rajona ārsts pieņem ikd. no 17—18, Brīvības ielā 100, dz. 2, tālr.: 28382, II. rajona ārsts pieņem no 16—18. III. rajona ārsts.

Rīgas policijas iecirkņi. I. iec. L. Jaunavu ielā 9. Kancl. tālrunis: 20801, priekšn. tālr.: 20801. II. iec. Kalpaka bulv. 10. Pr. tālr.: 20802. III. iec. Lāčplēša ielā 7, pr-ka tālr.: 29803. IV. iec. Matīsa ielā 9, pr-ka tālr.: 29404. V. iec. Allažu ielā 2, pr-ka tālr.: 29505. VI. iec. Gogoļa ielā 7, pr-ka tālr.: 29606. VII. iec. Marijas ielā 28, pr-ka tālr.: 29310. VIII. iec. Vārnu ielā 2. tālr.: 29900, pr-ka tālr.: 29808. IX. iec. Daugavpils ielā 8, iec. un pr-ka tālr.: 29809. X. iec. Kungu ielā 15, iec. un pr-ka tālr.: 29810. XI. iec. Daugavgrīvas ielā 5, iec. un pr-ka tālr.: 29811. XII. iec. Biķernieku ielā 1-a, iec. un pr-ka tālr.: 32912. Ostas iecirknis. M. Jaunielā 5, iec. un pr-ka tālr.: 21327. Jūrmalas iecirknis. Dubultos, Tīrgus laukumā 1. Tālr.: 8 (Majoru centrāle). Pr-ks Majoros, Tīrgoņu ielā 26.

Izglītības ministrija.

Valdemāra ielā 36-a. Ministrs pieņem trešd. un piektd. no plkst. 12—14, tālr.: 28012. Ministra sekretārs pieņem no 11—14, sestdienās no 11—13, tālr.: 28212. Skolu departaments, depart. dir. tālr.: 23312. Tautskolu direkcija. Tautsk. dir. tālr.: 23512. Vidusskolu direkcija. Direktora tālr.: 29712. Arodskolu dir., tālr.: 29812. Būvtechniskā biroja tālr.: 28612. Skolu muzejs. Muzeja pārziņa tālr.: 29351. Mācības līdzekļu nodaļas tālr.: 29112. Kino cenzūras tālr.: 29143. Vācu izglītības pārvalde. Pārv. pr-ka tālr.: 34437, 28712. Krievu izglītības pārvalde, tālr.: 28812. Žīdu izglītības pārvaldes tālr.: 29212. Baltkrievu izglītības pārvaldes un poļu izgl. pārv. tālr.: 29012.

Pieminekļu valde, Valdemāra ielā 56-a. Valdes priekšsēdētāja tālr.: 33496. «Latvijas Nacionālais teātris, Kronvalda bulv. 2, tālr. 20938. Kases tālr. 22405. Galvenais direktors pieņem no 11—13, tālr. 20939. **Nacionālā opera,** Aspāzijas bulv., tālr.: 20193, birojā 21952. Direktors runājams no 11—15, tālr.: 20193.

Kara ministrija, Valdemāra ielā 10/12. Ministrs pieņem trešd. un piektdienās no p. 10—13, tālr.: K. M. C. 319 un 340. Ministra adjutants pieņem darbdienās no p. 9—15, tālr.: K. M. C. 321. Kara min. sek. pieņem darbdienās no p. 9—15, tālr.: K. M. C. 322. Armijas štābs un padotās daļas. Armijas komandiers pieņem no 9—15, tālr.: K. M. C. 333, ist. 7. Armijas štāba pr-ks pieņem no 9—15, tālr.: K.M.C.

161, ist. 6. Rīgas kaŗa aprinŗka pāŗvalde. Kaŗa aprinŗka pr-ks pieņem ikd. no 9—15, tāŗr.: 3839, Kazāku ielā 35. Bruņoŗanāŗ pāŗvalde. Bruņoŗanāŗ pāŗv. pr-ks pieņem no p. 11.30—14.30, tāŗr.: K. M. C. 141. Intendantūra. Galvenais intendants pieņem no 11—13, tāŗr.: K. M. C. 233, dz. 1. Kaŗa būvniecības pāŗvalde. Pāŗvaldes pr-ks pieņem no p. 9—15, tāŗr.: K. M. C. 158, Citadeles ielā 24. Pāŗvaldes pr-ka palīgs pieņem no p. 9—15. Tāŗr.: K.M.C. 263, Citadelē 2-4.

Kaŗa sanitāŗā pāŗvalde, Valdemāŗa ielā 10/12. Pāŗvald. pr-ks pieņem no 10—12, tāŗr.: K. M. C. 252. Medicīnas daŗas pr-ks pieņem no 11—13, tāŗr.: K. M. C. 253. Kaŗa sanitāŗā noliktava. Nolikt. pr-ks pieņem no p. 9—15, tāŗr.: K. M. C. 256. Citadelē 3-3. Rīgas kaŗa slimnīca. Slimn. pr-ks pieņem no p. 10—11, tāŗr.: 27158, Hospītaŗa ielā.

Kaŗa ministŗija budŗeta un kredita pāŗvalde, Valdemāŗa ielā 10/12. Kaŗa ministŗijas budŗeta un kredita pāŗvaldes priekŗnieks pieņem no p. 9—11. Tāŗr.: K. M. C. 154, dz. 4. Pāŗvaldes pr-ka palīga v. i. tāŗr.: K. M. C. 154. Armijas Ekonomiskais veikals, Audēju ielā 16, pr-ka tāŗr.: V—3902; 23901. Kaŗa tiesu pāŗvalde, Alberta ielā 13. Kaŗa tiesu pāŗv. pr-ks un kaŗa virsprokurors pieņem no p. 9—15, tāŗr.: 23834. Kaŗa prokuratūra. Prokurora sekretāŗs pieņem no 9—15, tāŗr.: 23867. Artilerijas insp. ŗtāŗbs, Valdemāŗa ielā 10/12. Artilerijas insp. pieņem no p. 9—15, tāŗr.: K. M. C. 132. Artiler. virŗnieku kursi. Kursu pr-ks pieņem no 9—15, tāŗr.: K. M. C. 135, Citadelē. Eskadŗas komandiera ŗtāŗbs. Eskadŗas komandiers pieņem no plkst. 10—13, tāŗr.: K. M. C. 240, Valdemāŗa ielā 10/12.

Satiksmes ministŗija,

Gogola ielā 3. Satiksm. ministrs pieņem pirmd., treŗd. un piektd. no plkst. 11—12, tāŗr. 211812 un Rīgā I. Nr. 1. Satiksmes min. b-dŗs, tāŗr.: 20190 un Rīga I. Nr. 2.

Latvijas dzelzceļu virŗvalde. Galv. direkt. pieņem darbd. no plkst. 11—12, izņemot otrdienāŗ un piektd., tāŗr.: Rīga I. Nr. 11 un 23123. Starptautiskā satiksmes inspekc. Starptauf. insp. tāŗr.: Rīga I. Nr. 20. Administratīvā nodaŗa, administr. nod. vadīt. tāŗr.: Rīga I. Nr. 12. Juriskosulātu daŗas tāŗr.: Rīga I. Nr. 15. Mobilizācijas birojs. Mob. biroja pāŗz. tāŗr.: Rīga I. Nr. 48. Eksploatācijas direkcija. Eksploat. direkt. pieņem ikd. no 11—13, tāŗr.: Rīga I. Nr. 31. Kanceŗļa. Kancl. pāŗz. tāŗr.: Rīga I. Nr. 55. Rīcības daŗa, rīc. daŗas vadīt. tāŗr.: Rīga I. Nr. 35. Kustības rīkotāja tāŗr.: Rīga I. Nr. 34. Inventāŗa nodaŗa. Nod. vadīt. tāŗr.: Rīga I. Nr. 59. Personāŗa nodaŗa, nod. vadīt. tāŗr.: Rīga I. Nr. 40. Biroja pāŗziņa tāŗr.: Rīga I. Nr. 51. Tehnīskā nodaŗa, nod. vadīt. tāŗr.: Rīga I. Nr. 58. Rēķinvedības nodaŗa, nod. vadīt. tāŗr.: Rīga I. Nr. 59. Eksploatācijas direkcijas remonta darbnīca. Parbn. pāŗziņa tāŗr.: Rīga I. Nr. 56 un Nr. 57. Līnijas administratīvīe darbinieki. Vecākais eksploatāc. revidents, tāŗr.: Rīga I. Nr. 246. Rīgas stac. pr-ka tāŗr.: Rīga I. Nr. 255. Maŗīnu direkcija. Maŗīnu direkt. pieņem ikdien., izņemot otrdien. un piektdienāŗ no plkst. 12—13, tāŗr.: Rīga I. Kanceŗļa. Kancl. pāŗz. tāŗr.: Rīga I. Nr. 88. Personāŗa nodaŗa. Nod. vadīt. pieņem ikd. no 11—13. Tāŗr.: 98 centrāŗe Rīga I. Rēķinvedības nodaŗa. Nod. vadīt. pieņem ikd. no 9—15, tāŗr.:

101. Centrale Rīga I. Techniskā daļa. Daļas vadīt. pieņem ikd. no 11—13. Tālr.: 95 centr. Rīga I. Lokomotīvu daļa. Daļas vadīt. tālr.: Centrāle Rīga I. Nr. 106. Vagonu daļa. Daļas vadīt. tālr.: 113, Centr. Rīga I. Darbu nocenošanas komisija. Inženiera v. i. tālr.: 107, centrāle Rīga I. Techniskā direkcija. Techniskai direktors. Tālr.: Nr. 61, caur dzelz. centr. Rīgā I. Finanšu direkcija. Finanšu direktora tālr.: Rīgā I. Nr. 115 un 21910. Materiālu apgāde. Materiālu apgādes priekšnieks, tālr.: 161. Veselības daļas kanceleja. Galvenais ārsts pieņem no 11—13, tālr.: 28. Rīgas ambulance. Pieņemšana no 9—14.

Zemkopības ministrija.

Kalnaka bulv. Nr. 6. Ministrs pieņem piektdienās no 13—15. tālr.: 21401. Sekretāriāta tālr.: 21404. Lauksaimniecības pārvalde. Pārvaldes priekšnieka v. i. tālr.: 21438. Zemkopības daļa. Daļas vadītāja tālr.: 21438. Dārzkopības nozare. Nozares vadīt. tālr.: 21423. Valsts saimniecību nozare. Agronoms noz. vad. Tālr.: 23455. Techniskā nozare. Inženiera tālr.: 21424. Sēklkopības nozare un sēkļu fonds. Agr. nozares vadītājs. Tālr.: 21426. Izglītības nozare. Nozares vadīt. tālr.: 21420. Meteoroloģiskais birojs. Biroja vadītāja tālr.: 21428. Valsts sēkļu kontroles stacija. Agronoma asistenta tālr.: 21428. Būvniecības nodala. Nodales vadītāja tālr.: 21425. Zveiniecības un Zivkopības nodala. Nodales vadītāja tālr.: 20138. Zemkopības nodala. Nodales vadītāja tālr.: 21429. Zemkopības departaments. Direktors pieņem no 11—13. Tālr.: 34588. Administratīvi-Saimnieciskā daļa. Daļas vadītāja tālr.: 21405. pieņem no 11—13. Valsts zemi izmantošanas nodala. Nodales vadīt. tālr.: 21408. Kultūrtechniskā daļa. Vicedirektora tālr.: 21416, pieņem no 9—15. Zemes vērtēšana virskomisija. Dzirnau ielā 31, dz. 2. Virskomisijas priekšsēdētāja tālr.: 21416. Zemes vērtēšanas daļa. Antonijas ielā 15-a. Daļas vadīt. vicedirektora tālr.: 21411. Mērniecības daļa, Jēkaba ielā 10-12. dz. 3. Daļas vadīt. tālr.: 21409. Mežu departaments, Dzirnau ielā 31, dz. 52. Direktora tālr.: 21430. Administratīvās nod. tālr.: 21432. Techniskā sekcija. Tālr.: 29831. Centrālā zemes ierīcības komiteja. Kalnaka bulv. 6. dz. 5-6. Tālr.: 21436. Atvērtā katru darbdienā no plkst. 9—15. Publiku pieņem no 1/2 10—12.

Tautas labklājības ministrija.

Skolas ielā Nr. 28. Ministrs pieņem trešdienās un piektdienās no plkst. 13—15. Tālr.: 26611. Sekretāra tālr.: 26811. Sociālās apgādības dep.-ts. Departamenta direkt. tālr.: 26411. Grāmatvedības nodala. Virsgrāmatveža tālr.: 27211. Sociālās apgādes nodala. Nodales vadītāja tālr.: 30640. Pensiju nodala. Nodales vadītāja tālr.: 34250. Latvijas neredzīgo instit. Strazdu muižā. Direktora tālr.: 91116. Latv. neredzīgo veikals, Rīgā, L. Smilšu ielā 4. Tālr.: 32375. Valsts zīdaiņu patversme, Rīgā, Kapseļu ielā 31. Patversmes vad. tālr.: 32375. II. valsts zīdaiņu patversme, bijušā Kalkūnes muižā, pie Grizas stac., tālr.: 39, caur Grīzu, patversmes vadīt. turpat. Valsts bērnu patversme Majoros, bij. Majoru muižā, tālr.: 71. Tautas labklājības

ministrijas valsts darbinieku ārstniecības nod. Nod. vadīt. pieņem no plkst. 11—14. Tālr.: 26711. Valsts darbinieku centrālā ambulance. Ambulance atvērta no 11—18, izņemot svētdienas un svētku dienas, bet pa vasaras laiku arī svētdienās un svētku dienās no plkst. 11—15. Ambulances pārzinis: Dr. med. E. Jansons, tālr.: 27511. Tautas labklājības ministrijas aptiekas. Stabu ielā 12 (Iekšlietu ministrijas namā), tālr.: 26270. Darba aizsardzības departaments. Depart. dir. tālr.: 26511. Valsts dienesta inspekcija, insp., tālr.: 26510. Sociālās apdrošināšanas nodaļa. Nod. vad. tālr.: 34016. Valsts darbinieku ārstniecības nod. Tālr.: 26711. Ambulances tālr.: 27511; aptiekas tālr.: 26270. Sanatorijas tālr.: 36, Vainodē.

Tieslietu ministrija,

Rīgā, Antonijas ielā 6. J. Pabērzs — tieslietu ministrs, pieņem trešd. un piektd. no 11—13, tālr.: 21885. Departaments. Storets, Jānis, — direkt., tālr.: 21886, pieņem no 10—15. Prikulis, Teodors, vecāk. sev. uzdev. ierēdnis. Vispārējā nodaļa pārzin: 1) tiesu resora vispārējā rakstūra lietas, 2) lietas par departamenta un tiesu personīgo sastāvu, 3) tiesu pārskatus, 4) ziņas par sodiem, 5) ministrijas reģistratūra, 6) kooperatīvu revīzijas padomes darbvedību. Saulīte, Jūlijs — nod. vadīt., tālr. 26736. Frišmanis, Kristaps, darbvedis. Lešinskis, Marija, darbvede. Gaigals, Jānis, kooper., reviz. pad. techn. darbu vadīt. Finansu un saimniecības nodaļa, pārzin: 1) tiesu resoru (izņemot galv. cietuma valdes un cietumu), 2) izdevumus, 3) ieņēmumus, 4) saimniecību, 5) grāmatvedību, 6) ministrijas depovētus, 7) tiesu markas un 8) ministrijas bibliotēku. Dekmanis, Jānis, nod. vadīt., tālr.: 21887. Dzirkalis, Arturs — darbvedis. Kiršteins, Jānis — darbvedis. Juriskonsultācija — izstrādā likumprojektus un instrukcijas, dod ministriem atsauksmes par ministrijai piesūtītiem citu resoru likumprojektiem; pārzin civilstāvokļa reģistrācijas lietas; aizstāv tiesu resora lietas tiesās; pārzin ārzemju mantojumus. Dāvids, Voldemārs — tehnisko darbu vadītāis, tālr.: 26536. Lavrentjevs, Aleksandrs. Pastāv. jurisk. locēkl. v. i. Bukovskis, Voldemārs, pastāv. jurisk. loc. Savičs, Nikolājs, jurisk. loc. Jakobi, Pēteris, pastāv. jurisk. loc. Tieslietu ministrijas vēstnesis. Redakcija, Rīgas apgabaltiesā, priessēdēt. kabinetā tālr.: 20315. Ekspedīcija: Kr. Barona ielā 14. Letas grāmatnīcā. Dišlers, Kārlis — redaktors, tālr.: 91626.

Rīgas apriņķa valde, priekšsēd. pieņem no 11—13, tālr.: 26596, Lāčplēša ielā 24. dz. 3 un 4. Cēsu apr. valde, Cēsīs, Pils ielā 7, tālr.: 41. Tek. rēķ. pastā 3315. Drabažu bērnupatversme Drabažu muižā. Valmieras apr. valde, Gaujas ielā 15, tālr.: 30. Valkas apr. valde, Tālavas ielā 4, tālr.: 7. Madonas apr. valde, Avotu ielā, tālr.: 57. Liepājas apr. valde, Vazāles ielā 11, tālr.: 53. Aizputes apr. valde, Lielā ielā 31, tālr.: 5. Kuldīgas apr. valde, Liepājas ielā 14, tālr.: 8. Ventspils apr. valde, Kuldīgas ielā 17, tālr.: 7. Talsu apr. valde, Mühlenbacha ielā 15, tālr.: 6. Tukuma apr. valde, Baznīcas ielā 5, tālr.: 65. Jelgavas apr. valde, Zemgales prosp. 2, tālr.: 17. Bauskas apr. valde, tālr.: 9. Ilukstes apr. valde, Lielā ielā 289, tālr.: 6. Daugavpils apr. valde, Rīgas ielā 6, tālr.: 46. Rēzeknes apr. valde, Latgales prosp. 82, tālr.: 3 un 5.

Rīgas pilsētas valde. L. Kēniņu ielā 5, Rīgā, tālr. centrāle 3523. Pilsētas galva pieņem no 11.30—12.30, izņemot sestd. Būvju nodaļa, L. Kēniņu ielā 5, tālr.: 51. Dzīvītsarakstu nodaļa, Kaļķu ielā 1, tālr.: 23003. Finanšu nodaļas vadītājs, pils. galvas biedrs, pieņem katru dienu no 11—12, izņemot sestdienas. Tālr.: 66. Rīgas pils. statistiskais birojs, L. Kēniņu ielā 5, tālr.: 21908. Izglītības nod. vadīt. un skolu valdes pr-ja tālr.: 3-7. Tirdzn. nod. valdes loc. pieņem no 11— $\frac{1}{2}$ 13, tālr.: 97. Sociālās apgād. nod., Jāņa ielā 5. Tirdzn. nod. L. Kēniņu ielā 5, nod. vadītājs, pils. vald. loc., pieņem no 11— $\frac{1}{2}$ 13. Izglītības nodaļa. Izglīt. nod. vad. pieņem ikd., izņemot sestdienas, tālr.: 3-7.

I. tautas bibliotēka — lasītava, Ģertrūdes ielā 19,21. Atvērta darbdienās no 14—20. II. tautas bibliotēka — lasītava, Dārtas ielā 41-a, atvērta darbd. no 15—20. III, tautas bibliotēka — lasītava, Sadovņikova ielā 37, atvērta darbd. no 15—20. IV. tautas bibliotēka — lasītava, Miera ielā 43, atvērta darbd. no 15—20. V. tautas bibliotēka — lasītava, Krāsotāju ielā 32, atvērta darbdienās no 14—20. VI. tautas bibliotēka—lasītava, Sīmaņu ielā 14,16, atvērta no 15—20. VII. tautas bibliotēka—lasītava, Slokas ielā 40, atvērta no 14—20. VIII. tautas bibliotēka—las., Bolderājā, Rīgas ielā 44, atvērta no 14—20. IX. tautas bibliotēka—las., Vidzemes šosejā 5. Tautas bibliotēka (žīdu), Gogoļa ielā 8/10, atvērta darbdienās no 15—19.

Latvijas Jauno Sieviešu Kristīgā Savienība (J. W. C. A.).

Elizabetes ielā 55, tālr.: 2173. Darbība atvērta no 10—1 un 4—7.

Latvijas Jauno Sieviešu Kristīgā Savienība nodibināta 1921. gadā. Savienības mērķis ir: izaudzināt apzinīgas, kristīgas pilsones, rūpējoties par viņu gara, prāta un fizisko attīstību, izkopjot viņu sabiedrisko apziņu. Savienība strādā saskaņā ar vispasaules Jauno Sieviešu Kristīgo Savienību.

Savienība savu darbu attīstījusi dažādās nozarēs:

Pie savienības pastāv izglītības nodaļa, kurā cenšas dot iespēju savosursos arī mazzturīgām sievietēm un meitenēm īsā laikā gūt dažādas praktiskas zināšanas.

Noorganizēti sekoši kursi:

Šūšanas un piegrieztņu - zīmēšanas, tautisko un moderno rokdarbu, dziedāšanas, frizēšanas un nagu kopšanas kursi. Angļu, vācu, franču valodas kursi abējiem dzimumiem un bērniem rotaļu grupas (5—8 g. veciem).

Fiziskai audzināšanai piegriesta sevišķa vērība. Savienībā māca ritmiku, zviedru vingrošanu un dažāda veida sporta spēles.

Pa dienu nodarbinātas sievietes pavada lietderīgi savus vakarus savienības noorganizētos pulciņos — klubos, kurās notiek reliģiski-ētiskas diskusijas, lekcijas, vingrošana etc. lietpratēju vadībā.

Savienība piegriež lielu vērību raksturā audzināšanai un tādēļ nodibinājusi Jaunatnes nodaļu — «Rezerves Meitenes» (no 12—18 g.) Te aug arī nākošās savienības biedrenes.

Savienība uztur skolnieču internātu — pansiju Valdemāra ielā 87. Tālr.: 32528. Vecāki laucinieki, kuri rūpējas par savu bērnu labklājību, veselību un audzināšanu, sūtīdami viņus pilsētas skolās — var nodot savas meitas par Ls 60.— mēnesī pie visa brīva — Jaunu Sieviešu Kristīgās Savienības skolnieču internātā — pansijā.

Katru vasaru savienība atver koloniju jūrmaalā, kur par samērā lētu maksu katrai sievietei ir dota iespēja pavadīt savu atvaļinājuma laiku veselīgos apstākļos.

Savienība nodibinājusi aroda izvēles, padoma un darba apgādes biroju, kā arī pagaidu mītni darbu meklējošām sievietēm. Padoma un darba apgādes principi ir: pētīt attiecības, kādās sievietes atrodas oret dažādām darba nozarēm. Atrast darbu meklējošo sieviešu vēlēšanām, praksei, spējām un veselībai piemērotu nodarbošanos. Pagaidu mītne domāta sievietēm — rīdzniecēm un iebraucējām, kurām darbu meklējot, jeb vietu mainot nav pazīstamu, pie kuriem viņas varētu uzturēties. Par 50 santīmiem dienā, viņas dabū 2 reizes ēst un gultas veļu. Mītnes un darba apgādes birojs atrodas Elizabetes ielā 55, tālr. 21973. Birojs atvērts katru dienu no 9—3, sestdienās no 9—1.

Katru nedēļu savienību apmeklē un ņem dalību viņas dažādu nodaļu darbā ap 1000 dažādu tautību un vecuma sievietes un meitenes.

Latvijas vispārēja ēbreju amatnieku b-ba.

Rīgā, L. Peldu ielā 15, tālr.: 20131.

Priekš kara Rīgā pastāvēja dažas ēbreju amatnieku biedrības, bet kara laikā atkal pilnīgi sabruka. Pēc kara, uzlabojoties visai sabiedriskai dzīvei, arī ēbreju amat. b-bas atjaunojās. Pirmā b-ba nodib. 1922. g., tad 1925. g. visas pārējās. 1926. g. notika vispārēja amatnieku b-bu sapulce, kurā piedalījās 173 amatnieki. Plašākai biedrībai jau ir vienpadsmit nodaļas lielākās Latvijas pilsētās, kuŗas apvieno ap 1000 ēbreju amatniekus. 1928. g. 1. janv. nodibin. krāj-aizdevu s-ba. «Amatnieks», kur par biedriem tikai uzņēma amatnieku b-bas locekļus un personas no brīvām profesijām. No 6.—8. janv. 1928. g. notika pirmā vislatvijas ēbreju amatnieku konference. Biedrību nodibināja kooperatīvu sabiedrība «Metāls». Biedrība organizēja arī slim. kaši — noslēdzot attiecīgo līgumu ar ēbreju ārstu (103 ārstu un zobārstu) biedrību un aptiekāru biedrību (39 aptiekas).

Liela vēriba ir piegriesta arī kulturēlai dzīvei. Ir arī savs mēnešraksts «Der Handwerker». Šis ir vienīgais arodu laikraksts visā Baltijas piekrastē. 1929. g. 22.—23. jūnijam b-ba noturēja savu otro konferenci.

Biedrība pievienojās vispasaules ēbreju amatnieku apvienībai (sēdēklis — Berlīnē).

Medicinas nodaļa.

Ārstu biedrības — Rīgā.

Latviešu ārstu biedrība, Stabu ielā 9, tālr. 29674, priekšn. Dr. med. prof. J. Alksnis.

Vācu ārstu biedrība, Palasta ielā, Domas muzejā, priekšn. Dr. med. prof. Adelheims, tālr. 29552.

Krievu ārstu biedrība, Elizabetes ielā 20, tālr. 26342, priekšnieks G. Blūmens.

Ēbreju ārstu biedrība, Skolas ielā 6, tālr. 29489, priekšn. G. Vasserman.

Latvijas dētermatologu un venerologu biedrība. Tālr.: 20535, 26240.

Latvijas neurologu biedrība, sēdes notiek Rīgas pils. slimnīcās, priekšn. Dr. Teodors Švarcs.

Latviešu veterinārārstu biedrība, Pērnavas ielā 19, priekšn. Doc. V. Brencens, sekret. K. Ātrens.
Slimo kasu zobārstu biedrība, Dzirnau ielā 87-89, dz. 21, tālr. 29903, priekšn. Ozols, Anna, sekretāre Graubis, Olga.
Latvijas profes. ārstu biedrība, Brīvības ielā 2; dz. 12, tālr. 29674, priekšn. Dr. med. prof. J. Alksnis, sekret. Dr. A. Brambats.
Profes. zobu tehniķu biedrība, Brīvības ielā 44-46, dz. 12, tālr. 23243, priekšn. Gerbchards, Vilhelms, sekret. B. Rātfelders.

Latvijas Vecmāšu Biedrība,

Gertrūdes ielā 43-a, dz. 1. Tālr.: 26601.

Latvijas Vecmāšu Biedrība nodibinājās 1925. g. rudenī. Pirmā biedrības valdē ievēl biedrības ierosinātājas un dibinātājas M. Celms, E. Vitols-Vitovski, E. Eizens, K. Meijers, M. Stūre, B. Mīnuss un L. Šīve. Biedrības mērķi ir:

a) veicināt biedreņu zinātnisku tālāk izglītošanos, b) aizstāvēt savu biedreņu likumīgās tiesības un pacelt viņu etisko, kulturēlo un materiālo stāvokli, c) izplatīt iedzīvotāju starpā pareizas zināšanas par vecmāšu arodu, d) rūpēties par zīdaiņu aizsardzību un veselības kopšanu, e) veicināt savu biedreņu veselības kopšanu un f) morāliiski atbalstīt sievietes, it sevišķi ārlaulību mātes. Pirmā biedrības valde rosīgi ķeras pie uzstādīto mērķu sasniegšanas. — Nodibinā izglītības un palīdzības komitejas, kuŗas arī rosīgi darbojas, lai sagatavotu papildu kursus vecmātēm speciālo zināšanu papildināšanai. Palīdzības komiteja sniedz bezmaksas palīdzību trūcīgām dzemdētājām, vāc līdzekļus un sagatavo veļas kurvī, no kuŗa izsniedz bez maksas veļu trūcīgām mātēm dzemdību gadījumos. Pie biedrības jau no nodibināšanās laika pastāv izglītības, apbedīšanas, darba un nespēka palīdzības fondi, kuŗos no nelielām biedreņu iemaksām uzkrāj līdzekļus pabalstiem biedrenēm viņu nebalstītās dienās.

Biedrībās rosīga darbība, un savā ceturtnā darbības gadā jau skaita ap 300 biedrenes. B-ba sarīkojusi 3 kursus vecmātēm, kuŗus ir apmeklējušas 228 vecmātes; ir sasaukusi 4 vislatvijas vecmāšu konferences, kuŗās ir piedalījušās 495 vecmātes. Konferencēs ir apskatīti jautājumi par vecmāšu tiesisko un materiālo stāvokli. Biedrība izdevusi ar saviem līdzekļiem bērna attīstības atzīmju grāmatīņu (bērna pase), kuŗas nolūks ir palīdzēt mātēm uzkrāt tās nepieciešamās ziņas par bērna attīstību un veselības stāvokli.

Biedrība ir uzkrājusi savos fondos Ls 7000.— lielu kapitālu, kuŗš būs noderīgs biedrības tālāko mērķu sasniegšanai. Biedrības nodoms ir tuvākā nākotnē ierīkot zīdaiņu patvērsmi, kuŗā varētu tikt uzņemti tie bērni, kuŗiem, dažādu apstākļu dēļ, trūkst rūpīgas mātes kopšana.

Biedrība sastāv kā juridiska organizācija par biedri arī Internacionālā Vecmāšu Savienībā un daudzās citās biedrībās un organizācijās.

Biedrības priekšniece M. Celms.

Pirmā Rīgas Vecmāšu Savienība

Rīgā, Tērbatas ielā 55-a, tālr. 91104

ir viena no vecākām un plašākām sievietes organizācijām Latvijā. Viņa savā biedreņu sarakstā rakstījusi gandrīz visu Rīgas vecmāšu vārdus un spēj sniegt visplašāko palīdzību un savas nozarēs teorētiskās zinības. Savienība dibināta 1920. g. 17. martā un par pirmo priekšnieci

ievēlēja vecmāti A. Sviķi. — Jau no dibināšanas dienas līdz šim brīžam (9 pastāvēšanas gados) savienība sarīkojusi daudz priekšlasījumu ciklus, kurus ārsti — speciālisti referējuši par dažādiem medicīniskiem jautājumiem. Galveno vērību tomēr piegriez tiešiem, speciāliem vecmāšu aroda jautājumiem. Lai veicinātu un paceltu vecmāšu teorētiskās un arī praktiskās zināšanas, rīko kursus.

Materiālos līdzekļus minētā savienība iegūst pati saviem spēkiem. Tā kā organizācija bez plašākas sabiedrības atbalsta nevarētu veikt grūto un nepieciešamo uzdevumu, nevarētu sniegt materiālu un garīgu atbalstu nevarīgiem bērniem un trūcīgām mātēm (dzemdētājām), tad šim nolūkam rīko plašus, publiskus izrikojumus. Ieņēmumus izlieto organizāciju biedreņu un arī nebiedreņu palīdzībai. Savienība ieguvusi arī nepieciešamo inventāru no izrikojumu atlikumiem.

Pirmā Rīgas Vecmāšu Savienībā darbojas sek. org.: 1) Palīdzības komiteja, kas sniedz bezmaksas palīdzību trūcīgām mātēm — dzemdētājām. 2) Izglītības komiteja. 3) Bēru kase. 4) Vecuma fonds. 5) Pēdējā laikā nodibinājusies arī darba apgāde vecmātēm, slimnieku un zīdaiņu kopējām. Valdē ieiet: Priekšniece: Gaigale; sekretāre A. Oliņ; kasiere Šmit-Cīrul; locēkļi: Keisenvarli, Zurdņš, Petersons.

Latvijas Prof. Zobārstu Sabiedrība.

Latvijas Prof. Zobārstu Savienība nodibināta 25. novembrī 1925. g. Sabiedrību apvieno visas Latvijā pastāvošās zobārstu biedrības. 1) Rīgas, Latviešu zobārstu biedrība; 2) Rīgas odontologu b-bu; 3) Rīgas zobārstu b-bu; 4) Liepājas zobārstu b-bu; 5) Jelgavas zobārstu b-bu; 6) Daugavpils zobārstu b-bu. Kopā visās biedrībās skaitās 220 biedri. Savienības mērķis ir, aizstāvēt un rūpēties par viņu zinātnisko un kulturēlu interešu apmierināšanu. Savienība izdod žurnālu «Stomatoloģijas apskats», kurš iznāk 4 reizes gadā.

Valdes sastāvā 7 zobārsti: K. Bumbieris (priekšsēdētājs); K. Goldenbergs, H. Sutmans (sekretārs); E. Krigers, E. Usenko- Kaudzīte, S. Feinmans un E. Beitners (Jelgavā). S-bas adrese: Stabu ielā 9.

Provinces mācības iestādes.

(Papildinājums).

Liepājā.

Liepājas Tautas Konservatorija (pie Liepājas Latviešu biedrības). Dib. 1924. g. Pasta ielā 4, tālr. 9-1-9, pašu namā.

Mācības notiek latv. valodā. Konservatorijas vadītājs mākslinieks Teodors Andersons, priv. adr. Liepājā, Peldu ielā 53, dz. 1. Runājams tikai konservatorijā. Mācību spēki: dzied. — prof. Paolo Losacco; klavieres — brīvmāksl. Z. Irbīts, B. Abelīte un M. Akmenkaln; vijole, kompoz., mūz. vēsture, estētika — dir. T. Andersons; čello — B. Kuņķis; ērģeles — brīvmāksl. J. Turss. Pie konservatorijas pastāv spec. koris un orķestris. Mācības nauda visās klasēs — Ls 108 gadā. Konserv. direktors T. Andersona kgs, ņem dalību bez tam Liep. Operā un Filharmonijā.

Liepājas Vācu vecāku S-bas meiteņu ģimnāzija un pamatskola Uliča ielā 56. Skola dib. 1907. gadā. 1914./15. g. tā pārveidota par 7 kl. proģimnāziju; no 1915.—1920. g. tā darbojas kā privāts vācu licējs. Vācu vecāku savienība pārņēmusi skolu savā gādībā 1927. g. un pārveidojusi to tagadējā formā. Pamatskolu apmeklē abēja dzimuma bērni. Ģimnāzijā mācās tikai meitenes. Skolu pavisam apmeklējušas 1403 p.: nobeig. 281 p. no tiem 88 absolventes. Patlaban mācās pamatskolā 107 b. un ģimnāzijā 149 skoln.; nodarbināti 23 paidagogi. Skolas vadītājs no 1915. g. tagadējais direktors — Georgs Reimers; priv. adrese: Liepājā, Peldu ielā 37, dz. 3. Mājās nepieņem.

Liepājas pilsētas žīdu ģimnāzija. Dib. 1924. g. Pateicoties pils. valdes loc. M. Goldblata pūliņiem un enerģijai, tika nodibināta skola zem tagadējā nosauk. Sākumā tika atvērta 3 vidus- un 6 pamatskolas klases. Skolā, kā mācības valodas ievestas vācu un krievu. Audzēkņu skaits sasniedzis 250 skoln., pastāvot 7 pamat- un 6 vidusskolas klasēm. Ģimnāzija devusi 4 izlaidu-

mus. Mācās 90% ēbreju bērni. Absolventi lielā skaitā apmeklē Latv. Univ. kā arī ārzemju mācības iestādes. Skolas direktors — Izaks Haitis; priv. adrese: Liepājā, Rožu ielā 23, kuŗš arī ir pils. izglītīb. nod. loceklis.

Liepājas krievu izgl. biedrības ģimnāzija, Uliča ielā. Vienīgā augstākā krievu māc. iestāde Liepājā. Skolas vadītājs direktors — Dimitrijs Tichonravovs; priv. adr.: Šķūņu ielā 21, dz. 4. Pieņem skolā no plkst. 13—14. Mācības valoda krievu.

Rēzeknē.

Latgales Tautas Universitāte. Rēzeknē, Valsts Rēzeknes komercskolas telpās. Tālr.: 262.

Universitāte radusies, pateicoties grupai sabiedrisku darbn. un galvenā kārtā Aleksandra Sylva kga iniciatīvei un darbam. Izaugusi tieši no apstākļu vajadzības, kā garīgais un augstākais kulturālais centrs. Patlaban atvērta sek. nodaļ.: reālskolas un ģimn. abitūriju kursi un kooperācijas un komerczinību nodaļa, kā arī vācu, angļu, latīņu val. un mašīnrakst. kursi. Dibinātāji: kom-sk. dir. Aleksandrs Sylavs; monsignors N. Rancans; tautskolas vice direkt. B. Spūls; prof. Ričards Brežģe; dir. J. Turkapolis; Jezups Seils; dep. O. Barkans; dep. Lukas Ozoliņš; dir. Stanislavs Jaudzens.

U. Pārvalde rūpējas arī par vispār. un spēc. izglītības izplat. provincē un par lauks. tautas augstskolu tipa dibināšanu uz lauk. Pašlaik kā privāt. L. Lauks. Tautas Augstskola darbojas T. U. Vecmuižas nodaļā. Ir paredzēts līdzīgas nodaļas nodibināt: Preiļos, Borkovā, Vīpingā pie Rēz.; Ciblā, Baltinovā, Domopolē-Biržos. Visp. un tautsaimn. rakstūra mācību nodaļas dibinājas Ludzā un Daugavpilī. Kā lektori darb. visp. pazīst. sab. darbin. un paidagogi-speciālisti atiecīgās zināt. nozarēs. Univ. gal-

venais nolūks — dot iespēju iegūt dzīvē un darbā vajadzīgo izglītību tiem tautas slāņiem, kuri dažādu apstākļu dēļ nav varējuši to iegūt, jeb pabeigt.

Universitātes vadītājs Aleksandrs Sylavs dzimis 1892. g. 28. dec. Ludzas apriņķī: Izglītību baudījis Maskavas komercinst. un Latvijas Universitātē: Tautsaimn. un tieslietu zinātņu fakultātes ek. nodaļā. Kā pēdējais uzsācis savu darbību 1921. g. 1. sept. Piedalās Bolvu komercskolas organizēšanā un dibināšanā, paliekot par viņas direktoru. 1927./28. g. sāk. skola pārceļas uz Rēzekni, kur pārveid. par Valsts Rēzeknes komercskolu viņa tālākā vadībā Bez tam saistīts un apstiprināts no izglītīb. min., kā Latvijas Tautas Universitātes vadītājs, kurās noorganizēšana un iniciatīve arī izgājusi no viņa. Sabiedriski darbojās Latvijas ārpuskolas arodu izglītības kongresa padomē, kā dažādu tautu izglīt. paš. ierosinātājs. Latgalē plaši piedalās dažādu saimn. un kultūrāro pasākumu un kooper. organizēšanā un veidošanā, darbojās arī kā lektors L. T. Universit. polit. ekonomijā un kooperācijā.

V. Rēzeknes skolotāju institūts Rēzeknē, Atbrīvošanas Alejā 71, tālr.: 222. Institūts izveidoj. no Latvijas skol. sagatav. kursiem 1920. g. 25. okt. Institūta mērķis, sag. pilntiesīgus tautskolu skolotājus abēja dzimuma person. Kā pirmais institūta vadītājs mināms Kārlis Dāvis līdz 1. jūl. 1929. gadam. Pēc tam viņa vietā aicināts un nāk. monsignors V. Rancans. Pie institūta pastāv kā paraugskola pamatskola. Pārzinis baznīc. kgs Dr. J. Migļenieks, kā pirmais Alfrēds Skrodelis. Pašreizējais audzēkņu skaits 148 personas. Agrākajos gados sniedzies pāri par 170. — Mācības līdzekļu un telpu ziņā institūts pagaidām apmierinošs. Pēdējais skaits 22. — Sabiedrībā dzīvē pastāv ļoti rosīga pašdarbība. Dib. pulciņi, literāt. rakstn. žurnāls «Daile» un savs kooperatīvs. Skolā stingra discipl.

Kā darbvede darb. M. Freimanis, kurā veic arī kasiera pienākumus.

Valsts Rēzeknes Komercskola. Rēzeknē, savā namā. Skola dib. Bolvos 1921. g. kā nod. Ludzas apr. pašvaldības komercskola zem Bolvu komercskolas nosaukuma. Skolas vadībai atrodoties direkt. Aleksandra Sylava kga rokās 1927. g. 1. sept. skola pārceļas uz Rēzekni un pārveid. zem nosaukuma «Valsts Rēzeknes Komercskola», turipnot savu darbību tālāk Sylava kunga vadībā. Skola cel. patlaban savu namu, kur pārdz. pāriet ar š. g. rudeni. Mācības valoda — latviešu. Skolā attīstīta rosīga pašdarbība. Skolu beiguši 101 audzēkņi. Patlaban mācās 204 abēja dzimuma personas.

Valsts Rēzeknes Poļu ģimnāzija Rēzeknē, Kalpaka ielā 25. Tālr.: 99. Ģimnāzija dibināta 1921. g. kā galvenie dib. Staņislava Dovgiallo, A. Talat-Kielpš, M. Viežbicka, poļu pamatskolas skolu padome. Pirmats direktors apstiprināts no izgl. min. O. Talat-Kielpš, kurās vadībā skola strādāja līdz 1923. g., tad nāk Staņislava Dovgiallo — līdz 1927. g. Otreiz aicināta posteni no 1927. g. līdz šai dienai O. Talat-Kielpš kdze. Māc. valoda poļu. Atklātas visas 4 klases. Audzēkņu skaits patlaban 75 skolēni. Mācības līdzekļu ziņā nostād. vajadz. augstumā. Skolā nodib. skolēnu klubs, lasītāva un literāt. pulciņš. Skolas direkt. dzimusi 1886. g. Daugavpilī. Izglītību baudījusi Moģilova sieviešu ģimnāzija. Pēdējais darbību uzsākusi Daugavpils sieviešu privāt. ģimnāzijā un Rēzeknes V. Sevko sieviešu ģimn. No izglīt. min. uz. aicināta kā V. Rēzeknes Poļu ģimnāzijas direkt. 1. reizi 1921. g. un otreiz 1927. g., kādā posteni atrodās vēl šodien.

Valsts Rēzeknes rokdarbu d-cas. Rēzeknē, Glāb. ielā 29. Tālr.: 298. Skolotāju inst. telpās Uzvaras alejā 71.

Skola dib. 1927. g. 1. augustā, aicinot, kā organizāt. vadītāju Kār-

li Kvieša kgu, kurš šini posteni atrodas arī šodien. Mācības skolā sadaļ. 2 daļās — skolniekiem un skolotājiem. Mācības laiks piemērots mācības gadam. Kā mācības spēki nodarbināti 4 spec. laboranti un 12 paidagogi. Savā pastāvēšanas laikā skola devusi divus skolotāju kursu izlaidumus. Skolēnu skaits dib. gadā 503, tagad 598. Skolas vadītājs dzimis 1901. g. Kuldīgā. Izgl. baudījis V. Rūjienas vidusskolā, kuŗu beidzis 1923. g. Pabeidzis Izgl. min. skolotāju rokdarbu kursu. Paidagog. darbību uzsāk 1925. g. Rūjienas V. vidusskolā. 1927. g. iecelts par R. rokdarbu skolas pārzini. Vēl nodarbināts R. V. skolot. instit. un R. V. vidusskolā.

Rēzeknes I. pils. žīdu pamatskola. — Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 27. Skola dib. apm. 50 gadu atpakaļ, darbotamās zem dažādiem nosaukumiem. Pie Latvijas valdības tiek pārdēvēta par R. pils. I. žīdu pam. skolu. Mācības valoda «idiš». Skolēnu skaits patlaban 170. — Skolai laba slava. Skolas pārz. dzimis 1878. g. Sebažā. Izgl. baud. augstāka tip. pamatskolā. 1909. g. turējis pārbaud. uz māj. skol. censu pie Rīgas apg. kurator. Kā paidagog. uzsācis darboties 1891. g. Kā pam. skolas pārz. darbojies nepārtraukti no 1918. g.

Rēzeknes pils. II. žīdu pam. skola. — Rēzeknē, Kalpaka ielā 41. Skola dib. kā priv. pam. skola 1922. g. Kā pirmā pārzine darb. R. Rabinovičs jkdze no 1923. g. dec. līdz 15. febr. 1924. g. M. Manteifels. 1924. g. nov., 1929. g. nov. R. Rabinovičs jkdze un no 1929. g. nov. līdz šim vietu izpilda M. Borts, H. Veismans, R. Grinbergs. Māc. valoda skolā «ivrit». Skolēnu skaits ap 300 gadā. Mācības līdz. ziņā skola nostād. priekšzīmīgi. Skolas pārz. dzim. 1905. g. Daugavpilī. Izgl. baud. Kārsavas ģimnāzijā. Beigusi žīdu paidagog. kursus. Tagad no 1930. g. 17. marta skaitas kā pārzine R. II. pils. žīdu pam. sk.

Rēzeknes pils. III. žīdu pam. skola. — Rēzeknē, Latgales prosp. 93.

Skola dib. 1929. g. febr. No I. Rēzeknes pils. žīdu pamatskolas sākumā pārnestas 3 klas.. Skolēnu skaits 105. Mācības val. «idiš». Šogad atvērta V. klase un ar nākošo māc. gadu VI. klase. Nodibināts arī skolēnu «Literātūras pulciņš». Pie skolas atrodās bērnu dārzs, kuŗam iegādāts spec. inventārs. Skolas pārzine dzimusi 1897. g. Rēzeknē. Izglīt. baud. Rēzeknes Sivko ģimnāzijā. Savā amatā apstiprināta 1929. g. Nem dzīvu dalību sabiedriskā dzīvē.

Daugavpilī.

V. Daugavpils krievu ģimnāzija. Daugavpilī, Varšavas ielā 20, tālr.: 157. Ģimnāzija dib. 1921. gadā, kā pirmais direktors minams Aleks. Kalašņikovs, bet 1923. gadā par direktoru ievēl Konstantinu Stepanoviču Kulejevu, kuŗš atrodas ģimnāzijas priekšgalā šodien, un ir ievēdis skolā priekšzīmīgu kārtību. Skolā mācās abēja dzimuma personas. Patlaban 240 skolēnu. Skolā atklātas 4 paralel un 4 pamatskolas klases. Ģimnāzijā pasniedz vienu veco valodu (latīņu) un no jaunajām — vācu. Skolotāju sastāvs: 1) Jānis Krampis, 2) A. Vizulis, 3) A. Ekimovs, 4) Ž. Vasiljevskaja, dzim. Šmidt, 5) P. Rogozņikovs, 6) Kozlovskaja, 7) K. Neigebam, 8) G. Nelins, 9) F. Gnedlers, 10) K. Vasiļkovs, 11) G. Sadovskij, 12) V. Kalašņikovs, 13) A. Rubļevskij, 14) V. Krauze, 15) A. Drebincevs, 16) L. Kotļevskaja, 17) M. Hmolevskij, 18) skolas ārsts V. Nekrasovs. Ģimnāzijā priekšzīmīgi nostādīta bibliotēka, fiziskas un dabas zin. kab. Vairums ģimn. beigušie apmeklē Latv. Univers., un arī ārzemju, kā Beļģijas un Itālijas univ.

Ģimnāzijas direktors Konstantins Stepanovics Kulejevs izglītojies Krasnojarskas garīgā seminārā, pēc tam Pēterpils garīgās akadēmijas valodniecības fakultātē un pabeidzis praktiskos tirdzn. zinību kursus Tērbatā. Darbojās daudzās ģimnāzijās, kā paidagog. un direktors Krievijā. 1921. gadā iebrāucis

Latvijā un darbojās vairākās Rīgas ģimnāzijās, bet 1923. gadā aicināts pāriet uz Daugavpili kā Valsts ģimnāzijas direktors. Vada ilgus gadus paidog. vakara kursus. Ir Daugavpils skolot. sav. valdes loceklis, Bibliot. komis. loc., skolas un paidog. padomes priekšsēdētājs. Runājams kancelejā un kabinetā no 10—14.

V. Daugavpils poļu ģimnāzija — Daugavpilī, Karavanes ielā 18, tālr. 220. Ģimnāzija dib. 1921. gadā. Pirmais direktors Jānis Močinskis, kas skolu vada arī vēl tagad. Mācības valoda — poļu. Mācās abēja dzimuma personas gadā caurmērā ap 120. Skola nostādīta priekšzīmīgi, pastāv plaša bibliotēka. Skolēnu starpā atīstīta stipra pašdarbība, nodibināts literāriskais pulciņš, kas izdod žurnālu «Promien». Skolotāju sastāvs: 1) B. Lavzinovičs, 2) V. Daškevičs, 3) K. Firks, 4) H. Vežens, 5) M. Veržbickis, 6) O. Dauksta, 7) E. Šulcs, 8) A. Orlova, 9) A. Sosnovskis, 10) J. Petrškevičs. Skolas darbvedis D. Cauranis; ārsts Dr. B. Andruško.

Skolas direktors Jānis Zacharovičs Močinskis beidzis Daugavpils reālskolu un Ļvovas politehnisko institūtu 1913. gadā ar inženiera grādu. Kara laikā nodarbināts krievu armijas iestādēs. 1918. gadā atgriezies Latvijā, Daugavpilī uzsāk savas paidog. gaitas pilsētas skolās, bet 1921. g. Izgl. min. aicināts, pāriet Valsts Daugavpils poļu ģimnāzijā kā direktors, kādu posteni ieņem patlaban. Runājams skolas kancelejā no 12—13.

V. Daugavpils poļu amatniecības skola — Daugavpilī, M. Dārza ielā 3, tālr.: 536. Skola dib. 1927. g. Kā pirmais skolas direktors inž. L. Petrškevičs, kuŗa rokās vadība atrodas patlaban. Skola sadalīta 1) galdniecības, 2) atslēdzn.-mēchan. nod., 3) šūšanas, piegriešanas un 4) mākslas rokdarbu nod. (sievietēm). Skolēnu skaits 82 cilvēki, poļu tautības ar poļu mācības valodu. Kurss trīsgadīgs. Kursus beidzot, saņem attiec. spec.

amatnieka nosauk. un diplomu. Skola nostādīta priekšzīmīgi. Paidog. sastāvs: 6 skolotāji, 3 instrukt. spec. Skolas darbvedis Viktors Zavickis.

Lucians Petrškevičs beidzis Daugavpils reālskolu un Rīgas politehnisko institūtu, kuŗu beidz ar inženiera grādu, pēc tam Ļvovas politehnikumu. Darbojies kā paidog. Krievijā un Latvijā, Daugavpilī, 1927. g. pārgājis poļu amatniecības skolā, kā skolas direktors, kur atrodas tagad. Ir arī Latv. poļu sav-bas loceklis. Dzīvo Daugavpilī, Šosejas ielā 21, dz. 3, runas stundas no 10—14.

Daugavpils žīdu arodskola, Daugavpilī, Varšavas ielā 21, tālr.: 151. Skola dib. 40 gadus atpakaļ. Jaunā (tagadējā) ekā pārnāca 1907. g., strādājot ar pārtraukumu 7 gadus Krievijā. Skola atjaunota ar visu pilna inventāra komplektu, ieskaitot visas jaun. konstr. mašīnas — ar visiem pieder. un ierīcēm. Skolā pastāv 2 nod.: 1) atslēdzn.-mech. un 2) galdn. — mēbeļu. Kurss 3 gadīgs, pēc kuŗa no beigšanas saņem spec. noz. meist. diplomu. Mācības notiek dienās un vakaros. Paidog. sastāvs — 4 instruktori, 6 skolotāji. Skola pagaidam skaitās privātskola.

Skolu vada direktors inž. Davids Blums, kuŗš beidzis Rīgā vidusskolu un Vācijā augstskolu. Darbojies kā paidog. Vācijā, bet no 1925. g. ieņem direktora posteni Daugavpils žīdu arodskolā. Ir žīdu sab-bas «Ort» loceklis. Runājams no 8—14,30. Skolas darbvedis J. Levins.

V. Daugavpils krievu amatniecības klases Daugavpilī, Varšavas ielā 24, tālr.: 461.

Skola dib. 1926./27. māc. gadā. Skolas mērķis sagatavot un izkopt amatniecību un zināšanas augstākai kvalifikācijai. Mācību laiks no 9—14,30, prakt. zin., no 14,30—17, teorētiskās. Audzēkņu skaits — 40 personas. Pie skolas nodibināta galdn. un mēchan. nod. Skola nostādīta ļoti priekšzīmīgi. Iegūtas visas mašīnas, kuŗas tiek ap-

Provinces atsevišķi mācības iestāžu vadītāji un
sabiedriski darbinieki.

T. Andersons.
Liepājas Tautas Konservatorijas direktors.

G. Reimers.
Liepājas Vācu vec. sav. siev. ģimn. direktors.

Liepājas Vācu vec. sav. viriešu ģimn. direktors.

Liepājas pils. žīdu ģimn. direktors.

K. Hartmanis.
Liepājas gleznoš. studijas vadītājs.

Dr. phil. O. Berkolds.
Daugavpils komercskolas direktors.

Māc. Ad. Vizulis.
Latg. kult. veic. biedrības „Saule” arodskolas direktors.

Pauls Krūmiņš.
Latg. Tautas Konservatorijas direktors.

Kulejevs.
V. Daugavp. krievu ģimnazijas direktors.

Monsčinskis.
V. Daug. poļu ģimn. direktors.

S. Sacharovs.
V. Daug. baltkrievu ģimn. direktors.

A. Stepe.
V. Daug. amatn. klasu vadītājs.

Ing. V. Blums.
Daug. žīdu arodskolas direktors.

Ing. Okolo-Kulans.
Krievu teknik. dib. un direktors.

O. Bočagova-Lišina.
Ģimn. ipašn. un direkt.

Vinzarāj-Verškanskis.
Ģimn. ipašn. un direkt.

L. Tailova.
Ģimn. ipašn. un direkt.

Jēkabs Mediņš.
Jelg. Tautas konserv. direktors

Monsignors N. Rancans.
V. Rēzeknes skolotāju
institūta direktors.

Aleksandrs Sylavs.
V. Rēzeknes komercsk.
direktors un Latgales
T. Univ. vadītājs.

A. Reimanis.
V. Limbašu ģimn. di-
rektors.

M. Blachs.
Daug. pils. I. židu pa-
matskolas pārz.

I. Ginsburgs.
Daug. II. židu pamat-
skolas pārz.

M. Kojatskis.
Daug. pils. V. židu pa-
matskolas pārz.

Māksl. A. Sineps.
Valmieras muz. skolas
vadītājs.

P. Dreimanis.
Valm. vispār. izgl. kursu
vadītājs.

Z. Žibeiko.
Bausk. pils. pamatsko-
las pārz.

A. Bartkevičs.
Daug. pils. baltkrievu
pamatskolas pārz.

J. Margolis.
Biedr. „Ort” sekretārs
un kuršu vadītājs.

G. Gurevičs.
Ebr. bērnu dārza vadi-
tāja Daugavpili.

Helene Stūls.
Bauskas židu pamatsk.
pārz.

N. Šenbruns.
Jelg. visp. izgl. vak.
kursu vadītājs.

Jelg. Lietuvju pils pa-
matskolas pārzine.

R. Gotlieb.
Liep. ebr. bērnu dārza
vadītāja.

O. Valter.
Liep. saimn. kursu
vadītāja.

B. Ērgle-Peič.
Cēsu saimn. kursu
vadītāja.

A. Grāvelis.
Bausk. mājturības kursu
vadītāja.

E. Fridrichson.
Eiritmijas kursu vadi-
tāja. Rīgā.

A. Krastin.
Šūšanas, zīm. un pie-
griešanas kursu vadīt.
Bauskā.

L. Papkova.
Saimn. un rok. skolas
vadītāja. Jelgavā.

A. Kauliņš.
Brīvmākslin. Jelgavā.

Rozīts.
Brīvmākslin. Jelgavā.

A. Spole.
Krievu drāmas admini-
strators.

M. Kārklīņa.
Latv. Valsts konserv.
laureate. Parīzē.

Otto Bolms.
Brīvmākslinieks. Rīgā.

E. Redbergs.
Mākslinieks. Jelgavā.

N. Adienis.
Latv. Nac. Līgas Bausk.
nod. priekšniece.

M. Šimiņš.
Līterāts un sab. darbin.

V. Dobrovojsky.
Pianists. Rīgā.

Gabr. Viksne-Apiņš.
Brīvmākslin. oper dzie-
datāja. Daugavp.

Ance Lindberge.
Mākl. dzied. Cēsīs.

K. Gube.
Sab. darb. un būvuzņ.
Bauskā.

A. Feyerabends.
Brīvmākslin. Bauskā.

Bauskas orķestra
diriģents.

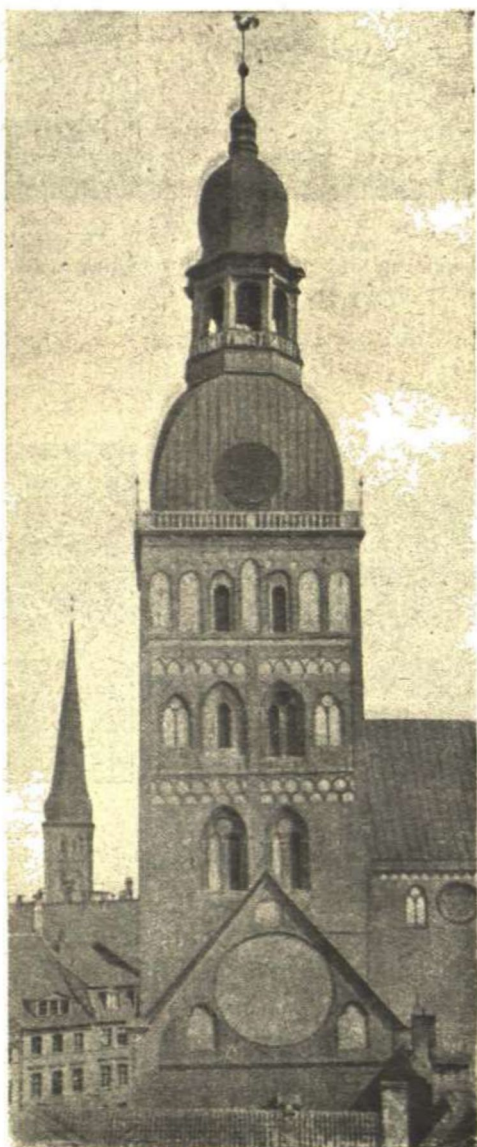
A. Krafts.
Sab. darb. Bauskā.

J. Zachovskis.
Sab. darb. Dobelē.

K. Linde.
Sab. darb. Limbažos.

Māras (Doma) baznīcas toris.

Latvijas Valsts Konservātorijas mācības spēki: I. rindā no kreisās: vec. doc. N. Kārklīšs, vec. doc. E. Ungern de Horn, prof. M. Guben, prof. A. Sokolovski, prof. J. Witols, prof. P. Šuberts, prof. B. Rogge, vec. doc. E. Francman, vec. doc. E. Goldman-Elverfeldt. II. rindā no kreisās: vec. doc. N. Krelbergs, vec. doc. L. Goman, prof. J. Jurjans, prof. A. Benefelds, prof. A. Dauguļs, prof. P. Jurjans, prof. J. Kārklīšs, skol. F. Ertners, skol. E. Freivalds, prof. P. Sakss, prof. F. Korrado. III. rindā no kreisās: vec. doc. J. Neimans, vec. doc. O. Bolms, vec. doc. A. Ābele, vec. doc. A. Ozoliņš, Dr. phil. Paļeivič-Bīte, vec. doc. O. Siverss, doc. A. Jermolovs un vec. doc. V. Lazda.

Latv. Drēbnieku Akadēmija, Rīgā.

Akademiķa Vinogradova glezn. studija, Rīgā.

Latv. Nac. Siev. Līgas Valm. nodaļas valde.

K. Lauķirbes Jelgavas rokdarbu šūšanas un piegriešanas skola.

A. Stinuze-Treidis rokdarbu un šūšanas kursi Bauskā.

Rīgas vecm. savienības valde.

I. Latv. masažas, zviedru veselības kopšanas, vingrošanas un kosmetikas skolas mācības spēki un audzēkņi.

I. Latv. masažas, zviedru veselības kopšanas, vingrošanas un kosmetikas skolas telpas, Rīgā.

I. Latv. kosm. kursu absolventes un eksamin. komisija. Kursu vadītāji: Ance Vittenberge; Dr. Milda Neimanis; Dep. dir. Dr. Aug. Pētersons; Cand. phil. M. Labsvirs.

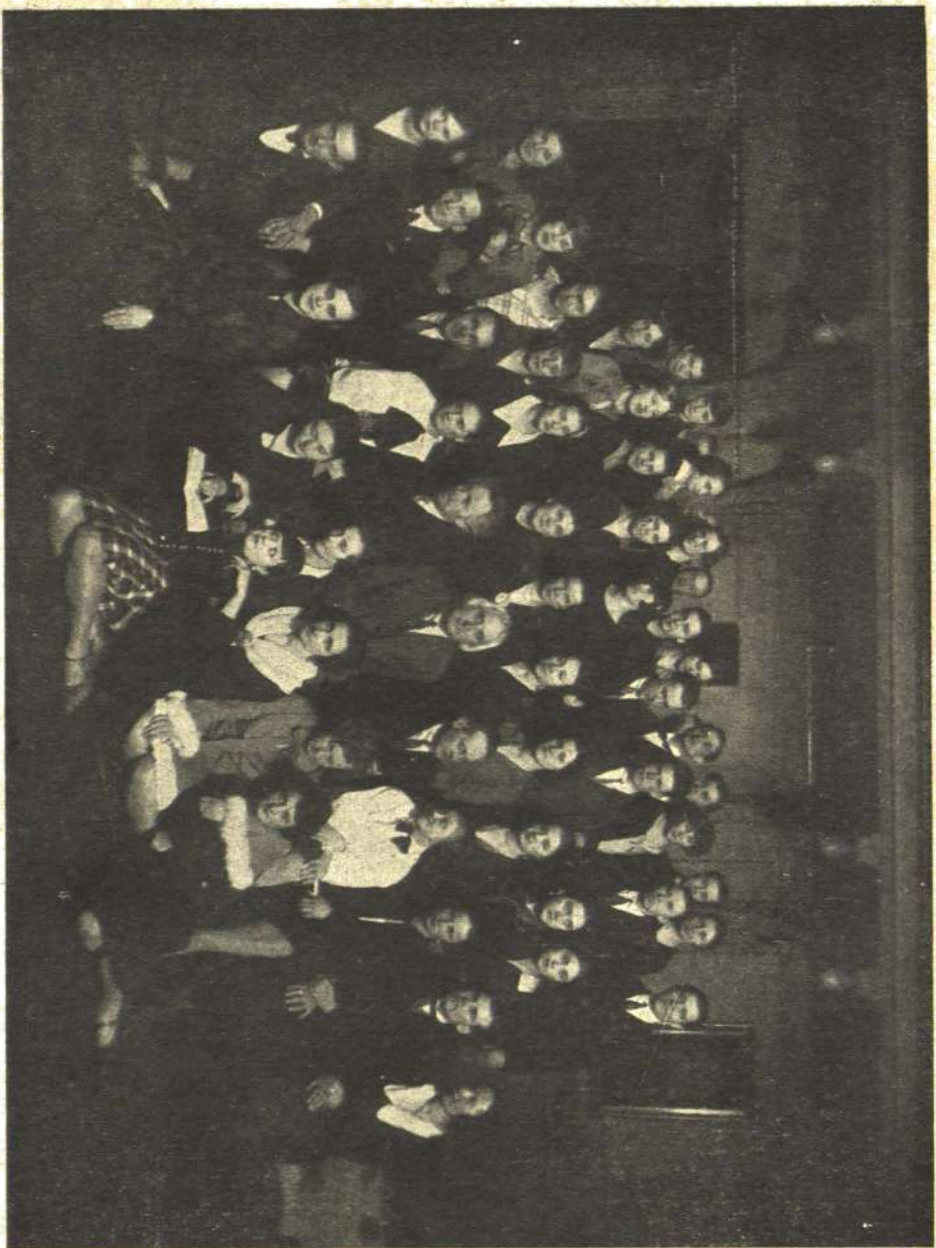
I. Latv. kosmet. kursu vad. A. Vittenberg'es spec. konstruētais un patentētais kursu vajadzībām masažas aparāts „Juniofor” darbā.

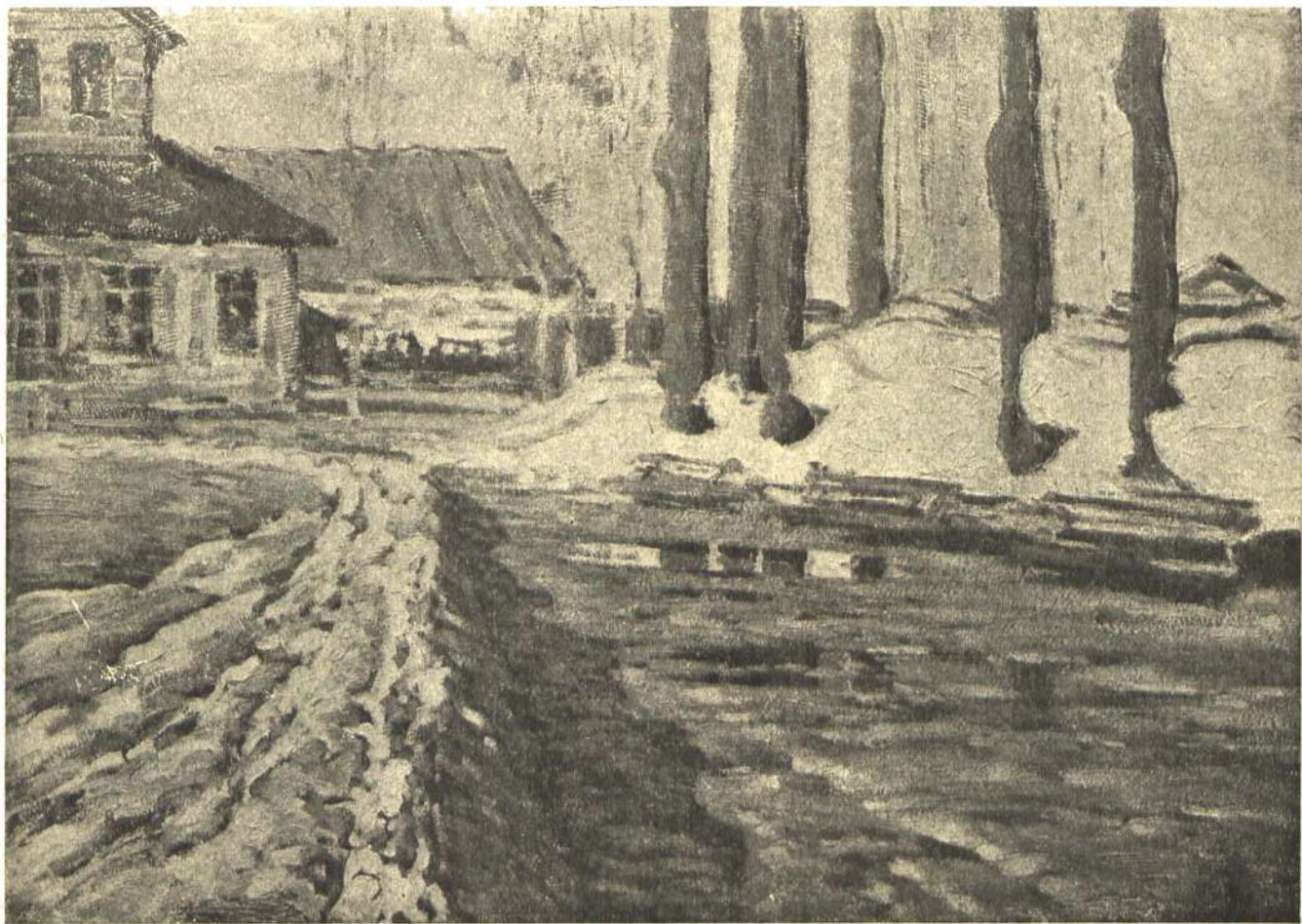
I. Latv. kosm. kursu audzēkņu grupa A. Vittenberģes vadībā pie „Juniofor“ aparata demonstrēšanas.

Vilis Olavs.

1. Rīgas dramatiskie kursi, rež. Zeltmāta vadībā.

Viestūra dārzs, pēc Prof. Purviša gleznas.

Nacionālās operas personāls.

Prof. Ludvigs Bētiņš.